

H. P. Blavatsky

MITÄ ON OKKULTISMI?

Ruusu-Risti

H. P. Blavatsky

MITÄ ON OKKULTISMI?

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura ry

Helsinki

2024

© Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura ry

2. painos (e-kirja, pdf)

[1. painoksen suomennoksen kieliasua on hieman uudistettu.]

Taitto: Jukka I. Lindfors

ISBN 978-????????????????

Sisällys

Omistus 5

Motto 7

I

Tuntemattoman majakka 10

Ahuramazda ja Ahriman 51

Kali juga - nykyinen aikakausi 58

Sisäisen ihmisen rakenteesta sekä kuolemasta 65

Okkulttiset ilmiöt 83

Käytännön okkultismia 88

Tsheelat ja maallikko-oppilaat 97

Viisikanta 107

Kuusi- ja viisikärkiset tähdet 112

Seitsenluku 124

II

Okkultismin suhde salaisiin kykyihin 132

Onko teosofia uskonto? 147

Elämänatomien kiertokulku 165

Unet 176

Hypnotismi ja sen suhde muihin lumouskeinoihin 198

”Astraalinen” ennustaja 209

Suomen kansalliseepos Kalevala 215

Onko lähimmäistemme tuomitseminen velvollisuutemme? 221

Julkisuusko aina hyväksi? 235

Ohjeita jokapäiväistä elämää varten 240

Uuno Pore: H. P. B. ihmisenä ihmisten parissa

Omistus

Teosofiseen liikkeeseen tunnustautuen Ruusu-Risti tuntee miellyttäväksi tehtäväkseen yhtyä omalta osaltaan Teosofisen Seuran perustamisen 100-vuotisjuhlintaan julkaisemalla nykyteosofian pätevimmän julistajan Helena Petrovna Blavatskyn kirjoituksista kootun teoksen. Alle merkitty Uno Pore on ne valinnut ja suomentanut englannin kielestä. Vain viimeisen artikkelin sisältämää kirjaa *Theosophical Shiftings* ei ole ollut saatavissa, sen vuoksi se on suomennettu v. 1924 ilmestyneestä ruotsinnoksesta *Praktisk Okkultism*. – Suureksi avuksi ovat olleet aikakauslehdissä *Tietäjä* ja *Ruusu-Risti* julkaistut varhaisemmat käännökset; edellä mainitun viimeisen kirjoituksen osalta lisäksi V. J. L:n v. 1964 erillisenä painettu broshyyri *Muutamia käytännöllisiä ohjeita jokapäiväistä elämää varten*.

Kirjoitusten sijoittamisesta kahteen jaksoon sekä niiden järjestyksestä on vastuussa allekirjoittanut, joka selvästi on koko ajan tuntenut, kuinka vaikeata on ollut päättää, mitä on otettava mukaan, mikä jätettävä. Onhan H. P. B:n artikkeleita jo tähän mennessä kirjoinakin julkaistu englannin kielellä viisitoista isokokoista osaa – yli viisituhatta sivua (*Collected Writings*).

Toivon ja uskon kuitenkin, että tähän valitut kirjoitukset antavat riittävän selvän kuvan siitä, mitä oikea okkultismi on. Ja eikö tosi teosofia – ”jumalien ikiviisaus” – ole pohjimmaltaan juuri oikeaa okkultismia?

Tämä teos omistetaan syvin kunnioituksen ja kiitollisuuden tuntein Veljeskunnan valtuutetun lähettilään ja teosofisen liikkeen alullepanijan Helena Petrovna Blavatskyn muistolle.

Samalla meidän suomalaisten teosofien ja ruusuristiläisten kiittolisuus kohdistuu maamme huomattavimpaan teosofiseen työntekijään, Suomen Teosofisen Seuran monivuotiseen ylisihteeriin ja Ruusu-Risti-järjestön perustajaan kirjailija Pekka Ervastiin, jonka syntymästä tänä vuonna tulee niin ikään kuluneeksi sata vuotta, sillä ilman häntä, ”H. P. Blavatskyn uskollista ’drabanttia’”, jota määrettä hän monesti käytti itsestään, okkultismi ja tosi teosofia olisivat kenties jääneet meille suomalaisille verraten epämääräisiksi käsitteiksi.

Helsingissä tammikuussa 1975

Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura ry ja Uuno Pore

Motto

Okkultiset tieteet (lat. sanasta *occultus*, kätkeyty, salainen). Luonnon aineellisia, sielullisia, älyllisiä ja henkisiä salaisuuksia tutkiva tiede; sanotaan myös hermeettisiksi ja esoteerisiksi tieteiksi. Länsimailla mainittakoon Kabbala, idässä mystiikka, magia ja joogafilosofia, jota intialaiset tsheelat usein kutsuvat *seitsemänneksi darshanaksi* (filosofiseksi koulukunnaksi); ulkomaailma Intiassa tuntee näet vain kuusi darshanaa. Nämä tieteet pidetään ja niitä on pidetty salassa aikakausien ajan tavallisilta ihmisiltä siitä ymmärrettävästä syystä, etteivät itsekkäät sivistyneet luokat olisi niitä pitäneet arvossa, eivätkä sivistymättömät niitä ymmärtäneet ja koska oli myös pelättävissä, että sivistyneet olisivat voineet käyttää niitä väärin omaksi persoonalliseksi hyödykseen ja siten häväisseet jumalallisen tieteen mustaksi magiaksi. Usein on syytetty esoteerista filosofiaa ja Kabbalaa siitä, että niitä käsittelevä kirjallisuus on täynnä ”virheellistä ja merkityksetöntä mongerrusta”, jota tavallinen ihmisjärki ei pysty ymmärtämään. Mutta eikö samat sanat voida kohdistaa myös ns. eksakteihin tieteisiin – lääketieteeseen, fysiologiaan, kemiaan ym.? Eivätkö tunnustetutkin tiedemiehet aivan samalla tavoin peitä perusperiaatteensa ja löytönsä vasta keksittyjen mitä virheellisimpien kreikkalais-latinalaisten termien huntuihin? Manalle mennyt veljemme Kenneth Mackenzie huomautti aivan oikeutetusti: ”Tuollainen leikittely sanoilla, asioiden ollessa perin yksinkertaiset, on nykyajan tiedemiehille ominaista, räikeänä vastakohtana 17. vuosisadan tiedemiehille, jotka sanoivat lapioita lapioiksi eikä maatalousvälineiksi.” Vielä otettakoon huomioon,

että nykytieteiden tosiasiat olisivat yhtä selvät ja tajuttavat, vaikka ne ilmaistaisiin tavallisin sanoin, kun sen sijaan okkulttisen tieteen tosiasiat ovat niin syvälliset ja vaikeasti ilmaistavissa, että useimmissa tapauksissa eurooppalaisissa kielissä ei ole sanoja niiden ilmaisemiseksi. Tämän kaiken lisäksi meidän ”mongerruksemme” on välttämätön kahdestakin syystä: a) voidaksemme täsmällisesti määritellä nämä tosiasiat okkulttiseen sanastoon perehtyneelle ja b) salataksemme ne ulkopuolisilta.

H. B. Blavatsky: *Teosofinen sanakirja*

I

Tuntemattoman majakka

I

Eräässä vanhassa kirjassa, joka käsittelee okkulttisia opintoja, on kirjoitettu: ”Gupta-vidjä (salainen tiede) on puoleensavetävä meri, mutta myrskyinen ja täynnä kareja. Se nielaisee tai tuhannet vedenalaiset luodot murskaavat merenkulkijan, joka sille uskaltautuu – ellei hän ole viisas ja erittäin kokenut.¹ Suuret aallot, jotka väriltään muistuttavat safiireja, rubiineja ja smaragdeja, aallot täynnä kaurneutta ja salaperäisyyttä, tulevat johtamaan hänet harhaan, valmiina kuljettamaan matkaajat pois kohden toisia ja lukuisia majakoita, joita loistaa kaikilla suunnilla. Mutta ne ovat harhaloistoja, *Kälijan*² poikien sytyttämiä virvatulia niiden tuhoamiseksi, jotka janoavat elämää. Onnellisia ovat ne, jotka eivät tarkkaile näitä kavalia ja pettäviä valoja, mutta vielä onnellisempia ne, jotka eivät koskaan käännä silmiään siitä ainoasta majakasta, jonka ikuinen tuli palaa yksinäisyydessä keskellä Pyhän Tieteen meren syvyyksiä. Monen monet ovat ne pyhiinvaeltajat, jotka tahtovat lähteä noille vesille; hyvin harvat ovat ne uimarit, jotka saavuttavat majakan. Voidakseen päästä sinne on lakattava olemasta yksi luku; on tultava *kaikkisi luvuiksi*. On unohdettava eristyneisyyden harhakuvitelman,

1 Saavuttanut sen gurun eli mestarin ohjaamana.

2 Suuri käärme, Kälija, jonka Krishna voitti ja joka ajettiin Januma-joesta mereen, missä se otti vaimokseen eräänlaisen seireenin. Tämän kanssa sillä oli suuri perhe.

ja hyväksyä ainoastaan kollektiivisen yksilöllisyyden totuuden.¹ Täytyy nähdä korvillaan, kuulla silmillään², lukea ja ymmärtää saateenkaaren kieltä ja olla keskittänyt *kuusi* aistiaan seitsemänteen.”³

Totuuden ”majakka” on luonto ilman aistiharhojen verhoa. Sitä ei voida saavuttaa, ennen kuin adepti on tullut täydellisesti persoonallisen minänsä herrak ja kykenee hallitsemaan kaikki fyysiset ja psyykkiset aistinsa ”seitsemännen aistin” avulla, mitä hänen myös on kiittäminen siitä, että hänelle on samalla lahjoitettu jumalien tosi viisaus – *theo-sophia*.

Tarpeetonta on huomauttaa, että profaanit – vihkimättömät, ne, jotka ovat *temppelein ulkopuolella* eli *profa-nes* antavat edellä mainituille ”majakoille” ja ”majakalle” päinvastaisen merkityksen. Heille okkulttisen totuuden majakka on *ignis fatuus*, inhimillisen harhakuvitelman ja mielettömyyden virvatuli; ja he käsittävät kaikki muut valot tarpeellisiksi ja hyväiksi hiekkasarkeiksi, koska ne ajoissa pysäyttävät ne, jotka kiihkeinä purjehtivat mielettömyyden ja taikauskon merellä.

”Eikö ole kylliksi”, sanovat hyväntahtoiset arvostelijamme, ”että maailma ismien vaikutuksesta on päätenyt *teosofismiin*, joka ei ole muuta kuin yliaistista sumutusta, vaan että tämä sitten vielä tarjo-

1 Itsekkytemme synnyttämä harhakuvitelma, että minun minuuteni on ensisijainen. Yhdellä sanalla, on välttämätöntä, että koko ihmiskunta käsitetään yhdeksi, että elämme sen kautta, sitä varten ja siinä, ts. lakkaamme olemasta ”yksi” tullaksemme ”kaikeksi” eli kokonaisuudeksi.

2 Vedalainen sanonta. Okkultismin mukaan aisteja on seitsemän, jolloin mukaan luetaan kaksi mystistä aistia; mutta vihitty ei erota aisteja toisistaan enempää kuin hän erottaa itseään ihmiskunnasta. Jokainen aisti sisältää kaikki muut.

3 Värien symboliikkaa. Prismian kielellä ”seitsemällä äiti-värillä kullakin on seitsemän poikaa” ts. neljäkymmentäyhdeksän väriyävahdusta eli ”poikaa” näiden seitsemän välissä. Nuo asteisiin jaetut väriyanssit muodostavat yhtä monta kirjainta eli aakkosellista kirjoitusmerkkiä. Värien kielessä on siten viisikymmentäkuusi kirjainta vihitylle. Jokainen pääväri imee itseensä seitsemän tällaista kirjoitusmerkkiä, samalla tavalla kuin valkoinen valonsäde imee itseensä lopulta jokaisen näistä pääväreistä. Jumalallinen ykseys on vertauskuvallisesti esitettyä näissä väreissä.

aa meille uudelleen lämmitettyä keskiajan magiaa, johon kuuluu suuret sapatit ja krooninen hysteria?”

Odottakaa hyvät herrat. Tiedättekö noin puhuessanne, mitä *tosi magia* on tai okkulttiset tieteet. Hyvän isä Ireneuksen, kovin kiihkomielisen Theodoruksen ja *Philosophoumena-teoksen* tunte mattoman kirjoittajan mielestä olette sallineet, että teidät on kou luissanne syötetty täyteen Simon Maagikon ja hänen oppilaansa Menanderin ”*hornamaista* taikauskoa”. Olette sallineet itsellenne kerrottavan, että tämä magia toisaalta oli perkeleellistä, toisaalta petoksen ja kavaluuden tulos. No hyvä! Mutta mitä tiedätte Apol lonius Tyanalaisen, Jamblikhoksen ja toisten *maagien* noudatta man järjestelmän tosi luonteesta? Ja miten käsitätte Jamblikhoksen teurgian ja Simonin ja Menanderin ”magian” yhtäpitävyyden? Sen tosi luonteen on paljastanut vain puolittain kirjan *De Mysteriis* tekijä.¹ Siitä huolimatta hänen selityksensä riittivät käännyttämään Porfyrioksen, Plotinoksen ja muut, jotka oltuaan *esoteeristen teo rioiden* vihollisia, tulivat niiden mitä kiihkeimmiksi kannattajiksi. Syy tähän on hyvin yksinkertainen.

Tosi magia, ”Jamblikhoksen teurgia” on puolestaan yhtäpitävä Pythagoraan gnosiksen ”gnoosis toon ontoon”, *olevaisen tiedon* ja *filaleettien*, ”totuuden rakastajien”, jumalallisen ekstaasin kanssa. Mutta vain hedelmistään puu tunnetaan. Ketkä ovat olleet todista massa Intiassa samadhiksi nimitetyn ekstaasin jumalallista luon netta ja aitoutta.²

On suuri joukko ihmisiä, jotka – jos he olisivat olleet kristitty jä – olisi pitänyt julistaa pyhimyksiksi; ei sen vuoksi, että kirkko

1 Kirjoittaja Jamblikhos, joka käytti mestarina, egyptiläisen papin Abammonin nimeä salanimenä.

2 Samadhi on abstraktisen kontemplaation tila. Sitä on määritelty sanskritin ter mein, joista jokainen vaatii kokonaisen lauseen selvitykseksi. Se on sielullinen tai pikemminkin henkinen tila, joka ei ole riippuvainen mistään havaittavasta objektista, ja jonka aikana kokija noustuaan puhtaan hengen alueelle elää Ju malassa.

olisi niin päättänyt, koska sillä on puolueellisuutensa ja lukkarinrakkautensa, vaan noudattamalla kokonaisten kansakuntien valintaa ja seuraamalla kansan ääntä, joka tuskin koskaan erehtyy arvioinneissaan. Riittää, kun aloitamme Ammonios Sakkaksesta, lisänimeltään *Theodidaktos*, ”jumalan opettama”, tuosta suuresta mestarista, jonka elämä oli niin siveellinen ja puhdas, että hänen oppilaallaan Plotinoksella ei ollut vähäisintäkään toivoa saada koskaan nähdä toista kuolevaista, jota olisi voinut verrata häneen. Tämä sama Plotinos oli Ammoniokselle, mitä Platon oli Sokraateelle – kuuluisan mestarinsa hyveiden arvoinen oppilas. Sitten on Porfyrios, Plotinoksen¹ oppilas ja Pythagoraan elämäkertakuvauksen kirjoittaja. Tämän jumalallisen gnosisin varjossa, sen hyvää tekevän vaikutuksen ulottuessa meidän päiviimme saakka, ovat kaikki viimeisten vuosisatojen kuuluisat mystikot kehittyneet, kuten Jakob Böhme, Emanuel Swedenborg ja monet muut. Madame Guyon on Jamblikhoksen naispuolinen vastine. Kristityt kvietistit, muhamettilaiset suuffit ja kaikkien maiden ruusuristolaiset ovat sammuttaneet janonsa tästä tyhjentyneestä lähteestä, kristillisen ajanlaskun ensi vuosisatojen uusplatonisesta teosofiasta. Mutta mainittu gnosis oli olemassa jo ennen tuota aikaa, sillä se oli *gupta-vidjān* ja *Brahma vidjān* (”salainen tieto” ja ”tieto Brahmanista”) suora jatko; se tuli vanhasta Intiasta ja kulki Egyptin kautta; kuten filaleettien teurgia oli egyptiläisten mysteereiden jatkoa. Joka tapauksessa se paikka, josta tämä ”pirullinen” magia saa alkunsa, on itse korkein jumaluus; sen tarkoitus ja lopullinen päämäärä on sen jumalallisen kipinän, joka antaa ihmiselle elämän, yhdistäminen alkuliekkiinsä, joka on jumalallinen KAIKKEUS.

Tämä päämäärä on *ultima thule*, maan ääri, niille teosofeille, jotka kokonaan omistautuvat ihmiskunnan palvelukseen. Näitä lu-

1 Hän eli kaksikymmentäkahdeksan vuotta Roomassa; niin hyveellinen mies, että rikkaimmatkin patriisiperheet pitivät kunnianaan saada hänet orpojen lastensa holhoojaksi. Kuollessaan hänellä ei ollut ainoatakaan vihamiestä.

kuun ottamatta voivat muut, jotka vielä eivät ole valmiit uhraamaan kaikkea, askarella yliaististen tieteiden parissa, kuten mesmerismin ja nykyisten ilmiöiden kaikissa muodoissaan. He ovat täysin oikeutetut tekemään näin Teosofisen Seuran sen ohjelmakohdan mukaan, joka ilmoittaa sen päämääränä olevan ”tutkia tuntemattomia luonnonlakeja sekä *ihmisessä piileviä sielullisia voimia*”.

Ensin mainitut ovat vähälukuiset – täydellinen altruismi on *rara avis*¹ jopa nykyajan teosofien joukossa. Mutta jäsenet saavat täysin oikeuksin harrastaa mitä haluavat. Huolimatta siitä, että toimimme täysin avoimesti, pyrkimättä mihinkään salaperäisyyteen, meitä vaaditaan lakkaamatta selittämään ja vakuuttamaan yleisölle, ettemme vietä noitien sapattia emmekä valmista luudanvarsia teosofien käyttöön. Tämä hipoo tosiaan usein groteskin rajoja. Jos emme ole keksineet uutta ”ismiä”, *uskontoa*, joka on lähtöisin mieli-puolisten aivojen syvyyksistä, tai harrastaneet petosta, joista meitä syytetään, niin sitten meitä syytetään siitä, että harrastamme Kirken² konsteja ihmisiin ja eläimiin. Pilkkaa ja ivaa sataa Teosofisen Seuran päälle kuin rakeita. Siitä huolimatta se kuitenkin on seissyt vankkumatta neljätoista vuotta, jotka tuollainen tekele on ollut olemassa: se on todella ”hankala tyyppi”.

II

Loppujen lopuksi arvostelijat, jotka tuomitsevat ainoastaan ulkonäön mukaan, eivät kuitenkaan ole aivan väärässä. On teosofiaa ja teosofiaa: Teosofin tosi teosofiaa ja Teosofisen Seuran jäsenten teosofiaksi nimittämää. Mitä maailma tietää tosi teosofiasta? Kuinka se voi tehdä eron Plotinoksen ja valeveljien oppien välillä? Ja jälkimmäistä seuralla on enemmän kuin sille kuuluva osuutensa.

1 Harvinainen lintu ts. harvinainen ilmiö. – Suom. huom.

2 Kreikkalaisessa mytologiassa jumalatar ja velho. – Toim. huom.

Itsekkyys, turhamaisuus ja itseriittoisuus useimmissa ihmisissä on suunnaton. On muutamia, joille koko maailmankaikkeuden muodostaa heidän pieni persoonallisuutensa, jonka ulkopuolella ei ole mitään pelastusta. Sanohan jollekin heistä, että viisauden A ja O ei ole rajoittunut vain hänen aivojensa piiriin, että hänen tuomionsa eivät aina ole verrattavissa kuningas Salomonin tuomioihin, niin heti hän syyttää sinua anti-teosofiasta. Sinä olet häväissyt henkeä, eikä se ole sinulle anteeksiannettavissa tällä vuosisadalla, tuskin seuraavallakaan. Nämä ihmiset sanovat: ”Teosofia, se olen minä!” samoin kuin Ludvig XIV sanoi: ”Valtio, se olen minä.” He puhuvat veljeydestä ja altruismista, ja välittävät todellisuudessa vain siitä, mistä kukaan muu ei välitä – itsestään – toisin sanoen omasta merkityksettömästä ”minästään”. Heidän itserakkautensa sallii heidän kuvitella, että ainoastaan he edustavat teosofian temppeleä ja että he julistavat maailmalle teosofiaa sillä, että julistavat itseään. Ah, ja voi, tämän ”temppelein” portit ja ikkunat eivät ole mitään muuta kuin yhtä monta aukkoa, joiden kautta itsekkäälle keskitason ihmiselle ominaiset paheet ja harhakuvitelmat tunkeutuvat sisään, mutta tuskin enää koskaan poistuvat.

Nämä ihmiset ovat Teosofisen Seuran termiittejä, valkeita muurahaisia, jotka syövät sen perustuksia ja ovat sille alituisena uhkana. Ennen kuin he ovat sen jättäneet, ei voida hengittää vapaasti.

Nämä eivät milloinkaan voi antaa oikeaa käsitystä käytännöllisestä teosofiasta, vielä vähemmän aistimaailman yläpuolella olevasta teosofiasta, jota pieni valittujen ryhmä harrastaa. Jokainen meistä omistaa kyvyn, sisäisen aistin, joka tunnetaan nimellä *intuitio*, mutta kuinka harvat osaavatkaan sitä kehittää! Kuitenkin ainoastaan tämän kyvyn avulla voivat ihmiset nähdä asiat oikeassa valossaan. Tämä *sielunvaisto* kasvaa meissä suhteessa sen käyttöön ja auttaa meitä tietämään ja ymmärtämään asioiden ja olioiden todellisen olemuksen huomattavasti varmemmin kuin vain käyttämällä ulkonaisia aistejamme ja järkeämme kehittämällä. Niin

sanottu hyvä ymmärryskyky ja logiikka eivät salli meidän nähdä muuta kuin asioiden ulkokuoren, mikä on selvää jokaiselle muutenkin. *Vaisto*, josta puhun, on ikään kuin heijastuma havaitsevasta tajunnastamme, heijastuma, joka vaikuttaa subjektiivisesta objektiiviseen eikä päinvastoin, herättää meissä henkiset aistit ja voimat toimimaan; nämä aistit yhdistyvät tutkittavana olevan kohteen tai toiminnan oleelliseen sisältöön, ja esittävät sen meille sellaisena kuin se todella on eikä sellaisena, miltä se näyttää fyysisille aisteillemme ja kylmälle järjellemme. ”Aloitamme *vaistolla* ja päädymme *kaikkietoon*”, sanoo professori A. Wilder, vanhin työtoverimme. Jamblikhos on kuvaillut tätä kykyä, ja muutamat teosofit ovat voineet tajuta totuuden hänen kuvauksessaan.

Hän sanoo: ”On olemassa ihmissielun kyky, joka on verrattomasti korkeampi kuin kaikki meihin oksastetut tai hankitut kyvyt. Sen avulla voimme tulla kosketuksiin korkeampien olentojen kanssa, havaita tullemme nostetuiksi pois tämän maallisen elämän näyttämöltä ja olemme osalliset taivaallisten piirien asujainten korkeammasta olemassaolosta ja yli-inhimillisistä voimista. Tämän kyvyn avulla havaitsemme lopullisesti vapautuneemme Koh-talon (*karman*) vallasta ja tullemme, niin sanoaksemme, oman onnemme sepiksi. Sillä kun parhaat olemuspuolemme toteavat olevansa täynnä energiaa ja sielumme nousee olotiloihin, jotka ovat korkeampia kuin tiede tuntee, se voi riisua ne kahleet, jotka pitävät sen jokapäiväisen elämän ikeessä; hän vaihtaa tavanomaisen elämänsä toiseksi, luopuu sovinnaisista tavoista, jotka kuuluvat asioiden ulkoiseen järjestykseen, jättäytyy ja yhtyy toiseen asioiden järjestykseen, joka vallitsee tuossa kaikkein korkeimmassa olemassaolon tilassa.”

Platon on ilmaissut saman ajatuksen muutamain rivein: ”Jumaluuden valo ja henki ovat sielun siivet. Ne kohottavat sen yhteyteen jumalien kanssa, jotka asuvat tämän maan yläpuolella, jonka kanssa ihmishenki on liiankin halukas tahraamaan itsensä... Tullakseen

jumalien kaltaiseksi on tultava pyhäksi, oikeamieliseksi ja viisaaksi. Tämän päämäärän vuoksi ihminen luotiin, ja tämän pitäisi olla myös hänen päämääränään tietoa hankkiessaan.”

Tämä on tosi teosofiaa, sisäistä teosofiaa, sielun teosofiaa. Mutta jos se toteutetaan itsekkäin motiivein, sen luonne muuttuu ja se tulee *demonosofiaksi* (pahojen henkien viisaudeksi). Tämän johdosta itämainen viisaus opettaa, että intialainen *joogi*, joka eristäytyy läpipääsemättömiin metsiin, sekä kristitty erakko, joka – kuten muinoin oli tavallista – vetäytyi erämaahan, eivät ole muuta kuin täydellisiä egoisteja. Toinen pyrkii vain löytämään nirvanisen pakopaikan jälleensyntymistä vastaan; toisen ainoana päämääränä on sielunsa pelastaminen – molemmat ajattelevat vain itseään. Heidän vaikuttimensa on täysin persoonallinen; sillä jos oletamme, että he saavuttavat tavoitteensa, niin eikö heitä joka tapauksessa voida verrata raukkamaisiin sotilaisiin, jotka pakenevat rykmentistään juuri kun taistelun pitäisi alkaa suojautuakseen luodeilta?

Tämän tapaisella eristäytymisellä ei joogi eikä ”pyhimys” auta ketään muuta kuin itseään. Pohjimmaltaan he ovat välinpitämättömät ihmiskunnan kohtalosta; he pakenevat ja hylkäävät veljensä. Athos-vuori¹ ehkä sulkee piiriinsä joitakin vilpittömiä kiihkouskovaisia. Kuitenkin ovat myös nämä tietämättään poikenneet siltä ainoalta reitiltä, joka johtaa totuuteen – Golgatan tieltä, millä jokainen vapaaehtoisesti kantaa ihmiskunnan ristiä ja ihmiskunnan puolesta. Se on todella pahimmanlaatuinen itsekkyyden pesä, ja tuon kaltaisia paikkoja tarkoittaa Adamsin huomautus luostareista: ”On olemassa yksinäisiä olentoja, jotka näyttävät paenneen muuta ihmiskuntaa, ja heidän ainoana huvinaan on jutella pahalaisen kanssa kahden kesken.”

Gautama Buddha pysyi yksinäisyydessä vain niin kauan, että hän pystyi saavuttamaan tiedon totuudesta, jonka julistamiselle

1 Kuuluisa luostari Pohjois-Kreikassa.

hän sitten kokonaan omistautui, kerjäten leipänsä ja eläen ihmiskunnan hyväksi. Jeesus ei ollut erämaassa neljäkymmentä päivää kauemmin, ja hän kuoli saman ihmiskunnan puolesta. Apollonius Tyanalainen, Plotinos ja Jamblikhos elivät maailmassa ja maailmaa *varten* samalla viettäen niin yksinkertaista ja pidättyvää elämää, että se melkein muistutti askeettista elämäntapaa. Meidän päiviemme suurimmat askeetit ja *pyhimykset* eivät ole niitä, jotka vetäytyvät läpipääsemättömiin paikkoihin, vaan niitä, jotka – vaikkakin he saattavat välttää Eurooppaa ja niitä sivistysmaita, missä kenelläkään ei ole silmiä eikä korvia muille kuin itselleen, maita, jotka ovat jaetut Kainin ja Aabelin kahteen leiriin – viettävät elämänsä matkustaen paikasta toiseen tehden hyvää ja yrittäen auttaa ihmiskuntaa nousemaan alennustilastaan.

Ne, jotka käsittävät ihmissielun vuodattuneen jumaluudesta pienenä osasena tai säteenä kaikkiallisesta ja *absoluuttisesta* sielusta, ymmärtävät paremmin vertauksen uskotuista ”leivisköistä” kuin kristityt. Se, Joka kätkee maahan leiviskänsä, jonka on saanut ”Herraltaan”, tulee kadottamaan sen, aivan kuin askeettikin kadottaa sen saatuaan päähänsä ”pelastaa sielunsa” itsekkäässä yksinäisyydessä. ”Hyvä ja uskollinen palvelija”, joka kaksinkertaistaa pääomansa korjaamalla sadon *hänelle, joka ei ole kylvänyt*, koska tällä ei ollut siihen mahdollisuutta, ja joka niittää köyhälle, joka ei ollut kylvänyt siementä, toimii kuten oikea ihmisystävä. Hän on saava palkintonsa juuri siksi, että hän on työskennellyt toisten puolesta ajattelemattakaan korvausta tai tunnustusta. Hän on ihmisystävä ja teosofi, kun sen sijaan tuo toinen on vain itsekäs ihminen ja pelkuri.

Kaikkien oikeiden teosofien silmät ovat kohdistuneet samaan majakkaan, jota kohti vangittu ihmissielu kaikkina aikoina on ponnistellut. Tämän majakan valo ei loista millään maallisilla merillä, vaan se välkehtii rajattoman avaruuden alkuolevaisten vesien pimeissä syvyyksissä. Me sanomme sitä samoin kuin muinaisten aikojen teosofit ”jumalalliseksi viisaudeksi”. Tämä on esoteerisen

opin viimeinen sana. Eikö muinaisuudessa jokaisella maalla, jolla oli oikeus nimittää itseään sivistyneeksi, ollut järjestelmältään kaksinainen *Viisaus*, josta toinen oli joukoille ja toinen harvoille – eksoteerinen ja esoteerinen? Sana *Viisaus*, tai kuten toisinaan sanotaan ”viisaususkonto” eli *teosofia*, on yhtä vanha kuin ihmisjärki. Arvonimi *viisaat* – tämän totuuden palvonnan ylipapit – oli ensimmäinen siitä johdettu sana. Nämä sanat muuttuivat sitten sanoiksi filosofia ja filosofi – ”tiedon eli viisauden rakastaja”. Pythagorasta on meidän kiittäminen tästä nimestä samoin kuin nimestä *gnosis*, sekä järjestelmästä ”hee gnoosis toon ontoon”, ”tieto olevaisesta” eli olevaisen ominaisuuksista, jotka on kätkeyty ulkoisen muodon alle. Tällä nimellä, niin ylevällä ja oikein määritellyllä, tarkoittivat kaikki muinaiset mestarit inhimillistä ja jumalallista olevaista koskevan tietomme yhteissummaa. Intian viisaat bramiiniit, Kaldean ja Persian maagit, Egyptin ja Arabian hierofantit, Juudean ja Israelin profeetat eli *nabit*, samoin kuin Kreikan ja Rooman filosofit, ovat aina jakaneet tämän tieteen kahteen osaan, *esoteeriseen* eli todelliseen ja *eksoteeriseen* eli symboleihin kätkeytyyn. Aina meidän päiviimme saakka tarkoittavat juutalaiset rabbit nimellä *merkavah* uskonnollisen järjestelmänsä ruumista eli käyttövälinettä, joka kätkee sisäänsä korkeamman tiedon, josta tulevat osallisiksi ainoastaan vihityt; heille merkavah on pelkkä kuori.

Meitä on syytetty salailemisesta ja siitä, että olemme tehneet korkeammasta teosofiasta eräänlaisen salaopin. Me tunnustamme, että oppi, jota kutsumme *gupta-vidjäksi* (salainen tieto) on ainoastaan pientä vähemmistöä varten. Mutta oliko muinoin mestareita, jotka eivät olisi pitäneet oppejaan salaisina niiden häpäisemistä peläten? Alkaen Orfeuksesta ja Zoroasterista, Pythagorasta ja Platonista aina rosenkreuziläisiin ja uudemman ajan vapaamuurareihin saakka, on pätenyt sääntö, että oppilaan täytyi ansaita mestarinsa luottamus, ennen kuin hän saa vastaanottaa tältä korkeimman ja ratkaisevan sanan. Vanhimmilla uskonnoilla on aina ollut suuret

ja pienet mysteerinsä. Neofyytit ja katekumeenit tekivät peruuttamattoman valan ennen kuin tulivat vastaanotetuiksi. Essealaiset Juudeassa ja Karmelin vuorella tekivät samoin. *Nabit* ja *natsarealaiset* (Israelin ”eriuskoiset”) samoin kuin Intian *maallikko-tsheelat* ja *brahmācharit* erosivat toisistaan huomattavasti. Edelliset saattoivat ja saattavat olla naimisissa ja olla maailmassa samalla opiskellen pyhiä kirjoituksia tiettyyn vaiheeseen saakka; viimeainitut natsarealaiset ja brahmācharit ovat aina olleet kokonaan vannoutuneet vihkimysmysteereille. Esoterismin korkeakoulut olivat kansainvälisiä, joskin yleisöltä suljetut, kuten todistivat Platon, Herodotos ja muut, jotka vierailivat Egyptissä tullakseen siellä vihityiksi; kun taas Pythagoras käytyään tapaamassa Intian bramiineja oleskeli eräässä egyptiläisessä temppelissä ja lopulta Jamblikhoksen mukaan vihittiin Karmelin vuorella. Jeesus seurasi ikivanhaa tapaa ja perusteli vaiteliaisuuttaan lausumalla hyvin tunnetun ohjeensa:

Älkää antako pyhää koirille,
älkää heittäkö helmiänne sikojen eteen,
jotteivät nämä polkisi niitä jalkoihinsa,
ja etteivät koirat kääntyisi ja repisi teitä.

Tietyt ikivanhat kirjoitukset – kirjallisuuden tutkijain tuntemat – personoivat *Viisauden*, jonka esittivät ikään kuin Ain Sophista, juutalaisten kabbalistien Parabrahamista esiin virranneeksi ja tekevät sen ilmenneen jumaluuden auttajaksi ja toveriksi. Tästä johtuu sen pyhyiden ominaisuus kaikilla kansoilla. Viisaus on jumaluudesta erottamaton. Siten *vedahymnit* virtaavat esiin hindulaisten Brahmaan (logos) suusta; nimitys Buddha johtuu sanasta *budha*, joka merkitsee ”viisautta”, jumalallista järkeä; Babylonian *Nebo*, Memfiksen *Thot*, Kreikan Hermes olivat kaikki esoteerisia viisauden jumalia.

Kreikan Athene, Egyptin Metis ja Neith ovat gnostikkojen naisellisen viisauden Sophia-Achamothin perustyyppinä. Samarian

pentateukki nimittää luomista käsittelevää kirjaa nimellä. *Achamoth* eli ”viisauts”, samoin kuin hyvin vanhan käsikirjoituksen kahta katkelmaa nimeltään ”Salomon viisauts” ja ”Iaseuksen (Jeesuksen) viisauts”. Kirja nimeltään *Mashalim* eli ”Salomon saarnat ja sananlaskut” personifioi viisauden nimittämällä sitä ”luojan (Logoksen) avustajaksi” seuraavassa sanonnassa (sananmukaisesti käännettynä):

I (a) H V(e) H¹ omisti minut alusta alkaen.
Mutta ensimmäisenä ulosvalumana ikuisuuksissa,
Minä ilmenin hamasta muinaisuudesta,
alkuaikaisesta. –
Maan ensimmäisestä päivästä alkaen;
Minä synnyin ennen suurta pohjatonta
syvyyttä.
Ja ennen kuin oli olemassa lähteitä
tai vesiä.
Kun hän piirsi ympyrän syvyyden
kasvojen päälle,
Minä oli hänen kanssaan Amun.
Minä olin hänen ilonsa päivästä
päivään.

Tämä on eksoteerista, kuten kaikki, mikä viittaa kansojen persoonallisiin jumaliin. Meidän järkemme ei voi käsittää *ääretöntä*; se voi vain eritellä ja määritellä; – mutta aina voimme tajuta sen abstraktisena ajatuksena, kiitos tämän järkeä korkeamman kyvyn – *intuition* eli henkisen aistin, mistä äsken puhuttiin. Ainoastaan korkeat vihityt, jotka omaavat harvinaisen kyvyn asettaa itsensä *samadhi-tilaan* – jota me vain hyvin epätäydellisesti voimme kuvata sanalla ekstaasi, haltioituminen, tila, jossa lakkaa oleminen rajoitettuna ja persoonallisena ”minänä” ja yhdytään *Kaikkeen* – he

1 JHVH eli Jahveh (Jehovah) on *Tetragrammaton*, siis ilmennyt Logos ja luoja; *Kaikkeus* ilman alkua ja loppua eli Ain Sof ei omaa luomisen kykyä eikä luomisen halua *Absoluutin* ominaisuudessaan.

ovat ainoat, jotka voivat väittää olleensa kosketuksissa *äärettömän* kanssa: mutta yhtä vähän kuin muutkaan kuolevaiset, voivat heidän kuvailla tätä tilaa sanoin.

Nämä lyhyet viitteet *tos*i teosofian ja sen käytäntöön sovellutuksen pääkohtiin on esitetty niitä harvoja lukijoitamme varten, jotka omaavat tuon vaadittavan intuition. Mitä muihin tulee, niin joko he eivät ymmärrä meitä tai ehkä nauravat meille.

III

Tietävätkö hyväntahtoiset kriitikkomme aina, mitä he pilkkaavat? Onko heillä vähäisintäkään käsitystä siitä työstä, mitä maailmassa suoritetaan, ja niistä älyllisistä muutoksista, joita tämä heistä hymyilyttävä teosofia saa aikaan? Kirjallisuutemme aiheuttama edistys on ilmeinen ja eräiden uupumattomien teosofien ponnistusten ansiosta sokeimmatkin tämän myöntävät. Varsin monet ovat vakuuttuneet siitä, että teosofiasta on tuleva tulevaisuuden filosofia ja käytöksen lakikirja, jollei suorastaan sen uskonto. Taantumuksellisella ryhmällä, joka on vanhoillisuuden *dolce far niente*¹ vangitsema, on ennakkoavistus tästä. Siitä johtuu kaikki tämä viha ja kaikki nämä vainot, joissa kritiikki kutsutaan avuksi. Mutta kritiikki, jonka Aristoteles otti käytäntöön, on etäännytynyt kauas alkuperäisestä esikuvastaan. Vanhat filosofit, jotka olivat tietämättömiä uuden ajan sivistyksen kysymyksistä, kritisoiivat jotakin järjestelmää tai jotakin työtä puolueettomasti, tarkoittaen ainoastaan sen parantamista tai täydentämistä, mitä he pitivät virheellisenä. He syventyivät ensin asiaan ja sitten vasta analysoivat sen. He tekivät siis palveluksen, jonka molemmat osapuolet omaksuivat ja hyväksyivät sellaisenaan. Noudattaako uudenaikainen kritiikki aina tätä kultaista ohjetta? Ilmeisesti se ei tee niin.

1 Suloinen joutilaisuus. – Suom. huom.

Nykyiset tuomarimme ovat jopa Kantin filosofisen kritiikin alapuolella. Epäsuosioon ja ennalta muodostettuihin mielipiteisiin pohjautuva kritiikki on astunut ”puhtaan järjen kritiikin” tilalle; ja lopulta se raastaa hampain rikki kaiken sen, mitä se ei ymmärrä ja etenkin sen, mitä se ei vähäisimmässäkään määrin halua ymmärtää. Viime vuosisadalla – hanhensulkakynän kultaisella ajalla – kritiikki oli välistä tosin purevaa ja terävää, mutta aina oikeamielistä. Caesarin vaimoa saatettiin epäillä, mutta häntä ei koskaan tuomittu, ennen kuin hänen vastineensa oli kuultu. Meidän vuosisadallamme annetaan paroni Montyonin¹ palkinnot ja pystytetään julkisia kuvapatsaita niille, jotka keksivät murhaavimman sota-aseen; nykyään, kun teräskynä on tullut vähäpätöisen edeltäjänsä tilalle, Bengalin tiikerin kynnet ja Niilin krokotiilin hampaat aiheuttavat vähemmän julmia ja vähemmän syviä haavoja kuin modernin kritiikin teräskärki, samalla kun sille melkein aina on täysin vierasta se, minkä se niin perusteellisesti repii kappaleiksi.

Ehkä on jonkinlaiseksi lohdutukseksi tietää, että kirjallisuusarvostelijoittemme enemmistö, sekä Atlantin takana että mannermaalla, on entisiä kynäilijöitä, jotka ovat epäonnistuneet kirjallisuuden alalla ja jotka nyt kostavat oman keskinkertaisuutensa kaikelle, mikä heidän tielleen osuu. Huono ranskalainen viini, nimeltään ”le petit bleu”, joka todella on keinoa ja väärennettyä, muuttuu melkein aina hyvin väkeväksi etikaksi. Onnettomuudeksi meidän ainoat tai vaarallisimmat arvostelijamme eivät yleensä ole sanomalehtien kirjallisuusarvostelijat ja uutisten metsästäjät – nälkäiset raukat; ja meitä surettaisi syvästi, jos heidän palkkionsa riistettäisiin heiltä, silloinkin kun he saavat ne meidän kustannuksellamme. Teeskentelijät ja materialistit – uskontojen vuohet ja lampaat – ovat vuorostaan asettaneet meidät *index*

1 Ranskalainen paroni de M. määräsi viime vuosisadalla palkintoja niille, jotka olivat tavalla tai toisella hyödyttäneet kanssaihmiään.

*expurgatoriukselleen*¹; heidän kirjastonsa eväävät pääsyn meidän kirjoiltamme, lehtiämme boikotoidaan, ja meidät itse julistetaan pannaan. Sama hurskas sielu, joka *kirjaimellisesti* uskoo kaikkiin Raamatun ihmeisiin, joka liikuttuneena seuraa Joonaan tekemiä kalatutkimuksia valaan vatsassa, samoin kuin Eliaan eetterimatkaa, kun tämä salamanterin tavoin lensi pois tulivaunuissaan, pitää siitä huolimatta teosofeja ihmeiden kaupustelijoina ja petkuttajina. Toinen – Haeckelin uskollinen orja – osoittaa *yhtä sokeaa herkkäuskoisuutta* kuin teeskentelijäkin uskoessaan ihmisen ja gorillan kehittyneen yhteisestä kantaisästä – kun huomioidaan, että luonnosta kerta kaikkiaan puuttuu vähäisinkin jälki mistään yhdistävästä renkaasta – ja on tukahtumaisillaan nauruun huomattessaan naapurinsa uskovon okkulttisiin ja psyykkisiin ilmiöihin. Kaikesta tästä huolimatta ei tekopyhä eikä tiedemies, eipä edes akateemikkokaan, vaikkapa hän sattuisi kuulumaan ”kuolemattomien” joukkoon, kykene selvittämään meille vähäisintäkään olemassaolon ongelmaa. Metafysikot, jotka vuosisatoja ovat tutkineet olevaisen ilmiöitä ja sen alkutekijöitä ja jotka hymyilevät säälivästi kuullessaan teosofista harhaoppisuutta, hämmentyisivät kovin, jos heitä pyydetäisiin selostamaan meille unien filosofiaa tai vaikkapa vain niiden syitä. Kukapa heistä voisi sanoa meille, miksi kaikki älyperäiset toiminnot – lukuun ottamatta *arvostelukykyä*, joka yksin on silloin toimeton ja lamautunut – jatkuvat unta nähdessämme yhtä voimakkaina ja eloisina kuin valveillakin ollessamme? Herbert Spencerin oppilas lähettäisi hänet, joka enempiä kursailematta tekisi hänelle sellaisen kysymyksen – biologin luo. Tämä väite, että ruoansulatus on jokaisen unen A ja O – samoin kuin *hysteria*, tuo suuri tuhatkasvoinen Proteus, joka vaikuttaa kaikissa psyykkisissä ilmiöissä – ei suinkaan voi tyydyttää meitä. Ruoansulatushäiriöt ja hysteria ovat itse asiassa kaksoissisaret, kaksi jumalatarta, joille

1 Puhdistuslistalle. – Suom. huom.

nykyinen sielutiede on pystyttänyt alttarin ja asettunut itse sen ääreen virkaa hoitavaksi ylipapiksi. Mutta tämä on hänen asiansa vain niin kauan, kun hän ei puutu naapuriensa jumalien toimintaan.

Kaikesta tästä seuraa, koska kristitty leimaa teosofian ”kirotuksi tiedoksi” ja kielletyksi hedelmäksi, koska tiedemies näkee metafysiikassa vain ”hullun runoilijan valtakunnan” (Tyndall), koska *uutistenmetsästäjä* koskee siihen vain saastunein kynsin ja koska lähetyssaarnaajat, jotka yhdistävät sen epäjumalanpalvelukseen ja ”*pimeydessä* eläviin hinduihin” – tästä kaikesta seuraa, sanomme me, että *Theo-Sophia*-raukkaa on kohdeltu yhtä häpeällisesti nyt kuin silloin, jolloin muinaisajan ihmiset kutsuivat sitä *Totuudeksi* – samalla kun he karkottivat sen kaivon pohjalle. Vieläpä ”kristityt” kabbalistit, jotka niin kovin mielellään peilailevat itseään tämän syvän kaivon vesissä, vaikka he eivät näe siellä muuta kuin omien kasvojensa kuvajaisen, jota he pitävät totuuden peilikuvana, – vieläpä kabbalistitkin ahdistelevat meitä! ...Tämä kaikki ei kuitenkaan ole mikään syy, jonka vuoksi teosofialla ei olisi mitään sanottavana puolustukseksi ja edukseen; miksi sen pitäisi lakata puolustamasta oikeuttaan tulla kuulluksi ja miksi sen vilpittömät ja uskolliset palvelijat löisivät laimin velvollisuutensa tunnustamalla itsensä lyödyiksi.

”Kirottu oppi” sanotte te, hyvät herrat *ultramontanistit*¹? Teidän pitäisi kuitenkin muistaa, että tiedon puu on oksastettu elämän puuhun. Se hedelmä, jonka te katsotte ”kielletyksi” ja jonka te kahdeksantoista vuosisataa sitten julistitte perisyntien syyksi ja joka toi kuoleman maailmaan – tämä hedelmä, jonka kukka puhkeaa kuolemattomasta rungosta, saa ravintonsa samasta rungosta, ja sen takia se on ainoa, joka voi taata meille kuolemattomuuden. Te, herrat kabbalistit, olette lopultakin tietämättömiä – tai tahdotte olla tietämättömiä –, että allegoria maallisesta paratiisista on yhtä vanha kuin maailma ja että puulla, hedelmällä ja synnillä kerran

1 Katolisen kirkon vanhoilliset. – Suom. huom.

oli paljon filosofisempi ja syvällisempi merkitys kuin mikä niillä on tänään –, kun vihkimyksen salaisuudet on kadotettu.

Protestantismi ja ultramontanismi¹ taistelevat teosofiaa vastaan samalla tavoin, kuin ne ovat taistelleet kaikkea muutakin vastaan, mikä ei ole lähtöisin niistä itsestään; kuten kalvinismi taistelee kahden taikakalunsa juutalaisen Raamatun ja sapatin korvaamista vastaan kristillisellä evankeliumilla ja sunnuntailla; kuten Rooma taistelee maallista opetustointia ja vapaamuurariutta vastaan. Kuolleella uskolla kirjaimen ja pappisvallalla on kuitenkin jo aika väistyä. Maailman täytyy liikkua ja mennä eteenpäin, sillä muuten seuraa lamaannus ja kuolema. Älyllinen kehitys menee eteenpäin fyysisen kehityksen mukana, ja molemmat kulkevat Yhtä ja Ainoaa Totuutta kohti – joka on ihmiskunnan organismin sydän, samoin kuin kehitys on veri. Jos verenkierto pysähtyy hetkeksikin, niin sydän pysähtyy samalla kertaa, ja ihmiskoneisto on mennyt-tä! ”Kristuksen palvelijat” tahtovat tappaa tai ainakin lamauttaa totuuden lyömällä sitä nuijalla, jonka nimi on ”*kirjain kuolettaa!*” Mutta loppu on lähellä. Mitä Coleridge on sanonut poliittisesta hirmuvallasta, soveltuu myös uskonnolliseen hirmuvaltaan. Mikäli kirkko ei ota pois raskasta kättään, joka painajaisen tavoin ahdistaa miljoonien uskovaisten rintaa, tahtoivatpa he sitä tai eivät, ja joiden järki lamautuu taikauskon kynsissä, niin rituaalinen kirkko tulee tuomituksi *jättämään paikkansa uskonnolle* – sekä kuolemaan. Pian sillä on valinta edessään. Sillä kun kerran kansa saa tietää siitä totuudesta, mitä kirkko huolellisesti salaa, tapahtuu jompikumpi kahdesta asiasta. Kirkko tuhoutuu joko kansan toimesta tai sitten, jos ihmisjoukot jätetään tietämättömyyteen ja kuolleen kirjaimen orjuuteen – se tuhoutuu kansan mukana. Tulevatko ne, jotka palvelevat ikuista totuutta, josta he ovat tehneet kirkollisessa pyörässä hyrräävän oravan, osoittautumaan kyllin *epäitsekäiksi*

1 (lat. ultrā montēs = vuorten takana), puoluesuunta kat. kirkossa. Pyrkii vahvistamaan paavin ja kirkon asemaa. – Toim. huom.

valitsemaan ensin mainitun näistä kahdesta välttämättömästä vaihtoehdosta? Kukapa tietää!

Toistan vielä kerran: ainoastaan teosofia oikein ymmärrettyinä voi pelastaa maailman epätoivosta aikaansaamalla yhteiskunnallisen ja uskonnollisen uudistuksen, jonka jo kerran Gautama Buddha sai aikaan historiassamme, rauhallisen uudistuksen, toteutettuna ilman ainoankaan veripisaran vuodattamista, itse kunkin saadessa pysyä isiensä uskossa, mikäli niin haluaa. Tehdäkseen tämän on hänen ainoastaan heitettävä pois ihmisten kuvitelmiin loiskasvit, jotka tätä nykyä ovat tukahduttamaisillaan maailman kaikki kirkot ja uskonnot. Hyväksyköön ja tunnustakoon hän ainoastaan oleellisimman, joka on sama kaikessa: siis hengen, joka tekee ihmisen, missä se asuu, eläväksi ja kuolemattomaksi. Katsokoon jokainen ihminen velvollisuudekseen etsiä ihannettaan, tähteä, jonka valo loistaa hänen oppaanaan. Seuratkoon hän sitä, älköönkö koskaan poiketko polultaan; ja hän saattaa olla jokseenkin varma siitä, että saavuttaa elämän ”majakan” – *totuuden*. Ei ole väliä, etsiikö ja löytääkö hän sen seimestä vai kaivon pohjalta.

IV

Niinpä sitten hymyilkää vain tieteiden tieteelle, vaikka ette tunne siitä ensimmäistäkään sanaa! Meille ehkä sanotaan, että se on herrojen kriitikkojen kirjallinen oikeus. Aivan mielihyvin. On totta, että jos aina puhuisi vain mitä ymmärtää, pitäisi puhua vain totta – eikä se aina olisi niinkään hauskaa. Kun nyt luen teosofiasta kirjoitettuja kriittisiä esityksiä, latteuksia ja typerää valhetta, mitä katsotaan sopivaksi käyttää maailman suurenmoisimmasta ja ylevimmästä filosofiasta – filaleettien jalo etiikka on siitä vain yksi aspekti – niin kysyn itseltäni, lienevätkö minkään maan korkeakoulut koskaan ymmärtäneet paremmin Aleksandrian filosofien teosofiaa kuin ne ymmärtävät nyt meitä? Mitä tiedetään, mitä

voidaankaan tietää universaalista teosofiasta, ellei ole opiskeltu viisauden mestarien johdolla? Ja vaikka ymmärretään niin vähän Jamblikhosta, Plotinosta jopa Proklostakin eli toisin sanoen kolmannen ja neljännen vuosisadan teosofiaa, kuitenkin kuvitellaan osattavan arvostella yhdeksännentoista vuosisadan uus-teosofiaa!

Teosofia, sanomme me, tulee meille kaukaisimmasta idästä, samoin kuin Plotinoksen ja Jamblikhoksen teosofia, vieläpä vanhan Egyptin mysteeritkin ovat tulleet. Eivätkö Homeros ja Herodotos suoraan kerro meille, että egyptiläiset olivat ”Idän etiopialaisia” heidän selityksensä mukaan ja *saapuneet Lankasta eli Ceylonista?* Sillä yleisesti tunnustetaan, että kansa, jota nämä kaksi klassista kirjailijaa nimittävät *Idän etiopialaisiksi*, oli hyvin tummaihoisten arjalaisten muodostama siirtokunta, Etelä-Intian dravideja, jotka toivat mukanaan Egyptiin jo olemassa olevan sivistyksensä. Tämä tapahtui esihistoriallisena aikana, jota paroni Bunsen nimitää nimellä *pre-menita* (ennen Menestä), mutta Kaluka-Battasin *aikakirjoissa* sillä on oma historiansa. Ulkopuolella ja erotettuna esoteerisista opeista, joita ei ilmoiteta pilkkaavalle yleisölle, osoittavat eversti Vans Kennedyn – sanskritistina tri Wilsonin suuri kilpailija Intiassa – historialliset tutkimukset, että ennen Assyrian aikoja Babylonia oli brahmalaisuuden kotipaikka ja että sanskritia käytettiin pappiskielenä. Tiedämme myös, mikäli voimme uskoa toista Mooseksen kirjaa, että Egyptillä kauan ennen Mooseksen aikaa oli ennustajansa, hierofanttinsa ja maaginsa, ts. ennen 19. dynastiaa. Ja lopuksi Brugsh-Bey havaitsee monien Egyptin jumalien muuttaneen maahan Punaisen meren ja Intian valtameren suurien vesien toiselta puolelta.

Olkoonpa asianlaita kuinka hyvänsä, totta on, että teosofia pe-riytyy välittömästi universaalisen *gnosiksen* suuresta puusta, jonka rehevät oksat levittäytyivät yli koko maapallon kuin juhkakatos ja suojasivat kaikkia temppeleitä ja kaikkia kansoja tuona aikana, jota raamatullinen ajanlasku suvaitsee kutsua *antediluviaaniseksi*

ajaksi (ennen vedenpaisumusta). Tämä gnosis edustaa yhteenvetoa kaikista tieteistä, kaikkien muinaisina aikoina maan päälle ruumiillistuneiden jumalien ja puolijumalien viisauden ja tiedon yhteissummaa. On ihmisiä, jotka heissä haluavat nähdä langenneita enkeleitä eli ihmissuvun vihollisia; nämä Jumalan pojat näkivät ihmisten tyttäret kauniiksi ja sen vuoksi ottivat heitä vaimoikseen ja ilmaisivat heille taivaan ja maan salaisuudet. Ajatelkoot he niin. Me uskomme *avataaroihin* ja jumalallisiin hallitsijasukuihin, aikaan, jolloin todella oli ”jättiläisiä maan päällä”, mutta me kokonaan hylkäämme ajatuksen ”langenneista enkeleistä”, Saatanasta ja hänen sotajoukostaan.

”Mikä sitten on uskontonne eli uskonne?”, meiltä kysytään. ”Mitä te pääasiassa tutkitte?”

”*Totuutta*”, me vastaamme. Totuutta kaikkialta, mistä tahansa me sen löydämme; sillä Ammonios Sakkaksen tavoin suurin toiveemme on sovittaa kaikki eri uskontojärjestelmät keskenään, auttaa jokaista löytämään totuuden omasta uskonnostaan, samalla kun hänen velvollisuutensa on tunnustaa se naapurinsa uskonnossa. Mitäpä nimi merkitsee, jos asia on oleellisesti sama? Plotinoksella, Jamblikhoksella ja Apollonios Tyanalaisella, kaikilla kolmella oli, sanotaan, ihmeellinen profetoimisen, selvänäön ja parantamisen kyky, vaikka he kuuluivat kolmeen eri koulukuntaan. Profetoiminen oli taito, jota sekä essealaiset ja *b’ni nehim* juutalaisten keskuudessa että pakanallisten oraakkeleiden papit harrastivat. Plotinoksen oppilaat kertoivat mestarina omaavan ihmeellisiä voimia; Philostratos on kertonut samaa Apollonioksesta. Jamblikhoksella taas oli sellainen maine, että hän voitti kaikki muut eklektikot teosofisessa teurgiassa. Ammonios selitti, että koko moraalinen ja käytännöllinen *viisaus* sisältyi Thotin eli Hermes Trismegistoksen kirjoihin. Mutta Thoth merkitsee ”kollegiota”, koulu tai edustajakokous, jotka tällä nimellä julkaistiin, olivat *Theodidaktoksen* mukaan kaukaisimman Idän viisaiden oppien kanssa yhtäpitäviä. Kun

Pythagoras hankki tietonsa Intiasta (siellä mainitaan hänet vielä tänä päivänä vanhoissa käsikirjoituksissa nimellä Javanatshärja¹, ”kreikkalainen mestari”), niin Platon sai tietonsa Thot-Hermeksen kirjoista. Mistä syystä nuorempi Hermes, paimenten jumala, liksänimeltään ”hyvä paimen”, jolla oli yli-valvonnassaan ennustus ja selvänäkö, samaistettiin Thothin (tai Thotin), jumalallistetun viisaan ja *Kuolleitten kirjan* kirjoittajan kanssa, sen voi ainoastaan esoterinen oppi paljastaa orientalisteille.

Jokaisella maalla on ollut vapahtajansa. Se, joka hajottaa tietämättömyyden pimeyden tieteen soihdun avulla ja siten paljastaa meille totuuden, ansaitsee tämän arvonimen kiitollisuutemme osoitukseksi samoin kuin sekin, joka pelastaa meidät kuolemasta parantamalla meidän ruumiimme. Sellainen ihminen herättää turtuneissa sieluissamme kyvyn erottaa toden väärästä sytyttämällä jumalallisen valon, jota ei ollut aikaisemmin, ja hänellä on oikeus meidän kiitolliseen palvontaamme, sillä hänestä on tullut meidän luojaamme. Mitä merkitystä on nimellä tai symbolilla, joka personifioi abstraktista asiaa, jos tämä asia aina on sama ja tosi! Kantakoonpa tuo ulkonainen symboli sitä tai tätä nimeä, olkoon vapahtaja, johon uskomme, maalliselta nimeltään Krishna, Buddha, Jeesus tai Esculapius – jota myös kutsuttiin ”vapahtajajumalaksi” *Sooter* – niin on meidän vain muistettava eräs asia: jumalallisten totuuksien symboleja ei ole keksitty tietämättömien huviksi; ne ovat filosofisen ajattelun A ja O.

Kun nyt teosofia on se tie, joka johtaa totuuteen jokaisessa uskonnossa ja jokaisessa tieteessä, niin okkultismi on niin sanoaksemme koetinkivi ja yleismaailmallinen liuotinaine. Se on Ariadnen lanka, jonka mestari antaa oppilaalleen tämän uskaltautuessa olevaisen mysteereiden labyrinttiin; se on soihtu, joka valaisee hänelle tien elämän vaarallisista umpisokkeloista – ratkaisee joka-

1 Nimi koostuu kahdesta sanasta *javana* ”joonilainen” ja ”atshaarja”, ”professori tai mestari”.

hetkisen sfinksin arvoituksen. Mutta tästä soihdusta lähtevä valo voidaan havaita vain heränneen sielun silmin eli henkisine aisteinemme; se sokaisee materialistin silmän niin kuin aurinko pöllön.

Koska meillä ei ole dogmeja eikä rituaaleja – sillä nuo molemmat ovat vain maallinen käyttöväline ja kahleet, jotka tukehduttavat sielun – niin emme myöskään harrasta länsimaisten kabbalistien ”seremoniallista magiaa”; me tunnemme liiankin hyvin sen vaarat ollaksemme missään tekemisissä sen kanssa. Teosofisessa Seurassa on jokaisella jäsenellä vapaus opiskella mitä haluaa, edellyttäen, ettei hän uskaltaudu tuntemattomille poluille, mikä kaikella varmuudella johtaisi hänet *mustaan magiaan* – noituuteen, mistä Éliphas Lévi niin selväsanaisesti varoitti ihmisiä. Okkulttiset tieteet ovat vaarallisia sille, joka ei ymmärrä niitä riittävästi. Sitä, joka omin päin antautuu harjoittamaan niitä, uhkaa mielipuolisuuden vaara. Sen vuoksi ne, jotka tutkivat niitä, tekevät viisaasti liittymällä pie-niin kolmen tai seitsemän hengen ryhmiin. Saadakseen enemmän voimaa tulee ryhmissä olla pariton luku jäseniä. Ryhmä, olkoonpa sillä kuinka vähän yhteenkuuluvuutta tahansa, muodostaa yhden yhtenäisen ruumiin, jossa yhdessä työskentelevien henkilöiden ymmärryksen lahjat ja havainnot täydentävät ja vastavuoroisesti tukevat toisiaan, toisin sanoen, toinen jäsen antaa toiselle sitä ominaisuutta, mitä tältä puuttuu. Sellainen ryhmä tulee aina lopulta täydelliseksi ja voittamattomaksi ruumiiksi. ”Yksimielisyyks on voimaa.” Opetus tarinassa ukosta, joka testamenttasi pojilleen nipun keppejä, joita ei saanut koskaan erottaa toisistaan, on totuus, joka aina tulee pysymään kumoamattomana.

V

”*Timanttisydämen* lain (magian lain) oppilaat (lanuut) auttavat toisiaan tutkimuksissaan. Kieliopin tekijä on avuksi sille, joka etsii metallien sielua (kemistille).” jne. (*Gupta-vidjā*-katekismus).

Tietämättömät nauraisivat, jos heille kerrotaisiin, että alkemisti voi okkulttisissa tieteissä olla hyödyksi kielitieteilijälle ja päinvastoin. Mutta mahdollisesti he ymmärtävät asian paremmin, jos heille sanotaan, että sanalla ”grammatikko, kielitieteilijä” me tarkoitamme sitä, joka tutkii toisiaan vastaavien tunnuskuvien yleismaailmallista kieltä, vaikka vain Teosofisen Seuran ”esoteerisen osaston” jäsenet täysin ymmärtävät, mitä käsite kielitieteilijä tässä mielessä merkitsee. Kaikella luonnossa on vastaavuutensa ja molemminpuolinen riippuvuussuhteensa. Abstraktisessa mielessä teosofia on se valkoinen säde, josta aurinkospektrin seitsemän väriä johtuvat; ja kukin inhimillinen olento muuttuu yhden säteen kaltaiseksi enemmän kuin muiden kuuden. Tästä seuraa, että seitsemän henkilöä voi vastavuoroisesti auttaa toisiaan, kun jokainen heistä on oman erikoisen säteensä läpätunkema. Kun heillä sitten on apunaan seitsenäinen sädekimppu, niin heillä on myös käytettävänään seitsemän luonnonvoimaa. Mutta tästä seuraa myös se, että tuon päämäärän saavuttamiseksi, ryhmän muodostavien seitsemän henkilön valinta on jätettävä kokeneelle, okkulttiseen säteiden tieteeseen vihitylle henkilölle.

Mutta olemme joutuneet vaaralliselle alueelle, missä esoteerista sfinksiä uhkaa suuri vaara joutua syytetyksi salakähmäisyydestä. Kuitenkin virallinen tiede antaa meille todistuksen, että me puhumme totta, ja tämän vahvistuksen löydämme fyysisestä materialistisesta astronomiasta. Aurinko on yksi, ja sen valo loistaa jokaiselle; se lämmittää tietämätöntä samoin kuin astronomiakin. Mitä tulee hypoteeseihin tästä päivän tähdestä, sen kokoonpanosta ja luonteesta, niin on niitä *leegio*. Mikään näistä oletamuksista ei kuitenkaan sisällä koko totuutta, ei edes likimainkaan. Usein ne ovat vain otaksunia, jotka pian korvataan toisilla. Sillä tieteellisiin teorioihin soveltuvat paremmin kuin muihin seikkoihin täällä maan päällä nämä Malherben rivit:

...Et rose, elle a vécu ce que vivent les roses,
L'espace d'un matin.¹

Koristakootpa nämä teoriat tieteen alttaria tai eivät, niin jokainen niistä voi kuitenkin sisältää hitusen totuutta. Järjestettyinä, verrattuina, analysoituina ja toistensa kanssa yhdistettyinä voivat kaikki nämä hypoteesit muodostaa astronomisen aksiooman, luonnon tosiasian, tieteellisten aivojen haavekuvan asemasta.

Tätä ei pidä kuitenkaan selittää niin, että me hyväksymme totuuden voitoksi jokaisen korkeakouluissa totena hyväksytyyn aksiooman, luonnon tosiasian, kuten esimerkiksi teorian auringonpilkujen synnystä ja fantastisista muutoksista – tällä hetkellä Nasmythin teorian. Sir John Herschell aloitti näkemällä niissä auringon asukkaita, kauniita ja jättimäisiä aurinkoenkeleitä. William Herschell, osoittaen varovaista vaiteliaisuutta näiden taivaallisten salamantereiden suhteen, yhtyi vanhemman Herschellin näkökantaa, että aurinkopallo oli ainoastaan kaunis metafora (kuvaannollinen sanonta), *maya* – ilmaisten siten okkulttisen selviön. Auringonpilkut ovat löytäneet Darwinin jokaisesta merkittävästä astronomista. Niiden on otaksuttu olevan muun muassa planeettahenkiä, aurinkoihmisiä, vulkaanisia *savupatsaita* (kaiketi akateemisten aivojen aikaansaamia), läpinäkyviä pilviä ja lopulta piilipuun lehden kaltaisia varjoja (”piilipuunlehtiteoria”). Tällä hetkellä on aurinkojumala alennettu arvossaan. Tiedemiesten todistuksen mukaan hän muodostaa vain jättiläismäisen hiilen, vielä hehkuvan mutta valmiina sammumaan pienen aurinkojärjestelmämme liedessä.

Samoin on asianlaita myös Teosofisen Seuran jäsenten julkaisemien spekulatioiden suhteen, kun niiden kirjoittajat, vaikka he kuuluvat teosofiseen veljeskuntaan, eivät kuitenkaan ole koskaan tutkineet tosi esoteerisia oppeja. Nämä spekulatiot eivät voi

1 Ja ollessaan ruusu se on jakanut kaikkien ruusujen kohtalon, ja sen elämä kestää vain yhden aamun. – Suom. huom.

koskaan muodostua muiksi kuin pelkiksi olettamuksiksi; totuuden säde on tuskin niitä värittänyt; ne ovat vajonneet fantastiseen kaokseen ja ovat usein järjettömiä. Valitsemalla niistä määräprosentin ja asettamalla ne rinnakkain, onnistutaan kuitenkin löytämään jokin filosofinen totuus. Sillä, sanokaamme ensiksi ja viimeksi, teosofia on siinä tieteiden yläpuolella, että se tutkii jokaisen näennäisen totuuden vastapuolen. Se tarkistaa ja erittelee jokaisen fyysisen tieteen esittämän tosiasian ja etsii jokaisesta kosmisesta ja fyysisestä ilmenemismuodosta vain oleellisen sekä lopullisen ja okkulttisen kokoonpanon, kuulukoon se henkiselle, älylliselle tai aineelliselle alueelle. Sanalla sanoen teosofia alkaa tutkimuksensa siitä, mihin materialistit lopettavat omansa.

”Te tarjoatte meille siis metafysiikkaa!” sanotaan meitä vastaan.
”Miksi ette sanoneet sitä heti.”

Ei, se ei ole metafysiikkaa sellaisena kuin tämä termi yleensä käsitetään, vaikka teosofia välistä esittääkin sitä roolia. Kantin, Leibnitzin ja Schopenhauerin spekulatiot kuuluvat metafysiikan alueelle, samoin Herbert Spencerin. Kun tutkii näitä filosofeja, ei voi välttyä ajattelemasta Rouva Metafysiikkaa irtonenineen ottamassa tanssiaskeleita akateemisten tiedemiesten *naamiaistanssiaisissa*. Kantin ja Leibnitzin metafysiikka – kuten jälkimmäisen monadit osoittavat – on korkealla meidän päiviemme metafysiikan yläpuolella, samoin kuin pilvissä leijuva ilmapallo on pellolla olevan kurpitsan yläpuolella. Kuitenkin on ilmapallo, miten hyvä se lieneekään kurpitsaan verrattuna, aivan liian keinotekoinen voidakseen palvella okkulttisten tieteiden Totuuden kuorena. Tämä Totuus on kuningatar, ehkä aivan liian paljastettu ja vähän vaatettu ollakseen ujojen oppineittemme makuun. Kantin metafysiikka on johtanut alkuunpanijana, vaikka tällä ei ollut apunaan nykyisin käytettyjä metodeja eikä monimutkaisia kojeita, keksintöön aurinгон ja planeettojen kokoonpanon ja olemusperustan identtisyysdestä; ja Kant on siten *vahvistanut* tosiasian, jonka parhaat astronomit

kielsivät vielä tämän vuosisadan ensimmäisellä puoliskolla. Mutta tämä sama metafysiikka ei ole onnistunut osoittamaan hänelle tämän perustan tosi luonnetta, yhtä vähän kuin se on auttanut nykyistä fysiikkaakaan (huolimatta sen niin pöyhistelevistä hypoteeseista) saamaan sitä ilmi.

Teosofia, eli paremminkin okkulttiset tieteet, jotka ovat sen tutkimuksen kohteina, on siten jotakin muuta kuin tavallista metafysiikkaa. Jos minun sallitaan käyttää kaksinkertaista termiä, on se meta-metafysiikkaa, meta-geometriaa jne. eli universaalista transkentalismia. Teosofia hylkää kokonaan fyysisten aistien todistuksen, jos se ei perustu henkiseen ja psyykkiseen havaintoon. Vaikka kysymyksessä on erittäin korkealle kehittynyt selvänäkö ja selväkuulo, täytyy ne molemmat myös syrjäyttää lopullisena todistuksena, mikäli nämä käsitteet eivät merkitse samaa kuin Jamblikhoksen *phootos* eli ekstaattinen valaistus (haltioitunut, sisäinen valaistuminen), Plotinuksen ja Porphyriuksen *agoge manteia*. Sama koskee fyysisiä tieteitä; järjen todistelulla maallisella tasolla, samoin kuin *viiden* aistimme todistuksella tulee olla jumalallisen minän kuudennen ja seitsemännen aistin vahvistus, ennen kuin tosi okkultisti voi hyväksyä sen tosiasiana.

Virallinen tiede kuuntelee, mitä me sanomme – ja nauraa sille. Me luemme sen ”selostuksia”, näemme sen jumaloivan luulotelua edistymistään, suuria keksintöjään, joista moni, tekemällä pienen joukon rikkaita vielä rikkaammiksi, on vaivuttanut miljoonat köyhät vielä kauhistuttavampaan kurjuuteen – ja me jätämme sen kohtalonsa huomaan. Mutta kun me havaitsemme, ettei fyysinen tiede ole edistynyt askeltakaan alkumateriaa koskevissa tiedoissaan sitten Aximeneen ja joonilaisen koulun päivien – on meidän vuoromme nauraa.

Suuren oppineen kemistin William Crookesin¹ parhaat työt ja vastaansanomattomasti vuosisatamme arvokkaimmat keksinnöt

1 Teosofisen Seuran Lontoon looshin toimeenpanevan neuvoston jäsen.

on tehty tähän suuntaan. Mitä erikoisesti häneen tulee, niin hänen ihmeellinen intuiotensa okkulttisten totuuksien alueella on ollut hänelle suuremmaksi hyödyksi kuin hänen koko tietoutensa fyysisissä tieteissä. Todellisuudessa eivät tieteelliset menetelmät eikä virallinen rutiini ole mainittavassa määrin auttaneet häntä hänen keksiessään säteilevän aineen tai *protyleeniä* eli alkumateriaa¹ koskevissa tutkimuksissaan.

VI

Mitä ne teosofit, jotka ovat virallisen ja oikeaoppisen tieteen palveluksessa, koettavat suorittaa omalla alallaan, sitä opiskelevat okkultistit eli ”sisäisen ryhmän” teosofit esoteerisen koulun metodin mukaisesti. Jos tämä metodi ei ole tähän mennessä osoittanut etevämmyyttään muille kuin sen omille oppilaille, toisin sanoen niille, jotka valan velvoituksin ovat sitoutuneet olemaan koskaan sitä ilmaisematta, niin ei tämä todista mitään sitä vastaan. Ei ainoastaan sanontoja *magia* ja *teurgia* ole koskaan ymmärretty lähimainkaan, vaan myös sanaa *teosofia* on vääristelty. Tietosanakirjoissa ja sanakirjoissa siitä annetut määritelmät ovat yhtä järjettömiä kuin valheellisiakin. Esimerkiksi Webster tulkitsee sanaa *teosofia* vakuuttamalla lukijoilleen, että se on ”välitöntä yhteyttä ja kanssakäymistä Jumalan ja korkeampien henkien kanssa” ja edelleen, että se on ”*yli-inhimillisten ja yliluonnollisten* tietojen ja voimien hankkimista *fyysisten prosessien* [!?] avulla, niin kuin sitä sovellettiin käytäntöön platonistien teurgisissa seremonioissa tai saksalaisten tulifilosofien kemiallisissa prosesseissa”. Mutta tämä on mielipuolista hölynpölyä. Sehän on samaa, kuin jos me sanoisimme, että on mahdollista muuttaa heikot aivot Newtonin aivojen veroisiksi ja kehittää niissä matemaattinen äly ratsastamalla viisi mailia päivässä puuhevosella.

1 Homogeeninen, erilaistumaton elementti, jota hän nimittää metaelementiksi.

Teosofia on samaa merkitsevä kuin hindujen *jñānavidyā* ja brahmā-vidyā¹ sekä Himalajan takaisten adepttien *dzyan*, tiede – nämä adeptit, todelliset ”radsha-joogit” eivät ole niin tavoittamattomia kuin luullaan. Tällä tieteellä on lukuisia kouluja idässä. Mutta sen haarautumat ovat vielä lukuisimmat, ja ne kaikki ovat lopulta eronneet emorungostaan – *ikuisesta Viisaudesta* – ja vaihtelevat muodoltaan.

Mutta näiden muotojen vaihdellessa ja jokaisen uuden sukupolven aikana etääntyessä totuuden valosta pysyi kuitenkin alkupepäisten totuuksien perustus aina samana. Symbolit, joita käytettiin ilmaisemaan samaa asiaa, voivat olla erilaisia, mutta salaisessa tarkoituksessaan ne kuitenkin ilmaisevat aina samaa. Ragon, oppinein vapaamuurari kaikkien ”Lesken Poikien” joukossa, on sanonut samaa. On olemassa pappiskieli, ”mystiikan kieli”, eikä voi edistyä pitkälle okkulttisissa tieteissä, jollei ole siihen hyvin perehtynyt. Ragonin mukaan merkitsi ”rakentaa eli perustaa kaupunki” samaa kuin ”perustaa uskonto”; kun tämä ilmaisu esiintyy Homeroksella, vastaa se Brahmaan uskonnossa ilmaisua jakaa ”soma-juomaa”. Se tarkoittaa ”perustaa esoteerinen koulu”, eikä ”uskonto”, kuten Ragon sanoo. Oliko hän erehtynyt? Sitä emme usko. Mutta kuten esoteeriseen piiriin kuuluva teosofi ei uskalla kertoa mitä on luvannut pitää salassa tavalliselta jäseneltä Teosofisessa Seurassa, samoin oli myös Ragon pakotettu tekemään tunnetuksi trinosofisteilleen vain suhteellisia totuuksia. On kuitenkin enemmän kuin varmaa, että hän oli ainakin opiskellut *mystiikan kielen* alkeisperusteita.

Kuinka tämä kieli voidaan oppia, meiltä kysytään? Me vastaamme: tutkimalla kaikkia uskontoja ja vertailemalla niitä toisiinsa. Perusteelliseen oppimiseen tarvitaan opettaja, *guru*; tämän tiedon voittamiseksi tarvitaan enemmän kuin älyä; täytyy olla inspiroituu,

1 *Vidyā* voidaan kääntää vain kreikkalaisella termillä *gnosis*, tietäminen eli tieto salaisista ja henkisistä asioista, tai myös tieto Brahmasta ts. Jumalasta, joka sisältää itsessään kaikki jumalat.

kuten Ammonios Sakkas oli. Klemens Aleksandrialaisen ja Athenagoraan rohkaisemana kirkon piirissä, oppineiden suojelemana synagogien ja akatemioiden piirissä sekä pakanoiden jumaloimana ”hän oppi *mysteereiden kielen* opettamalla kaikkien uskontojen yhteistä alkuperää ja yhtä yhteistä uskontoa”. Tehdäkseen tämän hän vain opetti koulussaan Hermeksen vanhojen kirjoitusten perusteella, joita Platon ja Pythagoras olivat niin hyvin tutkineet ja joista heidän filosofinen järjestelmänsä juonsi alkunsa. Ihmetyttäväkö meitä, kun hän – löytäessään Johanneksen evankeliumin ensi jakeissa samat opit kuin kolmesta edellä mainitusta filosofisesta järjestelmästä – tekee hyvällä syyllä sen loppupäätelmän, että suuren natsaretilaisen tarkoitus oli asettaa vanhan Viisauden jalo tiede entiselleen koko sen alkuperäisessä koskemattomuudessaan? Me uskomme kuten Ammonios. Raamatullisia kertomuksia ja tarinoita jumalista on mahdoton selittää muuten kuin kahdella tavalla: joko nämä kertomukset ja nämä tarinat ovat yleviä ja syvällisiä allegorioita, jotka valaisevat universaalisia totuuksia, tai sitten ne ovat satuja, vailla muuta hyötyä kuin tietämättömien nukuttaminen.

Siis kaikki allegoriat sisältävät – juutalaiset samaten kuin pakanallisetkin – kaikki totuudet, jotka vain se voi ymmärtää, joka tuntee muinaisen mystiikan kielen. Katsokaamme, mitä tässä mielessä sanoo eräs huomattavimmista teosofeistamme, innokas platonisti ja hepreisti, joka tuntee kreikkansa ja latinansa kuin äidinkiellensä, professori Alexander Wilder¹ New Yorkista:

”Uusplatonistien perusajatus oli käsitys yhden ainoan korkeimman olennon olemassaolosta. Tämä oli *Diu* eli ”taivaitten herra” arjalaisilla kansoilla, *Iao* kaldealaisilla ja heprealaisilla, *Iabe* samarialaisilla, *Tiu* eli *Tuisto* norjalaisilla, *Duw* vanhoilla brittiläisillä heimoilla, *Zeus* traakkialaisilla ja *Juppiter* roomalaisilla. Se oli *Oleminen* – (ei-oleminen), *Facit*, yksi ja korkein. Tästä johtuvat

1 Teosofisen Seuran ensimmäinen varapresidentti perustamisvaiheessa.

kaikki muut olennot virtaamalla esiin. Jonakin päivänä ehkä joku viisaampi yhdistää nämä järjestelmät yhdeksi. Nimet näille erilaisille jumaluuksille näyttään usein keksityn kiinnittämällä vähän tai ei lainkaan huomiota niiden etymologiseen¹ merkitykseen, vaan pääasiallisesti vain johonkin mystiseen merkitykseen katsoen, joka on liitetty kirjoitettaessa käytettyjen kirjainten numeeriseen merkitykseen.”

Tämä *numeerinen* merkitys on ”mystisen kielen” eli muinaisen pappiskielen eräs osa. Se opittiin ”pienemmissä mysteereissä”, mutta itse kieli pidätettiin yksin korkeille vihityille. Kokelaan oli täytynyt läpikäydä menestyksellisesti suurempien mysteereiden pelottavat kokeet, ennen kuin hän sai siinä opetusta. Tästä johtuu, että Ammonios Sakkas, kuten Pythagoraskin, antoi oppilaidensa tehdä valan, etteivät nämä koskaan paljastaisi korkeampia oppoja kenellekään, jolle ei aikaisemmin oltu opetettu valmistavia oppoja ja joka ei siten ollut kypsä vihkimykseen. Eräs toinen viisas, joka eli kolme vuosisataa häntä aikaisemmin, menetteli samoin oppilaidensa suhteen sanomalla heille, että hän puhui noille ”vertauksin (eli vertauskuvin), koska teidän on annettu tietää taivasten valtakunnan salaisuudet, mutta sitä ei ole annettu noille... koska he näkevinä eivät näe ja kuulevina eivät kuule, eivätkä myöskään ymmärrä niitä”. (Matt. XIII: 11, 13).

Siten Jeesuksen käyttämät ”vertaukset” olivat osa ”mystiikan kielestä”, vihittyjen pyhästä puhekielestä. Rooma on kadottanut sen avaimen hylätessään teosofian, ja julistamalla okkulttiset tieteet kirkonkiroukseen – se kadottaa sen ainiaksi.

”Rakastakaa toisianne”, sanoi tämä suuri mestari niille, jotka tutkivat ”jumalan valtakunnan” salaisuuksia. ”Saarnatkaa lähimmäisenrakkautta, noudattakaa sopua, yksimielisyyttä ja yhteensointuvuutta ryhmissänne te kaikki, jotka astutte *Yhden ja Ainoan*

1 Sananselityso pilliseen. – Suom. huom.

Totuuden etsijöiden ja kokoneiden riveihin”, sanovat toiset opettajat meille. ”Ilman yksimielisyyttä ja henkistä ja sielullista myönteämielisyyttä ette pääse mihinkään. Joka kylvää epäsofia, niittää myrskyä...”¹

Oppineita kabbalisteja, jotka ovat hyvin perehtyneet *Zohariin* ja sen lukuisiin kommentaareihin, ei puutu jäsenistöstämme, ei Euroopassa eikä varsinkaan Amerikassa. Mihin tämä on vienyt ja mitä hyvää he ovat tähän mennessä tehneet seuralle, jonka puolesta he ovat sitoutuneet työskentelemään liittymisestään lähtien. Useimmat heistä katsovat kieroon toisiaan sen sijaan, että liittyisivät yhteen ja auttaisivat toisiaan – kabbalisti-jäsenet ovat aina valmiit molemminpuoliseen kritiikkiin ja tekemään pilaa toisistaan. Kateus ja itseks kilpailu ei pitäisi koskaan tulla vallitsevaksi seurassa, jonka pääasiallinen tarkoitus on veljeys! ”Katsokaa kuinka nämä kristityt rakastavat toisiaan”, sanoivat pakanat ensimmäisinä vuosisatoina kirkkoisien ja sellaisten aikakautena, jotka tappoivat toisiaan sen mestarin nimeen, joka oli antanut heille rakkauden ja rauhan. Kriitikot ja välinpitämättömät alkavat sanoa samaa teosofeista; ja he ovat oikeassa.

”Yksimielisyys on voimaa”. Tämän puute on eräs heikkoutemme syistä. Mehän olemme saaneet kuulla, ettei pidä pestä likapyykkiään toisten nähden. Päinvastoin, on parempi tunnustaa epätäydellisyytensä, toisin sanoen *pestä itse oma likapyykkinsä eikä liata teosofiveljiensä pyykkiä*, kuten jotkut mielellään tekevät. Käyttäkäämme yleisiä sanontoja, tunnustakaamme omat erehdyksemme, jättäkäämme kaikki sellainen, mikä ei ole teosofista, mutta jättäkäämme henkilöiden mainitseminen; jokainen ihminen on oman henkilökohtaisen karmansa huomassa.

Ne jotka haluavat edistyä teosofiassa – abstraktisessa tai käytännöllisessä mielessä – muistakoot, että eripuraisuudesta alkaa

1 Siamilainen ja buddhalainen sanonta.

epäonnistuminen. Mutta tusina päättäväistä ja yksimielistä teosofia muodostakoon ryhmän. Työskennelköt he yhdessä, jokainen mukansa mukaan jotakin universaalisen tieteen haaraa tutkien, mutta tuntekoon jokainen sympatiaa naapuriaan kohtaan. Tämä on hyväksi vieläpä niille tavallisille jäsenille, jotka eivät halua harrastaa filosofisia tutkimuksia. Jos sellainen ryhmä, valittuna esoteeristen sääntöjen mukaan, muodostetaan yksinomaan mystikoista, jos he päättävät tutkia totuutta ja auttaa toisiaan vastavuoroisesti valollaan, niin takaamme, että tämän ryhmän jokainen jäsen edistyy pyhässä tieteessä pitemmälle yhdessä vuodessa, kuin mikä olisi hänelle mahdollista kymmenessä vuodessa omin päin. Teosofiassa vaaditaan molemminpuolista rohkaisua eikä kilpailua, muutoin hän joka kerskailee olevansa ensimmäinen, tulee viimeiseksi. Tosi teosofiassa aina pienin tulee suurimmaksi.

Kuitenkin Teosofinen Seura lukee riveihinsä enemmän *edistyviä* oppilaita, kuin yleensä luullaan. Mutta nämä pysyvät syrjässä ja työskentelevät sen sijaan että olisivat aina äänessä. Kun he julkaisevat jonkin teosofisen kirjoitelman, he unohtavat varustaa sen oikealla nimellä; korkeintaan he käyttävät hyväkseen peitenimeä. Muutamat heistä tuntevat mysteereiden kielen täydellisesti, ja ikivanha kirja tai käsikirjoitus, jonka selittäminen on meidän oppineillemme täysin mahdotonta tai joka näyttää sisältävän vain joukon valheita nykytiedettä kohtaan, on heille avoin kirja.

Nämä muutamat uskolliset miehet ja naiset ovat temppelemme tukipylyitä. He yksin tekevät tyhjäksi teosofisten ”termiittiemme” keskeytymättömän työn.

VII

Toivomme riittävästi kumonneemme edellä olevilla sivuilla useita oppeihimme ja uskoomme kohdistuvia vakavia väärinkäsityksiä;

muun muassa sen, että teosofeja pidetään – ainakin seuran perustajia – polyteisteinä (monien jumalien palvelijoina) tai ateisteina (jumalankieltäjinä). Me emme ole toista enemmän kuin toistakaan, sen kummemmin kuin gnostikotkaan, jotka uskoivat planeetta-, aurinko- ja kuun jumalien olemassaoloon, mutta kuitenkin eivät kohdistaneet heille rukouksiaan eivätkä pystyttäneet heille alttareita. Me emme usko persoonalliseen jumalaan *ulkopuolella ihmisen, joka on sen temppele* – kuten Paavali ja muut vihityt opettivat – mutta me uskomme persoonattomaan ja absoluuttiseen *Prinsiippiin*¹, joka on niin kaukana kaiken inhimillisen käsityskyvyn ulkopuolella, että me pidämme suorastaan jumalanpilkkajana ja omahyväisenä houkkiona jokaista, joka yrittää määritellä tätä suurta universaalista mysteeriä. Kaikki, mitä me olemme saaneet tietää tästä ikuisesta ja vertaistaan vailla olevasta prinssiipistä on, että se ei ole henki, ei myöskään aine, substanssi, ei ajatus, vaan *sisältää tämän kaiken ja on siten kaiken säiliö*. Basilideen mukaan se on ”jumala-ei-mitään”, mitä ilmaisua ovat niin vähän ymmärtäneet Musée Guimetin (osa XIV) oppineet ja taitavat kronikoitsijat määritellesään termiä jokseenkin satiirisesti, kun he puhuvat tästä ”jumalasta-ei-mitään, joka on säätänyt ja ennalta nähnyt kaiken, vaikkei hänellä ole järkeä eikä tahtoakaan”.

Niin tosiaanakin, ja tämä ”jumala-ei-mitään” tarkoittaa samaa kuin vedalainen Parabrahman – suurenmoisin ja samalla kertaa kaikkein filosofisin jumalkäsite. Se on myös sama kuin juutalaisten kabbalistien *Ain Sof*. Sehän on myös ”jumala, joka ei ole”, koska ”Ain” merkitsee *ei-olemista* eli Absoluuttia, ollen *ei-mitään* eli *to ouden en* Basilideella; se tarkoittaa, että inhimillinen äly tälle aineelliselle tasolle rajoittuneena ei voi käsittää mitään, mikä *on*, mikäli se ei ole olemassa jossakin muodossa. Käsitys *olemassa*

1 Tämä usko koskee vain niitä, jotka ajattelevat minun laillani. Jokaisella jäsenellä T. S:ssä on oikeus uskoa, mitä ja miten tahtoo. Kuten toisaalla on ilmaistu T. S. on ”omantunnon tasavalta”.

olevasta on rajoittunut *johonkin*, joka on olemassa, olkoon se aineellista – todellista tai mahdollisuutena – tai asioiden olemuksessa tai vain omissa ajatuksissa; mitä aistimme eivät voi havaita eikä ymmärryksemme käsittää, joka määrää kaikesta, *sitä ei ole meille olemassa*.

”Mihin sitten sijoitat nirvanan, oi suuri arhat?”, kysyi eräs kuningas kunnianarvoiselta buddhalaiselta askeetilta, jolle hän esitti kysymyksiä Hyvästä Laista.

”En mihinkään, oi suuri kuningas!” oli vastaus.

”Nirvanaa ei sitten olekaan olemassa?”, sanoi kuningas.

”Nirvana on, mutta ei ole olemassa”, askeetti vastasi.

Samalla tavalla Jumala ”jota ei ole” on huono *kirjaimellinen* käänös, sillä se pitäisi lukea esoteerisesti: *jumala, joka ei ole olemassa, mutta joka on*. Sillä *ouden* tulee juurisanasta *oud-eids* ja merkitsee ”ja ei kukaan”, toisin sanoen se, mistä puhutaan, ei ole mikään *persoona* eikä *mikään olio*, vaan molempien kieltäminen (*ouden*, neutri, käytetty adverbina: ”ei missään”). Siksi Basilideen *to ouden en* on täsmälleen samaa merkitsevä kuin kabbalistien ”*Ain Sof*”. Heparalaisessa uskonnollisessa metafysiikassa on Absoluutin mielikuva, ”ilman muotoa ja olemassaoloa”, ”ilman vähäisintäkään yhtäläisyyttä minkään muun kanssa” (Franck, *La Kabbale*, s. 153 ja 596). ”Jumala on siten *Ei mitään*, ilman nimeä samoin kuin ilman ominaisuuksia, siksi on sen nimenä *Ain Soph*, sillä sana *Ain* merkitsee ei mitään”.

Ilmenneen maailman toimivat prinssiipit eli jumalat eivät virtaa tästä muuttumattomasta ja absoluuttisesta prinssiipistä, jossa on vain olemassaolon mahdollisuus. Absoluutilla ei ole eikä voi olla mitään suhdetta ehdonlaiseen tai rajalliseen. Se, mistä vuodatukset saavat alkunsa, on Basilideen ”Jumala, joka puhuu”, toisin sanoen *logos*, joksi Filon nimittää ”toista Jumalaa” ja muotojen luoja. ”Toinen Jumala on ensimmäisen Jumalan viisaus.” (*Quaest et Salut*) ”Mutta onhan tämä *logos*, tämä ”Viisaus”

sittenkin virtaus?” voidaan sanoa. ”Ja panna jokin virtaamaan EI MISTÄÄN, on järjettömyyttä!” Ei lainkaan. Ensiksi tämä ”ei mitään” on tällainen, koska se on *Absoluutti* ja siis *kaikki*. Toiseksi tämä ”toinen Jumala” ei ole enempää virtaus kuin se varjokaan, jonka ruumiimme saa aikaan valkoiselle seinälle, on virtaus tuosta ruumiista. Joka tapauksessa tämä Jumala ei ole syyn tai harkitun ja suunnitellun toiminnan, tietoisien ja päättävän tahdon tulos. Se on vain periodinen seuraus ajasta ja paikasta riippumattomasta, ikuisesta ja muuttumattomasta laista, josta *logos* eli luova äly on *varjo* eli *heijastus*.¹

”Mutta tämä käsitys on järjetön!” kuulemme jokaisen sanovan, joka uskoo persoonalliseen ja ihmisenkaltaiseen Jumalaan. ”Näistä kahdesta – ihmisestä ja hänen varjostaan – jälkimmäinen on *ei mitään*, vain optinen harhanäky, ja ihminen, joka sen aiheuttaa, on älyolento, vaikkakin tässä tapauksessa passiivinen!”

Aivan niin, mutta siten on vain meidän tasollamme, missä kaikki on vain harhaa, missä kaikki näyttää nurinpäin käännetyltä, kuten kaikki, mikä heijastuu peilistä. Sitä paitsi koska ainoan todellisen alue *ei ole todellista* meidän aineen väärentämille havainnoillemme ja koska –Absoluuttisen Todellisuuden näkökulmasta – maailman-kaikkeus tajuisine ja älyllisine olentoineen on vain puutteellinen harhakuvien saattue, niin tästä seuraa, että Todellisen tasolla Todellisen varjolla on äly ja ominaisuuksia, kun taas – meidän näkökulmastamme – Absoluutilta puuttuvat kaikki ominaisuudet *juuri sen vuoksi, että se on absoluuttinen*. Ei tarvitse olla kovinkaan perehtynyt itämaalaiseen metafysiikkaan ymmärtääkseen tämän, eikä ole välttämätöntä olla etevä paleografi tai paleologi² oivaltaakseen, että Basilideen järjestelmä on sama kuin vedalainenkin,

1 Ainakin se käsittää tämän, joka uskoo ”luomisten” keskeytymättömään jatkuvuuteen, joita me nimitämme Brahmaan ”päiviksi ja öiksi”, eli *manvantaroiksi* ja *pralajoiksi* (ilmeneminen ja hajaantuminen).

2 Muinaiskirjoitusten tuntija. – Suom huom.

olkoon se *Philosophoumenan* kirjoittajan vaikka kuinka väärin selittelemä ja vääristelemä. Että niin on, sen osoittaa selvästi tuossa teoksessa esiintyvät gnostista järjestelmää koskevat katkelmalliset yhteenvedot. Vain esoteerinen oppi voi selittää kaiken, mikä Basilideen vähän ymmärrettyssä järjestelmässä on käsittämätöntä ja sotkuista siinä muodossa kuin kirkkoisät – nuo *kerettiläisyyden* pyövelit ovat meille jättäneet. *Pater innatus* eli ei-synnytetty Jumala, suuri *Archon* ja kaksi demiurgia¹, vieläpä kolmesataakuusikymmentäviisi taivasta – luku, joka sisältyy niiden johtajan Abraxasin nimeen, kaikki tämä juontuu intialaisista järjestelmistä. Mutta pessimistinen vuosisatamme kieltää kaiken tämän, jolloin kaikki kulkee höyryllä, niin jopa inhimillinen elämäkin, jolloin ei myöskään mikään abstraktinen – mikä vain on ikuista – kiinnosta muita kuin kourallista *omituisia ihmisiä*. Ihmiset kuolevat elämättä ainoatakaan silmänräpäystä kahden kesken sielunsa kanssa ja temmataa pois ollessaan itsekkäissä ja maallisten touhujen pyörteissä.

Lukuun ottamatta metafysiikkaa, voi kuitenkin jokainen, joka tulee Teosofisen Seuran jäseneksi, löytää sieltä jonkin tieteen ja makunsa mukaisen tehtävän. Astronomi voisi tehdä useampia tieteellisiä löytöjä kuin hän milloinkaan voi tehdä pelkästään yliopistojen avulla tutkimalla sanskritinkielisistä kirjoista jokaisen tähden² yhteydessä olevia allegorioita ja symboleja.

Intuitiivinen lääkäri oppisi enemmän Charakan³ teoksista – käännettynä arabiaksi kahdeksannella vuosisadalla, tai Adyarin kirjastossa olevista pölyisistä käsikirjoituksista – kukaan muu ei ymmärrä –, kuin nykyaikaisista fysiologiaa käsittelevistä teoksista.

1 Maailmanmuodostajaa. – Suom huom.

2 333 000 000 jumalasta tai jumalattaresta, joista hindujen panteoni koostuu, jokaista edustaa jokin tähti. Astronomien tuntemien tähtien lukumäärä tuskin ylittää tähän määrään, joten voisi ajatella, että vanhat hindut tunsivat useampia tähtiä kuin nykyajan tiedemiehet.

3 Charaka oli eräs vedakauden lääkäri. Eräs legenda esittää hänet Patalassa (maan alla) hallinneen Sessa-nimisen Vishnun käärmeen jälleensyntymäksi.

Lääketieteestä eli *parantamistaidosta* kiinnostuneet teosofit voisivat tehdä huomomminkin kuin tutkia Asklepioksen eli Esculapiuksen paljastamia ja selittämiä legendoja ja symboleja. Sillä samoin kuin Hippokrates muinoin kysyi neuvoa Kosissa¹ olevan Epidauroksen (lisänimeltään Tholos) temppelin muistotauluilta, samoin voisivat hekin löytää modernille farmakopealle² tuntemattomien lääkeaineiden selostuksia. Ehkäpä he voisivat sen jälkeen parantaa eikä tappa.

Toistakaamme sadannen kerran: Totuus on yksi! Mutta heti kun se esitetään, ei kaikissa aspekteissaan vaan siihen uskovien tuhannen ja yhden mielipiteen mukaan, se ei ole enää jumalallista *totuutta* vaan ihmisäänen sekava kaiku. Mistä se on löydettävissä täydellisenä tai ainakin jokseenkin täydellisenä? Pitääkö meidän etsiä sitä kristillisten kabbalistien vai Euroopan nykyisten okkultistien luota, tämän hetken spiritistien vai varhaisten spiritualistien opeista?

Eräs ystävä sanoi minulle kerran: ”Ranskassa on olemassa yhtä monta järjestelmää kuin siellä on kabbalistiakin. Meillä teesken-televät kaikki olevansa kristittyjä. Muutamat heistä ovat paavin puolella aina siinä määrin, että haaveilevat hänelle koko maapallon hallitsijan kruunua – ylipappina ja keisarina. Toiset ovat paavia vastaan mutta Kristuksen puolella, tosin ei historiallisen Kristuksen vaan oman mielikuvituksensa luoman *politisoidun* ja antikeisarillisen Kristuksen puolella jne. Jokainen kabbalisti uskoo löytäneensä kadotetun totuuden. Vain hänen oma tieteenä on ikuista totuutta, jokainen muu vain harhaa. Ja hän on aina valmis tukemaan ja puolustamaan sitä kynällään.”

1 Strabon, *Geographica*, XIV, 2. 19. – Katso myös Pausanias, *Periegesis*, II, 27.

2 Tiedetään, että kaikki ne, jotka tulivat terveiksi *Asklepieiassa*, jättivät temppeleihin *muistotaulun* ja että he antoivat näihin tauluihin kaivertaa sairautensa ja parantavan lääkkeen. Nytemmin on joukko näitä tauluja kaivettu maasta Akropoliissa. Katso Paul Girard, *L'Asclepieion d'Athènes*, Paris, Thorin, 1881.

”Mutta entä juutalaiset kabbalistit”, kysyin, ”ovatko hekin Kristuksen puolta?”

”Ei oikeastaan, sillä heillähän on *oma* Messiaansa. Mutta sehän on vain aikakäsymys.”

Itse asiassa ikuisuudessa ei voi olla mitään aikavirhettä. On vain niin, koskapa kaikki nämä määritelmien ja järjestelmien muunnelmat, kaikki nämä vastakkaiset opetukset eivät voi sisältää tosi totuutta, etten voi ymmärtää, kuinka ranskalaiset kabbalistiystävämme väittävät tuntevansa okkulttiset tieteet. Heillä on Moses Leonin¹ kolmannellatoista vuosisadalla kirjoittama *Kabbala*; mutta hänen *Zoharinsa*, verrattuna kaldealaisten *Lukujen kirjaan*, edustaa rabbi Simon ben Jochain teosta yhtä vähän kuin kreikkalaisten kristittyjen *Poimander* edustaa aitoa egyptiläisen Thothin kirjaa. Se helppous, millä Rosenrothin kabbala latinaksi kirjoitettuine käsikirjoituksineen, *notarionin järjestelmän* mukaan luettuina, muuntuvat kristillisiksi ja trinitaarisiksi teksteiksi, muistuttaa haltiatarkuvelmaa. Kuitenkin ovat markiisi de Mirville ja hänen ystävänsä ritari Drach – uskontoaan vaihtanut rabbi – saaneet aikaan sen, että ”hyvää kabbalaa” melkein voidaan sanoa Rooman kirkon katekismukseksi. Tyytykööt vain herrat kabbalistit siihen; me kuitenkin pidämme parempana pitää kiinni kaldealaisten kabbalasta, *Lukujen kirjasta*. Hän, joka tyytyy kuolleeseen kirjaimeen – vaikka kuinka olisi pukeutunut *Tanaimin* viittaan (Israelin muinaiset vihityt) –, ei näytä kokeneen okkultistin silmissä milloinkaan olevan muuta kuin susi, joka on pukeutunut pienen Punahilkan isoäidin yömyssyyn. Mutta susi ei hotkaise okkultistia, niin kuin se nielaisi Punahilkan, joka on vertauskuva mystiikkaa janoavasta suden

1 Hän pani kokoon Simeon ben Jochain Zoharin, jonka ensimmäisiltä vuosisadoilta peräisin olevat alkuperäiskappaleet olivat kadonneet. Häntä syytetään epäoikeutetusti, että hän oli itse runoillut kirjoittamansa. Hän keräsi kaiken, mitä sai käsiinsä, mutta täytti kaikki puuttuvat kohdat omien tietojensa mukaan Kaldean ja Syyrian kristittyjen gnostikoiden avulla.

suuhun joutuvasta vihkimättömästä. Pikemminkin ”susi” itse tuhoutuu putoamalla omaan kuoppaansa...

Kuten Raamatulla on kabbalistisillakin kirjoilla kuollut kirjaimensa, eksoteerinen merkitys, samoin kuin tosi eli esoteerinen merkityksensä. Tällä hetkellä on oikea symboliikan avain löydetävissä Himalajan jättimäisten vuorenhuippujen toiselta puolelta, niin kuin intialaistenkin järjestelmien avain. Mikään muu avain ei voi avata noita hautoja, joissa jo tuhansia vuosia ovat levänneet jumalallisen viisauden alkuperäisten tulkitsijain niihin hautaamat älylliset aarteet. Mutta suuri kierros, *kali yugan* ensimmäinen vaihe lähestyy loppuaan; kaikkien näiden kuolleiden ylösnousemuksen päivä ei voi olla kaukana. Suuri ruotsalainen näkijä Emanuel Swedenborg sanoi: ”Etsikää *kadonnutta sanaa* suuren Tartarian ja Tiibetin hierofanteilta.”

Olkoopta näkymät kuinka paljon tahansa Teosofista Seuraa vastaan, olkoonpa se vaikka kuinka niiden epäsuosiossa, jotka suuresti kauhistuvat kaikkea, mikä näyttää heistä *uudistukselta*, eräs asia on varma. *Se, mitä te, herrat viholliset, pidätte yhdeksännentoista vuosisadan keksintönä, on yhtä vanha kuin maailma.* Meidän seuramme on veljeyden puu, kasvanut siitä siemenestä, jonka rakkauden ja oikeamielisyyden enkeli istutti samana päivänä, jona ensimmäinen Kain tappoi ensimmäisen Aabelin. Niinä pitkinä vuosisatoina, joina naisen orjuus ja köyhän kurjuus on vallinnut maan päällä, ovat tätä siementä kasteleet heikkojen ja sorrettujen vuodattamat katkerat kyyneleet. Siunatut kädet ovat uudelleen istuttaneet tämän siemenen moniin maailman kolkkiin, eri ilmansuuntiin ja monina eri aikoina. ”Älä tee toiselle, mitä et halua itsellesi tehtävän”, sanoi Kungfutse oppilailleen. ”Rakastakaa toisianne, ja rakastakaa kaikkia eläviä olentoja”, saarnasi Gautama Buddha arhateilleen. ”Rakastakaa toisianne”, julistettiin kuin uskollisena kaikuna Jerusalemin kaduilla. Kristikunnalle kuuluu kunnia tämän heidän mestarinsa korkean käskyn sovelluttamisesta kaikkein kummastuttavimmassa

muodossa! *Caligula*, pakana, toivoi, että ihmiskunnalla olisi ollut vain yksi pää, niin että hän olisi voinut katkaista sen yhdellä iskulla. *Kristityt* vallat ovat menneet pitemmälle eivätkä vain hautoneet tällaista toivetta teoriassa, koskapa he ovat etsineet ja lopulta löytäneet keinon sen käytäntöön soveltamiseksi. Eivätkö ne sitten ole valmiit katkaisemaan kaulan toisiltaan, eivätkö ne jatkuvasti tuhoa enemmän miehiä sodissaan yhdessä päivässä, kuin Rooman keisarit tapattivat kokonaisuudessaan! Eivätkö ne ole autioittaneet kokonaisia maita ja maakuntia kummallisen uskontonsa nimessä, ja eivätkö ne ole hukkuneet miekkaan, jotka miekalla tappavat! Mitä voimme tästä kaikesta päätellä?

Teosofit ovat voimattomat tätä estämään. Olkoon niin. Mutta heidän pitää pelastaa niin monta eloonjäänyttä kuin mahdollista. Tosi veljeyden ytimenä heistä riippuu, tehdäänkö heidän seurastaan lähitulevaisuudessa arkki, se silta, joka on määrätty viemään uuden kierroksen ihmiset pois toivottoman materialistisen vedenpaisumuksen mutaisten vesien yli. Nämä vedet kohoavat lakkaamatta ja tulvivat tätä nykyä kaikkien sivistysmaiden yli. Voimmeko sallia hyvien tuhoutuvan pahojen mukana säikähtyneinä viimeksi mainittujen huudoista ja pilkallisista vuodatuksista joko Teosofista Seuraa tai meitä itseämme vastaan? Voimmeko vain tarkkailla, kuinka he tuhoutuvat yksi toisensa perästä – yksi laiskuudesta, toisen turhaan etsiessä sitä auringonsädettä, joka loistaa kaikille – heittäemättä heille pelastusrengasta? Ei ikinä!

On mahdollista, että tuo kaunis utopia, ihmisystävän unelma, joka ikään kuin näyssä näkyy toteutuneena Teosofisen Seuran kolminaisessa pyrkimyksessä, on vielä kaukana. Täydellinen oman-tunnonvapaus kaikilla, veljeyden henki rikkaiden ja köyhien kesken vallitsevana ja tasa-arvo ylhäisten ja alhaisten välillä teoriassa ja käytännössä tunnustettuna – ovat vielä vain pilvilinnoja eikä aiheetta. Kaiken sellaisen täytyy toteutua luonnollisella tavalla ja molemminpuolisesti vapaaehtoisesti; mutta aika ei ole vielä tullut,

jolloin leijona ja lammas voivat levätä vieretysten. Tämän suuren uudistuksen täytyy tapahtua ilman yhteiskunnallista kumousta, veripisaraakaan vuodattamatta; ja tämä voi tapahtua ainoastaan siten, että tunnustetaan itämaisen filosofian perustotuus, joka opettaa, että suuret erilaisuudet omistussuhteissa, yhteiskunnallisessa asemassa ja älyllisissä lahjoissa johtuvat yksinomaan jokaisen ihmisen persoonallisesta karmasta. Me niitämme vain sitä, mitä olemme kylväneet. Jos fyysisen ihmisen *persoonallisuus* on erilainen kuin toisen, niin vuodattuu hänen aineeton olemuksensa eli kuolematon yksilöllisyytensä samasta jumalallisesta lähteestä kuin hänen lähimmäistensäkin. Se, joka on täydellisesti sen filosofisen totuuden läpätunkema, että jokainen *minä* aloittaa ja lopettaa olemalla jakamaton KAIKKI, hän ei voi rakastaa naapuriaan vähemmän kuin itseään. Mutta mikään sellainen uudistus ei voi tapahtua, ennen kuin se on tullut uskonnolliseksi totuudeksi. Itsekäs sananparsi ”Oikea ihmisrakkaus alkaa kotona” tai seuraava: ”Jokainen itsensä ja Jumala kaikkien puolesta”, on aina johtava ”korkeammat” *kristityt* kansat vastustamaan seuraavien kauniiden pakanallisten sananlaskujen käytännöllistä toteutusta: ”Köyhä on rikkaan poika”, ja vielä enemmän sitä, jossa sanotaan: ”Anna ensin ruokaa nälkäiselle ja syö sitten itse, mitä jää jäljelle”.

Mutta on tuleva aika, jolloin tätä ”alempien” kansojen ”barbaarista” viisautta ymmärretään paremmin. Sitä odotellessa meidän täytyy yrittää tuoda hieman rauhaa maan päälle, rauhaa niiden sydämiin, jotka kärsivät, kohottamalla jumalallisen totuuden kätkevän hunnun lievettä. Näyttäkööt vahvimmat tietä heikommille ja auttakoot näitä kiipeämään ylös elämän jyrkkää rinnettä, opetakoot näitä suuntaamaan katseensa siihen majakkaan, joka uuden Betlehemin tähden lailla loistaa teosofisten tieteiden salaperäisen ja tuntemattoman meren taivaanrannalla – ja saakoot elämän ”perinnöttömäksi tehdyt” toivonsa takaisin...

Ahuramazda ja Ahriman

Filosofisesti ylevämpää, suurenmoisempaa, kuvaavampaa ja ajatuksia herättävämpää perustyyppiä maailmanuskontojen vertauskuvastoissa tuskin löytyy kuin mazdalaisen uskonnon myytti kahdesta veljesvoimasta *Ahuramazdasta* ja *Angra Mainyusta*, jotka paremmin tunnetaan nykyään *Ahuramazdana* ja *Ahrimanina*. Näistä kahdesta vuodatuksesta, ”Rajattoman ajan – *Zeruana Akaranan* – pojista” (*Zeruana Akarana* itse oli syntynyt ”Korkeimmasta ja tuntemattomasta olemuksesta”) toinen on ”Hyvän ajatuksen” (*Vohu manon*) ruumiillistuma, toinen ”Pahan ajatuksen” (*Ako manon*) ruumiillistuma. ”Valon kuningas” Ahuramazda valuu ulos alkuaikaisesta valosta ja muovailee eli luo ”Sanan” avulla puhtaan ja pyhän maailman. Mutta Ahriman, vaikka onkin syntynyt yhtä puhtaana kuin vanhempi veljensä, kadehtii häntä ja pilaa kaiken niin maailmankaikkeudessa kuin maankin päällä, luoden syntiä ja pahuutta minne tahansa meneekin.

Nuo kaksi voimaa ovat toisistaan erottamattomat nykyisellä taollamme ja kehityksen tässä vaiheessa, ja toinen olisi ilman toistaan merkityksetön. Sen vuoksi ne ovat *yhden* ilmenneen luovan voiman vastanavat, ajateltakoon tuota voimaa sinä kaikkiallisena kosmisena voimana, joka rakentaa maailmoja tai sitten inhimillisessä ilmennyksessään, jolloin sen käyttövälineenä on ajatteleva ihminen. Sillä Ahuramazda ja Ahriman ovat ihmisessä ilmenevien hyvän ja pahan, valon ja pimeyden, henkisen ja aineellisen ilmennyksen edustajat, ja samoin myös maailmankaikkeudessa ja kaikessa, mikä siihen sisältyy. Tämän vuoksi maailmaa ja ihmistä

nimitetäänkin makrokosmoksi ja mikrokosmoksi, suureksi ja pieneksi maailmankaikkeudeksi: mikrokosmos on makrokosoksen heijastuma. Myös eksoteerisesti Valon Jumala ja Pimeyden Jumala, sekä henkisesti että aineellisesti, ovat kaksi ikuisesti keskenään kamppailevan voimaa, sekä taivaassa että maan päällä. Parsilaiset ovat voineet kadottaa useimmat niistä avaimista, jotka paljastavat heidän pyhien ja runollisten allegorioidensa oikeita tulkintoja, mutta Ahuramazdan ja Ahrimanin symboliikka on niin itsestään selvä, että jopa orientalistit ovat tulkinnoissaan päätyneet suurin piirtein oikeaan tulkintaan.

Kuten J. Darmesterer, *Vendidad*-kirjan kääntäjä, kirjoittaa: ”Kauan ennen kuin parsit olivat kuulleet puhuttavankaan Euroopasta ja kristinuskosta, tulkitsijat selittäessään myyttiä *Tahmurathista*, joka ratsasti kolmekymmentä vuotta Ahriman-nimisellä hevosella, selittivät tuon legendaarisen kuninkaan teon merkitsevän pahojen intohimojen kahlitsemista ja ihmissydämässä asuvan Ahrimanin hillitsemistä.” Sama kirjoittaja määrittelee suurin piirtein magian seuraavasti:

Maailma nykyisellään on kaksinainen, sillä se on kahden toisilleen vihamielisen olennon työtä, Ahuramazdan, hyvän periaatteen, ja Ahrimanin, pahan prinssiin: kaikki hyvä maailmassa johtuu edellisestä, kaikki paha jälkimmäisestä. Maailman historia on kertomusta heidän yhteenotoistaan, siitä kuinka Ahriman tunkeutui Ahuramazdan maailmaan ja turmeli sen ja kuinka hänet lopulta karkotetaan siitä. Ihminen osallistuu taisteluun omakohtaisesti, ja hänen tehtävänsä siinä on säädetty laissa, jonka Ahuramazda ilmoitti Zarathustralle. Kun sovittu ajankohta on tullut, lainsäätäjän vielä syntymätön poika, jonka nimi on oleva Saoshiant (Sosiosh – vapahtaja), on ilmestynyt, *Ahriman* ja *helvetti hävitetään, ihmiset nousevat kuolleista* ja ikuinen onni on vallitseva maailmassa. – Johdatus, s. 56

Huomattakoon kirjoittajan kursivoimat lauseet, sillä ne ovat esoteeriset. Sillä mazdalaisten pyhiä kirjoja, samoin kuin kaikkia muitakin idän pyhiä kirjoituksia, mukaan lukien Raamattumme,

on osattava lukea esoteerisesti. Mazdalaisilla oli käytännöllisesti katsoen kaksi uskontoa, kuten melkeinpä kaikilla muillakin muinaisilla kansoilla – toinen kansaa ja toinen vihittyjä pappeja varten. Siten, koska Ahriman eräiltä puoliltaan on tunnustetusti ihmisen alemman luonnon ilmentymä raivokkaine intohimoinen ja pahoinelaine haluineen, ”hänen helvettinsä”, on sen sijaintipaikka etsittävä ja paikallistettava maan päällä. Okkulttisen filosofian mukaan ei ole olemassa muuta helvettä – eikä mitään olotilaa voida verrata erittäin onnettoman ihmishylyn tilaan. Vain Ahuramazda¹, joka on jumalallinen ja sen vuoksi ”rajattoman ajan” kuolematon ja ikuinen symboli, on varma turvapaikka ja ihmisen henkinen satama. Ja koska aika on kaksinainen, rajattomassa ajassa ilmenee mitoitettu ja rajallinen aika, Ahriman on vain aikakautinen ja tilapäinen paha. Hän on samanlaatuisuudesta kehittynyt erilaisuus. Laskeutuessaan alaspäin erilaistuvan luonnon ilmennyksen portaita kosmisilla tasoilla sekä Ahuramazda että Ahriman tulevat tietyllä hetkellä ihmisen kaksinaisen olemuksen edustajiksi, edellinen sisäisen eli jumalallisen yksilöllisyyden ja jälkimmäinen ulkonaisen persoonallisuuden, joka koostuu näkyvistä ja näkymättömistä aineksista ja tekijöistä. Kuten taivaassa, niin maankin päällä, kuten ylhäällä, niin alhaallakin. Samoin kuin ihmisen jumalallinen *valo*, korkeampi henkisielu muodostaa, mukaan lukien sen itsensä, seitsemän *ameshaspendiä* (joista Ahuramazda on seitsemäs eli kaikkien yhdistelmä), samoin Ahrimanilla, ajattelevalla sielulla on puolestaan seitsemän *archidevsta*, seitsemän ameshaspendin vastavoimaa.

XIX *jastin* 19. säkeistössä sanotaan:

Kutsun avukseni loistavia ameshaspendeja, joilla kaikilla seitsemällä on yksi ja sama ajatus, yksi ja sama puhe, yksi ja sama toiminta, yksi ja sama herra, Ahuramazda.

1 Ahuramazda ei enää tässä ole ikuisen Hyvän ja Valon korkein Ainoa Jumala, vaan omana säteenään jumalallinen minä, joka vaikuttaa ihmisessä – monen nimisenä.

Meidän elämänkierroksemme aikana hyvät *jazatat*, 99 999 fravashia (ferueria) jopa ”Seitsemän pyhää”, itse ameshaspendit, ovat miltei voimattomia pahojen *devsien* laumoja vastaan – jotka symbolisoivat sekä kosmisia vastustavia voimia että myös ihmisen intohimoja ja syntejä. Pahat henget ja niiden läsnäolo täyttävät maailman moraalisella ja ulkonaisella pahalla; ne saavat aikaan sairauksia, köyhyyttä, kateutta ja ylpeyttä, epätoivoa, juoppoutta, petosta, vääryyttä ja julmuutta, vihaa ja verisiä murhia. Ahrimanin kiihottamana ihminen alusta alkaen on saanut kanssaihmisensä murehtimaan ja kärsimään. Tämä tilanne päättyy vasta sinä päivänä, jolloin Ahuramazda, seitsenäinen jumala, omaksuu seitsemännen nimensä eli olemuspuolensa. Silloin hän tulee lähettämään ”Pyhän sanansa” Mathra Spentan (eli ”Ahuran sielun”) ruumiilistumaan *Saoshiantissa* (Sosioshissa), ja tuo viimeksi mainittu on voittava Ahrimanin. Sosiosh on Ilmestyskirjan ”uskollisen ja totuudellisen” esikuva ja sama kuin Vishnu teoksessa *Kalki-avataara*. Molempienhan odotetaan ilmestyvän *Maailman Vapahtajana, istuen valkoisen hevosen selässä* henkiolentojen joukon seuraamana, kaikki samoin maidonvalkeilla hevosilla ratsastaen.

Näin taivaan auenneena, ja katso valkoinen hevonen, ja sen selässä istuvan nimi on uskollinen ja totuudellinen... Häntä seurasivat ratsastaen valkoisilla hevosilla taivaan sotajoukot... Joh. Ilm. XIX, 11-14.

Ja sitten, *ihmiset nousevat kuolleista* ja kuolemattomuus on tuleva.

Viimeksi mainittu asia on tietenkin pelkästään allegorinen... Koska materialismia ja syntiä sanotaan kuolemaksi, materialisti eli ei-uskovainen on ”kuollut ihminen” henkisesti katsoen. Okkultismi ei koskaan ole pitänyt fyysistä persoonallisuutta *varsinaisena* ihmisenä; ei myöskään Paavali, kun hänen kirjeensä roomalaisille (VI–VII) ymmärretään oikein. Siten ihmiskunta ”saavutettuaan sovitun ajankohdan” karkean aineellisuuden aikakauden kierroksen

lopulla on tullut totuuden kirkkaampaan henkiseen oivaltamiseen, jota on myötäillyt ihmisruumiissa tapahtuvat muutokset.

Taistelu henkeen ja vereen saakka hengen ja aineen, valon ja hyvän sekä pimeyden ja pahan välillä alkoi maapallollamme heti sen jälkeen kun vastakohdat ja vastavoimat tulivat esille kasvi- ja eläinmaailmassa, ja se jatkui entistä raivokkaampana sen jälkeen, kun ihmisestä oli tullut se itsekäs ja persoonallinen olento, joka *hän nyt on*. Eikä ole mitään edellytyksiä sen päättymisellä, ennen kuin totuus on tullut valheen ja epäitsekkyys itsekkyiden tilalle, ja ylevä oikeamielisyys hallitsee ihmissydämessä. Siihen saakka meluisa taistelu raivoaa hillittömänä. Ihmisen on, noudattaen Delfoin kehotusta, opittava tuntemaan monitahoisen luontonsa joka ainoa soppi ja nurkka sekä saavuttamaan hallinta siitä, ennen kuin hän voi oppia tekemään ero *hänen itsensä ja persoonallisuutensa* välillä. Selviytyäkseen tästä vaikeasta tehtävästä kaksi edellytystä on ehdottoman välttämätöntä. Hänen on pohjia myöten käytännössä ollut toteutettava jalo zoroasterilainen ohje: ”Hyvät ajatukset, hyvät sanat, hyvät teot.” Hänen on täytynyt painaa ne lähtemättömästi sieluunsa ja sydämeensä; huuliuskovaisuus ja muodollinen tunnustaminen ovat riittämättömiä. Mutta ennen kaikkea hänen on murskattava *persoonallinen turhamaisuutensa* niin täydellisesti, ettei se enää koskaan herää henkiin.

Vanhoissa zoroasterilaisissa teoksissa on eräs ajatuksia herättävä ja viehättävä vertauskuvallinen tarina. Ahrimanin vallan alkuvaiheista alkaen hän ja hänen paholaisarmeijansa asettuivat vastustamaan Valon armeijaa kaikessa, mitä se yritti tehdä. Himon ja ylpeyden, tuhon ja saastaisuuden pahat hengen tuhosivat järjestelmällisesti Pyhien olentojen työn. Ne myrkyttivät kauniit kukat, ne tekivät suloisista käärmeistä myrkyllisiä, ne sumensivat kirkkaat tulet, jumaluuden symbolit, pahoilla hajuilla ja savulla, ja ne toivat maailmaan kuoleman. Valon, puhtauden, hyvyiden ja tiedon voimia vastustamaan ne asettivat pimeyden, saastaisuuden,

vääryyden, julmuuden ja tietämättömyyden. Ahuramazdan hyödyllisten ja siistien eläinten vastapainoksi Ahriman loi villit eläimet ja ilman verenhimoiset linnut. Aiheuttamansa pahan lisäksi hän loukkasi pahoilla puheillaan vanhempaa veljeään, aliarvioi ja nauroi hänen luomiaan rauhallisia ja lempeitä luomuksia. ”Tuo johtuu sinun kateellisuudestasi”, sanoi pyhä Jazata eräänä päivänä tuolle sydämessään pahalle olenolle. ”Sinä et pysty luomaan kaunista ja vaaratonta olentoa, oi julma Ahriman.”

Pääpaholainen vain nauroi ja sanoi kyllä pystyvänsä siihen. Ja pian hän loi kauneimman linnun jonka maailma oli koskaan nähnyt. Se oli majesteettinen riikinkukko, turhamaisuuden ja itsekkyyden vertauskuva, teoissa ilmenevä itseihailu.

”Olkoon se lintujen kuningas”, sanoi Pimeyden ruhtinas, ”ja ihmisen palvokoon sitä ja toimikoon sen esimerkin mukaan.”

Siitä päivästä alkaen ”Melek Tausista” (”Enkeli Riikinkukko”) tuli Ahrimanin erikoisluomus ja sanansaattaja, jonka välityksellä jotkut manaavat paholaista ja kaikki ihmiset yrittävät pysyä ainakin hyvissä väleissä sen kanssa.

Jezidit eli ”Paholaisen palvojat”, joista jotkut asuvat muinaisen Babylonian tasangoilla, palvovat vielä tänä päivänä Melek Tausia, riikinkukkoa, Saatanan sanansaattajana ja pääpaholaisen ja ihmisten välisenä yhdyssiteenä.

Kuinka usein näemmekään uljaiden miesten ja päättäväisten naisten vilpittömästi pyrkivän kaikin voimin sitä ihannetta kohti, jonka tietävät oikeaksi, taistellen ilmeisesti voitokkaasti Ahrimania vastaan ja voittavan hänet. Heidän ulkopuolinen itsensä on ollut mitä hirmuisimman, kuolemanvakavan kahden vastavoiman taistelukenttänä; mutta he ovat seisseet lujina – ja voittaneet... Jokainen alempi vaisto on sulanut kuin likaiset jääkiteet ja hävinnyt Ahuramazdan, säteilevän aurinkominuuden siunauksellisten säteiden vaikutuksesta, tehden tilaa paremmalle ja pyhemmille pyrkimyksille. Kuitenkin heissä yhä vaanii heidän entinen ja vain osittain

hävinyt turhamaisuutensa, tuo persoonallisen ylpeyden kipinä, joka kuolee aivan viimeisenä ihmisestä. Se on uinuvana, piilevänä ja kaikille näkymättömänä, mukaan lukien heidän oman tietoisuutensa; mutta siellä se yhä on. Jos sen antaa herätä vaikkapa vain hetkeksi, jo murskatuksi luultu persoonallisuus herää taas eloon sen äänen kuultuaan, ja nousee haudastaan kuin saastainen henki keskiyöllä henkien manaajan käskystä. Viisi tuntia – ei, jopa vain viisi minuuttia – sen vaikutuksen alaisena saattaa tuhota itsehillinnässä, henkisissä harjoituksissa ja Ahuramazdan palveluksessa suoritettujen vuosien työn...

Suuri on Ahrimanin voima! Aika vierii eteenpäin ja jättää joka päivä tietämättömyyden ja taikauskon aikakaudet kauas taakseen, mutta antaa meille sen sijaan yhä kasvavan itsekkyyden ja ylpeyden vuosisadat. Ihmiskunta kasvaa moninkertaiseksi, kasvaa voimassa ja (kirja-)viisaudessa; se väittää tunkeutuneensa fyysisen luonnon syvimpiin mysteereihin; se rakentaa rautateitä ja kaivaa maahan tunneleita kuin mehiläiskekoja; se pystyttää jättiläismäisiä torneja ja siltoja, vähentää välimatkoja, yhdistää toisiinsa valtameret ja jakaa osiin kokonaisia maanosia. Lennätin- ja puhelinkaapelit yhdistävät milteipä tunti tunnilta yhä enemmän ihmiskunnan yhdeksi ”onnelliseksi” perheeksi, mutta itse asiassa itsekkäät ja pahat ihmiset saavat niiden ansiosta paremmat edellytykset vähemmän itsekkäisiin ja vähemmän oveliin nähden.

Harvassa on niitä, jotka tunnustavat tai edes haluavat nähdä, että sivistyksemme ja kulttuurimme kiiltävän pinnan alla vaanii Ahrimanin luoman pahuuden sisäinen saasta, joka kieltäytyy luopumasta asemastaan. Todellakin tuon sivistyksen oikea symboli ja kuva on pääpahalaisen viimeinen luomus – kaunis riikinkukko.

Lucifer maaliskuu 1891, ”Toimittajalta”

Kali yuga – nykyinen aikakausi

Oppilas. – Olen sangen hämmentynyt nykyisestä aikakaudesta. Jotkut teosofit näyttävät kauhistuvan sitä aivan kuin tahtoisivat tulla temmatuiksi siitä kokonaan pois ja sättivät uusia keksintöjä kuten lennätintä, rautateitä, kaikkia koneita ym. sellaisia ja mu-rehtivat aikaisempien sivistyksien häviämistä. Toiset omaksuvat vastakkaisen asenteen väittäen, että tämä aika on parempi kuin mikään muu, ja arvostavat uusia menettelytapoja parhaiksi. Olkaa hyvä ja kertokaa minulle, kumpi mielipide on oikea, tai jos mo-lemmat ovat vääriä, mitä meidän pitäisi tietää siitä aikakaudesta, jossa elämme.

Tietäjä. – Totuuden opettajat tietävät kaiken tästä aikakaudesta. Mutta he eivät erehdy pitämään tätä nykyistä vuosisataa kokonaise-na aikakautena. Esimerkiksi Euroopan historian vanhemmat ajat, jolloin valta merkitsi samaa kuin oikeus ja jolloin pimeys peitti länsimaat, kuuluivat yhtä hyvin tähän aikakauteen mestarien kan-nalta katsoen kuin nykyhetki, sillä *yuga*, käyttääksemme sanskri-tin sanaa, jossa me nyt olemme, oli alkanut monta tuhatta vuotta sitten. Ja tämän Euroopan pimeyden aikana, vaikka tämä yuga oli jo alkanut, oli paljon valoa, oppineisuutta ja sivistystä Intiassa ja Kiinassa. Sanojen ”nykyinen aikakausi” merkitys on sen vuoksi ulotettava käsittämään paljon pitempää aikaa kuin nykyisin yleensä ajatellaan. Itse asiassa nykytiede ei ole vielä päässyt mihinkään selvään käsitykseen siitä, mitä oikeastaan sanalla aikakausi tarkoi-tetaan, ja itämaisen opin totuus kielletään. Sen vuoksi havaitsemme kirjoittajien puhuvan ”kulta-ajasta”, ”rauta-ajasta” jne., vaikka ne

ovat vain osia siitä todellisesta aikakaudesta, joka alkoi niin kauan sitten, että aikamme arkeologit kieltävät sen kokonaan.

Oppilas. – Mikä on tämän aikakauden sanskritinkielinen nimi, ja mitä se merkitsee?

Tietäjä. – Se on sanskritiksi *kali*, ja kun siihen lisätään aikakautta vastaava sana *yuga*, siitä tulee *kali yuga*. Se merkitys on ”pimeä aikakausi”. Muinaiset tietäjät tiesivät sen lähestyvän, ja sen luonteenomaisia piirteitä kuvataan intialaisessa *Mahabharata*-eepoksessa. Kuten sanoin, se käsittää tavattoman pitkän jakson Intian historian loistavasta kaudesta, eikä kenelläkään ole mitään syytä olla kateellinen ja sanoa, että me pyrimme vertailemaan nykyhetkeä tuohon Intian kehityshistorian ihmeelliseen vaiheeseen.

Oppilas. – Mitkä ovat ne luonteenomaiset piirteet, joihin viitataan ja joista *kali yuga* voidaan tuntea?

Tietäjä. – Kuten jo sen nimi ilmaisee, pimeys on luonteenomaisinta. Tämä ei tietenkään ole pääteltävissä vertaamalla nykyaikaa esimerkiksi aikaan 800 jKr., sillä eihän siinä olisi vielä mitään vertailtavaa. Nykyinen vuosisata on epäilemättä parempi kuin keskiaika, mutta verrattuna edelliseen yugaan se on pimeä. Okkultistista aineellinen kehitys ei kuulu valon olemukseen, eikä hän näe mitään kehityksen todisteita pelkästään mekaanisissa laitteissa, jotka suovat mukavuutta muutamille ihmisperheen jäsenille monien eläessä kurjuudessa. Pimeydestä puhuttaessa hän voisi viitata vaikkapa vain erääseen kansakuntaan, suureen Amerikan tasavaltaan. Siellä hän näkee vain Euroopan tapojen ja elämän laajentuman, sillä se syntyi eurooppalaisista alkutekijöistään; siellä tehtiin suuri koe aivan uusissa olosuhteissa ja uusin aineksin; siellä tiedettiin vuosikausia hyvin vähän mitään köyhyydestä, mutta meidän päivinäme siellä on yhtä paljon lohdutonta köyhyyttä kuin muuallakin ja yhtä suuri rikollisten määrä vankiloissa kuin Euroopassakin ja enemmän kuin Intiassa. Ja edelleen, rikkauksien ja aineellisen

edistyksen suuri jano, samalla kun henkinen elämä suuressa määrin laiminlyödään, on meidän mielestämme pimeyttä. Rikkaiden yhteiskuntaluokkien ja köyhien välinen suuri kuilu on jo selvästi näkyvässä, ja se on pimeyden merkki. Jos henkinen valistus olisi vallitsevana, sekä rikkaat että köyhät olisivat yhtä mieltä kanssamme, sillä karmaa ei sovi pyyhkiä pois; köyhät ymmärtäisivät, miten he pystyisivät hyväksymään kohtalonsa, ja rikkaat, miten parantaa köyhien osaa. Nykyisin rikkaat päinvastoin vain ihmettelevät, miksi köyhät eivät mene kunnalliskoteihin, ja pyrkivät lainsäädännöllä löytämään parannuskeinot lakkoja ja sosialismia vastaan, ja köyhät jatkuvasti nurkuvat kohtaloaan ja moittivat oletettuja sortajiaan. Kaikki tämä on henkiselle pimeydelle ominaista.

Oppilas. – Onko viisasta kysyä mitään niiden aikojen pituudesta, joiden kuluttua aikakausi vaihtuu, ja pohdiskella niitä suuria tähtitieteellisiä tai muita muutoksia, jotka enteilevät tuollaista käännekohtaa?

Tietäjä. – Ei ole. On olemassa vanha sanonta, että jumalat pitävät mustasukkaisesti omina tietoinaan nämä asiat eivätkä halua, että tavalliset kuolevaiset saisivat tietää ne. Me saatamme tutkiskella aikakauden luonnetta, mutta on parempi olla yrittämättä tarkkaan määritellä aikakauden vaihtumisen täsmällistä hetkeä. Sitä paitsi te ette edes pystyisi saamaan sitä selville, koska aikakausi ei ala tiettyinä vuonna tai päivänä, jolloin edellinen aikakausi olisi jo kokonaan päättynyt. Aikakaudet vaihtuvat limittäisesti, ts. kun tietyn aikakauden pyörä vielä kääntyy, seuraavan aikakauden alkupiste on jo tullut.

Oppilas. – Ovatko nämä seikat syynä siihen, miksi Mr. Sinnettille ei ilmaistu mitään varmoja vuosilukuja, joita hän kysyi?

Tietäjä. – Ovat.

Oppilas. – Onko sillä, missä aikakaudessa oppilas elää, jokin vaikutus häneen ja mikä se on?

Tietäjä. – Sillä on vaikutuksensa jokaiseen, mutta oppilas kuljettuaan eteenpäin kehityksensä tiellä tuntee tuon vaikutuksen voimakkaampana kuin aivan tavallinen ihminen. Jos asia olisi toisin, vilpittömät ja eteenpäin pyrkivät oppilaat kaikkialla maailmassa etenisivät hetkessä niihin korkeisiin päämääriin, joita kohti he ponnistelevat. Vaaditaan, että sielu on erittäin luja, jotta se jaksaisi torjua aikakauden raskaan paineen, ja se on sitäkin vaikeampaa, koska tuo vaikutus, joka on osa oppilaan laajemmasta elämästä, jää hänelle enemmän tai vähemmän hämäräksi. Sen vaikutus on samantapainen kuin rakenteellinen vika aluksessa. Ihmisen sekä sisäiset että ulkonaiset rakenneosaset ovat hänen esi-isiensä monien vuosisatojen aikana elettyjen maallisten elämien tulosta. Nämä elämät kylvävät ajatus- ja fyysisiä tottumuksia tavalla, jota ette voi käsittää. Kaikki nuo taipumukset vaikuttavat häneen. Kerran haluttuun otetut voimat ovat salassa niin syvällä, että ne ovat miltei näkymättömissä, samoin taistelut vastuksia vastaan aikakausia sitten. Lisäksi on olemassa ne erityiset muutokset, jotka on saatu aikaan astraalimaailmassa. Sen oltua kerran vain niin sanoaksemme kuin valokuvauslevy ja myös heijastaja, siitä on tullut tallettaja menneiden aikakausien erehdyksille, joita se jatkuvasti heijastaa meihin tasolta, joka useimmille meistä on vieras. Sen vuoksi siinä mielessä, niin vapaat kuin luulemme olevammekin, vaellamme täysin menneisyyden hypnoosin vaikutuksen alaisina toimien sokeasti niiden mieleen juolahdusten mukaan, joita sisältä päin saamme.

Oppilas. – Senkö vuoksi Jeesus sanoi: ”Isä, anna heille anteeksi, sillä he eivät tiedä, mitä tekevät?”

Tietäjä. – Se oli eräs merkitys. Eräältä kannalta katsoen he toimivat sokeasti, aikakauden pakotuksesta ja ajattelun olevansa oikeassa.

Mitä sitten tulee näihin astraalisiin muutoksiin, muistanette, kuinka Julianuksen aikana näkijät ilmoittivat näkevänsä jumalat

mutta että he olivat surkastumassa: jotkut olivat päätä vailla, jotkut täysin hervottomia, jotkut jotakin jäsentä vailla ja kaikki näyttivät heikkokuntoisilta. Näiden ihannekuvien kunnioitus oli häviämässä ja niiden astraalikuivat olivat jo alkaneet rappeutua.

Oppilas. – Eikö tästä aikakaudesta voisi esittää mitään hyvää? Eikö tuohon kuvaan voisi liittää mitään lieventävää piirrettä?

Tietäjä. – Nykyiselle kali yugalle on ominaista eräs seikka, jota oppilas voi käyttää hyväkseen. Kaikki syyt saavat aikaan seurauksensa paljon nopeammin kuin minään muuna tai parempana aikakautena. Vilpitön ihmiskunnan rakastaja voi saada aikaan enemmän kolmen jälleensyntymän aikana kali yugan vallitessa kuin huomattavasti useammassa elämissä minään muuna aikakautena. Siten kantaessaan kaikki tämän aikakauden moninaiset vaikeudet ja aina ne voittaen, hän saavuttaa ponnistustensa kohteen nopeammin, sillä – vaikka esteet näyttävät suurilta – myös voimat, joihin voidaan vedota, voidaan saavuttaa nopeammin.

Oppilas. – Vaikka siis tämä henkisesti arvostellen on pimeä aikakausi, eikö sitä ainakin osaksi lunasta yhä laajeneva järjen voitokulku aineesta ja tieteen aikaansaannokset inhimillisten kärsimysten, kuten sairauksien syiden, sairauksien itsensä, julmuuden, suvaitsemattomuuden, huonojen lakien jne. lieventämiseksi.

Tietäjä. – Kyllä, nämä ovat pimeyden lievennyskeinoja samaan tapaan kuin lamppu antaa jonkin verran valoa yöllä mutta ei pysty korvaamaan päivänvaloa. Tänä aikana tiede on saavuttanut suuria voittoja, mutta melkein kaikki ovat kohdistuneet *seurauksiin* eivätkä poista pahan syitä. Suuria edistysaskeleita on otettu tautien parantamisessa, mutta tulevaisuudessa, kun sivistyksemme puhkeaa kukkaansa, puhkeaa uusia sairauksia ja ilmaantuu lisää outoja henkisiä häiriötiloja, joiden syyt piilevät syvällä ihmismielessä ja ne voidaan poistaa vain elämällä henkistä elämää.

Oppilas. – Myöntäen kaiken, mitä sanot, eikö meidän teosofeina pitäisi lausua tervetulleeksi jokainen totuuden löytö kaikilla aloilla, varsinkin sellainen totuus, joka lieventää kärsimystä tai lisää moraalin tuntoa?

Tietäjä. – Sehän on velvollisuutemme. Kaikkien löydettyjen totuuksien täytyy olla Ehdottoman Totuuden osia, ja siinä määrin on lisättävä ulkomaailmaa koskevaa tietouttamme. Aina tulee olemaan suuri joukko ihmisiä, jotka etsivät näitä osatotuuksia ja lisäksi toisia, jotka pyrkivät lieventämään ihmiskunnan nykyistä kurjuutta. Kaikki he tekevät suurta ja heille uskottua työtä, jota kenenkään tosi teosofin ei pitäisi vähätellä. Ja teosofinkin velvollisuus on mahdollisuuksiensa mukaan yrittää samaa, sillä teosofia on kuollut asia, ellei sitä sovelleta elämään. Samalla on kuitenkin aina otettava huomioon, ettei kukaan meistä voi olla tuomarina ratkaisemassa, kuinka paljon tai kuinka vähän joku veljemme työskentelee siihen suuntaan. Jos hän tekee kaiken, mitä voi, ja tietää, miten se on tehtävä, hän suorittaa koko nykyisen velvollisuutensa.

Oppilas. – Minä pelkään, että okkulttisten opettajien vihamielinen asenne aikamme oppineisuutta ja hyväntekeväisyyttä vastaan saattaa nostattaa ennakkoluuloja teosofiaa ja okkultismia vastaan ja tarpeettomasti estää totuuden leviämistä. Eiköhän asia liene näin?

Tietäjä. – Tosi okkultismin opettajilla ei ole minkäänlaisia vihamielisiä asenteita näitä asioita kohtaan. Jos jotkut henkilöt, jotka pitävät teosofiasta ja yrittävät levittää sitä, omaksuvat sellaisen asenteen, he eivät sillä muuta sitä kantaa, jonka ovat omaksuneet todelliset opettajat, jotka työskentelevät kaikkien ihmisluokkien kanssa ja käyttävät hyvää edistäessään kaikkia mahdollisia välineitä. Mutta samalla olemme havainneet, että aikamme liika tekninen ja erikoistietous estää hyvin usein ihmisiä tajuamasta totuutta.

Oppilas. – Onko olemassa mitään tekijöitä, muita kuin teosofian leviäminen, jotka voisivat kääntää vastakkaiseksi nykyisen materialistisen suuntauksen?

Tietäjä. – Ainoastaan tiedon leviäminen karman ja jälleensyntymisen laeista ja luottamus kaikkien olentojen ehdottomaan henkiseen ykseyteen on estävä tämän suuntauksen. Kierroksen on kuitenkin kuljettava reittinsä, ja ennen kuin se on päättynyt, kaikki hyvään tähtäävät syyt tulevat vaikuttamaan hitaasti eivätkä siinä määrin kuin ne vaikuttaisivat jonakin valoisampana aikakautena. Koska jokainen oppilas *elää* parempaa elämää ja painaa esimerkiksi astraalivaloon kuvan maan päällä eletystä korkeampaan tavoitteeseen ponnistelevasta elämästä, *hän auttaa siten kehittyneitä sieluja laskeutumaan muista piireistä*, missä kierroksen olosuhteet ovat niin pimeät, etteivät he voi enää olla siellä.

Oppilas. – Ota vastaan kiitoksena opetuksistasi.

Tietäjä. – Toivon sinun saavuttavan valistuksen tasanteen.

The Path, Vol. III, n:ot 1–6, 1888

Sisäisen ihmisen rakenteesta sekä kuolemasta

M. On todellakin erittäin vaikeata ja, kuten te sanotte, ”hämentävää” ymmärtää oikein ja erottaa toisistaan todellisen minän eri *olemuspuolet*, joita me sanomme ”prinsiipeiksi”. Sekaannus johtuu siitä, että eri itämaiset koulukunnat numeroivat nuo prinssiipit huomattavasti eri tavoin, vaikkakin kaikkien opetusten perusta on olennaisesti sama.

X. Onko mielessänne vedantistit? Hehän supistavat meidän seitsemän ”prinsiippiämme” tietääkseni vain viiteen?

M. Niin tekevät. Mutta vaikkakaan en mielelläni haluaisi väitellä tästä asiasta oppineen vedantistin kanssa, sanoisin omana yksityisenä mielipiteenäni, että heillä on sille ilmeisen vankka perustelu. Heidän mielestään voidaan ihmisenä pitää vain sitä eri henkisten ominaisuuksien koostumusta, johon kuuluu erilaisia älyperäisiä olemuspuolia; fyysinen ruumis on heidän katsantokantansa mukaan jotakin halveksittavaa ja pelkkä *harha*. Eikä vedanta ole ainoa filosofinen järjestelmä, joka näin tekee. Laotse Tao-te-Kingissään mainitsee vain viisi prinssiippiä, koska hän, kuten vedantistit, jättää pois kaksi prinssiippiä, nimittäin hengen – atman – ja fyysisen ruumiin, jota viimeainittua hän lisäksi sanoo ”raadoksi”. Sitten on *taraka raja jooga* -koulu. Sen oppimisjärjestelmä tunnustaa itse asiassa vain kolme ”prinsiippiä”; kuitenkin todellisuudessa heidän *sthulopadhinsa* eli fyysinen ruumiinsa *jagrata* – eli valvetilassa, heidän *sukshmopadhinsa* eli sama ruumis *svapna*- eli unitilassa sekä heidän *karanopadhinsa*, ”syyruumis” eli *se*, mikä kulkee ruumiillistumasta toiseen. Kaikki ne ovat kaksinaiset luonteeltaan, ja

näin saamme yhteensä kuusi periaattia. Kun näihin lisätään atma, ihmisen persoonaton jumalallinen periaatti eli kuolematon puoli, joka on yhtä kaikkiallisen hengen kanssa, saamme jälleen saman esoteerisen seitsemän.

X. Silloinhan se kuulostaa jokseenkin samalta kuin kristillisten mystikoiden jako: ruumis, sielu ja henki?

M. Niinpä kyllä. Meidän on helppo käsittää fyysinen ruumis elinvoimaa välittävän kaksoispuolen käyttövälineeksi, ja jälkimmäinen puolestaan Elämän eli *pranan* käyttövälineeksi. *Kama rupa* eli (eläimellistä) sielua voidaan sanoa *korkeamman* ja *alemmän* järjen käyttövälineeksi. Saamme näin taaskin kuusi periaattia, joiden kruununa on jälleen tuo ainoa kuolematon henki. Okkultismin mukaan jokainen laadullinen muutos tajuntamme tilassa antaa ihmiselle uuden näkökulman, ja jos se on pysyvä ja tulee elävän ja toimivan minän olennaiseksi ominaisuudeksi, sille on annettava (ja on annettakin) erikoisnimi, jotta voitaisiin selvästi erottaa tuossa tiettyssä tilassa oleva ihminen toisessa tilassa olevasta.

X. Juuri se on perin vaikeata ymmärtää.

M. Minusta se on päinvastoin sangen helppo ymmärtää, kun vain tajuaa sen pääajatuksen, että ihminen toimii tällä tai toisella tajunnan tasolla täysin riippuen hänen älyllisestä ja henkisestä tilastaan. Mutta sellainen on aikamme materialismi, että mitä enemmän me selitämme, sitä vähemmän ihmiset näyttävät ymmärtävän, mitä me tarkoitamme. Voitte jakaa ihmiseksi sanotun maapallon asukkaan kolmeen osaan, jos haluatte. Mutta etlette halua tehdä hänestä pelkkää eläintä, ette voi tyytyä vähempään. Ajatelkaamme vain hänen näkyvää *ruumistaan*, hänen tunneperiaattiaan – joka on vain vähän korkeampi kuin eläimen *vaisto* eli elävöittävä alkeis-sielu. Entä sitten se puoli, joka nostaa hänet aivan mittaamattoman korkealle ja eläimen yläpuolelle – nimittäin hänen *järkevä* sielunsa eli ”henkensä”. Jos siis ajatteleme näitä kolmea ryhmää eli

edustavaa olemuspuolta ja jaamme ne alaosiinsa okkulttisten opetusten mukaisesti, mitä saamme?

Ensimmäisenä kaikista hengen – merkityksessä absoluuttinen (ehdoton), ja sen vuoksi näkymätön *kaikki* – eli atma. Koska tätä ei filosofiassa voida sijoittaa mihinkään tiettyyn paikkaan eikä sille voida antaa mitään määritelmiä, koska se vain *on* ikuisuudessa ja koska *kaikki* ei voi olla poissa aineen ja aineellisuuden maailman-kaikkeuden pienimmästäkään geometrisesta tai matemaattisesta pisteestä, sitä ei todellakaan pidä lainkaan sanoa ”inhimilliseksi” prinsiipiksi. Oikeastaan sen voisi parhaiten määritellä siksi metafyyssisen avaruuden pisteeksi, jossa inhimillinen monadi ja sen käyttöväline ihminen asuu kunkin elämän ajan. Tuo piste on yhtä kuviteltu kuin ihminen itse, ja todellisuudessa se on harhaa, *maya*. Mutta meistä itsestämme tuntuu samoin kuin toisistakin persoonallisista minuuksista, että olemme jotakin todellista sen harhaluomuksen aikana, jota sanotaan elämäksi. Ja meidän on otettava itsemme huomioon – mielikuvituksessamme ainakin, – ellei kukaan muu tee sitä. Tehdäkseen asian tajuttavammaksi ihmisjärjelle, kun se ryhtyy tutkimaan okkultismia ja selvittämään ihmisen salaisuuden aakkosia, okkultismi sanoo atman olevan *seitsemäs* prinsiippi, noiden kuuden synteesi (yhdistelmä) ja antaa sille käyttövälineeksi *henkisielun, buddhin*. Buddhiin kätkeytyy salaisuus, jota ei paljasteta muille kuin juhlallisen ja peruuttamattoman lupauksen tehneille oppilaille (tsheeloille), joka tapauksessa vain niille, joihin voidaan ehdottomasti luottaa. Selvästikin olisi vähemmän sekaannusta, jos sen voisi paljastaa. Mutta koska tähän välittömästi liittyy kyky erottaa ”kaksoisolentonsa”¹ tietoisesti ja niin tahtoessaan ja koska tämä kyky niin kuin ”Gygeen sormus” (joka teki omistajansa näkymättömäksi) saattaisi koitua hyvin kohtalokkaaksi ihmisille yleensä ja varsinkin sen taidon omaavalle, tuota tietoa vartioidaan

1 ”Eetteriruumis”? – Suom. huom.

huolellisesti. Vain adepteilla (vihityillä), jotka ovat läpäisseet koheet ja todettu joka suhteessa luotettaviksi, on tuon mysteerin avain täysin hallussa...

Mutta välttäkäämme sivuseikkoja ja pysykäämme ”prinsiipeissä”. – Tämä jumalallinen sielu eli buddhi on siis hengen käyttöväline. Yhtyneinä nämä kaksi ovat yksi ja sama persoonaton olemus, jolla ei ole mitään määriteltävissä olevia ominaisuuksia (tällä tasolla tietenkin); ne ovat kaksi henkistä ”prinsiippiä”. Kun sitten siirrymme *inhimilliseen sieluun* (*manas, mens*), jokainen on samaa mieltä siitä, että ihmisen äly on ainakin *kaksinainen*. Ylevämielinen ihminen tuskin saattaa tulla halpamaiseksi. Erittäin älykäs ja henkevä ihminen eroaa suunnattomasti tyhmästä, typerästä, vain aineelliseen tukeutuvasta eläimellisestä ihmisestä. Miksi ei siis näitä kahta ihmislajia voisi edustaa kaksi ”prinsiippiä” tai pikemminkin kaksi olemuspuolta? Jokaisessa ihmisessä on nämä kaksi prinsiippiä, toinen toimivampana kuin toinen, ja harvinaisissa tapauksissa toinen näistä on voinut täysin tukahtua kasvussaan; toisin sanoen toisen *olemuspuolen* voima ja ylivalta ihmisen elämän aikana on suorastaan halvaannuttanut toisen. Nämä siis ovat, niin kuin sanomme, *manaksen* kaksi prinsiippiä eli olemuspuolta, ylempi ja alempi. Ensin mainittu, ylempi manas eli ajatteleva, tietoinen minä tuntee vetovoimaa henkiseen sieluun (buddhiin) päin. Jälkimmäinen eli oikeastaan sen vaistoperäinen puoli tuntee vetäymystä *kamaan* päin, sillä kama on ihmisen eläimellisten halujen ja intohimojen pesäpaikka. Näin olemme perustelleet *neljän* ”prinsiipin” olemassaolon. Jäljellä olevat kolme ovat (1) ”kaksoispuoli”, jonka nimeksi olemme sopineet proteusmainen (muodoltaan muuttuva) eli plasmainen sielu; *elollisprinsiipin* käyttöväline (2) ja *fyysinen ruumis* (3). Kukaan fysiologi tai biologi ei tietenkään hyväksy näitä prinsiipejä, eivätkä he näe näissä puheissa päätä eikä häntää. Ja ehkäpä juuri tästä johtuen kukaan heistä ei tähän päivään mennessä ole ymmärtänyt pernan toimintoja – pernanahan on proteaanisen

kaksoispuolen fyysinen käyttöväline yhtä vähän kuin erään toisen, ruumiin oikealla puolella sijaitsevan elimen, joka on edellä mainittujen halujen olinpaikka. He eivät myöskään tiedä mitään käpyrauhasesta, jonka he tuntevat vain rosoiseksi sisäeritysrauhaseksi, jonka sisällä on vähän hiekkaa; ja sehän on kuitenkin varsinainen avain ihmisen korkeimpaan ja jumalallisimpaan tajuntaan – hänen kaikkietävään, henkiseen ja kaikkea rakastavaan korkeimpaan älyynsä. Tämä tarpeettomalta näyttävä lisäke on se heiluri, joka *sisäisen* ihmisen kellonkoneiston tultua käyntiin vedetyksi siirtää minuuden henkisen näkökyvyn korkeimmille havaintotasolle, missä sen näköpiiri on milteipä rajaton...

X. Mutta tieteelliset materialistit väittävät, että ihmisen kuoltua hänestä ei jää mitään jäljelle, että ihmisen ruumis yksinkertaisesti vain hajoaa alkuosiinsa ja että se mitä sanomme sieluksi on vain orgaanisen toiminnan sivutuotteena syntynyt ohimenevä tietoisuus, joka haihtuu ilmaan kuin höyry. Eikö heidän kantansa kuvasta kummallista mielenlaatua?

M. Ei lainkaan kummallista minun mielestäni. Jos he sanovat, että itsetietoisuus loppuu ruumiin kuollessa, silloin he *omalla* kohdallaan lausuvat yksinkertaisesti tietämättään ennustuksen. Sillä jos he kerran ovat vahvasti vakuuttuneet siitä, mitä väittävät, mikään tajuinen kuolemanjälkeinen elämä ei ole heille mahdollinen.

X. Mutta jos inhimillinen itsetietoisuus säännönmukaisesti elää edelleen kuoleman jälkeen, niin miksi sitten pitäisi olla poikkeuksia?

M. Henkisen maailman peruslaeista, jotka ovat muuttumattomat, mikään poikkeus ei ole mahdollinen. Mutta on sääntöjä erikseen niille, jotka mieluummin haluavat pysyä sokeina.

X. Niinpä todellakin, minä ymmärrän sen nyt. Sokea, joka kielittää auringon olemassaolon, koska ei sitä näe, elää harhan vallassa. Mutta kuoleman jälkeen hänen henkiset silmänsä varmaankin pakottavat hänet näkemään.

M. Ne eivät tule pakottamaan, eikä hän ole näkevä mitään. Kiellettyään itsepintaisesti tämän elämän aikana kuolemanjälkeisen elämän mahdollisuuden, hän ei tule sitä havaitsemaan. Koska hänen henkisten aistiensa kehitys on ehkäisty, hän jää sokeaksi. Väittäessänne, että hänen *täytyy* nähdä, te ilmeisesti tarkoittatte toista kuin minä. Te puhutte Hengen hengestä eli Liekin liekistä – lyhyesti sanottuna atmasta – ja sekoitatte sen ihmissieluun eli manakseen... Ette ymmärrä, mitä tarkoitan. Yritän selittää. Kysymyksenne ydinkohtahan on saada tietää, onko täydellisen materialistin tapauksessa mahdollista, että hän kuoleman jälkeen voi täydellisesti kadottaa itsetietoisuutensa ja itsehavaintonsa? Tätä hän te tarkoittatte? Ja minä sanon: se on mahdollista. Sillä uskoen lujasti esoteeriseen *kuolemanjälkeistä* aikaa eli kahden elämän eli syntymän välistä aikaa koskevaan opetukseemme, että tuo vaihe on vain ohimenevä tila, minä sanon: – Kestäköön elämän harhanoimaisen draaman kahden näytöksen välinen aika yhden vuoden tai miljoona vuotta, tuo *kuolemanjälkeinen* tila saattaa, peruslain menettämättä siitä pätevyytään, osoittautua aivan samaksi tilaksi kuin täysin tajuttoman ihmisen.

X. Mutta koska juuri sanoitte, ettei kuolemanjälkeistä elämää koskevat peruslait salli poikkeuksia, niin kuinka tämä voi näin olla?

M. En nyt sanoisi niin, että ne eivät salli poikkeuksia. Mutta jatkuvuuden henkinen laki koskee vain todella olevaisia seikkoja. Sille, joka on lukenut ja ymmärtänyt *Mandukya Upanishadin* ja *Vedanta-Saran*, tämä kaikki tulee hyvin selväksi. Sanon vielä lisäksi: riittää, kun ymmärtää, mitä me tarkoitamme *buddhilla* ja manaksen kaksinaisuudella. Silloin selvästi tajuaa, miksi materialisti ei voi elää itsetietoisena kuoleman jälkeen. Sillä manas alemmassa olemuspuolessaan on maallisen järjen asuinsija ja sen vuoksi voi ilmentää maailmankaikkeudesta vain sitä havaintoa, joka perustuu tuon järjen todistukseen – eikä henkiseen näkemykseen. Meidän

esoteerisessa koulussamme sanotaan, että buddhin ja manaksen, eli Ishvaran ja Prajnan¹, välillä ei itse asiassa ole enemmän eroa kuin *metsän ja sen puiden välillä, järven ja sen vesien välillä*, juuri niin kuin *Mandukya* opettaa. Vaikka satoja puita kuolee elinvoiman puutteeseen tai temmataan maasta juurineen, ei se estä metsää silti olemasta metsä. Vaikka yksi persoonallisuus tuhoutuu tai kuolee *kuolemanjälkeisessä* tilassa ja siten putoaa pois jälleensyntymisten pitkästä ketjusta, se ei aiheuta pienintäkään muutosta henkisessä *minässä*, joka ikuisesti pysyy samana minänä. Sen sijaan, että se kokisi devakhania², sen on heti synnyttävä fyysiseen kehoon.

X. Mutta jos ymmärsin oikein, ego-buddhi tässä vertauksessa edustaa metsää ja persoonallisuudet puita. Ja jos buddhi on kuolematon, kuinka silloin se, joka on sen kanssa samankaltainen, nimittäin *manas-taijasi*³, saattaa kokonaan kadottaa tietoisuutensa aina uuteen jälleensyntymäänsä saakka? En pysty sitä käsittämään.

M. Ette voikaan, koska haluatte sekoittaa toisiinsa summittaisen kokonaiskuvan ja sen poikkeukselliset muodonmuutokset, koska sekoitatte toisiinsa *manas-taijasin*, buddhin valaiseman inhimillisen sielun, ja ihmissielun eläimellisen puolen. Ottakaa huomioon, että jos buddhista voidaan sanoa, että se on ehdottomasti kuolematon, niin samaa ei voi sanoa manaksesta, vielä vähemmän *taijasista*, joka on ominaisuus. Ei mikään *kuolemanjälkeinen* tajunta tai *manas-taijasi* voi olla olemassa erillisenä buddhista, jumalallisesta sielusta, koska *manas* alemmassa olemuspuolestaan

1 Ishvara on ilmenneen jumaluuden Brahmaan kollektiivinen (yhteis-)tajunta, so. Dhyani-Chohan-joukon yhteistajunta; ja Prajna on heidän yksilöllinen viisautensa.

2 Taivastilaa – Suom. huom.

3 *Taijasi* merkitsee säteilevä, mikä seuraa manaksen yhtymisestä buddhiin; siis inhimillinen sielu jumalallisen sielun säteilyn valaisemana. Siten *manas-taijasi* voidaan sanoa säteileväksi järjeksi, hengen valon kirkastamaksi ihmisjärjeksi. Buddhi-manas kuvaa jumalallista älyä liittyneenä inhimilliseen älyyn ja itsetietoisuuteen.

on maallisen persoonallisuuden laadullinen ominaisuus ja taijasi on sama kuin manas, siis sama manas, vaikkakin buddhin valossa kylpevänä. Buddhi vuorostaan jäisi vain persoonattomaksi henkikseksi ilman sitä perusvoimaa, jonka se lainaa ihmissielulta, joka sitä rajoittaa ja tekee siitä *kuin jonkinlaisen* kaikkiallisesta sielusta *erillisen olennon* koko jälleensyntymisten ketjun ajaksi. Sanottakoon pikemminkin, että *buddhi-manas* ei voi kuolla eikä menettää yhteistä itsetietoisuuttaan ikuisuudessa eikä niiden aikaisempien ruumiillistumien muistoa, joissa nuo kaksi, nimittäin henkinen ja inhimillinen sielu olivat olleet läheisesti yhtä. Mutta näin ei ole laita, kun kysymyksessä on materialisti, jonka inhimillinen sielu ei ota vastaan minkäänlaista vaikutusta jumalalliselta sielultaan, jopa kieltäytyy tunnustamasta edes sen olemassaoloa. Ette suinkaan voi soveltaa tätä peruseräätettä inhimillisen sielun ominaisuuksiin ja määreisiin. Sehän olisi samaa kuin sanottaisi, että koska jumalallinen sielu on kuolematon, niin siksi myös poskipäiden punerrus on häviämätön. Poskien punerrus kuten *taijasikin*, henkinen säteily, on vain ohimenevä ilmiö.

X. Minun ymmärtääkseni te siis tahdotte sanoa, ettemme saa sekoittaa ajatuksissamme noumenonia fenomeniin, syytä sen seuraukseen?

M. Juuri niin. Haluan uudelleen toistaa, että rajoittuneena vain manakseen eli inhimilliseen sieluun, itse taijasin säteilykin on vain ajan kysymys, koska sekä kuolemattomuus että tietoisuus kuoleman jälkeen ovat ihmisen maalliselle persoonallisuudelle yksinkertaisesti ehdolliset, koska asia riippuu kokonaan niistä edellytyksistä ja käsityksistä, jotka ihmissielu itse on luonut ruumiinsa eläessä. Karma toimii lakkaamatta: me korjaamme *kuolemanjälkeisessä elämässämme* vain sadon kaikesta siitä, mitä me itse olemme kylväneet, tai oikeammin saaneet aikaan maallisen olemassaolomme aikana.

X. Mutta jos siis minuuteni fyysisen ruumiin kuoleman jälkeen saattaa vaipua täydelliseen tajuttomuuden tilaan, niin missä sitten on kuluneen elämäni syntien rangaistus?

M. Meidän filosofiamme opettaa, että karman rangaistus kohtaa egoa (minuutta) sen seuraavassa jälleensyntymässä. Kuoleman jälkeen se saa korvauksen niistä ansaitsemattomista kärsimyksistä, jotka se on saanut kestää vasta päättyneen olemassaolonsa aikana¹. Kuolemanjälkeinen koko rangaistus on siinä, ja se koskee myös materialistia, ettei saa mitään hyvitystä ja kadottaa täysin tietoisuutensa autuudestaan ja levostaan. Karma on maallisen minän lapsi, kaikille näkyvän objektiivisen persoonallisuuden piirin tekojen hedelmä samoin kuin henkisen minän kaikkien ajatusten, jopa vaikuttimien seurausta. Mutta karma on myös lempeä äiti, joka parantaa edellisessä elämässä aiheuttamansa haavat, ennen kuin alkaa kiduttaa tätä minää uusilla kärsimyksillä. Voidaan tosin sanoa, ettei kuolevaisen elämässä ole ainoatakaan sielullista eikä fyysistä kärsimystä, joka ei olisi joko tämän tai edellisen elämän synnin hedelmä ja seuraus. Mutta koska hänellä ei ole säilynyt vähäisintäkään muistoa siitä päivätajunnassaan eikä hän itse tunne ansainneensa sellaista rangaistusta, ja uskoo kärsivänsä syyttä, tämä seikka jo oikeuttaa ihmissielun saamaan mitä täydellisimmän lohdutuksen, levon ja autuuden *kuolemanjälkeisessä* tilassaan. Kuolema tulee

1 Jotkut teosofit ovat panneet vastalauseen tällaista sanontaa vastaan, mutta sanat ovat Mestarien, ja sanaan ”ansaitsemattomat” liitetty merkitys on edellä mainittu. Lentolehtisessämme no 6 käytettiin sanamuotoa, jonka tarkoitus oli tuoda ilmi sama ajatus, ja sitä kritisoitiin heti *Luciferissa*. Se oli kuitenkin muodollisesti outo ja altis siihen kohdistetulle kritiikille. Mutta ajatus oli pohjimmaltaan se, että ihmiset usein saavat kärsiä toisten ihmisten tekojen seurauksista, jotka eivät siten oikeastaan kuulu heidän omaan karmaansa vaan toisten ihmisten karmaan. Näistä kärsimyksistä he tietenkään ansaitsevat korvauksen. On kyllä aivan oikein sanoa, että mitä tahansa meille tapahtuneekin, se ei voi olla muuta kuin karmaa – eli jonkin synn suoraa tai epäsuoraa vaikutusta. Olisi kuitenkin suuri erehdys ajatella, että kaikki paha tai hyvä, mikä meitä kohtaa, johtuisi yksinomaan meidän omasta, henkilökohtaisesta karmastamme.

henkisille minuuksillemme aina vapauttajana ja ystävänä. Materialistille, joka materialismistaan huolimatta ei ollut paha ihminen, kahden elämän välinen aika on oleva kuin keskeytymätön ja rauhallinen lapsen uni, joko unennäköä vaille tai sitten hän saattaa nähdä kuvia, joista hänellä ei ole selvää käsitystä. Sille, joka näihin asioihin uskoo, tuo aika on oleva yhtä eloisa kuin hänen päättynyt elämänsä ja täynnä todellista autuutta ja näkyjä. Paha ja julma ihminen, olkoon hän sitten materialisti tai joku muu, jälleensyntyy hyvin pian ja kärsii helvettinsä maan päällä. *Avitchiin*¹ joutuminen on poikkeuksellinen ja harvinainen tapahtuma.

X. Mikäli muistan asian oikein, niin jossakin Upanishadissa verrataan *sutratmaan*² aikakautisia jälleensyntyviä kuolevaisen ihmisen elämään, joka on vuorottain unitilaa ja valvetilaa. Tämä ei tunnu minusta täysin selvältä, ja minä kerron, minkä vuoksi. Ihmiselle, joka herää unestaan, alkaa uusi päivä, mutta hän on sama sielu ja sama ruumis kuin eilenkin. Mutta uudessa jälleensyntymässä sen sijaan tapahtuu täydellinen muutos, ei vain ulkokuoressa, sukupuoleessa ja persoonallisuudessa, vaan myös hänen älyllisissä ja sielullisissa ominaisuuksissaan. Tämän vuoksi esittämämme vertaus ei näytä minusta oikealta. Ihminen, joka herää unesta, muistaa aivan selvästi, mitä teki eilen, toissapäivänä ja jopa kuukausia ja vuosia sitten. Mutta kenelläkään meistä ei ole hämärintäkään muistoa edellisestä elämästä, ei siihen liittyvää tosiasiaa tai tapausta... Saatanhan tosin aamulla unohtaa yöllä näkemäni unet, mutta

1 Täydelliseen tuhoon – Suom. huom.

2 Meidän kuolematonta ja jälleensyntyvää periaattiamme yhdessä edellisten elämien manasisten muistojen kanssa nimitetään sutratmaksiksi, joka sananmukaisesti tulkittuna merkitsee *lankasielu*. Ihmisen monen monet elämät tuo yksi lanka sitoo yhteen kuin helminauha. Manaksen on tultava *taijasiiksi*, säteileväksi, ennen kuin se kelpaa pujotettavaksi *helmenä* sutratmaan helminauhaan ja siten täydellisesti ja ehdottomasti tajutakseen olevansa ikuinen olento. Kuten aikaisemmin sanottiin, vain liian läheinen yhtyminen ihmisieluun maalliseen järkeen aiheuttaa sen, että tämä säteily kokonaan häviää.

kuitenkin tiedän nukkuneeni, ja minulla on varmuus siitä, että olen elänyt nukkuessanikin. Mutta aikaisemmasta jälleensyntymästäni minulla ei ole minkäänlaista muistoa. Miten te sovitatte tämän ristiriidan?

M. Silti jotkut ihmiset muistavat entiset jälleensyntymänsä. Arhatit ovat antaneet sille nimenkin *sammasambuddha*, ja se merkitsee: tieto omien jälleensyntymistensä koko ketjusta.

X. Mutta miten meidän tavallisten kuolevaisten, jotka emme ole saavuttaneet *sammasambuddhaa*, voidaan toivoa pystyvän tajumaan tuon vertauksen?

M. Tutkimalla asiaa ja pyrkimällä täsmällisemmin ymmärtämään kolmen unitilan luonteenomaisimmat tuntomerkit. Nukkuminen on kaikkia, sekä ihmisiä että eläimiä, koskeva muuttumaton laki, mutta nukkumista on monta lajia ja vielä moninaisemmat ovat unet ja näyt.

X. Niinpä tietenkini. Mutta tämä vie meidät pois aiheestamme. Palatkaamme materialistiin, joka ei kiellä unien olemassaoloa, mitä hän tuskin voisi tehdääkään, mutta joka kieltää kuolemattomuuden yleensä ja varsinkin oman yksilöllisyytensä uloonjäämisen.

M. Ja materialisti on ainakin siinä oikeassa, sillä hänelle, jolla ei ole lainkaan sisäistä havaintokykyä eikä uskoa, ei mikään kuolemattomuus ole mahdollinen. Elääkseen tulevassa maailmassa tajuista elämää ihmisen on ennen kaikkea uskottava siihen elämään maallisen olemassaolonsa aikana. Näihin kahteen salaisen tieteen toteamukseen rakentuu koko kuolemanjälkeistä tajuntaa ja sielun kuolemattomuutta koskeva oppi. Ego (minuus) saa aina ansioidensa mukaan. Ruumiin hajoamisen jälkeen sille alkaa joko täysin kirkkaan tietoisuuden kausi, sekavien unien tila tai sitten täysin unennäköjä vailla oleva unitila, joka ei ole erotettavissa tuhoutumisesta. Ja nämä ovat tajuisuuden kolme tilaa. Fysiologimme näkevät syyksi uniin ja näkyihin sen, että valveilla ollessamme

olemme niitä tietämättämme valmistelleet. Miksi ei voisi sanoa samaa kuolemanjälkeisistä unistamme? Minä toistan sen vieläkin: *kuolema on nukkumista*. Kuoleman jälkeen alkaa sielun henkisten silmien edessä näytelmä, jonka sisältö koostuu kaikesta oppimastamme ja jonka hyvin useissa tapauksissa olemme tietämättämme itse sepittäneet. Siinä ilmenevät elävällä tavalla meidän itse luomamme todelliset uskomukset ja harhakuvitelmat. Metodisti on oleva metodisti, muslimi pysyy muslimina, vaikka tietenkään vain jonkin aikaa – jokaisen ihmisen itse luomassaan ja rakentamassaan hullun paratiisissa. Nämä ovat elämän puun kuolemanjälkeisessä elämässä poimittavat hedelmät. Luonnollisestikaan meidän uskomme tai epäuskomme tietoisien kuolemattomuuden tosiasiaan ei pysty vaikuttamaan itse tosiasian ehdottomaan pätevyYTEEN, sillä sehän pitää paikkansa. Mutta usko tai epäusko tuohon kuolemattomuuteen, ts. usko näiden eri olemuspuolten pysyvyyteen tai häviämiseen, ei voi olla antamatta omaa väritystään tälle tosiasialle, kun sitä sovelletaan näihin olemuspuoliin. Nyt alatte varmaankin tajuta asian?

X. Luulenpa ymmärtävän. Materialisti, joka ei usko mihinkään, mitä hän ei voi todistaa viidellä aistillaan tai tieteellisesti järjellä todentaa ja kieltäen kaikki henkiset ilmiöt pitää nykyistä elämää ainoana tietoisien olemassaolon muotona. Sen vuoksi he saavat uskomustensa mukaan. He kadottavat persoonallisen minänsä ja syöksyvät unettomaan uneen heräämiseensä saakka. Onko asia siten?

M. Melkeinpä siten. Muistakaa yleinen esoteerinen oppi tietoisien olemassaolon kahdesta lajista: maallisesta ja henkisestä. Jälkimmäistä täytyy pitää todellisena jo pelkästään sen tosiasian perusteella, että se kuuluu koko olemassaolon ikuisen, muuttumattoman ja kuolemattoman alkusyyn maailmaan. Jälleensyntyvä minä sen sijaan pukeutuu uusiin vaatteisiin, jotka ovat kokonaan

toiset kuin sen edellisissä ruumiillistumisissa käyttämät, jotka siis – sen henkistä perusolemusta lukuun ottamatta – on tuomittu niinkin perusteellisesti muuttumaan, ettei niistä jää jälkeäkään.

X. Seis!... Voiko maallisten *egojeni*¹ tietoisuus tuhoutua joksikin ajaksi kuten materialistinkin ja joka tapauksessa niin kokonaan, ettei se jätä edes mitään jälkeä?

M. Oppimme mukaan sen täytyy niin hävitä, täydellisesti ja kokonaan, lukuun ottamatta sitä olemuspuolta, joka yhdistyttyään monadiin on siten tullut pelkästään henkiseksi ja häviämättömäksi olemukseksi, joka on yhtä ikuisuuden kanssa. Mutta kun on kysymyksessä täydellinen materialisti, jonka persoonallisessa minässä ei mikään buddhi ole koskaan itseään katsellut, kuinka silloin buddhi voisi kantaa mukanaan äärettömyyksiin pienintäkään tuon maallisen persoonallisuuden osasta. Teidän henkiminänne on kuolematon, mutta nykyisestä itsestänne se voi viedä tulevaan elämään vain sen, mikä on tullut kuolemattomuuden arvoiseksi, nimittäin vain kuoleman niittämän kukan tuoksun.

X. Mikä sitten on kukan eli maallisen minän kohtalo?

M. Kukka kuolee, kuten kaikki entiset kukat kukoistivat ja kuolivat, ja tulevatkin kukat tulevat kukoistamaan ja taas kuolemaan niiden äitioksassa eli *sutratmassa*; kaikki saman juuren eli buddhin kukat tulevat palaamaan tomuun. Teidän nykyinen minänne, kuten itse tiedätte, ei ole se ruumis, joka nyt istuu edessäni, eikä edes se, jota tahtoisin sanoa *manas-sutratmaks*i, vaan *sutratma-buddhi*.

X. Mutta tämä ei lainkaan selvitä minulle, miksi te sanotte kuolemanjälkeistä elämää kuolemattomaksi, äärettömäksi ja todelliseksi, kun sen sijaan väitätte, että maallinen elämä on pelkkä varjo ja harha-aistimus. Onhan tuolla kuolemanjälkeisellä tilallakin rajansa, vaikka ne rajat saattavat olla avarammat kuin maallisen elämän.

1 Minuuksieni. – Suom. huom.

M. Se pitää epäilemättä paikkansa. Ihmisen henkinen minä liikkuu ikuisuudessa kuin kellon heiluri elämän ja kuoleman tuntien väliä. Ja vaikkakin nuo maallista ja henkistä vaihetta tarkoittavat ”tunnit” on rajattu keston puolesta ja vaikka tuollaisten vaiheiden luku ikuisuudessa on rajallinen, niin että noilla unen ja heräämisen, harhan ja todellisuuden välisillä vaiheilla on alkunsa ja loppunsa, henkinen ”pyhiinvaeltaja” puolestaan on ikuinen. Sen vuoksi ovat hänen kuolemanjälkeisen elämänsä hetket meidän käsityksemme mukaan ainoa todellisuus. Silloin hän seisoo ilman fyysistä ruumista totuuden kasvojen edessä eikä enää katsele ”jälleensyntymisten ketjuksi” nimettyyn pyhiinvaellusmatkaan kuuluvia maallisten elämänsä ohimeneviä lumekuvia. Tuollaiset välivaiheet rajallisuudestaan huolimatta eivät estä *egoa*, sen aina pyrkiessä kohti täydellisyyttä, seuraamasta järkähtämättä, vaikka tosin vähä vähältä ja hitaasti sitä polkua, joka johtaa sen viimeiseen muodonmuutokseen, missä ego päämääränsä saavutettuaan tulee jumalalliseksi kaikkeudeksi. Nämä väliajat ja eri vaiheet auttavat sitä tämän lopullisen päämäärän saavuttamisessa eivätkä suinkaan ole esteinä; ilman tuollaisia rajoitettuja väliaikoja jumalallinen ego ei koskaan voisi saavuttaa lopullista päämaaliaan. Tämä ego on näyttelijä ja monet ja erilaiset ruumiillistumat näyttelijän esittämiä ”rooleja”. Sanoisitteko näitä roolihahmoja itse näyttelijän yksilöllisyydeksi? Kuten näyttelijän, egonkin on pakko näytellä tuon välttämättömyyden kierroksen kuluessa aina paranirvanan kynnykselle saakka sellaisiakin osia, jotka voivat olla sille epämiellyttäviä. Mutta kuten mehiläinen kerää vain hunajan monista kukista jättäen muun maan matojen ruuaksi, niin menettelee meidän henkinen yksilöllisyytemmekin, nimitettäköön sitä sutratmaksiksi tai korkeammaksi minäksi. Se kerää kustakin maallisesta persoonallisuudesta, johon karma pakottaa sen ruumiillistumaan, vain henkisten ominaisuuksien ja itsetietoisuuden jumalallisen nektarin, ja yhdistettyään nämä kaikki yhdeksi kokonaisuudeksi, se kuoriutuu kotelostaan

kirkastettuna dhyani-chohanina. Sen pahempi niille maallisille persoonallisuuksille, joista se ei voinut mitään kerätä talteen. Varmastikaan sellaiset persoonallisuudet eivät voi tietoisina elää kauemmin kuin niiden maallinen olemassaolo kestää.

X. Näyttää siten siltä, että maalliselle persoonallisuudelle kuolemattomuus on vielä ehdonalainen. Eikö siis kuolemattomuus sinänsä olekaan ehdoton?

M. Ei lainkaan. Kuolemattomuus ei voi koskea *ei-olevaista*. K kaikelle sille, mikä on olemassa *satina*, aina kehittyvänä *satina*, kuolemattomuus ja ikuisuus ovat ehdottomat. Aine on hengen vastapuoli, ja kuitenkin nuo kaksi ovat yhtä. Kaiken tämän, siis hengen, voiman ja aineen eli noiden kolmen yhdessä olevan perusolemus on yhtä loputon kuin alutonkin. Mutta se ulkoinen muoto, jonka tämä kolminainen ykseys on saanut käyttöönsä jälleensynty mistensä ajaksi, on todellakin vain persoonallisten käsitystemme aikaansaama harha. Sen vuoksi pidämme vain kuolemanjälkeistä elämää todellisuutena samalla kun sijoitamme maallisen elämän maallisine persoonallisuuksineen aistiharhojen haavemaailmaan.

X. Mutta miksi ei siinä tapauksessa sanota unitilaa todellisuudeksi ja valveillaoloa harhaksi, eikä päinvastoin?

M. Koska me käytämme tämän asian ymmärtämisen helpottamiseksi keksittyä ilmaisua. Ja maallisten käsitteiden kannalta se on sängen oikea.

X. Mutta siitä huolimatta en pysty vielääkään tajuamaan asiaa. Jos tuleva elämä perustuu oikeudenmukaisuuteen ja hyvityksen saamiseen kaikesta maaelämän kärsimyksestä, kuinka silloin, kun kysymyksessä ovat materialistit, joista monet ovat esimerkillisen rehellisiä ja ihmisystävällisiä ihmisiä, – kuinka heidän persoonallisuudeltaan ei jäisi jäljelle muuta kuin kuihtuneen kukan jäännökset.

M. Eihän kukaan koskaan sellaista sanonut. Ei kukaan materialisti, jos hän on hyvä ihminen, vaikka epäuskoinen, voi kuolla ikuisiksi ajoiksi täydestä henkisestä yksilöllisyydestään. Tarkoitukseni oli vain sanoa, että *yhden elämän* tajunta voi hävitä joko kokonaan tai osittain, ja että täysin materialistisen ihmisen ollessa kysymyksessä tuosta epäuskoisesta persoonallisuudesta ei jää jälkeäkään elämien ketjuun.

X. Mutta eikö tämä merkitse korkeamman minän tuhoutumista?

M. Ei varmastikaan. Joku saattaa nukkua sikeästi pitkän rautatiematkan aikana, ja hänellä ei ole pienintäkään muistoa tai tietoa jostakin tai monestakaan asemasta. Sitten hän herää jollakin asemalla, jatkaa matkaa hereillään ja muistaa muut pysähdyspaikat aina matkansa loppuun saakka kunnes määränpää on saavutettu. Mainitsin teille, että on olemassa kolmea lajia unitiloja: uneton, sekava ja tuo kolmas, joka on niin elävä, että nukkuvan unet ovat hänelle täysin todelliset. Jos te uskotte näin viimeksi mainituista, miksi ette voi uskoa ensin mainittuunkin asiaan? Mitä ihminen on eläessään uskonut ja toivonut kuolemanjälkeisestä elämästä, sen mukainen on oleva hänen tilansa. Sille, joka ei ole odottanut minkäänlaista tulevaa elämää, on tuo väliaika kahden jälleensyntymän välillä täydellinen tyhjiö, jopa se saattaa merkitä tuhoutumista.

Tämähän on vain sen ohjelman toteutumista, mistä puhuimme, ja jonka materialisti on itse luonut. Mutta on olemassa monenlaisia materialisteja, kuten sanotte. Sen itsekkään ja pahan ihmisen, joka ei koskaan ole vuodattanut kyyneltä muun kuin oman itsensä vuoksi ja siten hänen epäuskonsa on osoittanut täydellistä välinpitämättömyyttä koko maailmaa kohtaan, on luovuttava kuoleman kynnyksellä persoonallisuudestaan ikuisiksi ajoiksi. Koska tällä persoonallisuudella ei ole ollut minkäänlaisia myötätunnon siteitä ympäröivään maailmaan eikä siten mitään, mikä voisi kiinnittyä sutratman ikuiseen lankaan, kaikki yhteydet noiden kahden välillä

katkeavat viimeisen henkäyksen myötä. Koska tuollaisella materialistilla ei ole lainkaan taivastilaa, sutratma on syntyvä jälleen melkein viipymättä. Mutta sen sijaan ne materialistit, jotka eivät erehtyneet muussa kuin epäuskossaan, nukahtavat vain yhden asemanvälin. Ja entiselle materialistille on joskus koittava aika, jolloin hän havaitsee elävänsä ikuisuudessa ja luultavasti katuu sitä, että on antanut kuluu hukkaan yhden päivänkin eli asemanvälin ikuisesta elämästä.

X. Eikö olisi parempi sanoa, että kuolema on syntymistä uuteen elämään tai sitten palaamista taaskin ikuisuuden kynnykselle?

M. Voittehan sanoa siten, jos niin haluatte. Mutta on kuitenkin muistettava, että jälleensyntymät eroavat toisistaan laadultaan ja että on olemassa sellaisiakin kuin ”kuolleena syntyneitä” olentoja, jotka ovat *epäonnistuneita* tapauksia. Lisäksi kun otetaan huomioon teidän länsimaiset, yleisesti hyväksytyt aineellista elämää koskevat käsityksenne, sanat ”elävä” ja ”olento” ovat täysin soveltumattomia puhuttaessa kuolemanjälkeisen olemassaolon puhtaasti itsekohtaisesta tilasta. Juuri tuollaisten näkemysten vuoksi kaikki teidän käsityksenne elämästä ja kuolemasta ovat lopulta käyneet niin perin ahtaiksi. – En nyt puhu niistä muutamista harvoista filosofiista, joita monetkaan ihmiset eivät lue, ja jotka itsekin ovat niin hämmennyksissään, etteivät pysty esittämään selvää käsitystä asiasta. – Toiselta puolen nuo vallitsevat käsitykset ovat vieneet karkeaan materialismiin, ja toisaalta vieläkin materialistisempaan käsitykseen tuonpuoleisesta elämästä, mistä spiritistit ovat muokanneet Kesämaa-käsitteensä. Siellähän ihmissielut syövät, juovat, menevät naimisiin ja elävät yhtä aistillisessa paratiisissa kuin muhamettilaisetkin, mutta vieläkin vähemmän filosofisessa. Mutta eihän kouluja käymättömien kristittyjenkään käsitykset ole yleensä yhtään paremmat; ne ovat, jos suinkin mahdollista, vieläkin aineellisemmat. Ajatelkaamme vain enkelien katkottuja ruumiita,

messinkitorvia, kultaisia harppuja, paratiisin kaupunkien jalokivin päällystettyjä katuja ja helvetin tulia – tuo kaikkihan on kuin kohtaus jostakin lasten joulunäytelmästä. Juuri noiden vallitsevien ahtaiden käsitysten vuoksi teidän on vaikea tajuta näitä asioita. Ja juuri sen vuoksi, että ruumista vailla olevalta sielulta, vaikka sillä on todellisuuden koko elävyys, niin kuin on laita tietyissä unissa, puuttuu maallisen elämän karkean ulkokohtainen muoto. Idän filosofit ovat verranneet sitä nukkuessa havaittuihin näkyihin.

Lucifer 1887–91

Okkulttiset ilmiöt

Okkulttiset ilmiöt eivät onnistuneet saamaan aikaan toivottua tulosta, mutta ne eivät missään mielessä olleet ”ihmeitä”. Oletettiin, että älykkäät ihmiset, varsinkin tiedemiehet, olisivat edes tunnustaneet uuden ja perin kiinnostavan tutkimuskentän, kun he omin silmin näkivät, että haluttaessa saatiin aikaan fyysisiä ilmiöitä, joita he eivät pystyneet selittämään. Otaksuttiin, että teologit olisivat lausuneet tervetulleeksi todistuksen, jota he niin perin kipeästi kaipaavat näinä epäilyksen päivinä, että sielu ja henki eivät ole vain heidän mielikuvituksensa luomuksia, mikä johtuu ihmisen fyysisen rakenteen tuntemattomuudesta, vaan olemuspuolia, aivan yhtä todellisia kuin ihmiskeho ja paljon merkityksellisempiäkin. Nämä odotukset eivät toteutuneet. Aikaansaadut ilmiöt käsitettiin ja tulkittiin väärin, mitä tulee niiden luonteeseen ja tarkoitukseen.

Siinä valossa, jonka kokemus on nyt osoittanut, tämän onnettoman seikan selitystä ei tarvitse etsiä kaukaa. Ei tiede eikä uskonto tunnusta okkultismin olemassaoloa siinä merkityksessä kuin se ymmärretään ja sitä käytetään teosofiassa, että on olemassa yliaineellinen, mutta ei yliluonnollinen lainmukaisuuden hallitsema alue. Tiedemiehet ja papit eivät myöskään myönnä, että ihmisessä on piilevänä okkulttisia voimia ja mahdollisuuksia. Uskonnollisen käsityksen mukaan jokainen puuttuminen aineellisen maailman tavanomaiseen kulkuun tapahtuu joko hyvän tai pahan itsevaltiaan mielivallasta; hän asuu yliluonnollisessa maailmassa, jonne ihmisellä ei ole pääsyä, eikä hän ole minkään lain alainen tekojensa eikä olemuksensa suhteen. Ja mitä tulee tietoon noiden olentojen näkemyksistä ja toivomuksista, kuolevaiset ovat kokonaan

riippuvaisia niistä inspiroiduista sanomista, jotka ovat tulleet valtuutetun sanansaattajan välityksellä. Kykyä saada aikaan ns. ihmeitä on aina pidetty asiaan kuuluvana ja riittävänä suosituksena taivaalliselle sanansaattajalle, ja tottumus arvostella kaikkia okkulttisia kykyjä tässä valossa on yhä vielä niin voimakas, että tuon voiman jokaisen käytön oletetaan olevan ”ihmeteko”, tai että se tahtoo sitä olla. On tarpeetonta sanoa, että epätavallisiin tapahtumiin suhtautuminen tällä tavoin on täysin aikamme tieteellisen hengen vastainen, eikä se vastaa sitä asennetta, joka itse asiassa on nykyisin ihmiskunnan älykkäämmällä osalla. Kun ihmiset näkevät ihmeitä, heidän mielissään nykyään heräävä tunne ei ole enää kunnioitus ja pelko vaan tiedonhalu.

Okkulttisia ilmiöitä esitettiin siinä toivossa, että herätettäisi ja käytettäisi hyväksi tätä tiedonhalun henkeä. Uskottiin, että tämän pinnan alla vaikuttavien luonnonvoimien hyväksikäyttö – nykytiedehän vain ahkerasti ja ylpeästi raaputtelee ja nokkii asioiden pintaa – olisi vienyt noiden voimien luonteen ja lakien tutkimiseen, voimien, jotka ovat tieteelle tuntemattomat, mutta okkultismille täysin tunnetut. On varmastikin totta, että ilmiöt herättivät uteliaisuutta niitä nähneiden mielissä, mutta ikävä kyllä se ei johtanut mihinkään. Suurimmassa osassa ilmiöiden todistajia kehittyi kyltymätön halu ihmeisiin niiden itsensä vuoksi eikä ajatus tutkia niiden filosofiaa ja tieteellistä puolta, joiden totuudesta ja voimasta ilmiöt olivat vain vähemmän merkitseviä ja niin sanoakseni satunnaisia osoituksia. Vain muutamissa tapauksissa herännyt tiedonhalu synnytti vakavan halun tutkia niiden filosofiaa ja tieteellistä puolta niiden itsensä vuoksi.

Kokemus on osoittanut teosofisen liikkeen johtajille, että valtaosa tunnustuksellisista kristityistä on ajatustottumustensa ja asenteensa vuoksi estynyt – vuosisatoja jatkuneiden taikauskosten opetusten vuoksi – tarkastelemasta noita ilmiöitä lakisiteisyyden hallitsemina luonnollisina tapahtumina. Roomalaiskatolinen

kirkko uskollisena perinteilleen kieltäytyy tutkimasta okkulttisia ilmiöitä sillä tekosyyllä, että ne ovat ehdottomasti paholaisen työtä, mikäli ne tapahtuvat kirkon ulkopuolella, koska vain sillä on oikeutettujen ihmeiden laillinen yksinoikeus. Protestanttinen kirkko kieltää pahan olennon puuttumisen aineellisen tason asioihin. Mutta koska se ei koskaan ole oikein syventynyt tähän ihmeasiaan sinänsä, on ilmeisesti vähän epäilyttävää, tuntisiko se *bona fide*¹-ihmeen, jos se näkisi sellaisen. Koska se on yhtä kykenemätön kuin vanhempi sisarensa² tajuamaan lakisiteisyyden vallitsevan meidän nykyisen tajunnantilamme käsittämän aineen ja voiman rajojen yläpuolella, se puolustaa kieltäytymistään tutkimasta okkulttisia ilmiöitä sillä perusteella, että ne kuuluvat pikemminkin tieteen kuin uskonnon alaan.

Tieteelläkin on omat ihmeensä yhtä hyvin kuin Rooman kirkolla. Mutta koska se on täysin riippuvainen tieteellisten välineiden ja kojeiden rakentajasta, jotta näitä ”ihmeitä” voitaisi tehdä, ja koska se väittää omaavansa uusimman tiedon luonnonlaeista, oli tuskin odotettavissa, että se olisi suhtautunut kovinkaan ystävällisesti ”ihmeisiin”, joiden aikaansaamiseksi ei tarvita kojeita ja laitteita ja joista väitetään, että ne aiheutuvat sellaisten voimien ja lakien vaikutuksesta, joita tiede ei lainkaan tunne. Lisäksi nykyajan tiede ponnistelee yhtä suurissa vaikeuksissa kuin uskontokin mitä tulee okkultismin tutkimiseen, sillä kun uskonto ei voi tajuta ajatusta, että luonnon lakisiteisyys koskee myös yliaistista maailmankaikkeutta, tiede puolestaan ei myönnä, että olisi yleensä olemassakaan mitään yliaistista maailmaa, minne lakisiteisyys voitaisi ulottaa. Se ei myöskään käsitä sitä mahdollisuutta, että voisi olla olemassa jokin muu tajunnan tila kuin meidän nykyinen maallinen tajuntamme. Sen vuoksi oli tuskin odotettavissakaan, että tieteen maailma kovin vakavasti ja innostuneesti olisi ryhtynyt siihen tehtävään,

1 Hyvässä uskossa. – Suom. huom.

2 Katolinen kirkko. – Suom. huom.

joka sille annettiin tehtäväksi; ja se todellakin näyttää tunteneen, ettei sen toivottukaan suhtautuvan okkulttisiin ilmiöihin ritarillisemmin kuin uskontojen ihmeisiin. Siten se kylmästi riensi heti mitätöimään ilmiöt; ja kun sen oli pakko lausua jokin mielipide, se ei epäröinyt lausua tutkimatta ja kuulopuheisiin luottaen, että ne oli saatu aikaan petollisilla laitteilla – langoilla, salaluukuilla jne.

Teosofisen liikkeen johtajille, jotka yrittävät kiinnittää maailman huomion siihen suureen ja tieteelliselle ja uskonnolliselle tutkimukselle tuntemattomaan alueeseen, joka sijaitsee aineen ja hengen rajamaassa, oli jo kyllin paha huomata tulleen alennetuksi hänen saatanallisen majesteettinsa käytyreiksi tai silmänkääntäjien ylimmiksi mestareiksi. Mutta ehkäpä epäystävällisin isku tuli sen ihmisryhmän taholta, jonka omat kokemukset oikein ymmärrettyinä olisi todella pitänyt opettaa heitä paremmin: spiritistit väittivät okkulttisten ilmiöiden aikaansaajiksi heidän rakkaita vainajiaan, kun teosofian johtajien julistettiin olevan vielä huonompia kuin harhaan joutuneet meediat.

Ei koskaan esitetty muunlaisia ilmiöitä kuin sellaisia, joissa ilmeni kyky *hallita täysin luonnollisia vaikkakin tuntemattomia voimia*, joskus aineen hallintaa koskevia kykyjä. Näitä kykyjä omaavat eräät ihmiset, jotka ovat saavuttaneet suuremman ja korkeamman tiedon maailmankaikkeudesta, kuin minkä tiedemiehet ja teologit ovat saavuttaneet tai koskaan voivat saavuttaa tyytyessään kulkemaan omia nykyisiä teitään. Kuitenkin tämä kyky on kaikilla ihmisillä, ja sen voi ajan tullen kuka tahansa herättää itsessään, jos hän vain tahtoo kehittää tarvittavaa tietoa ja mukautua sen kehittämiseksi välttämättömiin ehtoihin. Tästä huolimatta, muutamia harvoja ja kunnioitettuja tapauksia lukuun ottamatta, tuohon kykyyn ei ole suhtauduttu muuten kuin pitämällä ilmiöitä taikatempuina, paholaisen tekoina, halpana temppuiluna, huvittavina töllistelyn kohteina tai sitten noiden vaarallisten ”haamujen” aiheuttamina, jotka pitävät naamiaisiaan spiritistien istuntohuoneissa ja imevät

itseensä meedioiden ja osanottajien elinvoimaa. Ja kaikilta tahoilta hyökättiin teosofian ja teosofien kimppuun vihamielisesti ja katkerasti, ottamatta lainkaan huomioon tosiasioita ja logiikkaa, sellaisella pahansuopaisuudella, vihalla ja armottomuudella, mikä olisi ollut täysin käsittämätöntä, ellei uskonnon historia opettaisi meille, millaisiksi alhaisiksi ja järjettömiksi eläimiksi tietämättömät ihmiset voivat tulla, kun heidän rakkaimpia ennakkoluulojaan loukataan. Ja eikö tieteellisenkin tutkimuksen historia opeta omalta osaltaan, että oppinutkin ihminen voi käyttäytyä aivan samoin kuin oppimaton, jos hänen teorioidensa pätevyys asetetaan kyseenalaiseksi.

Okkultisti pystyy saamaan aikaan ilmiöitä, mutta hän ei pysty varustamaan maailmaa aivoilla eikä sellaisella ymmärryskyvyllä ja hyvällä uskolla, jotka ovat välttämättömät, että niitä voitaisiin ymmärtää ja arvostella oikein. Sen vuoksi on tuskin ihmeteltävissä, että saatiin *määräys* luopua ilmiöistä ja antaa teosofian aatteiden nojautua vain omiin sisäisiin ansioihinsa.

Lucifer, Vol. I, n:o 6, 1888

Käytännön okkultismia

Tärkeää pyrkijöille

On paljon ihmisiä, jotka etsivät käytännön salatieteen opetusta. Sen vuoksi on välttämätöntä määritellä vielä kerran:

- a) mikä on olennainen ero tietopuolisen ja käytännön salatieteen välillä eli toisaalta sen, mitä tavallisesti kutsutaan teosofiaksi, ja toisaalta salaisen tieteen välillä, ja
- b) minkälaisia vaikeuksia piilee viimeksi mainitun tutkimisessa.

On helppo tulla teosofiksi. Jokainen, jolla on tavalliset älynlahjat ja taipumusta metafysiisiin asioihin, joka on elämässään puhdas ja epätsekäs, joka tuntee enemmän iloa auttaessaan lähimmäistään kuin itse apua saadessaan, joka on aina valmis uhraamaan omat ilonsa muiden hyväksi ja joka rakastaa totuutta, hyvyttä ja viisautta niiden itsensä vuoksi eikä sen hyödyn tähden, jonka ne ehkä tuottavat, on teosofi.

Mutta on täysin toinen asia astua itse sille Tielle, joka johtaa tietämään, mitä on hyvä tehdä ja miten erottaa oikein hyvän pahasta, ja joka antaa ihmiselle voiman tehdä haluamaansa hyvää, usein näennäisesti sormeakaan nostamatta.

Sitä paitsi on eräs tärkeä tosiasia, joka pyrkijällä pitää olla selvänä, nimittäin se suunnaton, melkein rajaton vastuu, jonka opettaja ottaa oppilaasta. Jos ajattelemme itämaiden guruja, jotka opettavat avoimesti tai salaisesti, tai länsimaiden harvoja kabbalisteja, jotka ryhtyvät opettamaan pyhän tieteen alkeita oppilailleen

– vaikka nämä länsimaiset hierofantit eivät usein itsekään tiedä, mihin vaaraan antautuvat –, niin jokainen näistä ”opettajista” on saman järkähtämättömän lain alainen. Siitä hetkestä, jolloin he *todella* alkavat opettaa, siitä asti kun he antavat *jonkin voiman* – psyykkisen, älyllisen tai fyysisen – oppilaalleen, he ottavat päälle *kaikki* synnit, jotka heidän oppilaansa tekee salaisten tieteid^{en} yhteydessä, joko laiminlyömissä tai suoranaisten teon, aina siihen hetkeen, jolloin vihkimys tekee oppilaan Mestariksi ja itse vuorostaan vastuunalaiseksi. On olemassa salaperäinen ja mystinen uskonnollinen laki, jota suuresti kunnioitetaan ja noudatetaan kreikkalaiskatolisessa kirkossa mutta joka on puolittain unohdettu roomalaiskatolisessa ja kokonaan hävinnyt protestanttisessa kirkossa. Se periytyy kristikunnan varhaisemmilta päiviltä, ja sillä on perustansa äsken mainitsemissani laissa, jonka vertauskuva ja ilmaisu se on. Tarkoitin dogmia lapsen ja sen kummien välisen suhteen ehdottomasta pyhydestä.¹

Nämä ”kummivanhemmat” suostuvat sanattomasta sopimuksesta ottamaan päälleen kaikki vastakastetun (öljyllä voidellun, kuten vihittäessä, todellakin mysteeri!) lapsen synnit siihen päivään asti, jolloin lapsi tulee vastuunalaiseksi yksilöksi, tietämään hyvän ja pahan. On siis selvää, miksi ”opettajat” ovat niin pidättyväisiä ja miksi ”tsheeloilta” vaaditaan seitsemän vuoden koetusaika heidän soveltuvuutensa osoittamiseksi ja niiden ominaisuuksien kehittämiseksi, jotka ovat sekä mestarin että oppilaan turvallisuudelle välttämättömät.

Okkultismi ei ole magiaa. On *verraten* helppo oppia taikatempuja ja niitä keinoja, joiden avulla voi käyttää fyysisen luonnon hienompia mutta silti vielä aineellisia voimia. Ihmisen eläimellisen

1 Näin syntynyt suhdetta on pidetty kreikkalaiskatolisessa kirkossa niin pyhänä, että saman lapsen kummien avioliitto nähdään pahimmanlaatuisena sukurutsauksena ja se on laitton ja lain mukaan se purkautuu, ja tämä ehdoton kielto koskee myös näiden kummien lapsia.

sielun voimia saadaan piankin heräämään, ja ne voimat, joita hänen rakkautensa, hänen vikansa, hänen intohimonsa voivat saattaa toimintaan, on helppo kehittää. Mutta tämä on mustaa magiaa – *noituutta*. Sillä vaikuttimesta *ja yksin vaikuttimesta* riippuu, tuleeko jostakin voiman käyttämisestä mustaa (pahantahtoista) tai valkoista (hyvää tekevää) magiaa. On mahdotonta käyttää *henkisiä* voimia, jos käyttäjässä on vielä vähänkin itsekkyyttä. Sillä jollei pyrkimys ole täysin puhdas, niin henkinen muuttuu psyykkiseksi, toimii asteraalitasolla ja siitä voi aiheutua kauheita seurauksia. Eläimellisen luonnon kykyjä ja voimia voi itsekäs ja kostonhimoinen ihminen käyttää yhtä hyvin kuin epäitsekäs ja kaiken anteeksiantava, mutta hengen kyvyt ja voimat ovat täydellisesti ainoastaan puhdassydämisen käytettävissä – ja tämä on *jumalaista magiaa*.

Mitä ehtoja vaaditaan siis siltä, joka tahtoo tulla ”Divina Sapientian”¹ oppilaaksi? Sillä tiedettäköön, ettei mitään sellaista opetusta ole mahdollista antaa, jollei näihin määrättyihin ehtoihin ole suostuttu ja niitä ole noudatettu mitä tarkimmin oppivuosien aikana. Tämä on *sine quâ non*². Ei kukaan voi uida ennen kuin hän astuu syvään veteen. Lintu ei voi lentää, jolleivät sen siivet ole kasvaneet, jollei sillä ole edessään avointa tilaa ja rohkeutta heittäytyä siivilleen. Ihmisen, joka tahtoo käyttää kaksiteräistä miekkaa, täytyy ensin olla täydellinen mestari tylsän aseiden käytössä, jottei hän heti ensi yrityksellä loukkaisi itseään tai – mikä pahempaa – muita.

Ainoastaan noudattamalla tiettyjä ehtoja voidaan turvallisesti saavuttaa jumalallista viisautta, nimittäin siten, ettei jumalainen magia muutu mustaksi, otamme tähän yhden sivun niistä ”salaisista säännöistä”, jotka ovat jokaisella opettajalla idässä. Seuraavat kohdat on valittu suuresta joukosta, ja sulkumerkkien sisällä on selityksiä.

1 Jumalaisen viisauden. – Suom. huom.

2 Ehdoton ehto. – Suom. huom.

1. Opetuksen vastaanottamiseksi täytyy valita paikka, joka on omiaan pitämään mielen muista asioista erillään ja joka on täynnä ”vaikutusta suovia” (magneettisia) kohteita. Siellä pitää muiden muassa olla viisi pyhää väriä kehään asetettuina. Paikan täytyy olla vapaa kaikista vahingollisista vaikutuksista, joita ilmassa leijailee.

[Sen paikan täytyy olla eristetty, eikä sitä saa käyttää mihinkään muuhun tarkoitukseen. Viisi ”pyhää väriä” on prisman valon taitumat määrättyyn tapaan järjestettyinä, sillä ne värit ovat hyvin magneettiset. ”Vahingollisilla vaikutuksilta” tarkoitetaan häiriöitä, jotka johtuvat riidoista, pahoista tunteista ym., koska näiden sanotaan painautuvan heti astraalivaloon, so. paikan ilmapiiriin ja ”leijuvan ilmassa”. Ensimmäinen ehto näyttää hyvinkin helpolta täyttää, mutta lähemmin tarkasteltaessa nähdään, että se on eräs vaikeimmin saavutettavista.]

2. Ennen kuin oppilaan sallitaan tutkia asioita ”kasvotusten”, hänen on hankittava ymmärtämisen alkeet valitussa seurassa, missä on pariton määrä muita *upasakoja* (maallikko-oppilaita).

[”Kasvotusten” tarkoittaa tässä kohden muista erillään eli riippumatonta tutkimusta, jolloin oppilas saa opetusta ollen *kasvotusten* Itsensä (korkeamman, jumalaisen itsensä) tai – gurunsa kanssa. Ainoastaan silloin itse kukin saa *hänelle kuuluvan* opastuksen sen mukaan, miten hän on käyttänyt tietojaan. Tämä voi tapahtua ainoastaan oppikauden loppupuolella.]

3. Ennen kuin sinä (opettaja) saat antaa *lanoolle* (oppilaalle) *Lamrinin* hyvät (pyhät) sanat tai saat antaa hänen ”panna valmiiksi” *Dubjedin*, pitää sinun tarkata, että hänen mielensä on kauttaaltaan puhdistunut ja sovussa kaikkien kanssa, varsinkin *muiden itsejen* kanssa. Muuten viisauden ja hyvän lain sanat hajoavat tuuleen.

[*Lamrin* on Tson-kha-pa'n kirjoittama käytännön neuvoja sisältävä teos, jossa on kaksi osaa, toinen kirkollista ja eksoteerista tarkoitusta, toinen esoteerista käyttöä varten. ”Panna kuntoon”

Dubjed on samaa kuin panna kuntoon näkijän käyttämät välineet kuten peilit ja kristallit. ”Muut itset” tarkoittaa oppilaskumppaneita. Jollei oppilaiden kesken vallitse mitä suurin sopusointu, edistyminen *ei* ole mahdollista. Opettaja suorittaa valinnan oppilaiden magneettisen ja sähköisen luonnon mukaisesti yhdistämällä ja sovittamalla mitä huolellisimmin positiiviset ja negatiiviset ainekset.]

4. *Upasakojen* täytyy oppiessaan pitää huolta siitä, että heidät on liitetty yhteen kuin käden sormet. Heidän mieleensä pitää painaa, että se joka yhdelle tekee pahaa, tekee muillekin, ja että jollei yhden ilo löydä vastakaikua muiden rinnassa, silloin ei ole täytetty vaadittuja ehtoja ja on hyödytöntä jatkaa opetusta.

[Tätä tuskin tapahtuu, jos alussa tehty valmistava valinta täytti magneettiset vaatimukset. Tiedetään, että sellaisten tseelujen, jotka muuten ovat olleet lupaavia ja valmiita totuutta vastaanotamaan, on täytynyt odottaa vuosikausia, koska heidän mielenlaatunsa on tehnyt heille mahdottomaksi päästä oikeaan *väreilyyn* kumppaneittensa kanssa. Sillä –]

5. Gurun täytyy saada oppilasryhmänsä jäsenet soimaan kuin luutun (*vinan*) kielet, joista jokainen on erilainen, mutta jokainen antaa äänensä yhteiseen sopusointuun. Yhdessä heidän täytyy muodostaa koskettimisto, joka tottelee kaikissa osissaan (Mestarin) pienintäkin kosketusta. Siten heidän mielensä avautuu viisauden sopusoinnuille väreillen tietona itse kunkin kautta ja saaden aikaan vaikutuksia, jotka ovat läsnä oleville jumalille (suojelushengille tai -enkeleille) mieliksi ja lanoolle hyödyksi. Siten viisaus on ainaaksi painuva heidän sydämeensä, eikä lain sopusointu rikkoonu koskaan.

6. Niiden, jotka haluavat saada *siddheihin* (okkulttisiin voimiin) johtavan tiedon, on kokonaan kieltäydyttävä elämän ja maailman turhuuksista (sitten seuraa luettelo siddheistä).

7. Kukaan ei voi tuntea eroa itsensä ja oppilaskumppaneidensa välillä – kuten esimerkiksi ”minä olen viisain”, ”minä olen pyhempi ja rakkaampi opettajalleni tai piirissäni kuin veljeni” jne. – ja siitä huolimatta pysyä upasakana. Hänen ajatustensa täytyy olla etupäässä kohdistettuina sydämeen, ja hänen täytyy karkottaa sieltä jokaisen vihamielisen ajatuksen mitä tahansa elävää olentoa kohtaan. Sen (sydämen) täytyy tuntea syvästi, ettei ole mitään eroa sen ja muiden olentojen ja koko luonnon välillä, muuten ei mitään edistystä voi seurata.

8. *Lanoon* (oppilaan) on pelättävä vain ulkonaista elävää vaikutusta (elävistä olennoista säteilevää magnetismia). Tämän vuoksi, vaikka hän onkin yhtä kaiken kanssa *sisäisessä luonnossaan*, hänen täytyy huolellisesti pitää ulkonainen kehonsa erossa kaikista vieraista vaikutteista. Kukaan muu kuin hän itse ei saa juoda tai syödä hänen kupistaan. Hänen täytyy välttää fyysistä kosketusta (so. hän ei itse koske eikä salli itseään koskettavan) ihmisten samoin kuin eläinten puolelta.

[Ei sallita pitää lemmikkieläimiä, ja jopa tiettyihin puihin ja kasveihin on kielletty koskemasta. Oppilaan on niin sanoakseni elettävä omassa ilmapiirissään muokatakseen sen sopivaksi okkultisia tarkoituksia varten.]

9. Mielen täytyy olla välinpitämätön kaikkeen muuhun kuin luonnon yleisiin totuuksiin nähden, jottei ”sydämen opetus” muodostuisi vain ”silmän opetuksesi” (so. tyhjäksi ulkonaiseksi rituaalimiksi).

10. Oppilas ei saa syödä minkäänlaista eläimellistä ruokaa, ei mitään, jossa on henki. Ei viiniä, ei mitään päihdyttäviä juomia eikä oopiumia saa nauttia, sillä nämä ovat kuin *lhama-yin’it* (pahoja henkiä), jotka tarttuvat varomattomaan ja turmelevat ymmärryskyvyn.

[Viinin ja väkevien alkoholijuomien arvellaan sisältävän kaikkien niiden miesten huonon magnetismin, jotka ovat ottaneet

valmistukseen osaa. Kunkin eläimen lihassa arvellaan säilyvän sen psyykkiset ominaisuudet.]

11. Mietiskely, kohtuullisuus kaikessa, moraalisten velvollisuuksien täyttäminen, jalot ajatukset, hyvät teot ja ystävälliset sanat, hyväntahtoisuus kaikkia kohtaan ja itsensä täydellinen unohtaminen ovat varmimmat keinot tiedon saavuttamiseksi ja valmistukseksi korkeimman viisauden vastaanottamiseen.

12. Ainoastaan siten, että yllä olevia sääntöjä noudatetaan tarkkaan, voi lanoo toivoa aikanaan saavuttavansa arhatien siddhit, joiden kehittyminen valmistaa häntä vähitellen tulemaan yhdeksi *kaiken olevaisen* kanssa.

Nämä kaksitoista poimintoa on valittu noin 73 säännön joukosta, kaikkia niitä olisi hyödytöntä luetella, kun ei niillä ole Euroopassa merkitystä. Mutta nämäkin harvat riittävät osoittamaan, mitä lukemattomia vaikeuksia on sellaisen ”upasakaksi” pyrkivän tiellä, joka on syntynyt ja kasvanut länsimaissa.¹

Koko länsimaisen ja varsinkin englantilaisen kasvatuksen kannustimena on kilpailun ja taistelun aate. Jokaista lasta yllytetään oppimaan nopeammin, pääsemään kumppaneidensa edelle ja voittaa heidät millä hyvänsä tavalla. Virheellistä sanontaa ”kilpailua kaikessa ystävydessä” viljellään uutterasti, ja samaa henkeä kasvatetaan ja vahvistetaan kaikissa elämän vaiheissa.

Kun tällaisia aatteita tyrkytetään lapsuudesta asti, niin kuinka länsimaalainen voisi kehittää itsessään sellaisia tunteita oppilaskumppaneitaan kohtaan ”kuin saman käden sormet”? Eivätkä nuo oppilaskumppanit ole edes hänen luontoisiaankaan tai hänen *itsensä valitsemia* persoonallisen myötätuntonsa ja hyväksymisensä

1 Muistettakoon, että *kaikkia* ”tsheeloja”, myös maallikko-oppilaita, sanotaan upasakoiksi aina ensimmäiseen vihkimykseen saakka, jolloin heistä tulee lanoo-upasakoja. Siihen mennessä myös niitä, jotka kuuluvat luostareihin ja on *asetettu erilleen*, pidetään ”maallikkoina”.

nojalla. Hänen opettajansa on valinnut heidät aivan toisin perustein, ja sen joka tahtoo olla oppilas, täytyy *ensinnäkin* olla kyllin vahva kuolettaakseen sydämestään kaikki vastenmielisyyden ja epäsovun tunteet muita kohtaan. Kuinka moni länsimaalainen on valmis edes yrittämään vakavasti tätä?

Entä sitten jokapäiväisen elämän pikkuseikat? Onhan käsky, ettei saa koskea edes lähimmän ja rakkaimman henkilön kättä. Kuinka vastoin kaikkia länsimaalaisia käsityksiä rakkaudesta ja hyväntahtoisuudesta se onkaan! Kuinka kylmältä ja ankaralta se näyttää. Ja onhan itsekästä, sanovat ihmiset, olla suomatta muille iloa oman kehittymisensä vaarantamisen vuoksi. Hyvä, jättäkööt sitten näin ajattelevat toiseen elämään yrityksensä toden teolla päästä Polulle. Mutta älkööt ylpeilkö luulotellussa epäitsekkyydessään. Sillä itse asiassa he antavat aivan näennäisten asioiden pettää itsensä, sovinnainten käsitysten, jotka perustuvat turhaan, ylenmääräiseen tunteellisuuteen eli ns. kohteliaisuuteen, epätodellisen elämän seikkoihin eikä Totuuden vaatimuksiin.

Mutta vaikkei otettaisikaan huomioon näitä vaikeuksia, joita voidaan pitää ”ulkonaisina”, vaikka ne ovat silti sangen tärkeitä, niin kuinka voivat länsimaalaiset oppilaat ”virittäytyä” keskinäiseen sopusointuun, niin kuin heiltä tässä vaaditaan? Niin vahvaksi on persoonallisuus kasvanut Euroopassa ja Amerikassa, ettei ole edes sitä taiteilijakoulua, jonka jäsenet eivät vihaisi ja kadehtisi toisiaan. ”Ammatillinen” viha ja kateus ovat tulleet aivan sananparreksi. Jokainen koettaa hyötyä millä keinoin hyvänsä, ja niin sanotut kohteliaisuudet ovat vain pelkkiä naamioita, jotka peittävät nämä vihan ja kateuden pahat henget.

Idässä ”kaikkisyhteyden” henkeä korostetaan jo lapsuudesta asti yhtä paljon kuin lännessä kilpailuhenkeä. Persoonallisen kunnianhimon, persoonallisten tunteiden ja halujen ei anneta siellä kasvaa niin hillittömiksi. Kun maaperä on luonnostaan hyvä ja sitä viljellään oikealla tavalla, niin lapsi kasvaa ihmiseksi, jossa

on voimakkaaksi kehittynyt tapa alistaa alempi minänsä korkeammalle. Lännessä ihmiset pitävät omaa mieltymystään ja vastenmielisyyttään muita ihmisiä ja asioita kohtaan johtavina aatteina, joiden pohjalta he ainakin toimivat, vaikka eivät tee niistä sentään lakeja elämälleen tai koeta tyrkyttää niitä muille. Ne, jotka valittavat oppineensa liian vähän Teosofisessa Seurassa, painakoot sydämeensä nämä sanat, jotka on kirjoitettu *Path*-lehteen: ”Avain joka asteeseen on *pyrkiä itse*.” – ”Jumalan pelko” ei ole ”viisauden alku”, vaan *itsensä* tunteminen, joka on *viisaus itse*.

Kuinka suurenmoiselta ja pätevältä okkultismin tutkijalle, joka on alkanut käsittää muutamia edellä olevista totuuksista, näyttääkään siten se vastaus, jonka Delfoin oraakkeli antoi kaikille okkultista viisautta etsiville – joita sanoja viisas Sokrates toisti ja painotti yhä uudelleen – *ihminen, tunne itsesi...*

Lucifer, April, 1888

Tsheelat ja maallikko-oppilaat

Koska teosofia on tuonut sanan *tsheela* monen muun sanan lisäksi länsimaisen metafysiikan sanaston piiriin ja aikakauslehtemme (*Theosophistin*) levikki lisääntyy jatkuvasti, lienee paikallaan antaa tähänastista täsmällisempi selvitys tämän käsitteen merkityksestä sekä oppilasajan ehdoista eurooppalaisten jäsentemme hyödyksi. Itämaalaiset jäsenemmehän ovat niistä paremmin perillä. ”Tsheela” (oppilas) on siten sellainen henkilö, joka on tarjoutunut oppimaan käytännössä ”luonnon salaiset mysteerit ja ihmisessä piilevät sielulliset voimat”. Sitä henkistä opettajaa, jonka oppilaaksi hän tarjoutuu, sanotaan Intiassa *guruksi*, ja todellinen guru on aina okkulttisen tieteen adepti (vihitty). Oikealla gurulla on pätevää ja syvällistä tietoa sekä eksoteerisen että esoteerisen maailman asioista, varsinkin jälkimmäisistä. Guru on alistanut lihallisen luontonsa *tahdon* alaiseksi. Hän on kehittänyt itsessään sekä kyvyn (*siddhin*) hallita luonnonvoimia että taidon tutkia luonnon salaisuuksia olemuksensa aluksi piilevien, mutta sittemmin toimintaan heränneiden, kykyjen avulla – tuollainen on todellinen guru. Tarjoutuminen oppilaskokelaaksi on verraten vaivatonta, mutta kehittyminen adeptiksi (vihityksi) vaikein tehtävä, mihin kukaan ihminen koskaan saattaa ryhtyä. On olemassa paljon syntyperäisiä runoilijoita, matemaatikkoja, insinöörejä, valtiomiehiä jne., mutta synnynnäinen vihitty on tosiasiallisesti mieleton käsite. Sillä vaikka saamme silloin tällöin kuulla jostakin henkilöstä, jolla on tavallisuudesta poikkeava synnynnäinen kyky hankkia okkulttista tietoa ja voimaa, hänenkin on silti käytävä lävitse aivan samat tutkinnot ja

kokeet sekä suoritettava sama sisäinen itsekasvatustyö kuin kenen tahansa vähempilahjaisen kanssapyrkijän. Tässä suhteessa pitää täysin paikkansa väite, ettei ole olemassa mitään kuninkaantietä, jota pitkin suosikit saattavat kulkea.

Vuosisatojen ajan Himalajan mahatmat ovat itse henkilökohtaisesti suorittaneet oppilaiden valinnan paitsi *gon-pan* (tempppelin) perinnäisestä oppilasjoukosta myös Tiibetin synnynnäisten mystikkojen piiristä, joka on lukumäärältään suuri. Ainoat poikkeukset ovat olleet muutamat länsimaalaiset henkilöt kuten Fludd, Thomas Vaughan, Paracelsus, Pico di Mirandola, kreivi de Saint-Germain ym., joiden luontaiset taipumukset tähän taivaalliseen tieteeseen pakottivat nuo kaukaiset vihityt ottamaan yhteyden heihin ja antamaan heille mahdollisuuden saada niin pienen (tai suuren) osan kokonaistotuudesta kuin oli mahdollista kulloistenkin yhteiskunnallisten olosuhteiden puitteissa.

”Upasanan¹ lait” (*Kiu-ti*, IV kirja) määrittää oppilaalta odotetut ominaisuudet seuraavasti:

1. täydellinen fyysinen terveys;
2. ehdoton mentaalinen ja fyysinen puhtaus;
3. tarkoituksen epäitsekkyys; kaikkiin kohdistuva ihmisrakkaus; kaikkiin eläviin olentoihin kohdistuva myötätunto;
4. totuudellisuus ja järkkymätön usko karman lakiin, joka on riippumaton kaikista luonnonvoimista, jotka saattaisivat kenties puuttua sen toimintaan; siis että karman kulkua ei mikään toimenpide voi vastustaa, eikä sitä voi saada poikkeamaan rukouksella eikä ulkonaisilla lepytysseremonioilla;
5. lannistumaton rohkeus kaikissa olosuhteissa, jopa kuoleman uhatessa;
6. sisäinen tieto siitä, että hänkin – kokelas – on ilmenneen *avalokiteshvaran* eli jumalaisen atmaan (hengen) käyttöväline;

1 oppilaan – Suom. huom.

7. tyyneys ja tasapuolisuus, vaikka hän oikealla tavalla ymmärtää, tajuaa ja hyväksyy kaiken sen, mistä näkyvä ja haihtuva maailma koostuu sekä näkee sen suhteet ja riippuvuuden näkymättömistä maailmoista.

Vähintään noiden ominaisuuksien on täytynyt olla suosituksina sille, joka pyrki täydelliseksi ja varsinaiseksi oppilaaksi. Vain ensimmäisen vaatimuksen suhteen, jota harvinaisissa poikkeustapauksissa voitiin lieventää, kaikkia näitä kohtia on poikkeuksetta vaadittu ja korostettu, ja kaikkien noiden ominaisuuksien on täytynyt olla enemmän tai vähemmän kehittyneet sisäisessä olemuksessa, oppilaan *omakohtaisin ponnistuksin, kenenkään auttamatta*, ennen kuin hänet voitiin todella panna kokeelle.

Kun tällainen itse itseään kehittävä askeetti – eläköön hän aktiivisesti maailmassa tai sen ulkopuolella – on noussut luontaisten mahdollisuuksiensa mukaisesti rajoitustensa yläpuolelle ja hallitsee 1. *shariransa*, kehonsa, 2. *indrijansa*, aistinsa, 3. *doshansa*, vikansa, 4. *dukkhansa*, tuskansa, ja on valmis yhdistymään *manakseensa* eli järkiolemukseensa, *buddhiinsa* eli henkiseen älyynsä sekä *atmaan*, korkeimpaan sieluun eli henkeen. Kun hän on valmis tähän ja edelleen tunnustamaan *atman* korkeimmaksi hallitsijaksi tajunnan maailmassa ja *tahdon* korkeimmaksi toimeenpanevaksi voimaksi, silloin joku vihityistä voi tarttua häntä kädestä vanhojen kunnianarvoisten sääntöjen edellyttämällä tavalla. Hänelle voidaan silloin näyttää se mystinen polku, jonka päätepisteessä oppilas saa oppia erehtymättä ymmärtämään *phalan* eli aikaansaatuja syiden hedelmät. Samalla hänelle osoitetaan keinot saavuttaa *apavarga*, vapautuminen toistuvien syntymisien onnettomuudesta (joiden päättymisessä tietämättömällä ei ole mitään osaa) ja siten välttää *pretya-bhava*, jälleensyntyminen.

Mutta Teosofisen Seuran syntymisen jälkeen – Seuran eräänä vaivalloisena tehtävänähän oli herättää jälleen henkiin arjalaisen rodun sielussa uinuva muisto tämän tieteen olemassaolosta ja ihmisen yliaistisista kyvyistä – oppilaan valintaa koskevia säännöksiä

on hieman lievennetty eräissä suhteessa. Monet Seuran jäsenet olivat tulleet vakuuttuneiksi yllä mainituista asioista kouriintuntuvien todisteiden perusteella ja olivat alkaneet ajatella aivan oikein, että jos jotkut ihmiset ovat tähän mennessä saavuttaneet tuon päämäärän, hekin tekevät niin ollessaan sisäisesti valmiita kulkemalla samaa polkua. He vaatimalla vaativat, että heidät oli otettava kokeilaisiksi. Ja koska ainakin tuon alkamismahdollisuuden kieltäminen olisi ollut puuttumista karman toimintaan, kun he vaativat sitä itsepintaisesti, heidän vaatimuksiinsa suostuttiin. Tulokset ovat toistaiseksi olleet kaikkea muuta kuin rohkaisevia, ja tämä kirjoitus on määrätty laadittavaksi kahdesta syystä. Ensiksi osoittaaksemme noille onnettomille heidän epäonnistumisensa syyn ja toiseksi, varoittaaksemme muita ryntäämästä päätä pahkaa samanlaiseen onnettomuuteen. Kysymyksessä olevat kokelaat – vaikka heitä etukäteen selvästi varoitettiin siitä – aloittivat väärin, itsekkäästi katsoen vain tulevaisuuteen ja kadottaen näkyvistään menneisyyden. He unohtivat, etteivät he olleet tehneet mitään saavuttaakseen sen harvinaisen kunnian, että he olivat tulleet valituiksi; he eivät saaneet aikaan mitään sellaista, mikä puolustaisi tuollaisen etuoikeuden toivomista; he eivät voineet väittää omaavansa ainoatakaan noista aikaisemmin mainituista ansioista. Itsekkään aistillisen maailman ihmisinä, naimisissa olevina tai naimattomina, kauppiaina, siviili- tai sotilasvirkamiehinä tai opettajina, he olivat saaneet sellaisen koulutuksen, joka mitä suurimmassa määrin on omiaan yhtäläistämään heidät oman elämellisen olemuksensa kanssa eikä suinkaan kehittämään heidän henkisiä mahdollisuuksiaan. Sittenkin he kaikki olivat niin turhamaisia luulemaan, että heidän tapauksena oli katsottava poikkeukseksi lukemattomia vuosisatoja voimassa olleen järjestelmän säännöistä, aivan kuin heidän persoonassaan olisi maailmalle todella syntynyt uusi *avataara*¹! Kaikki toivoivat,

1 Jumalan ruumiillistuma – Suom. huom.

että heille opetettaisiin salattuja asioita ja annettaisiin tavallisuudesta poikkeavia kykyjä – koska he olivat liittyneet Teosofiseen Seuraan. Jotkut olivat vilpittömästi päättäneet parantaa elämänsä ja luopua huonoista elämäntavoistaan: meidän on joka tapauksessa todettava se heidän ansiokseen.

Ensin kaikki torjuttiin, itse Seuran presidentistä Olcottista alkaen. Ja koska viimeksi mainitulle herralle ei siitä nyttemmin ole enää mitään haittaa, sanottakoon, ettei häntä muodollisesti hyväksytty tsheelaksi, ennen kuin hän oli osoittanut yli vuoden kestänein vaativin ponnistuksin ja määrätietoisella toiminnalla, että hänet voitiin turvallisesti panna koetukselle. Silloin kaikilta tahoilta alkoi tulla valituksia – hindujen taholta, joiden olisi pitänyt tietää asiat paremmin, kuin myös eurooppalaisten puolelta, jotka eivät luonnollisestikaan voineet tietää mitään vaadittavista ehdoista. Voivoteltiin, että ellei ainakin joillekin teosofeille annettaisi mahdollisuutta yrittää, Seura ei pysyisi pystyssä. Ei välitetty mitään ohjelmamme muista jaloista ja epäitsekäistä piirteistä – ihmisen velvollisuudesta lähimmäistään ja maataan kohtaan, hänen velvollisuudestaan auttaa, valaista, rohkaista ja nostaa itseään heikompia ja vähempiosaisia. Kaikki se tallautui jalkoihin rynnättäessä mielettömästi adeptiutta kohti. Ilmiöiden vaatimista – aina vain ilmiöiden, ilmiöiden – kuului joka taholta, ja perustajien oli vaikea tehdä varsinaista työtään, kun heitä jatkuvasti pyydettiin välittämään yhteyttä mestareihin, joiden penseys oikeastaan oli pyrkijöiden valitusten kohde, vaikka heidän välittäjäraukkansa oli kestävävä kaikki töytäisy. Lopulta tuli käsky korkeammilta auktoriteeteilta, että joidenkin kiihkeimpien tarjokkaiden vaatimukset oli otettava huomioon. Tämän kokeilun tulos osoittanee luultavasti paremmin kuin mitkään saarnat, mitä oppilaana oleminen merkitsee ja mitkä ovat itsekkyyden ja uhkarohkeuden seuraukset. Jokaiselle kokeilulle tehtiin selväksi, että hänen oli joka tapauksessa odotettava joitakin vuosia, ennen kuin hänen soveltuvuutensa voitiin tutkia,

ja että hänen oli läpäistävä eräitä koesarjoja, jotka toisivat esille kai-
ken sen, mitä hänessä on – sekä hyvän että pahan. He olivat kaikki
naimisissa olevia miehiä ja sen vuoksi heitä sanottiin ”maallikko-
tsheeloiksi”, joka termi oli uusi englannin kielessä, vaikka sillä jo
kauan on ollut vastineensa aasialaisissa kielissä. Maallikko-oppilas
on tavallinen maailmanihminen, joka tunnustaa halunsa tulla vii-
saaksi henkisissä asioissa. Itse asiassa jokainen Teosofisen Seuran
jäsen, joka allekirjoittaa meidän ohjelmajulistuksemme toisen koh-
dan, on sellainen, sillä vaikka häntä ei luetakaan varsinaisten tshee-
lojen piiriin kuuluvaksi, hänellä on kuitenkin mahdollisuus tulla
siksi, sillä hän on astunut yli sen rajaviivan, joka on erottanut hänet
mestareista; hän on nostanut itsensä eräässä mielessä heidän tarkas-
telunsa piiriin. Liittyessään seuraan ja sitouduttuaan tukemaan sen
työtä hän on lupautunut toimimaan jossakin määrin yhteistyössä
niiden mahatmojen kanssa, joiden käskystä seura perustettiin ja
joiden suojeluksessa se tietyin edellytyksin pysyy. Liittyminen on
siten kuin esittely, kaikki muu riippuu täysin jäsenestä itsestään, ja
hänen ei pidä koskaan odottaa pääsevänsä jonkun mahatmamme
”suosioon” eikä kenenkään muunkaan mahatman maailmassa –
vaikka tämä suostuisikin tulemaan tunnetuksi – ellei hän ole tullut
täysin sen arvoiseksi henkilökohtaisilla ansioillaan. *Mahatmat ovat
karman lain palvelijoita, eivät sen soveltajia. Maallikko-oppilaana
oleminen ei suo mitään etuoikeutettua asemaa kenellekään, ellei
täksi lueta sitä, että hän saa ansioita kerätäkseen työskennellä mes-
tarin tarkkailun alaisena.* Ja lopputulokseen ei vaikuta vähääkään
se seikka, näkeekö oppilas tuon mestarin vai ei: hänen hyvät aja-
tuksensa, sanansa ja tekonsa tulevat kantamaan hedelmän, samoin
kuin vastaavasti pahat. Jos joku kerskailee ja ylpeilee sillä, että on
maallikko-oppilas, se on varmin tapa mitätöidä suhteensa guruun
pelkäsi tyhjäksi sanaksi, sillä sehän olisi päivänselvä todistus ko-
kelaan turhamaisuudesta ja kykenemättömyydestä kehittyä edel-
leen. Ja vuosikausia olemme kaikissa tilanteissa opettaneet ohjetta
”Ensin ansaitse, sitten toivo” – yhteyttä mahatmoihin.

Luonnossa vallitsee pelottava laki, jota ei voi muuttaa ja jonka toiminta selvittää sen näennäisen salaperäisyyden, joka on vallinnut tiettyjen ”tsheelojen” valinnan suhteen, niiden, jotka muutamina viimeksi kuluneina vuosina ovat osoittautuneet moraalittomuuden valitettaviksi esimerkeiksi. Lukija muistaneekin vanhan sananlaskun: ”Anna nukkuvien koirien nukkua edelleen”. Siihen sisältyy kokonainen maailma okkulttista merkitystä. Kukaan mies tai nainen ei tunne moraalista voimaansa, ellei sitä ole *pantu kokeelle*. Tuhannet ihmiset selviävät elämässään jopa sangen kunnioitettuina, koska he eivät ole koskaan joutuneet todella ahtaalle. Tämähän on epäilemättä yleisesti tunnustettu totuus. Mutta tässä tapauksessa se pitää erityisesti paikkansa. Kun joku aikoo ryhtyä pyrkimään oppilaaksi, niin pelkästään tuolla päätöksellään hän herättää henkiin ja ruoskii epätoivoiseen kamppailuun kaikki eläimellinen luontonsa uinuvat intohimot. Sillä siitä alkaa taistelu mestariudesta, missä ei anneta eikä pyydetä armoa. On kerta kaikkiaan edessä ”Ollako vai eikö olla”. Voitto merkitsee *adeptiutta*, häviö *kunniatonta* marttyyriutta, sillä himojen, ylpeyden, ahneuden, turhamaisuuden, itsekkyyden, pelkuruuden tai minkä tahansa muun alemman ominaisuuden uhriksi joutuminen on todellakin kunniatonta arvosteltuna tosi ihmisyyden ihanteen kannalta. Tsheela ei joudu kasvotusten vain oman luontonsa piilevien pahojen ominaisuuksien kanssa vaan sen lisäksi kaiken oman yhteiskuntansa ja kansansa kerääntyneen vahingollisen voimalatauksen kanssa. Hänhän on erottamaton osa noista voimakoostumista, ja se mikä vaikuttaa joko yksityiseen ihmiseen tai sitten ryhmään (kaupunkiin tai kansaan), kohdistuu myös toiseen. Ja tässä tapauksessa hänen pyrkimyksensä hyvään on ristiriidassa ja siten vastustaa häntä ympäröivän yhteisön pahuutta ja vetää sen raivon päälleen. Jos hän tyytyy elämään vain naapuriensa tapaan ja olemaan jokseenkin heidän kaltaisensa – ehkä vain hieman parempi tai huonompi kuin ihmiset yleensä –, ei kukaan ehkä kiinnitä häneen mitään huomiota. Mutta jos tiedetään, että hän

on pystynyt havaitsemaan yhteiskunnallisen elämän narrinpelin, sen tekopyhyden, itsekkyyden, aistillisuuden, ahneuden ja muut huonot piirteet, ja on päättänyt nousta korkeammalle tasolle, häntä aletaan heti vihata; ja jokainen paha, kiihkoileva tai pahansuopa ihminen lähettää häntä kohti vastustavan tahdonvoiman virran. Jos hän on sisäisesti kyllin voimakas, hän torjuu sen aivan kuin väkevä uimari voimakkain vedoin ui virran poikki, joka veisi heikomman mukanaan. Mutta tässä moraalisisessa kamppailussa, jos tsheelalla on yksikin salainen vika – tehköönpä hän mitä tahansa – sen *on tultava* ja se *on tuleva* päivänvaloon. Niiden sovinnaisuuksien maalikerrosten, joilla ”sivistys” meidät peittää, on karistava päältäimme viimeistään sivelyä myöten, ja *sisäinen itse* tulee julki alastomana, ilman ainuttakaan harsoa, joka salaisi sen todellisen olemuksen. Yhteiskunnan tavat, jotka pitävät ihmiset jossakin määrin moraalisisessa kurissa ja pakottavat heidät kunnioittamaan hyveellisyyttä ja näyttämään hyviltä, vaikka eivät sitä olisikaan, kaikilla näillä ulkonaisilla tavoilla on taipumus menettää merkityksensä tsheelauden puristuksessa. Hän on nyt astunut harhojen – *mayan* – valtakuntaan. Pahe sovittaa kasvoilleen houkuttelevimman naamionsa, ja kiusaavat intohimot yrittävät houkutellessa kokemattoman pyrkijän sielullisen turmeltuneisuuden syövereihin. Tässä ei ole kysymyksessä mikään suuren taiteilijan kuvaama tapaus, jossa Saatana nähdään pelaamassa shakkia miehen kanssa tämän sielusta miehen hyvän enkelin seistessä tämän vieressä neuvomassa ja auttamassa. Meidän tapauksessamme on kysymyksessä taistelu tsheelan tahdon ja hänen lihallisen luontonsa välillä, ja karma kieltää ketään enkeliä tai guraa sekaantumasta siihen, kunnes kamppailun tulos on selvillä. Bulwer-Lytton on runollisen mielikuvituksen siveltimen vedoin kertonut meille tästä *Zanoni*-teoksessaan, jota okkultistit tulevat aina arvostamaan. Teoksessaan *A Strange Story* hän yhtäläisellä voimalla on näyttänyt okkulttisen tutkimuksen mustan puolen ja sen tuhoisat vaarat. Eräs mahatma määritteli kerran oppilasaikaa

”sielulliseksi liuottimeksi, joka syövyttää pois kaiken kuonan ja jättää jäljelle vain puhtaan kullan”. Jos kokelaalla on salainen halu saada rahaa, piilevä taipumus poliittiseen vääristelyyn tai materialistisiin epäilyksiin, turhaan pöyhistelyyn, valehtelemiseen, julmuuteen tai millaiseen aistilliseen nautintoon tahansa, nuo salaiset taipumukset jokseenkin varmasti tulevat versomaan; sama tietenkkin pitää paikkansa toiselta puolen kaikkiin ihmisluonnon jaloihin ominaisuuksiin nähden. Todellinen ihminen tulee esille. Eikö siten ole typeryyden huippu jättää jokapäiväisen elämän tasainen polku ja ryhtyä kuorimaan tsheelauden kuona-aineita, jos ei ole edes jonkinlaista varmuuden tunnetta siitä, että omaa oikeaa ainesta? Hyvin sanoo Raamattu: ”Joka siis luulee seisovansa, katsokoon, ettei lankea.” Siinä ohje, jota jokaisen tsheelaksi pyrkivän pitäisi hyvin harkita ennen kuin syöksyy suin päin taisteluun! Olisi ollut hyväksi joillekin maallikko-oppilaillemme harkita asiaa kahdesti, ennen kuin uhkarohkeasti vaativat pääsyä kokeisiin. Muistetaan useita ikäviä epäonnistumisia kuluneiden kahdentoista kuukauden ajalta. Eräs meni päästään sekaisin, laususkeli vain muutamia viikkoja aikaisemmin yleviä mietelmiä ja liittyi pian sen jälkeen jäseneksi uskontokuntaan, jonka hän juuri vähän aikaisemmin pilkaten ja oli ehdottomasti todistanut vääräksi. Toisesta tuli kavaltaja, joka pakeni työnantajansa rahat mukanaan – ja hänen työnantajansakin oli teosofi. Kolmas antautui karkeaan irstailuun ja tunnusti sen gurulleen suuresti nyhkyttäen ja itkien. Neljäs kietoutui suhteisiin erääseen toiseen sukupuoleen kuuluvan henkilön kanssa ja menetti rakkaimmat ja todelliset ystävänsä. Viides, jossa ilmeni merkkejä sielullisesta häiriintyneisyydestä, joutui oikeuden eteen syytettynä häpeällisestä esiintymisestä. Kuudes ampui itsensä paetakseen rikoksensa seurauksia sen tullessa ilmi! Ja tätä luetteloa voisimme edelleen jatkaa. Kaikki he olivat nähtävästi vilpittömiä totuudennetsijöitä, jotka elämässään olivat olleet kunniallisia kansalaisia. Ulkonaisesti katsoen heitä voitiin ilmeisesti pitää hyvinkin kelvol-

lisina oppilaskokelaina, mutta ”sisällä oli vain mädännäisyyttä ja kuolleiden luita”. Pintamaali oli niin paksu, että se esti näkemästä sitä, ettei alla ollutkaan oikeaa kultaa. Ja kun oppilasajan ”liuotin” alkoi vaikuttaa, kokelas osoittautui pelkästään moraalisisista kuona-aineista muovailuksi kullatuksi veistokuvaksi...

Edellä olemme tietenkin puhuneet vain maallikkotsheelojen epäonnistumisista. Onhan ollut joitakin onnistumisiakin, ja nämä kokelaat ovat vähitellen läpäisemässä koeaikansa ensi vaiheet. Eräät heistä ovat tulemassa käyttökelpoisiksi seuralle ja maailmal-
le yleensä hyvällä esimerkillään ja opetuksillaan. Jos he sitkeästi jatkavat vaellustaan, hyvä heille, hyvä meille kaikille: heidän vaikeutensa ovat pelottavat, mutta silti ”mikään ei ole mahdotonta sille, joka *tahtoo*”. Oppilasajan vaikeudet eivät koskaan vähene, ennen kuin ihmislunto muuttuu ja ennen kuin syntyy uusi ihmislaji. Paavalilla on saattanut olla mielessään juuri oppilas sanoessaan (Room. 7:18–19): ”Tiedän, että minussa, toisin sanoen itsekkäässä inhimillisessä luonnossani, ei ole mitään hyvää. Minä kyllä tahtoisin tehdä oikein, mutta en pysty siihen. En tee sitä hyvää mitä tahtoisin, vaan sitä pahaa mitä en tahdo.” Ja viisaassa *Bharavin Kiratarjuniyassa* on kirjoitettu:

Vihollisia – pahoja intohimoja –
jotka nousevat kehon sisällä,
On vaikea voittaa
Pitäisi taistella miehekkäästi;
Se, joka nujertaa ne,
On maailmoiden valloittajan veroinen.
(XI, 32.)

The Theosophist, 1883, Vol. IV

Viisikanta

Seuraavan kommentin H. P. Blavatsky kirjoitti vastaukseksi S. T. Venkatapatyn kirjeeseen. Tämä väitti käyttäneensä menestyksellä skorpionin pistojen parantamiseen tai niiden vaikutusten lievittämiseen viisikantaa, joka oli piirretty paperille ja jonka lohkoihin oli kirjoitettu erään hindujumalan nimi.

Viime aikoina on *The Theosophistin* toimisto saanut vastaanottaa useita kirjeitä, jotka koskevat salaperäisen pentagrammin vaikutusta. Meidän itämaalaiset lukijamme ovat ehkä tietämättömiä siitä suuresta merkityksestä, jonka länsimaiset kabbalistit antavat tälle merkille, ja siksi saattaa olla paikallaan sanoa siitä muutama sana juuri nyt, kun se on niin paljon kiinnittänyt lukijoidemme huomiota. Samoin kuin kuusikärkisellä tähdellä, joka on *makrokosoksen* kuva, viisikantatähdelläkin on syvä vertauskuvallinen merkityksensä, sillä se edustaa *mikrokosmosta*. Edellinen – ”kaksinkertainen kolmio”, joka koostuu kahdesta, valkoisesta ja mustasta kolmiosta, jotka ovat päällekkäin ja toisiinsa kietoutuneina (seuramme symboli) – joka on Euroopassa tunnettu ”Salomon sinettinä” ja ”Vishnun merkinä” Intiassa – on pantu edustamaan kaikkiallista henkeä ja ainetta, *valkoisen* huippupisteen merkitiesä edellisen nousua taivasta kohden, *mustan* kolmion alakärjen kääntyessä maahan päin. Pentagrammi, viisikulmio, edustaa myös henkeä ja ainetta, mutta vain maan päällä ilmenneenä. Vertauskuvana *mikrokosmoksesta* eli ”maailmankaikkeudesta pienoiskoossa”, joka uskollisesti heijastelee itsessään *makrokosmosta* (eli suurta kosmosta), se on merkki inhimillisen älyn eli hengen ylivallassa karkeaan aineeseen nähden.

Useimmat kabbalistisen eli *seremoniallisen* magian mysteereistä, gnostilaiset symbolit ja kaikki kabbalistiset profetoimisen avaimet sisältyvät tuohon leimuavaan pentagrammin, jota kaldealaisjuutalaisen kabbalan harjoittajat ovat pitäneet vaikuttavimpana maagisena välineenä. Maagisessa toimituksessa, jonka aikana pieninkin empiminen, erehdys tai jonkin kohdan pois jääminen koituu suorittajalleen kohtalokkaaksi, tämä tähti on aina alttarilla ja sen päällä suitsutusta ja muita uhrilahjoja; nämä kaikki manauskolmijalan alla. Kärkiensä asennosta riippuen se ”manaa esiin hyviä tai pahoja henkiä ja karkottaa, pidättää tai ottaa ne vangiksi” – sanovat meille kabbalistit. ”Okkulttiset tilat johtuvat elementaali-henkien vaikutuksesta”, sanoo *New American Cyclopaedia* kirjoituksessaan ”Magia” käyttäen siten sanaa ”elementaali” tietyistä henkiolennoista: sanaa, jonka sivumennen sanoen spiritistit väittävät teosofien keksineen, kun itse asiassa *Cyclopaedia* julkaistiin kaksikymmentä vuotta ennen Teosofisen Seuran syntyä. ”Tämä salaperäinen kuvio (viisikärkinen tähti) täytyy pyhittää neljällä elementillä, siihen on hengitettävä, se on vihmottava vedellä ja kuivattava kallisarvoisten hajusteiden savussa; sitten suurten henkiolentojen, kuten Gabrielin, Rafaelin, Orifielin nimet ja pyhän tetragrammin kirjaimet ja muita kabbalistisia sanoja kuiskataan sille ja piirretään siihen oudoin merkein” – lisää *Cyclopaedia* jäljentäen tietonsa vanhojen keskiajan kabbalistien kirjoista ja Éliphas Lévin nykyaikaisemmasta teoksesta *Dogme et Rituel de la Haute Magie*. Muuan nykyaikainen lontoolainen kabbalisti, joka käyttää itsensä ”Adeptin” nimeä, erään lontoolaisen spiritistilehden kirjoittaja, ivaa itämaista teosofiaa ja tekisi siitä – jos voisi – juutalaisen kabbalan ja kaldealaisfoinikialaisen enkeliopin ja demoniopin palvelijan. Tuo uusi Cagliostro selittäisi todennäköisesti ”viisikärkisen tähden” voiman ja vaikutuksen johtuvaksi vain hänen manaamiensa hyvien ”geniusten” väliintulosta, noiden *dschinnien*, jotka hän on Salomon tavoin pannut pulloon ja sulkenut sen suun kuningas

”Salomon sinetillä”, jonka tuo tarunomainen kuningas oli orjal-
lisesti jäljentänyt Intian *vaishnaviittien* merkistä monien muiden
juttujen kanssa, jotka hän oli tuonut yhtä tarunomaisesta Ophiris-
ta, mikäli hänen laivansa milloinkaan siellä kävivät. Mutta selitys,
jonka teosofit antavat satunnaisesta menestyksestä kipujen lieviti-
tämässä (kuten esimerkiksi skorpionin pistoksissa) pentagram-
mia käyttämällä – menestyminen, mikä, sivumennen sanoen, mikä
sivumennen sanoen saattaisi joillekin henkilöille jäädä pysyväksi ja
varmaksi, jos siihen liittyisi tieto aiheuttavasta syystä – on hieman
vähemmän *yliluonnollinen* ja hylkää kaikki teorat välittävän ”hen-
gen” vaikutuksesta sen aikaansaajana, olkootpa nämä henget sitten
inhimillisiä tai *elementaalisia*. On totta, että tähden *viisikärkisellä*
muodolla on jotakin tekemistä sen kanssa, niin kuin selitämme,
mutta se riippuu kokonaan tapahtuman pääaiheuttajasta, ”maagi-
sen” voiman *alfasta* ja *omegasta* – IHMISEN TAHDOSTA. Kaikki
seremoniallisen magian tarvikkeet – tuoksut, vaatetukset, piirretyt
hieroglyfit ja naamiot ovat tarpeellisia vain aloittelijalle, kokelaalle,
jonka voimia on kehitettävä, hänen sielullinen asenteensa tehtä-
vä selväksi toimitusten aikana ja hänen TAHTONSA kasvatettava
sellaisiin symboleihin keskittymisellä. Kabbalistisella aksioomalla,
että maagikko voi tulla elementaalihenkien herraksi vain ylittä-
mällä ne rohkeudessa niiden omassa elementissä, on allegorinen
merkitys. Vain asettaakseen koetukselle kokelaan moraalisen voi-
man ja uskalluksen hierofantit keksivät muinaisiin mysteereihin
vihkimyksen pelottavat kokeet. Niinpä vihkimyskokelas, joka oli
osoittautunut pelottomaksi vedessä, tulessa, ilmassa ja ”kimmeria-
laisen pimeyden” kauhuissa, tunnustettiin undiinien [aallotarten],
salamanterien [tulen henkien], sylfien [ilmatarten] ja gnoomien
[maahisten] valtiaaksi. Hän oli ”pakottanut ne tottelevaisiksi” ja
”osasi manata henkiä”, sillä perehdyttyään tutkimuksissaan ok-
kulttisen eli salatun luonnon perimmäiseen olemukseen ja kunkin
elementin ominaisuuksiin hän osasi mielensä mukaan aiheuttaa

mitä ihmeellisimpiä ilmestyksiä eli ”okkulttisia” ilmiöitä sellaisia ominaisuuksia yhdistelemällä – yhdistelyin, jotka tähän päivään asti ovat pysyneet tuntemattomina vihkimättömille, koska edistyvä ja eksoteerinen tiede, joka etenee hitaasti ja varovasti, voi järjestää löytönsä vain yksitellen perättäiseen järjestykseen. Tähän mennessä sitä ei ole huvittanut ottaa oppia niiltä, jotka pitkiä aikoja sitten ovat saaneet haltuunsa luonnon kaikki mysteerit. Monet ovat ne okkulttiset salaisuudet, jotka se on vainunnut ja jotka se on imenyt vanhasta magiasta, eikä se kuitenkaan tahdo luottaa siihen edes sen nojalla, mitä muinaiset esoteeriset tiedemiehet eli ”adeptit” ovat todistettavasti tienneet. – Mutta emme saa poiketa aiheestamme, ja niinpä nyt käännymmekin tutkimaan pentagrammin salaperäistä vaikutusta.

”Mitä jossakin merkissä saattaa olla?” lukijamme kysyvät. ”Ei sen enempää kuin nimessäkään”, me vastaamm: ei mitään paitsi, että – niin kuin yllä sanoimme – se auttaa huomion keskittämisessä naulitsemaan suorittajan TAHDON tiettyyn kohtaan. Juuri magneettinen eli mesmerinen voima, joka virtaa kuviota piirtävän käden sormenpäistä, parantaa tai ainakin pysähdyttää pakottavan tuskan huumaannuttamalla hermot eikä kuvio *sinänsä*. Ja kuitenkin on eräitä tietäjiä, jotka pystyvät osoittamaan, että *viisikärkisen tähden* pelkkä piirtäminen, tähden, jonka kärkipisteet edustavat niitä viittä ihmisen kanavien pääjäsentä – päätä, molempia käsiä ja molempia jalkoja – joista mesmeriset virrat lähtevät voimakkaimpina (piirtäminen on tehokkaampi, kun se tapahtuu sormenpäillä eikä musteella, liidulla tai lyijykynällä), mitä vahvistaa voimakas tuskan lievittämisen tahto, mikä sangen usein alitajuisesti pakottaa esiin parantavan voiman näistä jäsenistä suuremmalla voimalla kuin muutoin tapahtuisi. *Usko* kuvioon muuttuu kiinteäksi tahdoksi ja näistä jälkimmäinen voimaksi, ja voima, mistä tuntees-ta tai syystä se ikinä lähteneekin, ehdottoman varmasti singahtaa jonnekin ja iskee siihen paikkaan suuremmalla tai pienemmällä

voimalla. On luonnollista, että tuo paikka on juuri se, mihin suorittajan huomio on kohdistunut. Tästä siis johtuu parantuminen, jonka itseään tuntematon mesmerisoiija selittää aiheutuneeksi PENTAGRAMMISTA. Totta on, mitä Schelling huomauttaa, että ”vaikka magia onkin lakannut olemasta vakavan huomion kohteena, sillä on ollut historia, joka toisaalta liittää sen vertauskuvakielen, teosofian ja varhaisen tieteen korkeimpiin muotoihin, samoin kuin toisaalta demonomanian monien muotojen naurettaviin tai traagisiin harhautumiin... Kreikkalaisessa jumalaistarustossa tavataan loistavan älyn ja suorastaan täydellisen systeemin jäänteitä, mikä viittaa kauas sen näköpiirin tuolle puolelle, minkä vanhimmat kirjoitetut asiakirjat meille antavat... ja saman systeemin katkelmia voidaan nähdä juutalaisessa kabbalassa...” Tuo ”täydellinen systeemi” on nykyisin eräiden idän mestarien hallussa. Kirkkouskovaiset saattavat kiistää ”magian” pätevyyden, mutta sen todellisuutta taitona ja eritoten tieteenä tuskin voidaan epäillä. Eikä sitä epäile laisinkaan edes koko Rooman katolinen papisto, vaikkakin sen pelko, että siitä tulee pelottava todistaja sen oman valta-aseman laillisuutta vastaan, pakottaa sen tukemaan väitettä, että magian ihmeet johtuvat pahoista hengistä tai ”langenneista enkeleistä”. Euroopassa sillä on vielä ”muutamia oppineita ja kunnioitettavia opettajia ja adepteja”, myöntää sama *Cyclopaedia*. Ja me voimme lisätä, että kautta koko ”pakanamaailman” sen todellisuus myönnetään miltei kaikkialla ja sen päteviä harjoittajia on monia, vaikka he koettavatkin välttää epäilevän maailman huomiota.

The Theosophist, Vol. II, n:o 11, 1881

Kuusi- ja viisikärkiset tähdet

Auktoriteetteinamme, joiden mukaan pentagrammi eli viisikärkinen tähti (viisikanta) kuvaa *mikrokosmosta* ja kuusikärkinen kaksinkertainen kolmio *makrokosmosta*, ovat kaikki parhaiten tunnetut keskiaikaiset ja nykyaikaiset länsimaiset kabbalistit. Éliphas Lévi (Alphonse Louis Constant) ja luullaksemme myös Heinrich Khunrath, joka oli menneiden aikojen suurimpia okkultisteja, esittävät perustelunsa tälle väitteelleen. Hargrave Jenningsin kirjassa *Rosicrucians* esitetään oikea kuva mikrokosmuksesta, missä *ihminen* on pentagrammin keskellä. Heidän pohdiskelujensa julkaisemiselle ei ole mitään estettä paitsi yksi ainoa – tilanpuute aikakauslehdessämme, koska tarvittaisiin suunnaton määrä selityksiä tekemään selväksi niiden esoteerinen merkitys. Mutta aina on tilaa sen verran, että voimme oikaista muutamia luonnollisia väärinkäsityksiä, jotka saattavat syntyä joidenkin lukijoidemme mielissä toimittajahuomautustemme välttämättömän suppeuden takia. Sikäli kuin esille tullut kysymys ei herätä keskustelua, joka osoittaa asian herättäneen kiinnostusta, nämä huomautukset koskettelevat vain pintapuolisesti kulloistakin kysymystä. Lehdessämme julkaistun tutkielman¹ erinomaisuus ja monet siihen sisältyvät arvokkaat huomautukset antavat meille hyvän tilaisuuden oikaista tällaiset kirjoittajan mielessä olevat erehdykset.

Niin kuin länsimailla ymmärretään, *todelliset* kabbalistit näkevät hengen ja aineen tärkeimmän vertauskuvallisen merkityksen näiden kahden toisiinsa kietoutuneen kolmion *vastaavissa väreissä*,

¹ Tämä kirjoitus on H. P. Blavatskyn vastaus K. Lalshankarin samannimiseen artikkeliin.

eivätkä ne ole missään suhteessa mihinkään niistä *viivoista*, jotka yhdistävät itse nämä kuviot. Kabbalistille ja hermeettiselle filosofille jokainen olio luonnossa esiintyy kolmiyhteisenä. Kaikki on moninaisuutta ja kolminaisuutta yhtyneinä, ja hän esittää sen siten vertauskuvallisesti erilaisin geometrisin kuvioin. ”Jumala geometrisoi”, sanoo Platon. ”Kolmet kabbalistiset kasvot” ovat AIN SOPH’in (länsimaalaisten Parabrahaman), jota myös sanotaan ”Näkymättömäksi keskusaurinkoksi”, ”Kolme valoa” ja ”Kolme elämää”. ”Maailmankaikkeus on hänen henkensä, sielunsa ja kehonsa”, hänen ”kolme emanaatiotaan”. Tämä kolmiyhteinen luonto – puhtaasti *henkinen*, puhtaasti *aineellinen* ja *väliluonto* (eli painoton aine, josta koostuu ihmisen astraalinen sielu) – ovat edustettuina tasavivuisessa kolmiossa, koska nämä kolme periaatetta ovat leviittäytyneet kautta maailmankaikkeuden tasavivuisissa suhteissa. Koska AINOA LAKI luonnossa on täydellinen TASAPAINO, ne ovat ikuisia ja yhtä aikaa olemassa. Länsimainen symboliikka on siis, ottamatta huomioon pientä eroa, olennaisesti sama kuin arjalaisenkin. Nimitykset saattavat vaihdella, ja pieniä yksityisyyksiä on tullut lisää, mutta perusajatukset ovat samat. Kaksinkertaiseen kolmioon, joka vertauskuvallisesti edustaa MAKROKOSMOSTA eli suurta maailmankaikkeutta, sisältyy kaksinaisuuden ajatus (niin kuin näkyy kahdesta väristä ja kahdesta kolmiosta – HENGEN maailmankaikkeus ja AINEEN maailmankaikkeus) sekä kaikkyyhteyden, kolminaisuuden, pythagoralaisten TETRAKTYKSEN (täydellisen neliön) ja jopa dodekagonin ja dodekahedronin ajatus [kaksitoistakulmio tasokuviona ja kappaleena]. Muinaiset kaldealaiset kabbalistit, juutalaisen kabbalan mestarit ja innoittajat, eivät olleet nykypäivien Vanhan testamentin antropomorfistitutkijoita. Heidän AIN SOPH’illaan – äärettömällä ja rajattomalla – ”on muoto ja kuitenkin sillä ei ole muotoa”, sanoo *Zohar*¹ ja selittää

1 *Zohar* eli Loiston kirja, jonka kirjoittaja Shimon bar Yochai eli 1. vuosisadalla eKr.; joidenkin mukaan v. 80 jKr.

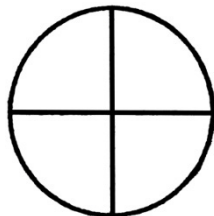
arvoituksen lisäämällä: ”Näkymätön otti muodon kutsuessaan maailmankaikkeuden olemassaoloon”, so. jumaluus voidaan nähdä ja tajuta vain ulkokohtaisessa luonnossa, mikä on puhdasta pantheismia. Kolmioiden kolme sivua kuvaavat okkultistille samoin kuin arjalaisillekin henkeä, ainetta ja väliluontoa (viimeinen on merkitykseltään sama kuin ”avaruus”); siten *myös luovat, säilyttävät ja hävittävät* voimat, joita edustavat ”Kolme valoa”. Ensimmäinen valo vuodattaa älyllistä, tietoista elämää kautta maailmankaikkeuden vastaten siten *luovaa* voimaa; toinen valo synnyttää lakkaamatta muotoja kosmisesta alkuaikaisesta aineesta kosmisen piirin sisällä ja on siis *säilyttävä* voima; kolmas valo luo koko maailmankaikkeuden karkeasta fyysisestä aineesta, ja koska jälkimmäinen asteittain etäännyy henkisestä keskusvalosta, sen kirkkaus himmenee, ja siitä tulee *pimeys* eli PAHA, joka vie kuolemaan. Näin siitä tulee *hävittävä* voima, jonka näemme jatkuvasti vaikuttavan ajallisiin ja muuttuviin muotoihin ja muodostelmiin. MUINAISEN ”kolmet kabbalistiset kasvot” – hänen, jolla ”ei ole kasvoja” – ovat arjalaiset jumaluudet, joiden nimet ovat vastaavasti Brahma, Vishnu ja Rudra eli Shiva. Kabbalistien kaksinkertainen kolmio on suljettuna ympyrään, jota edustaa häntäänsä pureva käärme (egyptiläinen ikuisuuden symboli) ja toisinaan yksinkertainen ympyrä. Ainoa ero, minkä voimme nähdä kaksinkertaisen kolmion arjalaisessa ja länsimaisessa symboliikassa – kirjoittajan selityksistä päätellen –, on siinä, että hän jättää mainitsematta sen syvällisen ja erityisen merkityksen, joka on siinä, mistä hän käyttää sanoja ”zeniitti ja nolla”, jos ymmärrämme hänet oikein. Länsimaisilla kabbalisteilla valkoisen kolmion yläkärki (ja sama on egyptiläisen pyramidin merkitys¹ hukkuu zeniittiin, puhtaana aineettomuuden

1 Eräs verraten tunnettu ranskalainen arkeologi, tohtori E. Rebold, osoittaa, miten korkea kulttuuri egyptiläisillä oli 5000 v. eKr. todetessaan eri auktoriteetteihin nojautuen, että siihen aikaan kokonaista ”30–40 pappiskollegiota tutki salatieteitä ja käytännöllistä magiaa”.

eli sekoittumattoman hengen maailmaan, kun taas mustan kolmion alin piste, joka viittaa alaspäin kohden nadiiria, kuvaa – käyttääksemme kovin proosallista keskiaikaisten hermeetikkojen sanontaa – puhdasta tai pikemminkin ”epäpuhdasta ainetta”, joka on ”taivaallisen (hengen) tulen karkeita puhdistustuloksia” ja joka on vedetty tuhoutumisen kurimukseen, tuohon alempaan maailmaan, missä muodot ja muodostelmat ja tietoinen elämä häviävät hajaantuakseen ja palatakseen takaisin alkulähteeseensä – kosmiseen aineeseen. Entä sitten keskipiste ja kuvion keskialue? Sehän on puranoiden opetusten mukaan ”Avyaktabrahmanin eli ilmene-mättömän jumaluuden istuin”.

Okkultistit, jotka yleensä piirtävät tämän kuvan täten, sen sijaan että panisivat siihen yksinkertaisen geometrisen keskipisteen (joka – koska sillä ei ole pituutta, leveyttä eikä paksuutta – edustaa näky-mätöntä ”Keskusaurinkoa”, ”Ilmenemättömän jumaluuden” valoa), usein sijoittavat siihen, *crux ansatan* (silmukkaristin eli egyptiläi-sen TAUN), jonka yläosaksi he panivat pelkän pystysuoran viivan asemesta ympyrän – rajattoman, luomattoman avaruuden symbolin. Näin nuotoillulla ristillä on miltei sama merkitys kuin mui-naisten egyptiläisten hermeetikkojen ”maailmanristillä”, jossa risti

on ympyrän sisällä. Siksi on väärin sanoa toimituksen huomautuksen tarkoittaneen, että kaksinkertainen kolmio edusti ”vain henkeä ja ainetta”, sillä se edustaa niin monia symboleja, että kokonainen kirja ei riittäisi niiden tulkitsemiseen.

Arvostelijamme sanoo: ”Jos, niin kuin sanotte, kaksikertainen kolmio on tarkoitettu edustamaan ainoastaan kaikkiallista henkeä ja ainetta, tulkintaa vaille jää vastaväite, että kaksi kylkeä – tai mitkä tahansa kaksi asiaa – eivät voi muodostaa kolmiota tai että *kolmiota ei voida panna merkitsemään yhtä* – ainoastaan henkeä tai ainoastaan ainetta – niin kuin näytte tehneen tehdessänne *valkoisen ja mustan* välillä eron.”

Uskoen, että nyt olemme riittävästi selittäneet eräitä vaikeuksia ja osoittaneet, että länsimaiset kabbalistit aina ottivat huomioon ”Kolminaisuuden ykseydessä”, ja päinvastoin, voimme lisätä, että pythagoralaiset ovat selittäneet noin 2500 vuotta sitten tämän ”vastaväitteen”, jota yllä mainittujen sanojen kirjoittaja erityisesti painottaa. Tämän koulukunnan pyhien lukujen joukkoon ei sisällynyt lukua *kaksi* eli duadia – pythagoralaisten pääajatus oli, että maailmankaikkeuden kaikkien voimien ja ilmiöiden muutosten takana oli pysyväinen ykseyden periaate, eivätkä he hyväksyneet tätä lukua edes abstraktisena aatteena juuri siitä syystä, että geometriassa oli mahdotonta piirtää kuviota vain kahta suoraa viivaa käyttäen. On ilmeistä, että symbolisiin tarkoituksiin tätä lukua ei voida samaistaa minkään piirretyn kuvion, tasokuvion tai kappaleen kanssa, ja kun sillä ei voitu ilmaista ykseyttä moninaisuudessa niin kuin kaikilla muilla monikulmioilla, sitä ei voitu pitää pyhänä lukuna. Luku *kaksi* kuvattiin geometriassa kaksinkertaisella vaakasuoralla viivalla = ja roomalaisten lukusanoissa kahdella pystysuoralla viivalla II, ja koska viivalla on pituutta mutta ei leveyttä eikä paksuutta, siihen oli liitettävä toinen luku ennen kuin se voitiin hyväksyä. Vasta *yhden* kanssa, jolloin siitä tulee tasasivuinen kolmio, sitä voidaan sanoa kuvioksi. Käy siis näin selväksi, miksi

kuvatessaan henkeä ja ainetta – kosmoksen alfaa ja omegaa – hermeetikkojen oli käytettävä kahta toisiinsa kietoutunutta kolmiota – jotka molemmat ovat ”kolminaisuus ykseydessä” – tarkoittaen edellisellä (*valkoinen*, liidulla piirretty) ”henkeä” ja jälkimmäisellä (*musta*, hiilellä piirretty) ”ainetta”.

Kysymykseen, mitä muut valkoiset kärjet merkitsevät, jos ”taivaaseen päin nouseva piste symbolisoi henkeä”, me vastaamme, että kabbalistien mukaan kaksi alemmaa pistettä merkitsevät ”synnytykseen langennutta henkeä”, so. puhdasta jumalaista kipinää, joka jo on sekaantunut ilmiömaailman aineeseen. Sama selitys pitää paikkansa vaakasuoran viivan kahdesta mustasta kulmasta; toinen kolmansista pisteistä osoittaa hengen etenevää puhdistumista, ja vastaavasti toinen aineen lisääntyvää karkeutta. Sanonta, että ”jokainen ajatus ylöspäisestä tai alaspäisestä kosmoksen ylevän aatteen yhteydessä” näyttää ”ei ainoastaan vastenmieliseltä vaan epätodelliselta”, on kaiken abstraktisen karkeissa kuvissa esittämisen vastustamista. Miksi ei sitten luovuta kaikista merkeistä, myös Vishnun merkistä ja puranoiden siitä antamista oppineista selityksistä, jotka kirjoittaja esittää? Ja miksi olisi kabbalistinen ajatus sen kauhistuttavampi kuin ”kuolema – nielijä – aika”, joista viimeinen sana edustaa ääretöntä ikuisuutta – sitä ympyrää, joka on kaksinkertaisen kolmion ympärillä? Kummallista epäjohtomukaisuutta, vieläpä sellaista, että se on täysin ristiriidassa kirjoituksen muiden kohtien kanssa! Jos kirjoittaja ei ole tavannut ”missään sitä ajatusta, että toinen kolmio on valkoinen ja toinen musta”, se johtuu siitä, että hän ei ole milloinkaan tutkinut, todennäköisesti ei edes nähnyt länsimaisten kabbalistien kirjoituksia ja niiden kuvituksia.

Yllä antamamme selitykset sisältävät avaimen yleiseen pythagoralaiseen kaavioon, joka ilmaisee ykseyden moninaisuudessa, YHDEN, joka itsestään kehittää monet ja läpäisee monet ja kaiken. Heidän mystinen DEKADINSA $1+2+3+4=10$, ilmaisee koko

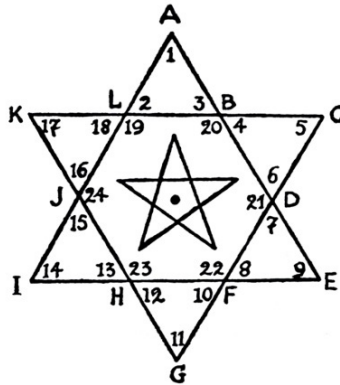
ajatuksen; kaukana siitä, että se olisi ”vastenmielinen” – se on todella ylevä. YKSI on jumaluus, KAKSI aine (luku, jota he suuresti halveksivat ainetta ilmaisevana, ei milloinkaan voi olla tajuinen ykseys¹, KOLME (eli kolmio), missä monadi ja duadi [1 ja 2] yhtyvät, muodostaen ilmiömaailman triadin. Tetradi eli pyhä TETRAKTYS, täydellisyyden muoto pythagoralaisten mukaan, ilmaisee samalla kaiken tyhjyyden – MAYAN, kun taas DEKADIIN, kaiken summaan, sisältyy koko kosmos. ”Maailmankaikkeus on tuhansien elementtien yhdistelmä, ja kuitenkin yhden ainoan elementin – ehdottoman sopusoinnun eli hengen – ilmaus, aisteille kaaos, järjelle täydellinen kosmos”, me sanomme *Hunnuton Isis* -teoksessamme.

Pythagoras oppi filosofiansa Intiassa. Tästä johtuu muinaisten brahmaanivihittyjen ja pythagoralaisten perusaatteiden samankaltaisuus. Ja kun shatkonia [kuusikulmiota] määrittellessään kirjoittaja sanoo, että se ”edustaa suurta maailmankaikkeutta – Brahmandaa – koko loputonta maha-akashaa – kaikkine siihen sisältyvine planeetta- ja tähtimaailmoineen”, hän vain toistaa toisin sanoin selityksen, minkä Pythagoras ja hermeettiset filosofit ovat antaneet kuusikulmaisesta tähdestä eli ”kaksinkertaisesta kolmiosta”, niin kuin yllä on esitetty.

Emme myöskään huomaa vaikeaksi täyttää aukkoa, joka jäi lyhyeen huomautukseemme elokuun numerossa, mitä tulee ”näiden kahden kolmion muihin kolmeen pisteeseen” ja kumpaisenkin ”kaksinkertaisen kolmion” kolmeen sivuun sekä kuviota ympäröivään ympyrään. Koska hermeetikot esittävät vertauskuvin kaiken näkyvän ja näkymättömän, he menettelivät samoin makrokosmoksen suhteen kokonaisuudessaan. Pythagoralaiset, jotka sisällyttivät DEKADIINSA koko kosmoksen, kunnioittivat vielä enemmän lukua 12, koska se edusti pyhää TETRAKTYSTA kolmella kerrottuna,

1 Vrt. tähän Kapilan sankhyaan *purushaa* ja *prakritia*: vain nämä molemmat yhtyneinä ja muodostaen täydellisen ykseyden voivat ilmetä aistimaailmassa.

mikä antoi tulokseksi täydellisten neliöiden – joita sanottiin tetradeiksi – kolminaisuuden. Hermeettiset filosofit eli okkultistit, jotka seurasivat heidän jälkiään, esittivät luvun 12 ”kaksinkertaisessa kolmiossa” – suuressa maailmankaikkeudessa eli makrokosmoksessa, niin kuin tämä kuva osoittaa, ja sisällyttivät siihen viisikannan eli mikrokosmoksen – pienen maailmankaikkeuden.

Jakaen ulkokulmien kaksitoista kirjainta neljään triadien ryhmään tai kolmeen tetraktysten ryhmään he saivat dodekagonin, säännöllisen geometrisen monikulmion, jossa on *kaksitoista* samanlaista kylkeä ja joka sisältää *kaksitoista* yhtä suurta kulmaa. Ne symbolisoivat muinaisilla kaldealaisilla kahtatoista ”suurta jumalaa”¹ ja heprealaisilla kabbalisteilla kymmentä sephirothia eli

1 Haugin toimittaman *Aitareya Brahmanan* mukaan hindujen *manas* (mieli) eli Bhagavan ei luo sen enempää kuin pythagoralainen monas [ykseys]. Se menee maailmanmunaan ja ilmentyy siitä Brahmana, koska sillä itsellään (Bhagavan) ei ole ensimmäistä syytä (apurva). Brahma Prajapati ilmentyy ensin miesnaisellisena Sefhirana niin kuin kymmenen sephirothiakin – kahdenatoista kehona eli ominaisuutena, joita edustavat kaksitoista jumalaa, joilla on seuraavat vertauskuvaliset merkitykset: 1 – Tuli, 2 – Aurinko, 3 – Soma, 4 – kaikki elolliset olennot, 5 – Vaju, 6 – Kuolema, Shiva, 7 – Maa, 8 – Taivas, 9 – Agni, 10 – Aditja, 11 – mieli, 12 – suuri ääretön kierros, jota ei voi pysähdyttää. Tämä on eräitä harvoja muunnoksia lukuun ottamatta kabbalinen käsitys sephirotheista.

luonnon luovaa voimaa, jotka virtaavat Sefhirasta (jumalaises-ta valosta), joka itse on korkein sephiroth ja Hakoman, korkeimman viisauden (ilmenemättömän viisauden) ja äärettömän AIN SOPH'in ilmennystulos. Siten kyseessä on kolme sephirothien triadiryhmää ja neljäs triadi, jonka muodostavat Sefhira, Ain Soph ja Hakoma, korkein viisaus, ”jota ei voi ymmärtää ajattelulla ja joka on kätkeytyneenä Pitkäkasvoisen pään *sisäpuolelle* ja *ulkopuolelle*”¹. Ylöspäin suuntautuvan kolmion ylin pää muodostaa ”kolmet kabbalistiset kasvat”, mistä summana on *kaksitoista*. Tämän lisäksi nämä kaksitoista kuviota antavat kaksi neliötä eli kaksinkertaisen tetraktyksen, joka pythagoralaisessa vertauskuvastossa edusti kahta maailmaa, henkistä ja aineellista. 18 sisempää ja 6 keskuskulmaa antavat tulokseksi paitsi 24 myös pyhän makrokosmisen luvun kaksinkertaisena eli 24 ”jumalaista ilmenemätöntä voimaa”. Olisi mahdotonta luetella nämä näin pienessä tilassa. Sitä paitsi meidän epäileväisenä aikanamme on paljon järkevämpää noudattaa Jamblikhoksen viittausta, joka sanoo, että ”jumalaiset voimat vihasuivat aina niihin, jotka ilmaisivat julkisesti ikosagonin piirtämistävän”, siis ilmaisivat menetelmän, jolla piirretään dodekaedri, eräs geometrian *viidestä* kolmiulotteiseen muodosta, johon sisältyy *kaksitoista* samanlaista ja säännöllistä *viisikulmiota*. Vastustajamme tekisivät viisaasti, jos he tutkisivat tämän salaista kabbalistista merkitystä.

Kaiken sen lisäksi, mitä yllä on esitetty ”kaksinkertaisesta kolmiosta”, sen keskustassa oleva pentagrammi antaa avaimen siihen, mitä hermeettiset filosofit ja kabbalistit tarkoittivat. Niin hyvin tunnettu ja laajalti levinnyt on tämä kaksoismerkki, että se on nähtävissä Lhakhingin (buddhalaisia kuvia ja patsaita sisältävän tempelin) oven yläpuolella jokaisessa *gong-pa'ssa* (luostarissa) ja useasti pyhäinjäännöskaapin (Tiibetissä nimeltään *doong-ting*) yläpuolella. Keskiajan kabbalistit antavat kirjoituksissaan sen merkityksen

1 *Idrah Rabbah*. VI, s. 58.

avaimen. ”Ihminen on pienoismaailma suuressa maailmankaikkeudessa”, Paracelsus opettaa. ”Mikrokosmoksena makrokosmoksen sisällä kuin sikiö hän riippuu kolmen tärkeimmän henkensä kannattamana maailmankaikkeuden kohdusta.” Nämä kolme henkeä kuvataan kaksinaisina: (1) elementtien henki (maallinen keho ja elonprinsiippi), (2) tähtien henki (sideerinen eli astraalinen keho ja sitä hallitseva tahto), (3) henkisen maailman henki (eläimellinen ja henkinen sielu) – *seitsemäs* prinsiippi, joka on miltei *aineeton* henki eli jumalainen augoeides, atma, jota edustaa keskipiste ja joka vastaa ihmisen napaa. Tämä *seitsemäs* prinsiippi on jokaisen ihmisen *persoonallinen* jumala, sanovat länsimaiset ja itämaiset salatieteilijät.

Selitykset, jotka arvostelijamme antavat shatkonista ja panchkonista [kuusikulmiosta ja viisikulmiosta], pikemminkin siis tukevat teoriaamme kuin kumoavat sen. Puhuessaan viidestä kulmiosta, jotka koostuvat ”viisi kertaa viidestä” eli 25 pisteestä, hän huomauttaa viisikannasta, että se on ”luku, joka muuten vastaa niitä kahtakymmentäviittä *elementtiä*, jotka muodostavat inhimillisen olennon”. Oletamme, että kirjoittaja tarkoittaa ”elementeillä” juuri sitä, mitä kabbalistit sanovat opettaessaan, että 24 jumalaisen ”ilmenemättömän voiman” emanaatiot – ”olemattoman” eli ”keskipisteen” ollessa 25:s – luovat täydellisen ihmisolennon? Mutta missä muussa suhteessa yllä mainittu lause – kiistelemättä sanojen ”elementti” ja ”emanaatio” suhteellisesta arvosta, saadessaan vielä lisävahvistusta kirjoittajan huomautuksesta, että ”koko mikrokosmoksen luku... yksilöllisen elävän olennon sisäinen maailma... luku, joka on Brahmaan, jumalaistutetun *luovan* voiman merkki” – missä suhteessa, kysymme, se on ristiriidassa meidän väitteemme kanssa, että eräät pätevät tutkijat (hermeettisen filosofian tietäjät) ja kabbalistit pitävät viisikannan viittä sakaraa ihmiskehon viiden tärkeimmän jäsenen vertauskuvana? Me emme ole mikään *länsimaisten* kabbalistien innokas oppilas tai seuraaja, mutta me

väitämme, että tässä he ovat oikeassa. Jos ne kaksikymmentäviisi elementtiä, joita edustaa viisisakarainen tähti, luo ”elävän ihmisolennon”, silloin nämä elementit ovat kaikki tärkeitä, olkootpa ne sielullisia tai aineellisia, ja luku, joka symbolisoi ”luovaa voimaa”, antaa sitä enemmän painavuutta tälle kabbalistiselle ajatukselle. Jokainen viidestä karkeasta elementistä – maa, vesi, tuli, ilma (tai ”tuuli”) ja eetteri – on mukana luomassa ihmistä, ja jos puhumme ”viidestä toimintaelimestä” tai ”viidestä jäsenestä” tai ”viidestä aistista”, se on aina hiusten halkomista, sillä kysymyksessä on yksi ja sama asia.

Aivan varmasti ”asiantuntijat” voisivat selittää *oman* väitteen­sä vähintään yhtä tyydyttävästi kuin kirjoittaja sitä vastustaa ja sen kieltää selittäessään omansa. *Codex Nazaraeuksessa*, kaikkein kabbalistisimmassa kirjassa, Korkein Valon Kuningas ja ylin aioni – Mano – emanoi viisi aionia ollen itse Herra Ferhon kanssa (joka on ”tuntematon muodoton elämä” ja jonka emanaatio hän on) kuudes ja seitsemäs, mikä tekee yhteensä seitsemän. Nämä seitsemän aionia edustavat ihmisen seitsemää periaatetta: näistä on viisi puhtaasti aineellisia ja puoliaineellisia ja kaksi korkeinta ovat miltei *aineettomia* ja *henkisiä* (katso *Fragments of Occult Truth* -teosta). Viisi loistavaa valonsädettä lähtee jokaisesta näistä seitsemästä aionista. Viisi kulkee ihmisen pään, kumpaisenkin ulospäin ojennetun käden ja jalkojen kautta. Niin kuin viisikärkinen tähti kuvaa, yksi verhoaa hänet ikään kuin sumuun, ja seitsemäs asettuu kirkkaan tähden tavoin hänen pänsä päälle. Tämä kuva voidaan löytää useista vanhoista kirjoista, jotka käsittelevät *Codex Nazaraeusta* ja kabbalaa. Sähkö eli eläimellinen magnetismi virtaa voimakkaimmin ihmisen viidestä pääjäsenestä, ja nykyisin ”mesmerismiksi” sanotun voiman ilmiöitä oli tutkittu muinaisen Egyptin ja Kreikan tempeleissä ja hallittu tavalla, jota ei voida saavuttaa meidän aikanamme, koska ajallemme on ominaista se idioottimainen etukäteen kieltäminen, että vanhat kabbalistit ja

filosofit esittivät vertauskuvin jokaisen voiman luonnossa ja valitsivat pentagrammin viiden kärkipisteen edustamaan ”ihmisen viittä pääjäsentä” – päätä, kahta kättä ja kahta jalkaa. Tämä on täysin selvää niille, jotka tuntevat jonkin verran salaisia tieteitä ja niitä salaperäisiä lukujen, kuvioiden ja aatteiden välillä vallitsevia suhteita. Éliphas Lévi, nykyaikainen kabbalisti, menee yhtä pitkälle, ellei pitemmällekin kuin hänen muinaiset ja keskiaikaiset veljensä, sillä hän sanoo kirjassaan *Dogme et Rituel de la Haute Magie* (”Valkoisen magian oppi ja rituaali”): ”Kabbalistinen viisikannan käyttö voi määrätä syntymättömien lasten kasvopiirteet, ja vihitty nainen voi antaa pojalleen Nereuksen tai Akhilleen samoin kuin Ludvig XIV:n tai Napoleonin piirteet.”

Länsimaisten okkultistien astraalivalo on hindujen akasha. Monet jälkimmäisistä eivät halua tutkia sen salaperäisiä suhteita, ei vihittyjen kabbalistien eikä heidän omien vihittyjen brahmaaniensa opastuksella, vaan pitävät parempana prajnaparamitaa – omaa käsitystään. Ja kuitenkin nämä molemmat ovat olemassa ja identtisiä.

The Theosophist, marraskuu 1881

Seitsenluku

Lukuihin liitettiin syvä merkitys kaukaisessa muinaisuudessa. Ei ollut ainoatakaan kansaa, jolla oli jonkinlainen filosofia ja joka ei olisi antanut suurta painoarvoa lukujen soveltamiselle uskonnollisiin tapoihin, juhlapäivien määräämiseen, vertauskuviin, opinkappaleisiin, vieläpä valtakuntien maantieteellisiin jaotuksiin. Pythagoraan salaperäinen lukujärjestelmä ei ollut mikään uutuuus, sillä se tunnettiin kauan ennen vuotta 600 eKr. Lukujen ja niiden yhdistelmien salainen merkitys kuului jokaisen kansan viisaiden pohdiskeluihin, eikä ole kaukana se päivä, jolloin tapahtumien ikuisen syklisen kiertokulun pakottamana on meidän skeptisten, epäuskoisten länsimaittemme tunnustettava, että tuossa alati uudistuvien tapahtumien säännöllisessä määräaikaisuudessa on jotakin enemmän kuin pelkkä sokea sattuma. Meidän länsimaiset *oppineet* alkavat huomata sen. Äskettäin he ovat höristäneet korviaan ja alkaneet pohdiskella aikakausia, numeroita ja kaikkea sitä, minkä he olisivat muutamia vuosia sitten työntäneet halveksien muistin vanhoihin komeroihin, jonne ne saisivat hautautua – otettavaksi esille vain virnisteltäväksi *epätieteellisten* esi-isiemme kummallisille ja järjettömän taikauskaisille käsityksille.

Eräänä sellaisena uuden suuntauksen merkinä julkaisee vanha ja kuivan asiallinen saksalainen lehti *Die Gegenwart* vakavan ja opettavaisen kirjoituksen ”seitsenluvun merkityksestä”, joka esitellään lukijoille ”kulttuurihistoriallisena esseenä”. Lainattuamme siitä eräitä otteita lisäämme kenties siihen jotakin. Kirjoittaja esittää:

Seitsenlukua eivät ainoastaan kaikki muinaisajan ja idän kansat pitäneet pyhänä, vaan myös myöhäisemmät lännen kansakunnat

pitivät sitä mitä suurimmassa arvossa. Tämän luvun tähtitieteellinen alkuperä on epäilemättä varma. Ihminen, joka kaukaisista ajoista alkaen tunsi itsensä taivaallisista valloista riippuvaksi, teki aina ja kaikkialla maasta taivaan alamaisen. Suurimmat ja loistavimmat taivaan tähdet tulivat näin hänen silmissään voimista tärkeimmiksi ja korkeimmiksi. Sellaisia olivat planeetat, joita koko vanha maailma tunsi *seitsemän*. Ajan kuluessa nämä muuttuivat *seitsemäksi* jumaludeksi. Egyptiläisillä oli *seitsemän* alkuperäistä ja korkeampaa jumalaa; foinikialaisilla *seitsemän* kabiria; persialaisilla Mitran *seitsemän* pyhää hevosta; parseilla *seitsemän* enkeliä, joita vastusti *seitsemän* demonia, ja *seitsemän* taivaallista asuinsijaa *seitsemän* alemman piirin rinnalla. Kun tämä ajatus haluttiin esittää selvemmin konkreettisessa muodossaan, *seitsemän* jumalaa esitettiin usein yhtenä *seitsepäisenä* jumalolentona. Koko taivas oli *seitsemän* planeetan alainen, mistä johtuu, että miltei kaikissa uskonnollisissa järjestelmissä tapaamme *seitsemän* taivasta.

Brahmaanien uskonnon käsitys *saptalokasta* [seitsemästä maailmasta] on pysynyt uskollisena muinaiselle filosofialle, ja kenties tuo ajatus sinänsä on peräisin Aryavartasta, tuosta kaikkien filosofoiden kehdosta ja kaikkien myöhempien uskontojen äidistä! Jos egyptiläinen *metempsychosis* eli sielunvaelluksen oppi julisti, että oli olemassa *seitsemän* puhdistuksen ja yhä etenevän täydellistymisen tilaa, on myös totta, että buddhalaiset ottivat Intian arjalaisilta – ei Egyptistä – ajatuksensa ruumiista vapautuneen sielun etenevän täydellistymisen *seitsemästä* tilasta, jota allegorisesti kuvaavat *seitsemän* kerrosta ja räystästä, jotka asteittain pienentyvät heidän pagodiensa huippua kohden.

Mitran mystisessä palvonnassa oli ”*seitsemän* porttia”, *seitsemän* alttaria, *seitsemän* mysteeriä. Monien itämaisten kansojen pappiskunnissa oli *seitsemän* astetta, *seitsemän* askelmaa johti alttareille ja temppeleissä paloivat kynttilät seitsenhaaraisissa kynttilänjaloissa. Eräillä muurariloosheilla on vielä tänä päivänä käytössä *seitsemän* ja *neljätoista* askelmaa.

Seitsemää planeettapiiriä pidettiin mallina valtioita jaettaessa ja järjesteltäessä. Kiina oli jaettu *seitsemään* maakuntaan ja muinainen Persia *seitsemään* satraappikuntaan. Arabialaisen legendan mukaan *seitsemän* enkeliä viilentää aurinkoa jäällä ja lumella, jottei se polttaisi maata tuhkakksi, ja *seitsemäntuhatta* enkeliä vetää käyntiin ja panee liikkeelle auringon joka aamu. Idän kahdella vanhimmalla virralla – Gangesilla ja Niilillä – oli kummallakin *seitsemän* suuhaaraa. Idässä oli muinaisuudessa *seitsemän* pääjokea (Niili, Tigris, Eufrat, Oksos, Jaxartes, Araks ja Indus), *seitsemän* kuuluisaa aarretta, *seitsemän* täynnä kultaa olevaa kaupunkia, *seitsemän* maailman ihmettä jne. Samalla tavalla *seitsenluku* näytteli tärkeätä osaa temppelien ja palatsien suunnittelussa. Churinghamin kuuluisaa pagodia ympäröi *seitsemän* neliön muotoista muuria, jotka on maalattu *seitsemällä* eri värillä, ja kunkin muurin keskellä on *seitsenkerroksinen* pyramidi; aivan samoin oli muinoin Borsippan temppelissä, jota nykyisin sanotaan Birs Nimrudiksi, *seitsemän* kerrosta, jotka symbolisoivat taivaan *seitsemän* piirin samankeskisiä kehiä, ja kukin näistä kerroksista oli rakennettu tiilistä ja metallista vastaamaan sen planeetan väriä, jonka hallitsemaa piiriä kukin kerros edusti.

Nämä kaikki ovat ”pakanuuden jäännöksiä”, meille sanotaan, – jälkiä ”vanhoista taikauskaisista käsityksistä, jotka synkän maanalaisen luolan pöllöjen ja lepakoiden lailla lensivät kristinuskon kunniakkaan valon tieltä milloinkaan palaamatta” – väite, joka helposti voidaan osoittaa vääräksi. Kysymyksessä olevan artikkelin kirjoittaja on koonnut satoja esimerkkejä osoittaakseen, etteivät ainoastaan vanhan, vaan myös nykyajan kristityt ovat säilyttäneet *seitsenluvun*, vieläpä yhtä pyhänä kuin se on konsanaan ollut. Mutta niitä voisi todellisuudessa löytää *tuhansia*. Mainitkaamme aluksi vanhojen pakanallisten roomalaisten astronomiset ja uskonnolliset laskelmat. He jakoivat viikon *seitsemään* päivään ja pitivät kaikkein pyhimpänä *seitsemättä*, Jupiterin *Sol-* eli *aurinkopäivää*, jolle

kaikki kristityt kansat – eritoten protestantit – tänäkin päivänä suorittavat *pujaa* (palvontaa). Kun meille ehkä vastataan, ettemme ole saaneet sitä pakanallisilta roomalaisilta, vaan monoteistisilta juutalaisilta, niin miksi ei lauantaita eli todellista ”sapattia” pidetä pyhänä sunnuntain eli *aurinkopäivän* asemasta?

Jos Ramayanassa mainitaan Intian kuninkaiden asunnoissa olleen *seitsemän* pihaa ja jos vanhan ajan kuuluisiin temppeleihin ja kaupunkeihin tavallisesti johti *seitsemän* porttia, niin miksi friisiläiset kristillisen ajanlaskun kymmenennellä vuosisadalla pitivät kiinni *seitsenluvusta* jakaessaan maakuntansa, ja miksi he itsepintaisesti tahtoivat maksaa pakkoverona *seitsemän* pfennigiä? Pyhällä roomalaisella ja kristillisellä keisarikunnalla oli *seitsemän* kuuriruhtinasta eli valitsijamiestä. Unkarilaiset muuttivat maasta *seitsemän* johtajan opastamina ja perustivat *seitsemän* kaupunkia, joista nykyisin käytetään *Semigradyan* nimitystä (nykyinen Transilvania). Kuten pakanallinen Rooma oli rakennettu *seitsemälle* kukkulalle, Konstantinopolilla oli *seitsemän* nimeä – Byzantion, Antonia, Uusi Rooma, Konstantinin kaupunki, Maailman Osien Erottaja, Islamin Aarre, Stambul – ja myös sitä sanottiin *seitsemän* kukkulan kaupungiksi ja kaiken lisäksi *Seitsemän* Tornin kaupungiksi. Musulmaaniensa aikana ”sitä piiritettiin *seitsemän* kertaa, ja sen valloitti *seitsemän* viikon kuluttua osmannisukuisista sulttaaneista *seitsemäs*”. Itämaisten kansojen käsityksessä *seitsemää* planeettapiiriä kuvaa *seitsemän* rengasta, joita naiset kantavat kehonsa *seitsemässä* eri osassa – päässä, kaulassa, käsissä, jaloissa, korvissa, nenässä ja vyötäröllä –, ja vielä nytkin itämaiset kosijat lahjoittavat *seitsemän* sormusta tai rengasta morsiamilleen; persialaisten laulujen mukaan naisen kauneus koostuu *seitsemästä* viehkeydestä.

Planeetat, joita on *seitsemän*, pysyvät aina yhtä pitkän matkan päässä toisistaan ja kiertävät samoja ratoja. Tästä liikunnosta johtui ajatus maailmankaikkeuden ikuisesta harmoniasta. Tässä yhteydessä luvusta *seitsemän* tuli erittäin pyhä, ja astrologien

silmissä se säilytti aina merkittävyytensä. Pythagoralaiset pitivät *seitsemää* luonnon jumalallisen järjestyksen ja sopusoinnun kuvana ja mallina. Se oli luku, johon sisältyi kahdesti pyhä *kolmiluku* eli ”triadi”, johon liitettiin ”ykkönen” eli jumalallinen *monadi*: $3 + 1 + 3$. Niin kuin luonnon harmonia kaikuu avaruuden koskettimisella *seitsemän* planeetan välillä, samoin kuultavien äänien harmonia syntyy pienemmällä alalla *seitsemän* äänen alati uudistuvien äänien asteikossa. Tästä johtuvat Pan-jumalan (eli Luonnon) huilun *seitsemän* pilliä, ja niiden asteittain pienentyvä koko kuvasi planeettojen keskinäistä välimatkaa ja niiden etäisyyttä maasta; tätä kuvasi myös Apollon *seitsenkielinen* lyyra. *Seitsenluku*, joka koostuu *kolmesta* (jumalallisen triadin symboli aina kaikilla kansoilla, niin kristityillä kuin pakanoillakin) ja *neljästä* (kosmisten voimien eli elementtien symboli), viittaa vertauskuvallisesti jumaluuden ja maailmankaikkeuden yhteyteen. Tätä pythagoralaista käsitystä sovelluttivat (erityisesti keskiaikana) kristityt, jotka käyttivät hyvin paljon *seitsenlukua* pyhän arkkitehtuurinsa vertauskuvakielessä. Niinpä esimerkiksi Kölnin kuuluisa tuomiokirkko ja Regensburgin dominikaanikirkko tuovat tämän luvun esille mitä pienimmissä rakenteellisissa yksityiskohdissa.

Tämä salaperäinen luku on ollut yhtä tärkeä älyn ja filosofian maailmassa. Kreikalla oli *seitsemän* viisastaan, kristityillä keskiajalla *seitsemän* vapaata tiedettään (grammatiikka, retoriikka, dialektiikka, aritmetiikka, geometria, musiikki, astronomia). Muslimi Shaykh-ul-Islam kutsuu jokaiseen tärkeään kokoukseen *seitsemän* ”ulamaa”. Keskiajalla vala oli tehtävä *seitsemän* todistajan läsnä ollessa, ja sen tekijää pirskotettiin verellä *seitsemästi*. Juhlakulkueet kiersivät *seitsemän* kertaa temppelin ympäri, ja uskovaisten oli ennen lupauksen tekoa polvistuttava *seitsemästi*. Muhamettilaiset pyhiinvaeltajat saapuessaan kiertävät Kaaban *seitsemän* kertaa. Pyhät astiat tehtiin *seitsemän* kertaa puhdistetusta kullasta ja hopeasta. Muinaisten germaanien tuomioistuinten paikan osoitti *seitsemän*

puuta, joiden alle sijoittui *seitsemän* ”schöffeä” (”lautamiestä”), jotka vaativat *seitsemän* todistajaa. Rikollista uhattiin *seitsenkertaisella* rangaistuksella, ja *seitsenkertainen* puhdistus vaadittiin, samalla kun hyveelliselle oli luvassa *seitsenkertainen* korvaus. Jokainen tietää, kuinka suuri merkitys liitetään länsimaissa *seitsemännen* pojan *seitsemänteen* poikaan. Kaikilla myyttisillä henkilöillä on tavallisesti *seitsemän* poikaa. Saksassa kuningas ja nykyään [v. 1880] keisari ei voi kieltäytyä tulemasta *seitsemännen* pojan kummiksi, vaikka kysymyksessä olisi kerjäläinen. Kun Idässä sovitaan riitakysymys tai tehdään rauhansopimus, hallitsijat vaihtavat joko *seitsemän* tai neljäkymmentäyhdeksän (7 x 7) lahjaa.

Tarvittaisiin kokonainen kirjasto, jos yrittäisimme luetella kaikki tähän salaperäiseen lukuun liittyvät asiat. Lopetamme tämän kirjoituksen esittämällä eräitä esimerkkejä demonologian alalta. Näiden asioiden auktoriteettien – vanhan kristillisen papiston – mukaan pahalaisen kanssa tehdyssä sopimuksessa piti olla *seitsemän* pykälää, se tehtiin *seitsemäksi* vuodeksi, ja sopimuksen tekijä allekirjoitti sen *seitsemästi*. Kaikki maagiset juomat, jotka oli valmistettu ihmisen vihollisen avulla, koostuivat *seitsemästä* yrtistä. Se arpa voittaa, jonka on nostanut *seitsenvuotias* lapsi. Legendaariset sodat kestivät *seitsemän* vuotta, *seitsemän* kuukautta ja *seitsemän* päivää, ja taistelevia sankareita on *seitsemän*, *seitsemänkymmentä*, *seitsemänsataa*, *seitsemäntuhatta* ja *seitsemänkymmentätuhatta*. Satujen prinsessat olivat *seitsemän* vuotta lumouksen vallassa ja kuuluisan kissan – markiisi de Carabasin – saappaat olivat *seitsemän* peninkulman saappaat. Muinaisajan ihmiset jakoivat ihmiskehon *seitsemään* osaan: päähän, rintaan, vatsaan, käsiin ja jalkoihin, ja ihmisen elämä oli jaettu *seitsemään* kauteen. Lapsi alkaa saada hampaita *seitsemännellä* kuukaudella; lapsi alkaa istua *neljäntoista* (2 x 7) kuukauden kuluttua, kävellä *kahdenkymmenen* (kuukauden 3 x 7) kuluttua, puhua *kahdenkymmenen* kahdeksan kuukauden (4 x 7)

kuluttua; lapsi jättää imetyksen *kolmenkymmenenviiden* (5 x 7) kuukauden jälkeen; *neljäntoista* (2 x 7) vuoden iässä hän alkaa kasvaa lopulliseen muotoonsa; ja *kahdenkymmenen yhden* (3 x 7) vuoden iässä hän lakkaa kasvamasta. Ihmisen keskikoko oli ennen ihmissuvun degeneroitumista *seitsemän* jalkaa; tästä on johtunut vanhojen länsimaisten lakien määräys, että puutarhamuurien piti olla *seitsemän* jalan korkuiset. Spartalaisten ja muinaispersialaisten poikien kasvatusta alkoi *seitsemän* vuoden iässä. Ja kristillisten – roomalais- ja kreikkalaiskatolisen – uskontojen piirissä lasta ei pidetä vastuunalaisena mistään rikoksesta, ennen kuin hän on *seitsemän* vuotta vanha, ja se on hänelle sopiva aika mennä ripille.

Jos hindut tahtovat ajatella Manuaan ja muistella, mitä heidän vanhoissa *shastroissaan* on, he epäilemättä löytävät koko tämän vertauskuvaston synnyn. Ei missään *seitsenluku* ole näytelty niin tärkeätä osaa kuin Intian vanhojen arjalaisten keskuudessa. Meidän tarvitsee vain ajatella *seitsemää* viisasta (*saptarishi*), *seitsemää* maailmaa (*saptaloka*), *seitsemää* pyhää kaupunkia (*saptapura*), *seitsemää* pyhää saarta (*saptadvipa*), *seitsemää* pyhää merta (*saptasamudra*); *seitsemää* pyhää vuotta (*saptaparvata*), *seitsemää* erämaata (*sapta-aranja*), *seitsemää* pyhää puuta (*saptavriksha*) ja niin edelleen nähdäksemme tämän olettamuksen uskottavuuden. Arjalaiset *eivät milloinkaan* lainanneet mitään, eivät myöskään brahmaanit, jotka olivat siihen liian ylpeitä ja omahyväisiä. Mistä sitten johtuu *seitsenluvun* salaperäisyys ja pyhyys?

The Theosophist, June, 1880

II

Okkultismin suhde salaisiin kykyihin

”I oft have heard, but ne’er believed till now,
There are, who can by potent magic spells
Bend to their crooked purpose Nature’s laws.”¹

– *Milton*

Tämän kuukauden Kirjeenvaihtoa-osastossa on useita kirjeitä, jotka osoittavat, että viime kuukauden artikkelimme ”Käytännön salatiede” on vaikuttanut voimakkaasti ainakin osaan lukijakunnastamme. Tällaiset kirjeet oikeuttavat tekemään seuraavat kaksi johtopäätöstä:

a) On useampia sivistyneitä ja ajattelevia ihmisiä, jotka uskovat (toisistaan huomattavasti eroavien) okkultismin ja magian olemassaoloon enemmän kuin nykyaikainen materialisti uneksiikaan.

b) Useimmilla niihin uskovilla – mukaan lukien monet teosofit – ei ole selvää käsitystä okkultismin olemuksesta, vaan he sekoittavat sen useasti okkulttisiin tieteesiin yleensä ja samalla myös ”noituuteen”.

Heidän käsityksensä niistä voimista, joita okkultismi suo ihmiselle, ja keinoista, joilla näitä voimia saavutetaan, ovat yhtä vaihtelevia kuin haaveellisia. Muutamat uskovat, että joksikin Zanoniksi tullakseen ei tarvitse muuta kuin opettajan, joka näyttää asianomaiselle tien. Toiset kuvittelevat, että tarvitsee vain kulkea Suezin kanavan kautta ja tulla Intiaan putkahtaakseen pian uudeksi Roger Baconiksi tai suorastaan kreivi de Saint Germainiksi. Monet

1 ”Olen usein kuullut, vaikken uskonut ennen kuin nyt, että on niitä, jotka väkeillä maagisilla loitsuillaan taivuttavat luonnon lait palvelemaan kieroja tarkoituseriään.”

näkevät ihanteensa Margravessa, joka tuli aina uudelleen nuoreksi, ja he välittävät kovin vähän sielustaan, joka oli tämän hintana. On useita, jotka uskovat, että okkultismi on aivan samaa kuin En-Dorin noidan taidot, ja jotka sen tähden ”manaavat manalan pimeydestä kalpeat vainajat päivänvaloon” ja joita tämän urotyön nojalla olisi muka pidettävä täydellisinä adepteina. Kuvitellaan myös, että niiden sääntöjen mukainen ”seremoniallinen magia”, jotka säännöt Éliphas Lévi piloillaan esitti, on yksi ilmennys muinaisten arhatien filosofiasta. Lyhyesti sanoen ne prismat, joiden lävitse okkultismi näkyy niille, jotka eivät ole perehtyneet sen filosofiaan, ovat niin kirjavia ja vaihtelevia kuin nitä inhimillisen mielikuvituksen on mahdollista luoda.

Katkeroituvatko kaikki nämä viisauden ja vallan kokelaat, jos heille sanoo väärentämättömän totuuden? Ei ainoastaan ole hyödyllistä, vaan nyt on suorastaan käynyt *välttämättömäksi* vapauttaa harhakuvitelmista useimmat heistä, ennen kuin se on liian myöhäistä. Totuus on lyhyesti sanoen seuraava. Niiden satojen innokkaasti etsivien joukossa, jotka länsimailla kutsuvat itseään ”okkultisteiksi”, ei ole puolta tusinaa, joilla olisi edes suunnilleen oikea käsitys sen taidon laadusta, jota he haluavat hallita. Eräitä harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta he ovat kulkemassa suoraa päätä noituuteen. Palauttakoot he jonkinlaisen järjestyksen siihen kaaokseen, joka vallitsee heidän ajatuksissaan, ennen kuin he protestoivat tätä väitettä vastaan. Tehkөөt he ensin itselleen selväksi, mikä on okkultismin ja okkulttisten tieteiden suhde ja niiden ero, ja suuttukoot sitten, jos he vielä sen jälkeen luulevat olevansa oikeassa. Oppikoot he ensin, että okkultismi eroaa yhtä paljon magiasta ja muista salaisista tieteistä niin kuin säteilevä aurinko eroaa talikynttilästä ja niin kuin ihmisen ikuinen ja kuolematon henki – absoluuttisen, aluttoman ja tutkimattoman kaikkeuden heijastus – eroaa kuolevaisesta tomumajasta, ihmisruumiista.

Korkeasti sivistyneissä länsimaillahan ovat nykyaikaiset kielet

syntyneet ja muodostuneet – niin kuin aina tapahtuu – aatteiden ja ajatusten vanavedessä. Mitä materialistisemmiksi nämä ovat käyneet länsimaiden kylmän ja itsekkään ilmapiirin johdosta ja tämän maailman tavaran alituisen tavoittelun vaikutuksesta, sitä vähemmän on tunnettu tarvetta luoda uusia nimityksiä ilmaisemaan sitä, mitä vaieten pidettiin mitä ilmeisimpänä ja hyljeksiytyimpänä taikauskona. Sellaiset sanathan voivat vain vastata aatteita, joita sivistyneellä ihmisellä tuskin saatettaisiin kuvitella olevan tajunnassaan. ”Magia” merkitsi samaa kuin silmäkääntötemput, ”noituus” samaa kuin karkea tietämättömyys, ja ”okkultismi” oli keskiajan hullujen tulifilosofien – sellaisten kuin Jakob Böhmen ja St. Martinin – surkeaa perintöä. Kysymyksessä olevat nimitykset riittivät liiankin hyvin merkitsemään kaikkea sitä, mikä sisältyy ”silmäkääntötempujen” käsitteeseen. Kaikki nämä nimitykset ovat halveksivia, ja niitä käytetään tavallisesti vain puhuttaessa keskiajan pimeiden vuosisatojen ja aikaisempien pakanallisten aikakausien arvottomista jäänteistä. Tästä johtuu, että meillä ei englannin kielessä ole nimityksiä, jotka yhtä selvästi kuin itämaiset kielet, ennen kaikkea sanskrit, ilmaisevat noiden epätavallisten voimien koko asteikon monia vivahduksia tai jotka todella määrittelevät ne tiedot, jotka johtavat näiden saavuttamiseen. Minkälaisia mielikuvia herättävät sanat ”ihme” ja ”taikavoima” niiden tajunnassa, jotka kuulevat tai lausuvat ne? (Näiden sanojen sisältöhän on loppujen lopuksi sama, koska ne molemmat ilmaisevat hyväksytyjen auktoriteettien selityksen mukaan ajatuksen ihmeellisten asioiden aikaansaamisesta *luonnonlakeja rikkomalla!* Kristitty, joka vakaasti uskoo *ihmeisiin* – vaikka niihin sisältyy ”luonnonlakien” *rikkominen* – siksi, että Jumalan kerrotaan suorittaneen niitä Mooseksen kautta, torjuu halveksien ne taiat, jotka faaraon maagikot saivat aikaan, tai sitten hän panee ne paholaisen tilille. Juuri tämän viimeksi mainitun meidän hurskaat vastustajamme liittävät okkultismin yhteyteen, kun taas heidän jumalattomat

vastustajansa, uskottomat, nauravat Moosekselle, maagikoille ja okkultismille ja punastuisivat häpeästä, jos tulisivat vakavissaan suoneeksi ainoatakaan ajatusta sellaiselle ”taikauskolle”. Ja tämä johtuu siitä, ettei ole olemassa nimityksiä eri käsitteille, sanoja, jotka ilmaisisivat sekä valoa että varjoja ja piirtäisivät selvän rajan ylevän ja toden sekä luonnottoman ja naurettavan välille. Viimeksi mainittuun alueeseen on sijoitettava ne teologiset selittelyt, jotka puhuvat ”luonnonlakien rikkomisesta” ihmisen, Jumalan tai paholaisen suorittamana. Edelliseen kuuluvat ne *tieteelliset* ”ihmeet” ja maagiset teot, joita Mooses ja maagikot suorittivat *luonnonlakien mukaisesti*. He olivat saaneet ammentaa kaikkea sitä viisautta, jota temppeleissä – sen ajan ”oppineissa seuroissa” – tarjottiin ja olivat perehtyneet todelliseen OKKULTISMIIN. Viimeksi mainittu sana on tietenkin harhaanjohtava, koska se on käännetty yhdyssanasta *gupta-vidjā*, ”salainen tieto”. Mutta tieto mistä? Eräät sanskritin nimitykset selittänevät asian.

On neljä sanaa (monien muiden joukossa) ilmaisemaan niitä erilaisia esoteerisia tietoja tai tieteitä, joista kerrotaan mm. eksoteerisissa puranoissa. Ne ovat seuraavat: (1) *Yajna-vidyā*¹, tieto niistä salaisista luonnonvoimista, jotka herätetään suorittamalla tiettyjä uskonnollisia seremonioita ja rituaaleja. (2) *Maha-vidyā*, ”suuri

1 ”Yajna”, sanovat bramiinit, ”on ollut olemassa hamasta ikuisuudesta asti, sillä se sai alkunsa Korkeimmasta... missä se oli uinuvana, kun vielä *’ei* ollut mitään alkua’. Se on *traividyan* avain, tuon kolmesti pyhän tieteen, joka sisältyy niihin Rigvedan säkeisiin, jotka opettavat yajoista eli uhrimysteereistä. ’Yajna’ on aina olemassa näkymättömänä. Se on sähköakkumulaattorin uinuvan voiman kaltainen, joka milloin hyvänsä voidaan saattaa toimimaan sopivalla laitteella. Sanotaan, että se ulottuu *ahavaniyasta*, uhritulesta, johon kaikki uhrattavat heitetään, aina taivaaseen saakka ja toimii siltana tai portaina, joiden avulla uhrin suorittaja voi päästä jumalien ja henkiolentojen maailman yhteyteen ja voi nousta heidän asuinsijoilleen jo maallisen olemassaolonsa aikana.” – Martin Haug, *Aitareya Brahmana*.

”Tämä *yajna* on edelleen muuan *akashan* muoto, ja se salainen sana, joka saa ne ilmenemään, kun vihkivä pappi lausuu sen ajatuksissaan, kadonnut sana, joka saa yllykkeensä tahdonvoimasta.” – *Isis Unveiled*, I osa, johdanto.

tieto”, magia, joka esiintyy kabbalisteilla ja *tantrika*-palvonnassa, on usein kaikkein pahinta noituutta. (3) *Guhya-vidyā*, tieto niistä salaperäisistä voimista, jotka piilevät äänessä (eetterissä) ja siis myös mantroissa (laulun kaltaisissa rukouksissa ja manauksissa) ja joiden vaikutus riippuu siitä rytmistä tai sävelestä, jota käytetään. Toisin sanoen tarkoituksena on maaginen toimitus, joka perustuu luonnonvoimien ja niiden keskinäisten suhteiden tuntemiseen. (4) *ATMA-VIDYĀ*, nimitys, jonka orientalistit kääntävät aivan yksinkertaisesti ”tiedoksi sielusta” tai *tos*i *tiedoksi*, mutta johon sisältyy paljon muutakin.

Tämä viimeksi mainittu on ainoa okkultismi, johon teosofin, joka ihailee *Valoa tielle* -kirjaa ja haluaa olla viisas ja epäitsekäs, tulee pyrkiä. Kaikki muu kuuluu johonkin ”okkulttisten tieteiden” haaraan, jotka perustuvat eri luontokuntiin kuuluvien olioiden, kuten kivennäisten, kasvien ja eläinten todellisen olemuksen tuntemukseen – olentojen, jotka siis kuuluvat *aineellisen* luonnon piiriin, miten näkymätön tämä perusolemus lieneekin ja miten hyvin sen onkin onnistunut välttämään joutumasta tieteen valtaan. Alkemia, astrologia, okkulttinen fysiologia ja kiromantia ovat olemassa, ja *eksaktit* tieteet – joita tänä paradoksisen filosofioiden aikana nimitetään sellaisiksi ehkä juuri sen tähden, että ne ovat osoittautuneet päinvastaisiksi – ovat jo löytäneet varsin monia äsken mainittujen *taitojen* salaisuuksista. Mutta selvänäkö, jota Intiassa symbolisoi ”Shivan silmä”, jota Japanissa nimitetään ”rajattomaksi näökseksi”, ei ole sama kuin hypnotismi, mesmerismin äpäpäperillinen, eikä sitä voi saavuttaa sellaisilla tempuilla. Ihminen voi oppia hallitsemaan muita okkulttisia tieteitä niin, että hän saavuttaa tuloksia, hyviä, huonoja tai keskinkertaisia, mutta *atma-vidyā* antaa niille hyvin vähän arvoa. Siihen sisältyvät ne kaikki, voipa se suorastaan silloin tällöin käyttääkin niitä, mutta vasta sitten, kun ne on puhdistettu alemmista aineksistaan, ja vain hyviin tarkoituksiin, jolloin huolehditään tarkoin siitä, että jokainen itsekkään motiivin jälki-

kin on poistettu.

Selittäkäämme asiaa tarkemmin. Kuka mies tai nainen tahansa voi ryhtyä tutkimaan yhtä tai kaikkia tässä luetelluista ”okkulttisista taidoista” ilman sen syvällisempää ennakkovalmennusta, vieläpä ryhtymättä noudattamaan sen kieltämyksellisempää elämää. On jopa mahdollista tulla toimeen ilman korkeata moraalista elämäntapaa. Jälkimmäisessä tapauksessa voi kuitenkin lyödä vetoa kymmenen yhtä vastaan, että tällä tavalla tutkiva kehittyy aikamoiseksi noidaksi ja ennen kuin arvaakaan hän on keskellä mustaa magiaa. Mutta mitä tämä merkitsee? *Voodooon harjoittajat ja dugpat*¹ syövät, juovat ja viettävät hyviä päiviä pirullisen taitonsa sadoista uhreista huolimatta. Samoin on niiden arvon herrojen laita, jotka omistautuvat vivisektion harrasteluun tai harjoittavat hypnotismia lääketieteellisten tiedekuntien *tunnustamina*. Ainoa ero on, että voodooon harjoittajat ja dugpat ovat *tietoisesti* ja Charcotin ja Richetin seuraajat *tietämättään* noituuden harjoittajia. Ja koska kumpaisenkin koulukunnan on korjattava hedelmät vaivoistaan ja ansioistaan noituuden alalla, niin on tietenkin vain oikeudenmukaista, että länsimaiset harjoittajat eivät ainoastaan saa rangaistusta ja mainetta vaan myös ne edut ja nautinnot, joita siitä mahdollisesti voi koitua. Sillä toistamme vielä kerran, että *hypnotismi* ja *vivisektio*, siinä muodossa kuin niitä harjoitetaan näissä koulukunnissa, ovat vain pelkkää *noituutta*, tosin *ilman* sitä tietoa, joka on voodooon harjoittajilla ja dugpoilla ja jota ei yksikään Charcot-Richetin koulukunnasta voi hankkia edes viidenkymmenen vuoden uutterilla tutkimuksilla ja kokeilla. Siis ne, jotka välttämättä tahtovat puuhastella magian parissa, joko he sitten ymmärtävät sen luonteen tai ovat ymmärtämättä, mutta jotka ovat sitä mieltä, että aloitteleville määrätty säännöt ovat liian ankaria, ja jotka sen tähden hylkäävät atma-vidyān eli okkultismin, olkoot ilman tuota tietoa. Tulkoot

1 Teosofisessa kirjallisuudessa käytetty käsite *dugpa* tarkoittaa musta magian harjoittajaa, noitaa. – Toim. huom.

he kaikin mokomin maagikoiksi, vaikka tämä merkitseekin, että heistä tulee *voodooon harjoittajia* ja *dugpoja* seuraavien kymmenen ruumiillistuman ajaksi.

Mutta ehkä lukijoidemme mielenkiinto kohdistuu ennen kaikkea niihin, jotka tuntevat vastustamatonta vetovoimaa kaikkeen ”okkulttiseen” mutta joilla ei ole selvää käsitystä siitä, mihin he pyrkivät, tai jotka eivät ole tulleet intohimottomiksi, saati sitten olemaan täysin epäitsekäitä.

Miten käy näiden onnettomien, näiden, jotka joutuvat ristiriitaisten voimien raastettaviksi? Onhan näet sanottu liiankin usein, että meidän ei tarvitsisi toistaa sitä tässä, ja onhan jokaiselle tarkkailijalle tunnettu tosiasia se, että kun kaipuu okkultismiin kerran on vakavasti herännyt ihmisen sydämessä, hän ei voi enää toivoa rauhaa, eikä hän voi enää löytää lepoa tai lohdutusta koko maailmassa. Alituisesti kalvava levottomuus, jota mikään ei voi tyyntyttää, ajaa hänet olemassaolon autioimpiin ja vilskeimpiin seutuuihin. Hänen sydämensä on liian täynnä intohimoja ja itsekkäitä pyyteitä, jotta hän voisi astua Kultaisesta Portista. Tavallinen elämä ei voi tarjota hänelle lepoa eikä rauhaa. Täytyykö hänen silloin väistämättömästi joutua noituuden ja mustan magian tielle ja kerätä kammottavaa karmaa monen ruumiillistuman aikana? Eikö ole muuta mahdollisuutta?

Tietenkin on, me vastaamme. Pelastus on siinä, ettei ihminen pyri korkeammalle kuin hän tuntee kykenevänsä kulkemaan. Kysymyksessä olevan yksilön ei pidä ottaa raskaampaa taakkaa kuin hän jaksaa kantaa. Tutkikoon hän ”tietoa sielusta” ja sen filosofiaa ajattelemtta, että hänestä tulee ”mahatma”, Buddha tai joku suuri pyhimys, ja hänestä voi tulla yksi ihmissuvun vaatimattomampia hyväntekijöitä ilman mitään ”yli-inhimillisiä” voimia. *Siddhit* (eli arhat-voimat) kuuluvat vain niille, jotka kykenevät ”elämään vaadittavaa elämää” ja jotka voivat suostua niihin suunnattomiin uhrauksiin, joita sellainen koulutus vaatii, ja heidän on täytettävä

ne kirjaimellisesti. Tietäkööt ja muistakoot he aina, että *todellinen okkultismi eli teosofia* on ”omasta minästä luopumista”, ehdotonta ja varauksetonta, ajatuksissa ja teoissa. Okkultismi on EPÄITSEK-KYYTTÄ, ja se sinkauttaa toteuttajansa kokonaan tavallisesta olemassaolosta ja sen olosuhteista. ”Hän ei elä itseään, vaan maailmaa varten” heti, kun hän on lupautunut tähän työhön. Paljon annetaan anteeksi koeajan ensimmäisinä vuosina. Mutta siitä hetkestä alkaen, kun hänet on ”hyväksytty”, hänen persoonallisuutensa on hävittävä, ja hänen on muututtava pelkäksi *siunaukselliseksi luonnonvoimaksi*. Tämän jälkeen hänellä on vain kaksi vaihtoehtoa, kaksi tietä, eikä mitään lepopaikkaa niiden välillä. Hänen on joko noustava askel askeleelta ja vaivalloisesti, usein lukuisten ruumiilistumien myötä *ilman devakhanista* lepoa, niitä kultaisia portaita, jotka vievät mestariuteen (*arhat-* eli *bodhisattva*-tilaan), – tai sitten hän liukuu portaita alas ensimmäisellä harha-askelellaan ja syök-syy *dugpa-tilaan*...

Tätä asiaa ihmiset eivät tiedä tai sitten jättävät sen kokonaan huomiotta. Se, joka pystyy seuraamaan kokelaiden ensimmäisiä yrityksiä, huomaa usein, miten kummalliset ajatukset valtaavat kaikessa hiljaisuudessa heidän mielensä. On henkilöitä, joiden arvostelukyvyyn ovat vieraat vaikutukset hämmentäneet niin, että he kuvittelevat alempia himoja voitavan jalostaa ja ylevöittää, että niiden raivo, voima ja tuli voidaan niin sanoaksemme suunnata sisäänpäin, että ne voidaan säilyttää sydämessä ja katkeä sen sopukoihin, kunnes niiden energia on – ei levinnyt vaan – käännetty korkeampiin ja arvokkaampiin päämääriin, so. *kunnes niiden kerääntynyt ja hajaantumaton voima tekee omistajansa kykeneväksi astumaan sielun todelliseen pyhäkköön* ja siellä seisomaan *Mestarin, KORKEAMMAN MINÄN* edessä. Sen takia he eivät halua vastustaa intohimojaan eivätkä hävittää niitä. Voimakkaalla tahdonponnistuksella he vain pakottavat leimuavat liekit perääntymään ja kätkevät ne sisäänsä, missä tuli saa kyteä ohuen tuhkakerroksen

alla. He alistuvat ilolla samaan kidutukseen kuin se spartalainen poika, joka mieluummin antoi ketun raadella sisälmyksiään kuin luopui siitä. Sokeat haaveilijaparati!

Yhtä hyvin voi odottaa, että joukko juopuneita nuohoojia, jotka tulevat työstään hikisinä ja nokisina, voidaan sulkea puhtaalla valkoisella pellavalla verhottuun pyhättöön ilman, että he olisivat ryvettämättä sitä ja muuttamatta seinävaatteita likaisiksi rievuiksi. Yhtä helposti voi luulla, että he mukautuisivat pyhitettyyn huoneeseen ja työskentelisivät sen tarkoitusten mukaisesti ja lopulta tulisivat siitä ulos yhtä valkeina kuin sen seinät. Miksei yhtä hyvin kuvitella, että tusina haisunäitä, jotka on suljettu *dgon pa'an* (luostariin), missä ilma on suitsutuksen kyllästämä, voisivat tulla jälleen sieltä ulos itse levittäen ympärilleen kaikkia sen hyviä tuoksuja?... Inhimillinen järki saattaa todellakin itsensä syyppääksi kummallisiin erehdyksiin. Onko sellainen todellakin mahdollista? Katsokaamme, miten asian laita on.

”Mestari”, joka on sielumme pyhäkössä, on ”Korkeampi Minä”, jumalainen henki, jonka tietoisuus perustuu yksinomaan Mieleen ja on riippuvainen (ainakin niin kauan kuin yksilö, jonka sisällä se on vangittuna, elää katoavaista elämäänsä) Mielestä, jota tässä sanomme *inhimilliseksi sieluksi*. (”Henkinen sielu” on hengen käyttöväline). Tämä (*persoonallinen* eli inhimillinen sielu) on kuitenkin vuorostaan koostuma. Korkeimmassa muodossaan se on henkisiä pyrkimyksiä, henkisiä tahdonilmauksia ja jumalaista rakkautta. Alemmassa aspektissaan se on eläimellisiä pyyteitä ja maallisia intohimoja, jotka se on saanut yhteydestään käyttövälineeseensä, joka on kaikkien sellaisten tunteiden asuinsija. Se on yhdysiteenä ja siltana ihmisen eläimellisen luonnon, jonka sen korkeampi järki koettaa alistaa, ja hänen jumalaisen, henkisen olemuksensa välillä, olemuksen, jota se lähestyy joka kerta, kun se saa yliotteen taistellessaan *sisäistä eläintä* vastaan. Tämä viimeksi mainittu on vaistoista koostunut ”eläimellinen sielu”, ja se on kaikkien niiden in-

tohimojen taimilava, joita jotkut varomattomat intoilijat, niin kuin äsken mainittiin, vaalivat rinnassaan sen sijaan että surmaisivat ne. Toivovatko he todellakin voivansa sillä tavoin muuttaa eläimellisen likaviemäriin samean virran elämän kristallinkirkkaaksi vedeksi? Ja minne, mille puolueettomalle alueelle nämä pyyteet voidaan sulkea niin, etteivät ne pääse vaikuttamaan ihmiseen? Rakkauden ja himon väkevät pyyteet ovat jatkuvasti elossa, ja niiden sallitaan jatkuvasti pysyä siinä, mistä ne ovat syntyneet – *tässä samassa eläimellisessä sielussa*, sillä sekä korkeampi että alempi osa ”inhimillistä sielua” hylkivät moisia asukkeja, vaikkakaan ne eivät voi välttyä kokemasta vahinkoa niiden naapuruudesta. ”Korkeampi Minä” eli henki voi omaksua sellaisia tunteita yhtä vähän kuin vesi on sekoitettavissa öljyyn tai epäpuhtaaseen, nestemäiseen taliin. Siis ainoastaan äly – maallisen ihmisen ja Korkeamman Minän ainoa yhdysside ja silta – joutuu kärsimään. Se on alituisessa vaarassa joutua intohimojen vietäväksi, jotka voivat milloin hyvänsä herätä uudelleen ja saattaa sen häviämään aineen kuiluun. Ja miten se voisi milloinkaan virittäytyä sopusointuun korkeimman prinssiin jumalaisen harmonian kanssa, kun tämän hävittävät sellaisten intohimojen pelkkä läsnäolo siinä temppelissä, joka on rakenteilla? Miten voi minkäänlainen sopusointu päästä vallalle, kun sielun saastuttavat ja tekevät rauhattomaksi riitaiset intohimot ja ruumiin aistien maalliset pyyteet, jopa ”astraalinen” ihminenkin?

Sillä tämä ”astraalinen” osa, varjomainen ”kaksoisolio” (niin eläimessä kuin ihmisessäkin) ei ole *jumalaisen minän* vaan *maallisen ruumiin* seuralainen. Se on persoonallisen MINÄN, so. *manaksen* alemman tietoisuuden ja RUUMIIN yhdysside, ja se on *katoavaisen, ei kuolemattoman elämän* käyttöväline. Ihmisen fyysisen varjon tavoin se seuraa orjallisesti ja koneellisesti hänen liikkeitään ja yllykkeitään ja nojautuu takia aineeseen milloinkaan nousematta kohti henkeä. Kun intohimojen voima on kokonaan kuollut ja ne ovat liuenneet ja hävinneet taipumattoman tahdon

tislausastiassa, kun ei ainoastaan kaikki lihan pyyteet ja kaikki sen kaipuut ole kuolleet, vaan myös itse persoonallisen minän tunne on voitettu ja ihmisen sisässä oleva ”astraalinen” puoli on sen johdosta supistunut nollassi, niin vasta silloin voi tapahtua yhtyminen ”Korkeampaan Minään”. Kun astraalinen varjo on pelkästään ilmaus voitetusta ihmisestä, vielä olemassa olevasta mutta ei enää itsekkään kaipauksen täyttämästä persoonallisuudesta, niin vasta silloin voi säteilevä *augoïdes*, jumalainen ITSE, väreillä tietoisesti sopusoinnussa ihmisolemuksen molempien äärimmäisyyksien – puhdistuneen ihmisen ja ikuisesti saastumattoman henkisen sielun – välillä. Silloin se voi seistä MESTARI-ITSEN, mystikkognostikkojen Khristoksen edessä, siihen vajonneena ja sulautuneena, ikuisesti yhtenä SEN kanssa.¹

Kuinka voidaan edes kuvitella sitä mahdollisuutta, että ihminen voisi astua okkultismin ”kaidasta portista”, kun hänen kaikki ajatuksensa joka päivä ja hetki pyörivät maallisissa asioissa, kun hän on täynnä omistus- ja vallanhalua ja velvollisuuksien sitoma, jotka – miten kunniallisia ne lienevätkin – kuuluvat kuitenkin katoavaiseen, maalliseen olemassaoloon? Vieläpä rakkaus puolisoon ja perheeseen – inhimillisistä tunteista puhtaampia ja epäitsekkäimpiä – on este *todellisen* okkultismin saavuttamiselle. Sillä jos otamme esimerkiksi sen pyhän rakkauden, jota äiti tuntee lastaan tai mies tuntee vaimoaan kohtaan, ja tarkkaan erittelemme ja tutkimme näitä tunteita, on edellisen takana yhtä kaikki *itsekkyyttä* ja jälkimmäisen takana *égoïsme à deux* (kahden ihmisen yhteisitsekkyyttä). Kukapa äiti ei olisi silmänräpäystäkään empimättä valmis uhraa-

1 Ne, joilla on se käsitys, että ihmisessä on kolme *minää*, ovat kykenemättömiä ymmärtämään tätä metafyyssistä merkitystä. Ihminen on kolminaisuus, ruumiista, sielusta ja hengestä koostunut, mutta *ihminen* on siitä huolimatta *ykseys* ja ehdottomasti muuta kuin ruumiinsa. Tämä voimeksi mainittu on vain ihmisen omaisuutta ja hänen katoavainen pukunsa. Kolmella ”minällä” tarkoitetaan *ihmistä* kolmessa aspektissaan astraalisella, älyllisellä eli psyykkisellä ja henkisellä tasolla.

maan satoja ja tuhansia ihmishenkiä pelastaakseen rakastamansa lapsen? Ja kuka rakastaja tai hellä puoliso ei syrjäyttäisi jokaisen muun miehen tai naisen onnen täyttääkseen rakastettunsa toiveet? Tämä on aivan luonnollista, sanotaan. Tietenkin se on luonnollista inhimillisen kiintymyksen lakien mukaan, mutta ei jumalallisen, universaalin rakkauden valossa. Sillä niin kauan kuin sydän on täynnä ajatuksia, jotka liittyvät pieneen *yksilöiden* ryhmään, jotka ovat meitä lähellä ja meille rakkaita, miten paljon rakkautta meiltä enää liikenee muulle ihmiskunnalle? Miten paljon meillä on jäljellä rakkautta ja huolenpitoa annettavaksi ”suurelle orvolle”? Ja kuinka voi ”heikko, hiljainen ääni” kuulua sielussa, joka on kokonaan omistautunut etuoikeutetuille asukeilleen? Onko enää *koko* ihmiskunnan yhteisille tarpeille sijaa, missä ne voidaan ottaa harkittaviksi ja osoittaa niille edes hiukan myötätuntoa? Sen, joka haluaa päästä nauttimaan universaalin mielen viisautta, täytyy päästä sen yhteyteen *koko ihmiskunnan* kautta, rodusta, väristä, uskonnosta tai yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta. Vain *altruismi*, ei *egoismi* edes oikeutetuimmassa ja korkeimmassa ilmauksessaan, voi saattaa yksilöä sulauttamaan pientä minäänsä universaaliin Itseen. *Tällaisille* vaatimuksille ja täälaiseen työhön tosi okkultismin todellisen oppilaan on antauduttava, jos hän haluaa saavuttaa *teo*-sofian, jumalaisen viisauden ja tiedon.

Pyrkijän on tehtävä valintansa – ilman kompromisseja tämän maailman mukaisen elämän ja okkultismin välillä. On tarpeetonta ja turhaa koettaa yrittää yhdistää nämä molemmat, sillä kukaan ei voi palvella kahta herraa ja tyydyttää molempia. Kukaan ei voi palvella ruumistaan ja Korkeampaa Minäänsä ja täyttää sekä velvollisuutensa perhettään kohtaan että kaikkiin kohdistuvat velvollisuutensa riistämättä jommaltakummalta puolelta sille kuuluvia oikeuksia. Hän joko suo kuulevan korvansa ”heikolle hiljaiselle äänelle” eikä kuuntele lastensa itkua, tai sitten hän ottaa yksinomaan huomioon jälkimmäisten vaatimukset ja jää kuuroksi ihmiskun-

nan valituksille. Tämä olisi loppumatonta, mieletöntä taistelua miltei jokaiselle naimisissa olevalle ihmiselle, joka haluaisi omistautua *todelliseen* käytännölliseen okkultismiin eikä ainoastaan tutkia sen *teoreettista* filosofiaa. Hänen kohtalonaan olisi aina joutua valitsemaan ihmiskuntaan kohdistuvan persoonattoman, jumalaisen rakkauden ja persoonallisen, maallisen rakkauden välillä. Ja tämä voi viedä vain siihen, että hän laiminlyö toisen tai ehkä molemmat velvollisuutensa. Ja vielä pahempaa voi tapahtua. *Se, joka lupauduttuaan OKKULTISMILLE antautuu pyynteille ja tyydyttämään aistillista rakkautta tai himoa*, kokee miltei heti tämän seuraukset – sen, että hän vastustamattomasti lankeaa persoonattomasta, jumalaisesta tilasta alemmille aineen tasolle. Se, joka tyydyttää aistillisia tai jopa älyllisiä pyynteitään, menettää heti henkisen arvostelukykynsä. Hän ei enää pysty erottamaan *Mestarin* ääntä omien intohimojensa äänestä, *ei edes dugpan äänestä*. Hän ei enää voi nähdä oikean ja väärän, terveen moraalin ja pelkän saivartelun eroa. Kuolleenmeren hedelmät houkuttelevat salaperäisellä ja petollisella kauneudellaan, mutta ne muuttuvat tuhkaksi huulilla ja sapeksi sydämessä, ja seurauksena on:

”Depth ever deepening, darkness darkening still;
Folly for wisdom, guilt for innocence;
Anguish for rapture, and for hope despair.”¹

Ja kun ihmiset ovat kerran erehtyneet ja toimineet sen mukaisesti, kieltäytyvät useimmat tunnustamasta erehdystään, ja seurauksena on, että he vajoavat yhä syvemmälle mutaun. Ja vaikka tarkoitus lähinnä ratkaisee, onko kysymyksessä *valkoinen* vaiko *musta* magia, synnyttää myös ilman omaa tahtoa, tiedostamattomasti harjoitettu noituus huonoa karmaa. Riittävän selvästi on jo osoitettu, että *noituutta on kaikki paha vaikutus, joka aiheuttaa*

1 ”Syvyys alati syvenee, pimeys alati pimenee; hulluus viisauden sijasta, syyllisyys viattomuuden sijasta; ahdistus hurmion sijasta, epätoivo toivon sijasta.”

kohdistettuna muihin ihmisiin heille kärsimystä tai saa heidät tuottamaan kärsimystä muille. Karma on raskas kivi, joka on heitetty elämän tyneen veteen, ja se synnyttää aaltoja, jotka etenevät alati laajenevina renkaina miltei *ad infinitum* (ikuisesti). Syiden, jotka kerran on synnitetty, täytyy aiheuttaa määrätty vaikutukset, ja hyvityksen oikeudenmukaiset lait ovat näiden ilmentäjät.

Paljon tästä voitaisiin välttää, jos ihmiset vain olisivat suin päin antautumatta puuhiin, joiden luontoa ja merkitystä he eivät ymmärrä. Ketään ei vaadita kantamaan suurempaa taakkaa kuin jak-saa. On ”synnynnäisiä maagikoita”, ihmisiä, jotka ovat mystikoita ja okkultisteja jo syntymästään ja kokonaisten ruumiillistumis-sarjojen suoran perinnön ja pitkien kärsimysten ja epäonnistumisten aikakausien ansiosta. Heihin eivät intohimot pysty. Mikään maallinen liekki ei saa heidän aistejaan tai pyyteitään leimahtamaan liekkiin, eikä ainakaan ihmisääni herätä vastakaikua heidän sielussaan – paitsi ihmiskunnan avunhuuto. Vain nämä voivat olla varmoja menestyksestään. Mutta tällaisia ihmisiä tavataan varsin harvoin, ja he voivat astua okkultismin kaidasta portista, koska heidän persoonallisuutensa ei kuljeta mukanaan haihtuvien inhimillisten tunteiden haitallista taakkaa. He ovat vapautuneet alemman persoonallisuuden pyyteistä ja siten riistäneet voiman ”astraliselta” eläimeltä, ja siksi heidän eteensä aukenee kultainen mutta ahdas portti. Aivan toisin on niiden ihmisten laita, joiden täytyy vielä monen ruumiillistuman ajan kantaa menneiden elämiensä, vieläpä nykyisenkin elämänsä aikana tekemiensä syntien seurauksia. Elleivät sellaiset yksilöt noudata mitä tarkinta varovaisuutta, voi sattua, että viisauden Kultainen Portti muuttuu siksi avaraksi portiksi ja leveäksi tieksi, ”joka vie kadotukseen”, ja sen vuoksi monet ovat ne, jotka siitä kulkevat. Tämä on portti erilaisiin okkulttisiin kykyihin, joita harjoitetaan itsekkäistä vaikuttimista, ilman ATMA-VIDYÄN hillitsevää ja terveellistä vaikutusta.

Me elämme aikakautta, jota sanotaan kali yugaksi, ja sen turmiollinen vaikutus on tuhannesti tuntuvampi lännessä kuin idässä. Siitä johtuu, että sen mustat voimat saavat niin helposti uhreja tämän aikakauden taistelussa, ja siitä johtuvat myös ne monet harhat, joiden orjuudessa maailma nyt huokailee. Eräs näistä harhoista on se, että ihmiset luulevat suhteellisen helposti voivansa päästä ”Portille” ja kulkevansa suuremmitta uhreita okkultismin kynnyksen yli. Tämä on useimpien teosofien unelma, vallanhimon ja persoonallisen itsekkyyden innoittama, eivätkä tuollaiset tunteet voi milloinkaan viedä heitä kaivattuun päämäärään. Eräs, jonka uskotaan uhrautuneen ihmiskunnan hyväksi, on aivan oikein sanonut, että ”se portti on ahdas, ja se tie kaita, joka vie elämään” – ikuiseen elämään – ja ”harvat ovat ne, jotka sen löytävät”. (Matt. 7:14) Ja niin kaita on itse asiassa tämä tie, että eräiden valmistavien vaikeuksien pelkkä mainitseminen saa kauhistuneet länsimaalaiset pyrkijät kääntymään ja syöksymään pakoon...

Olisi parempi, jos he todellakin pysähtyisivät eivätkä yrittäisi sen enempää suuressa heikkoudessaan. Sillä jos he kääntävät selkensä kaidalle tielle ja kuitenkin okkulttisten asioiden halusta eksyvät astumaan yhdenkään askelen kullankimalteisen mysteerin avarampia ja houkuttelevampia portteja kohti, jotka kutsuvat heitä petollisella loistollaan, voi heitä silloin! Se vie dugpa-tilaan, ja he voivat olla varmoja siitä, että he hyvin pian ovat sillä *infernoon* (helvettiin) vievällä *via fatalella*, jonka sisäänkäynnin yläpuolella Dante näki sanat:

*Per me si va nella città dolente,
Per me si va nell'eterno dolore,
Per me si va tra la perduta gente...*¹

Lucifer, Vol. II, 1888.

1 ”Ma johdan kaupunkihin kärsimyksen,
ma johdan tuskaan iankaikkiseen,
ma johdan kadotuksen kansan joukkoon.”
(*Jumalainen näytelmä*, osa I: Helvetti, suom. Eino Leino)

Onko teosofia uskonto?

Ei ole liioiteltua sanoa, ettei koskaan ole ollut – ainakaan tämän vuosisadan aikana – mitään yhteiskunnallista tai uskonnollista liikettä, jota olisi ymmärretty niin pelottavan ja tyrmistyttävän väärin ja josta olisi puhuttu enemmän pötyä kuin TEOSOFIASTA, käsitettäköön se teoreettisesti eettisenä järjestelmänä tai käytännössä sen objektiivisena ilmauksena, so. sillä nimellä tunnettuna seurana.

Vuodesta toiseen ja päivästä päivään on virkailijoidemme ja jäsentemme ollut pakko vastata ihmisten puheisiin teosofisesta liikkeestä ja esittää enemmän tai vähemmän voimakkaita vastalauseita, kun ihmiset ovat olleet tietävinään, että teosofia on ”uskonto” ja Teosofinen Seura jonkinlainen kirkko tai uskonnollinen yhdyskunta. Vielä pahempaa on, että usein sen on sanottu olevan jokin ”uusi lahko”! Onko se itsepintainen ennakkoluulo, erehdys vai molempia? Luultavasti jälkimmäinen. Ahdasmielisimmät ja ilmeisen epäoikeudenmukaiset ihmiset tarvitsevat edelleenkin todennäköiseltä tuntuvan tekosyyn, naulan, johon ripustaa pienet pahantaitoiset huomautuksensa ja viattomasti lausutut parjauksensa. Ja mikä naula onkaan kestävämpi siihen tarkoitukseen ja kaikin puolin sopivampi kuin ”ismi” tai ”lahko”. Suuri enemmistö ei halua vapautua harhakuvitelmastaan ja lopulta hyväksyä sitä tosiasiaa, ettei teosofia ole kumpaakaan. Tuo ilmaus on heistä sopiva, ja he eivät ole huomaavinaan sen valheellisuutta. Mutta on muitakin enemmän tai vähemmän ystävällisiä ja vilpittömiä ihmisiä, jotka elävät samassa harhassa. Näille me sanomme: maailmalle ovat todellakin riittäneet tähän mennessä kiroukseksi nuo älylliset tulensammuttajat eli oikeaoppiset uskonnot: nehän eivät ole koskaan

tarjonneet sille mitään uutta uskonnon muotoa. Liiankin monet ilmentävät tosiaan uskonnollisuuttaan – kuten Shakespeare sanoo – ”vain hattunsa kuosissa”, joka alituisesti muuttuu aina ”seuraavassa kadunkulmassa”. Tämän lisäksi Teosofisen Seuran olemassaolon varsinainen pätevä syy aina sen perustamisesta alkaen on ollut lausua äänekäs vastalause ja käydä avointa kamppailua sokeaan uskoon perustuvia opinkappaleita ja uskomuksia vastaan.

Saattaa kuulostaa oudolta ja ristiriitaiselta, mutta on oikein sanoa, että tähän mennessä sopivimmat käytännöllisen teosofian työntekijät, sen uhrautuvimmat jäsenet ovat peräisin agnostikojen ja jopa materialistien riveistä. Ei ainoatakaan todellista ja vilpittömää totuudenetsijää voida koskaan löytää niiden joukosta, jotka *sokeasti* uskovat ”Jumalan sanaan”, väitettäköön sen tulevan Allahilta, Brahmalta tai Jehovalta, tai heidän *Koraanistaan*, *Puranoistaan* tai *Raamatustaan*. Sillä:

”Usko ei ole järjen työskentelyä vaan sen nukkumalähiö.”

Se, joka uskoo omaan uskontoonsa pelkästään uskon perusteella, pitää jokaisen muun uskontoa valheena ja vihaa sitä oman uskonsa perusteella. Ja vielä lisäksi, ellei se kahlehti järkeä ja kokonaan sokaise meitä tajuamasta kaikkea oman uskontomme ulkopuolella olevaa, se ei ole oikeastaan uskontoa lainkaan vaan ainoastaan tilapäinen uskomus, jonka harhassa työskentelemme jossakin elämämme vaiheessa.

Mitä sitten on teosofia ja miten se tulisi määritellä tässä uusimassa 19. vuosisadan viimeisen neljänneksen ilmennyksessään?

Me sanomme, että teosofia ei ole *yksi* uskonnoista.

Kuitenkin on olemassa, kuten jokainen tietää, tiettyjä filosofisia, uskonnollisia ja tieteellisiä vakaumuksia, jotka viime vuosina ovat niin läheisesti liittyneet sanaan ”teosofia”, että suuri yleisö on niitä pitänyt varsinaisena teosofiana. Meille on lisäksi sanottu, että itse nämä perustajat, jotka ovat selittäneet, että teosofia *ei* ole uskonto, ovat tuoneet julki näitä uskomuksia, selvitelleet ja puolustaneet niitä. Miten on sitten selitettävissä tämä *näennäinen* ristiriita?

Miten voidaan jotakin tiettyä uskomusten ja opetusten rakennelmaa, itse asiassa monitahoista oppirakennelmaa sanoa ”teosofiaksi”, niin kuin yhdeksän kymmenestä Teosofisen Seuran jäsenistäkin hiljaisesti ajattelee, jos teosofia ei ole uskonto? Näinhän meiltä saatetaan kysyä.

Tämän selvittäminen on vastalausekirjoitukseni tarkoitus.

Ennen kaikkea on ehkä välttämätöntä sanoa, että tuo väite, että ”teosofia ei ole *jokin* uskonto”, ei mitenkään sulje pois sitä tosiasiaa, että ”teosofia on uskonto” tuon sanan *sisimmässä* mielessä. Uskonto tuon sanan todellisessa ja ainoassa oikeassa merkityksessä on side, joka liittää ihmiset yhteen – ei tietty oppien ja uskomusten kokonaisuus. Uskonto, varsinaisessa laajimmassa merkityksessään yhdistää yhdeksi ja samaksi kokonaisuudeksi, ei vain *kaikki* IHMISET, vaan myös *kaikki* koko maailmankaikkeuden OLENNOT ja *asiat*. Tämä on meidän teosofinen uskonnon määritelmämme. Mutta tuo määritelmähän muuttaa muotoaan jokaisessa uskonnossa ja maassa, eikä edes kaksi kristittyä ole siitä samaa mieltä. Useampi kuin yksi huomattava kirjailija on kiinnittänyt siihen huomiota. Siten Thomas Carlyle havaitessaan tuon yhä voimistuvan nykypäivien tunnelman kuvaili aikansa protestanttista uskontoa merkillisen profetallisesti tähän tapaan:

Enimmäkseen viisaaksi, järkeväksi tunnelmaksi, joka perustuu pelkkään laskelmointiin, tehokkuuden ja hyödyn tavoitteluun, mitä kaikki muukin nykyelämässä on, että siis jokin pienehkö määrä maallista iloa voidaan vaihtaa paljon suurempaan määrän taivaallista iloa. Siten uskontokin on voitonpyyntiä, työskentelyä palkan toivossa. Se ei ole kunnioituksen tunnetta vaan alhaista toivomista tai pelkoa.

Harriet Stowe puolestaan – joko tietoisesti tai muuten – näyttää ajattelleen enemmän roomalaiskatolisuutta kuin protestantismia sanoessaan sankarittarestaan:

Hänestä uskonto oli kuin eräänlainen pääsylippu, josta oli suoritettu tietty lunastusmaksu ja joka kerran tultuaan ostetuksi oli sievästi pantu talteen muistikirjan väliin otettavaksi sitten esiin taivaan portilla ja joka oli takaava pääsyn taivaaseen...

Mutta teosofit (tässä tarkoitetaan tosi teosofeja), jotka eivät hyväksy sijaissovitusta, ei lunastusta vuodatetun viattoman veren ansiosta eikä ”työskentelyä palkinnon toivossa” *ainoaan yleismaailmalliseen* uskontoon kuuluviksi, hyväksyvät täysin ainoastaan sen määritelmän, jonka William Miller on antanut.

Kuinka oikein ja teosofisesti hän sitä kuvaakaan osoittamalla, että

...todellinen uskonto on aina lempeä, sovitteleva ja nöyrä; se ei esiinny *hirmuvaltiaan* tavoin, *ei usko vereen*, eikä sen vaunujen pyörät saa aikaan hävitystä pyöriessään; se kumartuu nöyränä silottelemaan asioita, auttaa ja huojentaa kärsimyksissä olevaa; sen suurenmoisuus johtuu siitä, että *se pyrkii kaikkien hyvään*.

Tuo on oikea selitys siitä, mitä tosi teosofiakin *on* tai mitä sen pitäisi olla. (Uskoista vain buddhalaisuus on sellainen todellinen, sydämet ja ihmiset toisiinsa yhdistävä filosofia, koska se ei ole dogmaattinen uskonto.) Tässä mielessä – koska jokaisen tosi teosofin velvollisuus ja tehtävä on hyväksyä ja toteuttaa nämä periaatteet – teosofia *on* USKONTO ja Teosofinen Seura sen yleismaailmallinen kirkko, rakenteilla oleva kuningas Salomon viisauden temppeli, jota rakennettaessa ei kuulunut vasaran, kirveen *eikä* minkään rautaisen työkalun ääntä (1. *Kun.*, 6:7), sillä tämä ”temppeli” ei ole pystytetty ihmiskäsin, eikä sitä rakennettu millekään tietylle paikkakunnalle, vaan se todellakin kohoaa ihmissydämen sisäiselle pyhälle maalle, jossa hallitsee vain hengestä herännyt sielu.¹

1 Kuningas Salomon 700 vaimoa ja 300 jalkavaimoa ovat vain ihmisen ominaisuuksien, tunteiden, intohimojen ja erilaisten salaisten voimien henkilöitymiä: kabbalistiset luvut 7 ja 3 osoittavat sen perin selvästi. Itse Salomo on yksinkertaisesti SOL'in vertauskuva – ”aurinkovihitty” eli Kristus-Aurinko, muunnelma intialaisesta ”Vikarttanasta” (auringosta), jonka säteet hänen henkinen opettajansa ja vihkijänsä Vishvakarman leikkasi pois, leikkaa vihkimykseen valmistuvalta *Khrestos*-kokelaalta hänen kultaisen säteilynsä ja kruunaa hänet pimeällä, tummentuneella sädekehällä – ”orjantappurakruunulla”. (Katso *Salaista oppia*, jossa on täydellinen selitys.) Salomo ei siis ole ollut lainkaan elävä ihminen. Kuten kerrotaan *Kuningasten kirjassa*, hänen elämänsä ja tekonsa ovat vihkimyksen koettelemusten ja kirkastuksen vertauskuvallinen esitys.

Teosofia ei siten ole *yksi* uskonnoista vaan itse varsinainen USKONTO, yhdysside, joka on niin universaali ja kaikkea syleilevä, ettei kukaan ihminen, ei mikään pieninkään hiukkanen – jumalista ja kuolevaisista ihmisistä aina eläimiin, ruohonkorteen ja atomiin asti – voi olla sen valon ulkopuolella. Siksi jokaisen sen nimisen järjestön tai seuran on välttämättä oltava UNIVERSAALI VELJESKUNTA.

Jos asia olisi toisin, teosofia olisi vain sana satojen muiden korkealentoisten, vaateliaiden ja sisällyksettömien sanojen joukossa. Filosofiksi ymmärrettynä teosofia käytännöllisessä toteutuksessaan on kuin keskiajan alkemistin tislaukspullo. Se muuntaa jokaisen pelkille muotomenoille ja kalseille opinkappaleille perustuvan uskonnon (kristinusko mukaan lukien) ilmeisen halvan metallin tosiasioiden ja totuuden kullaksi ja siten todellakin valmistaa universaalin yleislääkkeen ihmiskunnan sairauksiin. Tästä syystä ihmisen pyrkiessä Teosofiseen Seuraan häneltä ei kysytä, mitä uskontoa hän tunnustaa tai mikä on hänen käsityksensä Jumalasta. Nämä käsitykset ovat hänen henkilökohtaista omaisuuttaan, eikä niillä ole mitään tekemistä Teosofisen Seuran kanssa. Koska teosofiaa voivat harjoittaa kristityt ja pakanat, juutalainen tai ei-juutalainen, agnostikko tai materialisti tai jopa ateisti, edellyttäen tietenkin, ettei hän ole sellainen kiihkoilija, joka kieltäytyy tunnustamasta veljekseen jokaista miestä ja naista, joka ei kuulu hänen omaan uskonto- tai kuppikuntaansa. Kreivi Leo N. Tolstoi ei usko Raamattuun, kirkkoon eikä Kristuksen jumaluuteen, ja silti ei kukaan kristitty vedä vertoja hänelle Vuorisaarnassa julistetuiksi väitettyjen periaatteiden käytäntöön soveltamisessa. Ja nuo periaatteethan ovat samat kuin teosofian. Ei siksi, että ne on lausunut kristittyjen Kristus, vaan siksi, että niihin sisältyy universaali etiikka, ja niitä saarnasi Buddha ja Kungfutse, Krishna ja kaikki suuret tietäjät tuhansia vuosia ennen kuin Vuorisaarna kirjoitettiin. Tästä johtuen, kun me kerran osaamme elää tuollaisen teosofian mukaista

elämää, siitä todella tulee universaali yleislääke, sillä se parantaa ne haavat, jotka kirkon erilaisten ”ismien” karkeat raakuudet ovat aiheuttaneet jokaisen luonnostaan uskonnollisen ihmisen herkkään sieluun. Kuinka monet heistä, ensin aivan luonnostaan alettuaan tuntea vastenmielisyyttä sokean uskon ahtaaseen rakennelmaan, erottuaan ja liittyttyään karun epäuskon kannattajien joukkoon, ovat saaneet takaisin uskon ja toivon yksinkertaisesti vain liittymällä veljeskuntaamme – niin epätäydellinen kuin se onkin.

Jos tämän vastapainona meille huomautetaan, että monet huomattavat jäsenet ovat jättäneet seuran pettyneinä teosofiaan, kuten he olivat pettyneet muihinkin yhdistyksiin, niin se ei tyrmistytä meitä vähääkään. Sillä hyvin, *hyvin harvoja* poikkeuksia lukuun ottamatta Teosofisen Seuran toiminnan alkuaikoina jotkut erosivat, koska he eivät havainneetkaan mystiikkaa harrastettavan yleisseuran puitteissa siihen tapaan kuin *he* olivat sen käsittäneet tai koska – heidän mielestään – ”johtajilta puuttui henkisyttä” tai olivat ”epäteosofisia ja sen vuoksi rikkoivat sääntöjä”. Ymmärtänette näin ollen, että useimmat erosivat siksi, että he olivat alusta alkaen olleet mukana joko puolella sydämellä tai olivat liian itseriittoisia – olivat itse kuin jokin kirkko erehtymättömine opinkappaleineen. Jotkut erosivat sangen löyhin perustein, esimerkiksi siksi, että ”kristinuskoa [ts. kirkon kristillisyyttä tai *vale*kristillisyyttä], on käsitelty liian tylästi aikakauslehdissämme” – aivan kuin joitakin muita kiihkouskontoja olisi joskus käsitelty ja puolustettu sen paremmin! Siten kaikki ne, jotka ovat seuran jättäneet, ovat tehneet oikein erotessaan, eikä heitä ole koskaan kaivattu.

Tähän on vielä lisättävä, että eronneiden lukumäärää ei voi edes verrata niiden lukumäärään, jotka ovat löytäneet kaiken sen, mitä ovat teosofialta toivoneet. Sen opetukset, jos niitä vakavasti tutkii, tuovat pinnalle, elähdyttämällä ihmisen ajatuskykyä ja herättämällä hänen eläin ihmisessä *sisäisen ihmisen*, jokaisen meissä uinuvan hyvän voiman ja myös kyvyn havaita oikean ja todellisen

vastakohtana kaikelle väärälle ja epätodelliselle. Repien varmalla kädellä pois sen kuolleen kirjaimen paksun hunnun, johon joka ainoa vanha uskonnollinen teksti oli kääritty, tieteellinen teosofia, joka on perehtynyt menneiden aikakausien viisaaseen vertauskuvastoon, osoittaa pilkkaajalle, että iänikuinen viisaus on se alkulähde, josta ovat saaneet alkunsa maailman kaikki uskonnot ja tieteet. Se avaa uusia näköaloja kiteytyneiden, kangistuneiden ja hirmuvaltaisten uskontojen vanhojen ja ahtaiden näkymien tilalle. Se muuttaa sokean uskon järkeväksi tiedoksi, joka pohjautuu matemaattisiin lakeihin; matematiikkahan on näet ainoa *eksakti* tiede. Se osoittaa ihmiselle ylevämmin ja filosofisemmin perusteluin sen maailmankuvan olemassaolon, jonka kuolleen kirjaimen karkea käsitys on sekoittanut ja jonka hän jo kauan sitten oli hylännyt lastensatuna. Se antaa tarkan ja selvästi määritellyn päämäärän ja ihanteen, johon elämässä on pyrittävä, jokaiselle vilpittömälle miehelle ja naiselle, olkoon hän missä asemassa tahansa Teosofisessa Seurassa, kuulukoon mihin kulttuuriin tahansa ja olkoon millä asteella tahansa älyllisesti. Käytännöllinen teosofia ei ole *yksi* monista tieteistä, vaan sulkee piiriinsä kaikki olemassa olevat tieteet, moraaliset ja fyysiset. Sitä voidaan lyhyesti sanottuna ja oikeutetusti pitää jonkinlaisina ”yleisvaunuina”, universaalien tiedon, kokemuksen ja oppineisuuden opettajana. Se ei ainoastaan opasta ja ohjaa oppilaitaan menestyksellisesti tarkastelemaan kaikkia maallisessa elämässä tarjolla olevia tieteellisiä ja moraalisia asioita vaan soveltuu heille tuleviakin *elämiä* ajatellen, jos nuo oppilaat vain alkavat tutkia maailmankaikkeutta ja sen salaisuuksia *omassa itsessään* sen sijaan, että tutkisivat niitä oikeaoppisen tieteen ja oikeaoppisten uskontojen silmälaseja käyttäen.

Mutta älkäämme käsittäkö väärin näitä väitteitä. Emme väitä, että kenelläkään tietyllä Teosofisen Seuran jäsenellä tai kenelläkään teosofilla olisi tuollaista kaiken käsittävää yleistietoutta: se kuuluu itse teosofialle. Noita kahta – teosofiaa ja Teosofista Seuraa – ei

pidä sekoittaa toisiinsa; seura on vain väline. Teosofia varsinaisena käsitteenä on *jumalviisuus*, itse täydellisyys, ja Teosofinen Seura on vain vaatimaton, epätäydellinen yritys, joka pyrkii toimimaan maan päällä teosofian varjon *alla* ellei sen *sisällä*. Kukaan ihminen ei ole täydellinen. Miksi sitten odotetaan jonkun Teosofisen Seuran jäsenen olevan kaikkien inhimillisten hyveiden esikuva? Ja miksi koko järjestöä arvostellaan ja moititaan joidenkin sen jäsenten tai johtajien joko todellisista tai kuvitelluista vioista? Teosofinen Seura ulkonaisena yhteisönä ei ole ollut vapaa moitteista tai synnistä – erehtyminenhän on inhimillistä –, eikä sitä ole olleet sen jäsenetkään. Sen vuoksi moitittakoon pikemminkin niitä jäseniä, jotka eivät haluaakaan teosofian ohjaavan elämäänsä. Teosofia on tosin Teosofisen Seuran sielu, mutta Teosofinen Seura on teosofian karkea ja epätäydellinen ruumis. Sen vuoksi pyydetään noita aikamme ”salomoja”, jotka niin mielellään tahtovat istua tuomaristuimella ja puhua asioista, joista eivät tiedä mitään, kehoitetaan heitä, ennen kuin panettelevat teosofiaa tai joitakin teosofeja, tutustumaan noihin molempiin, sen sijaan, että asioihin perehtymättä nimittävät teosofiaa ”epäterveiden uskomusten sekamelskaksi”, ja Teosofista Seuraa ”pettureiden ja hullujen lahkoksi”.

Tästä huolimatta sekä teosofian ystävät että viholliset sanovat sitä uskonnoksi, ellei peräti *lahkoksi*. Tarkastelkaamme lähemmin, miten tietyt uskomukset, jotka ovat yhdistyneet tuohon sanaan teosofia, ovat säilyttäneet asemansa ja mistä johtuu, että ne ovat oikeutettuja, eikä kukaan Teosofisen Seuran johtajista ole koskaan edes ajatellut kieltää niiden pätevyyttä.

Olemme sanoneet uskovamme luonnon ehdottomaan ykseyteen. Ja ykseyteen sisältyy se mahdollisuus, että jonkin tason yksikkö (olento) voi päästä yhteyteen jonkin toisen tason yksikön (olennon) kanssa, joko omalla tasollaan tai siirtymällä sen tasolle. Me uskomme siihen.

Hiljattain julkaistu *Salainen oppi* näyttää, mitä kaikki antiikin kansat ajattelivat alkukantaisten ihmisten ja niiden kolmen varhaisimman rodun *muinaisista opettajista*. Se VIISAUSUSKONTO, johon teosofit uskovat, sai alkunsa tuona aikakautena. Niin sanottu ”okkultismi” eli pikemminkin esoteerinen tiede saa kiittäen alkuperältään niitä olentoja, jotka karman ohjaamina ovat syntyneet ihmiskuntaamme ja siten antaneet perustan ja pohjan sille salatieteelle, jota toisiaan seuranneiden lukemattomien sukupolvien vihityt ovat sen jälkeen laajentaneet kunakin aikakautena, samalla kun he ovat omakohtaisin havainnoin ja kokemuksiin tarkistaneet sen oppeja. Tämän tietouden ydin – jota kukaan ihminen ei voi täydellisenä omata – on se, mitä me nyt nimitämme teosofiaksi eli ”jumalalliseksi tiedoksi”. Toisten ja korkeampien maailmoiden olennot saattavat olla siitä täysin perillä; me voimme tietää siitä vain pääpiirteet.

Kaiken yhteys maailmankaikkeudessa sisältää siis sen ja oikeuttaa meidät uskomaan sen, että on olemassa tieto, joka on samanaikaisesti tieteellinen, filosofinen ja uskonnollinen ja joka osoittaa, kuinka välttämättömyyden pakosta ja tosiasiallisesti ihminen ja kaikki maailmankaikkeudessa ovat yhteydessä keskenään. Tuo tietous muovautuu sen vuoksi USKONNOKSI, ja sitä sen aitouden ja kaikki käsittävän ominaisuuden vuoksi täytyy sanoa erityisnimeä käyttäen VIISAUSUSKONNOKSI.

Tästä VIISAUSUSKONNOSTA ovat saaneet alkunsa kaikki erilliset (erehdyttävästi niin sanotut) uskonnot, jotka sitten puolestaan ovat lykanneet versoja ja oksia, ja myös kaikki vähäisemmät uskot ja uskomukset, jotka saavat alkunsa joistakin omakohtaisista sie-lullisista kokemuksista. Jokainen sellainen uskonto tai sen sivuver-so, pidettäköön sitä oikeaoppisena tai kerettiläisenä, viisaana tai järjettömänä, sai ensi alkunsa turmeltumattomasta *äitilähteestä*. Se tosiasia, että itsekkäistä syistä jokainen niistä on tullut ajan mittaan pelkkien inhimillisten pohdiskelujen ja jopa sepitelmien

saastuttamaksi, ei merkitse, etteikö niistä jokainen ole alkuvaiheissaan ollut puhdas. On olemassa sellaisiakin uskontokuntia – emme sanoisi niitä uskonnoiksi –, joita peittää niin paksu inhimillinen aines, ettei alkuperäistä ole enää nähtävissä. Joissakin näkyy jo varhaisen turmeltuneisuuden merkit, eikä ole olemassa ainoatakaan, joka olisi välttänyt ajan kuluttavan vaikutuksen. Mutta kaikki ovat jumalallisia luonnollisen ja oikean alkuperänsä vuoksi – mazdanlaisuus, brahmalaisuus, buddhalaisuus aivan yhtä suuressa määrin kuin kristinuskokin. Viimeksi mainitun opinkappaleet ja inhimillinen aines johtivat välittömästi nykyaikaiseen spiritismiin.

On selvää, että hätähuutoja alkaa kuulua molemmilta tahoilta, jos me sanomme, että uudenaikainen spiritismi alkuperäisessä muodossaan, puhdistettuna niistä epäterveistä spekulatioista, jotka perustuivat kahden pienen tytön ja heidän hyvin epäluotettavien ”henkiensä” sanomiin, on kaikesta huolimatta totuudenmukaisempi ja filosofisempi kuin mikään kirkon opinkappale. *Aistillistunut* spiritismi saa nyt korjata karmansa sadon. Sen ensimmäiset *uudistajat*, mainitut Rochesterin, uuden ajan spiritismin Mekan, ”kaksi pientä tyttöä”, ovat tulleet aikuisiksi ja ikäihmisiksi niistä ajoista, jolloin heidän aikaansaamansa ensimmäiset koputukset avasivat selkosen selälleen tämän ja toisen maailman väliset portit. Heidän ”viattoman” todistuksensa pohjalta syntyi ja kehitettiin tuo monimutkainen käsitys tähtimaailmassa sijaitsevasta kesämaasta ja sen astraalisesta ”henkien” asujaimistosta, jotka ovat alituisen liikkeellä oman ”Hiljaisen maansa” ja meidän hyvin äänekkään, juoruilevan maailmamme välillä. Ja nyt nuo kaksi uudenaikaisen spiritismin naispuolista ”muhammedia” ovat kääntyneet luopioiksi ja pettäneet tuomansa ”filosofian” ja menneet vihollisen puolelle. He ovat paljastaneet nykyisen spiritismin ja julistavat sen aikakausien suurimmaksi huijaukseksi. Spiritistit – muutamia rehellisiä poikkeuksia lukuun ottamatta – ovat riemuinneet ja asettuneet *meidän* vihollistemme ja panettelijoidemme puolelle, kun nämä,

jotka eivät koskaan olleetkaan teosofeja, esittivät kaiken väärässä valossa ja näyttivät pukinsorkkansa syyttämällä Teosofisen Seuran perustajia huijareiksi ja petkuttajiksi. Pitäisikö teosofien nyt vuorostaan nauraa ääneen, kun spiritismin ensimmäiset ”julistajat” ovat tulleet sen ”parjaajiksi”? Ei koskaan, sillä spiritistiset ilmiöt ovat tosiasioita. Ja ”Foxin tyttöjen” petollisuus saa meidät tuntemaan uutta myötätuntoa kaikkia meedioita kohtaan, ja se todistaa koko maailmalle meidän yhä uudelleen toistamamme väitteen, ettei ainoakaan meedioon voi luottaa. Ei kukaan oikea teosofi koskaan naura saatikka iloitse edes vastustajansa täydellisestä tappiosta. Syy on yksinkertainen:

Koska me tiedämme, että muiden, korkeampien maailmojen olennot saattavat rupatella joidenkin valittujen kuolevaisten kanssa nykyäänkin, kuten aina; vaikka nykyään huomattavasti harvemmin kuin menneinä aikoina, koska ihmiskunta muuttuu jokaisen sivistyneen sukupolven myötä joka suhteessa huonommaksi.

Teosofia ei ole sanonut viimeistä sanaansa spiritismistä ja ”hengistä”, vaikka se voi tehdäkin niin jonakin päivänä. Tämä itse asiassa johtuu siitä, että kun lausuttiin ensimmäiset arvostelevat sanat sitä väitettä vastaan, että jokainen yhteydessä oleva älyllinen olento on jonkin tähän maailmaan kuuluneen entisen kuolevaisen ihmisen henki, kaikki Euroopan ja Amerikan spiritistit kaivautuivat puolustusasemiin. Siihen mennessä toimittaja, teosofian vaatimaton palvelija, tuo julki uskonsa olentoihin, jotka ovat korkeampia, viisaampia ja jalompia kuin mikään *persoonallinen* jumala, jotka ovat kaikkien ”vainajien henkien”, pyhimysten ja siivekkäiden enkelien yläpuolella mutta jotka siitä huolimatta alentuvat *todellakin* kaikkina aikoina joskus varjostamaan eräitä harvoja herkkiä ihmisiä, joilla useinkaan ei ole mitään tekemistä kirkon, spiritismin eikä edes teosofian kanssa. Ja uskoessaan korkeisiin ja pyhiin henkiolentoihin hänen on myös uskottava niiden vastustajiin – alempiin ”henkiin”, hyviin, pahoihin ja yhdentekeviin. Sen vuoksi hän uskoo

spiritismiin ja sen ilmiöihin, joista jotkut ovat kuitenkin hänelle perin vastenmielisiä.

Tämä on ohimennen lausuttu huomautus ja poikkeama aiheestamme. Halusin vain osoittaa, että teosofiaan sisältyy spiritismikin, ei tosin se spiritismi, joka nyt on vallalla, vaan se todellinen tieteellinen spiritismi, joka perustuu tietoon ja lukemattomien sukupolvien kokemukseen. Ei ole olemassa nimen arvoista uskontoa, joka olisi syntynyt muulla tavoin kuin seurauksena tuollaisista korkeampien tasojen olentojen *vierailuista*.

Näin ovat syntyneet kaikki niin esihistorialliset kuin historiallisetkin uskonnot, mazdaznanlaisuus, brahmalaisuus, buddhalaisuus ja kristinusko, juutalaisuus, gnostilaisuus ja islaminusko. Jokainen on pohjaltaan oikea mutta ulkokuoreltaan väärä. Jumalan henki on kuin taiteilija, joka painoi osan totuutta näkijän aivoihin. Se oli joka suhteessa todellinen taiteilija, joka toi esille aitoja totuuksia, mutta väline osoittautui joka suhteessa olevansa *vain ihminen*. Olettakaamme, että me pyytäisimme Rubinsteinia soittamaan jonkin Beethovenin sonaatin virityksensä menettäneellä pianolla, jonka kielistä monet vielä lisäksi olisivat katkenneet ja sikin sokin muiden kielten päällä – luulisitteko tuntevanne sonaatin? Onhan hän taiteilijana nero! Tämän *kuvitelman* opetus on se, että ihminen – olkoon hän vaikka kaikkein etevin meedio tai synnynnäinen näkijä – on vain ihminen ja että ihminen omien edellytystensä ja pohdintojensa varaan jätettynä joutuu *vääjäämättä* epäsointuun ehdottoman totuuden kanssa – olkoon kysymyksessä vaikkapa vain jokin pieni totuuden murunen. Sillä ihminen on vain *langennut* enkeli, sisäisesti tosin jumala, mutta hänellä on pääkallonsa sisällä eläimelliset aivot, jotka ovat pikemminkin alttiit välinpitämättömyydelle ja viininhöyryille muiden maailman ihmisten mukana kuin vastaanottamaan jumalallisia ilmestyksiä vääristymättöminä.

Tästä johtuvat kirkkojen monenkirjavat opinkappaleet. Tästä ovat myös saaneet alkunsa nuo tuhat ja yksi ns. ”filosofiaa” (jotkut ristiriitoja täynnä, teosofiset teoriat mukaan lukien), moninaiset henki-, mentaali-, kristilliset ja maalliset ”tieteet” ja järjestelmät, lahkolaisuus ja tekopyhyys ja varsinkin henkilökohtainen turhamaisuus ja usko oman mielipiteen erehtymättömyyteen, mikä on ollut tunnusomaista miltei jokaiselle ”uudistajalle” aina keskiajalta alkaen. Kaikki nämä ovat pimittäneet ja peittäneet TOTUUDEN olemassaolon – sen mikä on niiden yhteinen alkujuuri. Arvostelijamme tietenkin kuvittelevat, että me jätämme teosofiset opetukset tämän luettelon ulkopuolelle. Emme suinkaan. Ja vaikkakin ne esoteeriset opit, joita seuramme on esittänyt ja esittää, eivät ole jonkin tuntemattoman, meitä *ylempänä* olevan *mentaalisia* ja *henkisiä* ilmoituksia, vaan elävien ihmisten opetusten hedelmiä – lukuun ottamatta Viisauden mestareiden sanelemia ja kirjallisesti esittämiä opetuksia. Nämä opit saattavat useissa tapauksissa olla niin epätäydellisiä ja virheellisiä kuin joku vihollisistamme suinkin voi toivoa. *Salainen oppi* on teos, joka julkistaa kaiken sen, mitä voidaan tällä vuosisadalla tehdä. Se on yritys näyttää edes *osittain* kaikkien suurten ja pienten *uskontojen* pohjapiirustukset, niiden yhteisen perustan ja perinteet. On havaittu ehdottoman välttämättömäksi todella repimällä repiä pois se väärinkäsitysten ja ennakkoluulojen kivettynyt kuori, joka nyt peittää (a) kaikkien suurten maailmanuskontojen, (b) kaikkien pienempien lahkojen ja (c) nykyisen teosofiankin perusrungon – kuinka peitossa, meidän ja rajoitetun tietomme vuoksi, suuri totuus onkin. Erehdysten kuori on paksu, olkoonpa se kenen tahansa syytä. Koska me olemme *henkilökohtaisesti* koettaneet poistaa sitä edes osittain, tuo yritys koitui jatkuvan moitteen aiheeksi kaikkia teosofisia kirjailijoita jopa itse seuraa vastaan. Ystäviemme ja lukijoidemme joukossa on vain muutamia harvoja, jotka eivät ole moittineet yritystämme paljastaa *The Theosophistissa* ja *Luciferissa* kirkkojen ja niiden

opetusten erehdyksiä ”erittäin kovasydämiseksi hyökkäyksiksi kristinuskkoa vastaan”, ”epäteosofiseksi toisten kimppuun käymiseksi” jne. Kuitenkin tämä kaikki on tarpeellista, jopa välttämätöntä, jos haluamme kaivaa esille edes *likimääräisen* totuuden. Meidän on esitettävä asiat niin kuin ne ovat, ja olemme valmiit kärsimään sen vuoksi – kuten tavallista. On kieroilua *luvata kertoa* totuus, ja jättää se sitten väärrien käsitysten peittoon pelkästä heikkoudesta. Sellainen menettely vain hämmentää tosiasioiden kulkua, kuten selvästi on nähtävissä. Kaksitoista vuotta tehtyämme lakkaamatta työtä ja taisteltuamme vihollisiamme vastaan maailman kaikilla neljällä ilmansuunnalla, huolimatta meidän neljästä teosofisesta kuukausijulkaisustamme (*The Theosophist, The Path, Lucifer* ja ranskalainen *Le Lotus*) meidän lievät ja arat vastalauseemme niissä, meidän pelonsekaiset julkilausumamme, meidän ”mestarillinen passiivisuuspolitiikkamme” ja piiloleikkimme kolkon metafysiikkamme varjossa, ovat vieneet vain siihen, että teosofiaa on alettu vakavasti pitää uskonnollisena *lahkona*. Jo ainakin sadannen kerran meille sanotaan: ”Mitä hyvää teosofia saa aikaan?” ja ”Katsokaa, mitä hyvää kirkot tekevät!”

Siitä huolimatta väitetään, ettei ihmiskunta ole yhtään moraalisesti parempi ja joissakin suhteissa kymmenen kertaa huonompi kuin se koskaan on ollut pakanuuden päivinä. Lisäksi katsoen viimeistä puolta vuosisataa – siitä ajasta alkaen, jolloin vapaan ajatuksen aate ja tiede alkoivat saada yliotteen kirkoista – huomataan kristinuskon menettävän joka vuosi enemmän kannattajia sivistyneistä ihmisluokista kuin se voittaa käännyttäjiä alemmista *kerrostumista*, pakanuuden pohjasakasta. Toisaalta teosofia on saanut monet luopumaan materialismista ja saanut heidät uskomaan (järkevään ajatteluun ja tosiasioihin viittaamalla) ihmisen *jumalalliseen* itseen ja sen kuolemattomuuteen – useamman kuin yhden, jotka kirkko on menettänyt opinkappaleidensa vuoksi, vaatimalla sokeata uskoa ja harjoittamalla pakkovaltaa. Ja jos on todistettavissa,

että teosofia pelastaa yhdenkin ihmisen niistä tuhannesta, jotka kirkko on menettänyt, eikö se ole arvokkaampi hyväntekijä kuin kaikki lähetyssaarnaajat yhteensä?

Teosofia etenee täysin vastakkaisilla linjoilla kuin kirkko, kuten toistuvasti kirjoituksissamme samoin kuin jäsentemme ja työntekijöidemme puheissa on julistettu. Teosofia hylkää myös tieteen menettelytavat, sillä tieteen induktiiviset (yksityisiin havaintoihin perustuvat) menettelytavat voivat johtaa vain karkeaan materialismiin. Kuitenkin itse asiassa teosofia väittää olevansa sekä USKONTO että TIEDE, sillä teosofia on niiden molempien sisin olemus. Juuri rakkaudesta noihin kahteen jumalalliseen abstraktioon – so. teosofiseen uskontoon ja tieteseen – niiden ilmentämistä *yrittävä* seura on tullut sekä oikeaoppisen uskonnon että nykyajan tieteen vapaaehtoiseksi jätteidensä keräilijäksi, kuten myös peräänantamattomaksi muistuttajaksi niille, jotka ovat alentaneet nuo kaksi jaloa totuutta omiin alhaisiin tarkoituksiinsa sopiviksi ja siten erottaneet ne väkivalloin toisistaan, vaikka nuo kaksi ovat ja niiden *täytyy olla yhtä*. Tämän todistaminen on myös tämän kirjoituksen eräs tarkoitus.

Aikamme materialisti väittää sitkeästi, että on olemassa ylipääsemätön kuilu noiden kahden välillä ja koettaa osoittaa, että ”kamppailu uskonnon ja tieteen välillä” on päättynyt tieteen voittoon ja uskonnon häviöön. Uuden ajan teosofi sen sijaan kieltäytyy näkemästä lainkaan tuollaisen kuilun olemassaoloa. Jos sekä kirkko että tiede väittävät, että ne kumpikin pitävät totuutta tavoitteenaan *eikä mitään muuta kuin totuutta*, silloinhan joko jompikumpi erehtyy pitäessään valhetta totuutena, tai sitten molemmat ovat väärässä. Mikä tahansa muu este heidän sovinnolleen on nähtävä puhtaasti kuvitteellisena. Totuus on yksi ja sama, vaikka siihen pyrittäisiinkin eri teitä. Sen vuoksi teosofia väittää pystyvänsä sovittamaan nuo kaksi vihollista. Se lähtee siltä pohjalta, että *oikea* henkinen ja alkuperäinen kristinusko on – kuten muutkin sitä edeltäneet suuret

ja vielä vanhemmat filosofiat – *totuuden valo*, ”ihmisten elämä ja valo”.

Mutta niin on tieteenkin *tosi* valo. Uskonnon tosi valo tuskin voi tavoittaa tieteen sisarvaloa, koska sen ovat pimentäneet kirkkojen keinoitekoisesti aikaansaamat taikauskoiset käsitykset, jotka ovat syntyneet pohdittaessa asioita opinkappaleiden savustamien silmälasien lävitse, ja onhan tieteenkin valo samoin ajan ristiriitojen ja materialististen saivartelujen hämähäkinverkkojen peitossa. Noiden kahden opetukset ovat todellakin yhteen sovittamattomat, eikä niitä voida punoa yhteen niin kauan kuin uskonnon filosofia ja fyysistä, ulkonaista (filosofisesti *väärää*) luontoa tutkiva tiede ovat jyrkästi sillä kannalla, että niiden kummankin pelkkiin ”virvatu-liin” perustuvat ”löydöt” ovat päteviä. Nuo kaksi valoa nykyisellään lähettäessään säiteitään samalla väärrien päätelmien aallonpituudella voivat vain sammuttaa toinen toisensa ja saada aikaan vielä pahemman pimeyden. Ja kuitenkin ne voidaan sovittaa yhteen sillä ehdolla, että molemmat siivoavat talonsa, toinen aikakausien inhimillisestä kuonasta ja toinen nykyajan materialismin ja jumalankielteisyyden pelottavista kasvannaisista. Ja koska molemmat kiel-täytyvät tekemästä sitä, ansiokkain ja paras menettelytapa on juuri se, mitä vain teosofia voi ja *tahtookin* käyttää, nimittäin osoittaa noiden kahden *tientekijän* – jotka todella ovat kaksi ikimuistoista lohikäärmettä, toisen niellesä ihmisten järjen ja toisen heidän sielunsa – liima-ansoihin takertuneille viattomille ihmisille, että nykyisen uskonnon ja tieteen kuilu on vain näköharha. Kaukana siitä, että ne olisivat nykyisellään yksi ja sama, ne ovat vain suunnaton jätevuori, jota kaksi vihollista ovat kartuttaneet linnakkeeksi toistensa hyökkäyksien torjumiseksi.

Näin ollen vaikka teosofia ei tekisikään muuta kuin osoittaisi ja kiinnittäisi maailman vakavaa huomiota siihen tosiasiaan, että uskonnon ja tieteen *oletettu* ristiriita johtuu vain toisaalta siitä, että älyllisesti sivistyneet materialistit hyökkäilevät aivan oikeutetusti

järjettömiä ihmisten keksimiä kirkonoppeja vastaan, ja toisaalta siitä, että sokeat kiihkoilijat ja omaa etuaan tavoittelevat kirkonmiehet, jotka sen sijaan, että puolustaisivat ihmiskunnan sieluja, taistelevat kynsin hampain henkilökohtaisen leivän ja arvoasemansa puolesta. Jos teosofia pystyisi tämän näyttämään, eikö se jo silloin osoittaisi olevansa ihmiskunnan pelastaja.

Täten olemme toivottavasti osoittaneet, mitä on todellinen teosofia ja mitä ovat sen kannattajat. Ensin mainittu on jumalallinen tiede ja niin ylevä eettinen järjestelmä, ettei kukaan teosofi kykene sitä täysin toteuttamaan. Teosofit ovat heikkoja, mutta vilpittömiä ihmisiä. Miksi sitten arvostella itse teosofiaa jonkin sen johtajan tai 150 haaraosastomme jonkun jäsenen henkilökohtaisten erehdysten perusteella? Onhan selvä tosiasia, että ihminen voi ponnistella parhaan kykynsä mukaan, mutta ei sittenkään pysty kohoamaan pyrkimystensä ja ihanteidensa tasolle. Tämä on hänen vikansa, ei teosofian vika eikä oikeastaan Teosofisen Seurankaan. Perustajat eivät vaadikaan muuta ansiota itselleen kuin sen, että ovat panneet ensimmäisen teosofian rattaan pyörimään. Jos heitä on arvosteltava, niin arvosteltakoon heidän tekemänsä työn perusteella, ei sen mukaan, mitä ystävät ehkä ajattelevat tai vihamiehet sanovat heistä. Meidän työssämme ei oteta huomioon ihmisten *persoonallisuuksia*, ja kaikkien on oltava valmiit, kuten sen perustajatkin ovat, jos on välttämätöntä, antautumaan *omalla kohdallaan* Jagannathin vaunujen murskattavaksi *yhteisen hyvän puolesta*. Vasta hämärässä tulevaisuudessa, kun kuolema on laskenut kylmän kätensä kovaosaisten perustajien olalle ja siten lopettanut heidän työskentelynsä, heidän ansionsa ja puutteensa, heidän hyvät ja pahat tekonsa ja toimensa, heidän teosofinen työnsä punnitaan jälkimaailman arvostelun vaa'assa. Kun vaa'an kupit niissä olevien vastapainojen avulla on saatettu tasapainoon ja punnituksen nettotulos täydessä ja sisäisessä merkityksessään on tullut kaikille selväksi, vasta silloin langelettua tuomiota voidaan pitää edes jotenkin oikeudenmukaisena.

Tällä hetkellä, Intiaa lukuun ottamatta, nuo tulokset ovat niin hajallaan ympäri maailmaa, liiaksi rajoittuneet kouralliseen ihmisiä, ettei niitä ole helppo punnita. Nyt vielä noita tuloksia tuskin on havaittavissa, vielä vähemmän kuultavissa sen huudon ja hälinän keskellä, jonka kaikkialla vilisevät vihollisemme ja heidän aina valmiit jäljittelijänsä ovat nostattaneet. Vaikka tulokset olisivat kuinka vaatimattomia tahansa, jos ne vain osoittautuvat hyväksi, silloin jo nytkin jokainen, jonka sydäntä lähellä on ihmiskunnan moraalisena tason nostaminen, on kiitollisuuden velassa teosofialle noista tuloksista. Teosofia herätettiin uudelleen henkiin ja esitettiin maailmalle sen arvottomien mutta palveluun alttiiden ”perustajien” *välityksellä*, ja jos heidän työstään on koitunut hyötyä, pelkästään se puhukoon heidän puolestaan – eikä heidän karman pikkuvientien saldonsa, johon yhteiskunnan ”arvonanto” kirjataan.

Lucifer, Vol. III, 1888

Elämänatomien kiertokulku

Eräässä niistä asiantuntevista muistutuksista, joilla Te olette varustanut *The Theosophistin* heinäkuun numeroon (Vol. IV, s. 244) otetun William Oxleyn artikkelin ”Hierosophy and Theosophy”, sanotte seuraavaa:

Väitetään egyptiläisen muumion, huolimatta kaikista sille annetuista kemiallisista käsittelyistä, säteilevän jatkuvasti vähintään 3000 vuoden ajan ja aina mainitun periodin loppuun saakka näkymättömiä atomeja, jotka kuolinhetkestä lähtien siirtyvät jälleen olemassaolon moniin erilaisiin kiertokulkuihin käydäkseen läpi kaikki mahdolliset orgaanisen elämän muodot. Mutta näin ei tee sielu, viides prinssiippi, ja vielä vähemmän kuudes, vaan jivan – toisen prinssiipin – elämänatomit. Mainitun 3000 vuoden lopulla, joskus aikaisemmin, joskus myöhemmin, loputtomien kiertokulkujen jälkeen, vedetään nämä kaikki atomit vielä yhteen muodostamaan uuden, ulkonaisen verhon eli ruumiin sille samalle monadille (todelliselle sielulle), jolle ne jo kerran aikaisemmin, noin 2000–3000 vuotta sitten, olivat antaneet verhon. Jopa pahimmassakin tapauksessa, eli silloin kun tajuava persoonallinen prinssiippi tuhoutuu, on monadi eli yksilöllinen sielu aina sama, samoin kuin ovat alempien prinssiippien atomit, jotka olemassaolon ikuisesti virtaavassa vuossa uudelleen syntyneinä ja uudistuneina ruumiillistuvat vetovoimansa vaikutuksesta vielä yhdessä.

Tämä pieni kappale on uusi lisä kaikkeen siihen okkulttiseen tietoon, joka on annettu julkisuuteen, ja se avaa laajoja näkymiä ajatukselle. Se tarkoittaa ensi kädessä sitä, että eksoteerisella opilla sielun kulusta alempien olomuotojen kautta, jota oppia hindut niin yleisesti pitivät totena, vaikkei se pidäkään paikkansa sieluun (viidenteen prinssiippiin) nähden, on kuitenkin jokin todellinen perusta, kunhan sen katsotaan koskevan alempia prinssiippejä.

Sanotte eräässä kohdassa, että muumio sinkoa lakkaamatta näkymättömiä atomeja, jotka läpikäyvät kaikki orgaanisen elämän muodot, ja kauempana sanotte, että jivan, toisen periaatteen, elämänatomit suorittavat näitä kiertokulkuja.

”Occult Fragments” -nimisen kirjoituksen ensimmäisen osan mukaan jiva on ”häviämättömän voiman muoto, joka vapautettuna jostakin atomiryhmästä vetäytyy heti toiseen atomiryhmään”.

Mitä tarkoitetaan silloin elämänatomeilla ja niiden loppumattomalla kiertokululla?

Muumion näkymättömillä atomeilla tarkoitetaan fyysisen ruumiin huomaamattomasti rappeutuvia atomeja, ja jivan elämänatomit ovat silloin jotakin aivan muuta kuin muumion atomeja. Onko sananne käsiteltävä niin, että niin fyysisen ruumiin näkymättömiä atomit kuin jivankin atomit – sen jälkeen kun ne ovat kulkeneet erilaisten elämänmuotojen kautta – palaavat jälleen muodostaakseen uudelleen fyysisen ruumiin ja jivan, ts. elämänperiaatteen sille henkiolennolle, joka on saapunut devakhan-tilan loppuun ja on valmis jälleensyntymään?

Vielä sanotte, että jopa pahimmassa tapauksessa (persoonallisen minän tuhoutuessa) ovat alemmien periaatteiden atomit samat kuin edellisessä elämässä. Käsitteekö tässä sanonta ”alemmat periaatteen” myös neljännen, kama rupan, vai tarkoitetaanko tällä vain alemmaa kolminaisuutta: fyysistä ruumista, jivaa sekä linga shariraa? Näyttää siltä, että tässä erikoistapauksessa ei voitaisi ottaa mukaan kama rupaa, sillä persoonallisen sielun tuhoutuessa tulisi kama rupan olla kahdeksannessa piirissä.

Herää vielä eräs kysymys. Neljännen periaatteen (kama rupan) ja viidennen, manaksen, alemman osan, joka ei voi sulautua kuudenteen, sanotaan vaeltelevan ympäri ”kuorina” ja häviävän ajan kuluessa siihen elementtiin, josta ne ovat rakentuneet. Muodostuvatko myös näiden periaatteiden atomit uudelleen sen jälkeen, kun ne ovat läpikäyneet eri olomuodot, rakentaakseen jälleen seuraavan inkarnaation neljännen ja alemman viidennen periaatteen?

N. D. K.

Toimittajan huomautus [H. P. B.]

Aluksi haluaisimme kiinnittää kirjeenvaihtajamme huomion edellä esitetyn muistutuksen loppulauseeseen. ”Sellainen oli egyptiläisten todellinen oppi”. Sanaa ”todellinen” käytettiin siinä siinä merkityksessä, että sellainen oli se oppi, johon he todella uskoivat erotukseksi sekä niistä opeista, jotka muutamat orientalistit lukevat heidän tiliinsä ja joita W. Oxley lainaa, että siitä, mitä nykyaikaiset länsimaalaiset okkultistit mahdollisesti opettavat. Olisihan vastoin kaikkea tervettä järkeä hyväksyä *kaikki*, mitä egyptiläiset tai joku muu muinaisajan kansa on pitänyt totena; aivan toisin on asian laita niihin okkulttisiin totuuksiin nähden, jotka korkeimmat hierofantit tunsivat ja ilmaisivat viimeisessä vihkimyksessä. Isiksen papit olivat ainoat todelliset vihityt, ja heidän okkulttiset oppinsa olivat vielä salaisemmat kuin kaldealaisten. Heillä oli *sisäisen* temppelin hierofanttien todellinen oppi. Sitten oli *ulkoisen* temppelin pappien puoleksi verhotut uskonkappaleet ja lopuksi suuren, tietämättömän joukon yleinen kansanusko, joka salli kunnioittaa eläimiä jumalallisina. Kuten egyptologi John Gardner Wilkinson on oikein osoittanut, opettivat vihityt papit, että ”kaikki hajoaminen on ainoastaan syy uudelleen luomisiin – mikään, joka kerran on ollut olemassa, ei häviä, vaan oliot, jotka näennäisesti hävitetään, muuttavat ainoastaan luonnettaan ja siirtyvät toiseen muotoon”. Esillä olevassa tapauksessa on *egyptiläinen atomioppi* sopusoinnussa meidän omien okkulttisten opetustemme kanssa. Edellä esitettyissä muistutuksessa ovat sanat ”jivan elämänatomit” otettu ankaran kirjaimellisessa mielessä. Se muistuttaa meitä samalla, enemmän kuin koskaan, siitä tärkeästä tosiasiasta, ettei koskaan voi olla kyllin huolellinen yrittäessään selvin sanoin ilmaista uusia asioita kirjoittaessaan metafyyysisistä aiheista. Keksittäessä noita sanoja ei todellakaan ajateltu, että koko ajatus oli aivan uusi ”keksintö”, joka puutteellisuudessaan antoi aiheen uusiin väärinkäsityksiin.

Epäilemättä *jiva* eli *praana* (elämänprinsiippi) on jotakin aivan muuta kuin ne atomit, joita se elähdyttää. Viimeksi mainitut kuuluvat aineen alimpaan eli karkeimpaan olomuotoon – *objektiivisesti* rajoitettuun, ja ensiksi mainittu korkeimpaan olomuotoon – siihen olomuotoon, jota vihkimättömät, tietämättöminä sen luonteesta, kutsuisivat ”objektiivisesti äärelliseksi” mutta jota – välttääksemme väärinkäsitystä tulevaisuudessa – ehkä sallitaan kutsua *subjektiivisesti ikuiseksi*, vaikka samalla kertaa ja tietyissä mielessä pysyväksi olemassaoloksi – miten paradoksaaliselta ja epätieteelliseltä sanonta voi tuntuakin.¹

Elämä, sanoo okkultisti, on ikuinen, luomaton energia ja jota-kin, joka äärettömässä maailmankaikkeudessa yksin edustaa sitä, jota tiedemiehet ovat sopineet nimitettäväksi jatkuvuusprinsiipiksi eli -laiksi, vaikka he tällöin ymmärtävät sen tarkoittavan ainoastaan *ehdollisen* loputonta kehitystä. Mutta kun nyt uusimman tieteen oppineimmat professorit myöntävät, että ”ollaan yhtä oikeutettuja pitämään energiaa objektiivisena todellisuutena kuin materiaa itseään”, ja kun elämä, okkulttisen opin mukaan, on tämä *yksi ainoa* energia, joka vaikuttaa proteusmaisesti mitä erilaisimmissa muodoissa, on okkultisteilla oikeus käyttää tuollaista sanontaa. Elämä on aina läsnä aineen atomissa, olkoon sitten kysymys orgaanisesta tai epäorgaanisesta aineesta, mitä eroa okkultistit eivät tahdo myöntää olevan olemassa. Heidän väitteensä mukaan elämää on niin orgaanisessa kuin epäorgaanisessakin aineessa. Elämän-energian ollessa aktiivisena atomissa, ko. atomi on orgaaninen, sen

1 Vaikka adeptien kielessä on tietty sanonta tälle käsitteelle, niin kuinka on mahdollista kääntää se eurooppalaiselle kielelle? Mikä nimi voidaan antaa sille, joka on *objektiivista* ja kuitenkin *aineetonta* äärellisiin ilmennyksiinsä nähden ja joka on *subjektiivista* ja kuitenkin ikuisen olemukseensa nähden *aineellista* (vaikkei meidän käsityksemme mukaista *ainetta*)? Kun olemme selittäneet tämän niin hyvin kuin olemme osanneet, jätämme sopivamman sanan löytämisen oppineiden englantilaisten okkultistiemme tehtäväksi.

ollessa taas piilevänä tai levossa, atomi on epäorgaaninen. Vaikka lukijaa sana ”elämänatomi” tavallaan johtaa harhaan, se ei kuitenkaan ole väärä, koska okkultistit eivät pidä mitään luonnossa olevaa epäorgaanisena eivätkä tahdo tietää mitään ”kuolleista” atomeista, minkä merkityksen tiede tälle laatusanalle antaneekin. Elämän alkuperää koskeva laki, sellaisena kuin se tavallisesti ymmärretään, johtuu tiedemiesten *okkulttisen* fysiikan tietämättömyydestä. Se hyväksytään, koska tiedemies ei ole pystynyt keksimään niitä keinoja, jotka voivat herättää toimintaan sen uinuvan elämän, joka asustaa siinä, mitä hän sanoo epäorgaaniseksi atomiksi. Tästä johtuu se väärä johtopäätös, että elävä olento voi syntyä ainoastaan toisesta elävästä olenosta, ikään kuin luonnossa olisi koskaan ollut sellaista kuin *kuollutta* ainetta! Tämän näkökannan mukaan ja ollaksemme johdonmukaisia pitäisi muuliaasikin laskea kuuluvaksi epäorgaaniseen maailmaan, koska se ei voi jatkaa sukua ja synnyttää elämää.

Olemme viipyneet kauan yllä esitetyssä asiassa, koska se välittömästi torjuu kaikki tulevat vastaväitteet sitä väitettä vastaan, että useita tuhansia vuosia vanha muumio voi säteillä atomeja. Mutta tarkoitus olisi ehkä selvinnyt paremmin, jos ”jivan elämänatomien” asemesta olisimme puhuneet ”atomeista, joita elävöittää uinuva jiva eli elämänenergia”. Taas se jivan määritelmä, jonka kirjoittaja on lainannut Occult Fragmentista n:o 1, on kokonaisuutta silmällä pitäen täysin oikea – silti se voitaisiin ilmaista laajemminkin, vaikka asia tuskin tulisi siitä selvemmäksi. *Jiva* eli elämänprinsiippi, joka elähdyttää ihmistä, eläintä, kasvia ja jopa mineraalia, on varmasti ”häviämättömän voiman muoto”, koska tämä voima on ainoa elämä, *anima mundi*, universaalinen elävä sielu ja se erilainen tapa, jolla objektiiviset esineet luonnossa esiintyvät meille atomisissa yhdistelmissään eli ryhmissään, kuten mineraaleina, kasveina, eläiminä jne. Ne ovat kaikki erilaisia muotoja tai tiloja, joissa tämä voima ilmenee. Jos tuo voima olisi jonakin silmänräpäyksenä

– emme halua sanoa poissa oleva, sillä se on mahdotonta, koska tuo voima on kaikkialla läsnä oleva – toimimaton, esimerkiksi josakin kivessä, niin kiven osaset menettäisivät heti koossapitävän ominaisuutensa ja erkanisivat yhtä nopeasti, vaikka voima kuitenkin olisi jäljellä jokaisessa sen irronneessa osasessa, joskin uinuvana. Lauseen jatko, jossa sanotaan, että jos tämä häviämätön voima ”eroaa jostakin atomiryhmästä, niin sen heti vetää puoleensa toiset ryhmät”, ei väitä, että ko. voima kokonaan jättää ensimmäisen ryhmän, vaan ainoastaan, että se siirtää *vis vivansa* eli elämänenergiansa – liike-energiansa – toiseen ryhmään. Mutta kun se ilmenee tuossa seuraavassa ryhmässä jonakin, jota sanotaan kineettiseksi energiaksi, tästä ei seuraa, että se olisi kokonaan ensimmäiseltä ryhmältä riistetty, sillä se on jatkuvasti läsnä siinä potentiaalienergiana eli latenttina elämänä.¹

Tämä on okkultismin pää- ja perustotuus, ja sen täydellisestä tuntemisesta riippuu jokaisen ilmiön selittäminen. Jos emme myönnä tätä näkökohtaa, meidän täytyy luopua kaikista muista okkulttisista totuuksista. Elämänatomin joutumisella ”loppumattoman kiertokulkuihin” ymmärretään näin ollen aivan yksinkertaisesti seuraavaa: me pidämme ja sanomme, okkulttista sanontatapaamme noudattaen, niitä atomeja, jotka kineettinen energia saattaa liikkeeseen, ”elämänatomeiksi”, kun sen sijaan niitä atomeja, jotka toistaiseksi ovat passiivisia sisältäessään ainoastaan *näkymätöntä* potentiaalienergiaa, nimitämme ”uinuviksi atomeiksi”, ja pidämme samalla kertaa näiden kahden energiamuodon synnyttäjänä

1 Parempien sanojen puuttuessa meidän on pakko käyttää sanoja, jotka ovat tulleet käytäntöön nykyisessä tieteessä – vaikka ne eivät täydellisesti vastaa-kaan sitä ajatusta, joka olisi tarkoitus herättää lukijassa. On turha toivoa, että okkulttista oppia koskaan ymmärrettäisiin täydellisesti – ei edes sen harvoja perusprinsippiä, jotka voidaan turvallisesti esittää maailmalle laajalti – ennen kuin julkaistaan erityinen sanakirja, joka sisältää ja selittää ne, ja mikä vieläkin tärkeämpää: ennen kuin siinä opetettujen termien täsmällinen ja oikea merkitys hallitaan täydellisesti.

yhtä ja samaa energiaa eli elämää. Meidän on vedottava lukijoidemme kärsivällisyyteen: emme ole tiedemiehiä emmekä englantilaisia oppineita. Olosuhteiden pakottamana tuomme julki sen vähäisen, mitä tiedämme, ja teemme voitavamme selittäessämme asioita parhaan kykymme mukaan. Tietämättöminä Newtonin laeista me väitämme tietävämme jotakin ainoastaan liikkeen *okkulttisista* laeista.

Ja nyt hindulaiseen oppiin sielunvaelluksesta. Sillä on totuuden perusta, ja se on itse asiassa kiistämätön totuus mutta ainoastaan inhimillisiin atomeihin ja vuodatuksiin nähden, eikä tämä koske ainoastaan ihmisen kuolemanjälkeistä aikaa vaan koko hänen elinkauttaan. Se, mitä on esitetty *Manun lakikirjan*¹ niissä jakeissa, joissa sanotaan, että ”jokainen teko, olkoon se sitten ajateltu, lausuttu tai ulkonainen teko, kantaa hyvää tai huonoa hedelmää” (karmaa) ja että ”*ihmisten* (ei sielujen) monenlaiset kiertokulut korkeimpien, väli- ja alitilojen kautta aiheutuvat heidän toiminoistaan” ja edelleen, ”että Brahmanin tappaja siirtyy koiran, karhun, aasin, kamelin, vuohen, lampaan, linnun jne. ruumiiseen”, ei suinkaan koske inhimillistä minää (egoa) vaan ainoastaan ihmisen ruumiin atomeja, hänen alempaa kolmiotaan ja hänestä ulosvirtaavia fluidumeja. Saattaa kyllä olla bramiineille eduksi vääristellä omaksi edukseen näiden lakien todellista tarkoitusta, mutta tuossa lainatut sanat eivät koskaan sisältäneet sitä merkitystä, joka niille sittemmin annettiin. Bramiinit sovelluttivat niitä itsekkäästi itseensä, sitä vastoin ”Brahmanilla” allegorisesti tarkoitettiin ihmisen seitsemättä periaattia, hänen kuolematonta monadiansa ja persoonallisen minänsä sisintä olemusta. Siitä, joka itsessään tappaa tai sammuttaa Parabrahmanin valon ts. erottaa persoonallisen minänsä *atmasta* ja tappaa siten tulevan ”devakhanasukkaan”, tulee ”Brahmanin tappaja”. Sen sijaan että hän helpottaisi hyveellisellä

1 Luku XII, 3 ja XIII, 54-55.

elämällä ja henkisin ponnistuksin *buddhin* ja *manaksen* yhtymistä, hän tuomitsee omilla huonoilla teoillaan alempien prinssiipiensä jokaisen atomin sen magneettisen sukulaisuuden perusteella, jonka hänen himonsa ovat luoneet, vetäytymään ja siirtymään alempien eläinten tai raakalaisten ruumiisiin.

Tämä on sielunvaelluksen todellinen sisältö. Mutta tätä ei pidä ymmärtää siten, että tuollainen ihmisten osasten sekoittuminen eläin- tai jopa kasviatomeihin sisältäisi ajatuksen persoonallisesta rangaistuksesta sinänsä, sillä tätä ei luonnollisestikaan tarkoiteta. Mutta tässä on aikaansaatu syy, jonka vaikutukset voivat ilmetä läpi monien toisiaan seuraavien jälleensyntymien, ellei persoonallisuus ole tuhoutunut. Muussa tapauksessa tulevat syystä johtunut seuraus ja jokaisesta seurauksesta vuorostaan johtuva syy seuraamaan mukana jälleensyntymien ketjussa, ja kerran annettu sysäys häviää vasta pralajan kynnyksellä. Tästä kuitenkin myöhemmin. Mutta jopa kaikista adepteista korkeimman ja jaloimman, Gautama Buddhan, sanoja on samalla tavoin väärin ymmärretty, vääristely ja tehty naurunalaisiksi sen vuoksi, että ollaan oltu tietämättömiä niiden esoteerisesta merkityksestä. *Hinajanaa*, buddhalaisten sielunvaelluksen alinta muotoa, on ymmärretty yhtä vähän kuin *mahajanaa*, sen korkeinta muotoa, ja myös syytetään Sakyamunia, tuota viisaista viisainta, idioottimaisesta taikauskosta, kun hänen kerrotaan joskus sanoneen bhikkhuillensa (munkeillensa) kiinnittäessään heidän huomiotaan erääseen luutaan, että ”se oli muinoin ollut noviisi, joka kieltäytyttyään lakaisemasta kokoontumishuonetta oli jälleensyntynyt luutana” (!). Miksi ei koeteta ennen tuomitsemista ottaa selvää kuvaannollisten sanontojen todellisesta tarkoituksesta? Miksi pilkkaamme, ennen kuin ymmärrämme? Onko vai eikö ole se, jota sanotaan magneettiseksi fluidumiksi, jotakin ainetta tai substanssia, vaikka se olisikin näkymätöntä ja painotonta?

Jos *The Unseen Universe* -teoksen oppineet tekijät kieltäytyivät pitämästä valoa, lämpöä ja sähköä pelkästään painottomina ja osoittivat, että kutakin mainittua ilmiötä on oikeus pitää objektiivisina todellisuuksina aivan kuin ainetta itseään, niin silloin on meillä paljon suurempi oikeus menetellä samoin mesmeriseen eli magneettiseen fluidumiin nähden, joka virtaa joko ihmisestä toiseen tai myös ihmisestä johonkin, jota sanotaan *elottomaksi* esineeksi. Ei riitä, että tätä fluidumia sanotaan eräänlaiseksi molekulaariseksi energiaksi, kuten esimerkiksi lämpöä, sillä se on paljon muutakin. Meille sanotaan lämpöä syntyvän aina, kun tunnettu energia muutetaan molekulaariseksi energiaksi, ja jokainen uinuvista atomeista eli ns. epäorgaanisesta materiasta koostunut aine voi säteillä sitä. Magneettinen fluidumi, joka virtaa elävän ihmisen ruumiista, on sitä vastoin *itse elämää*.

Juuri ”elämänatomeja” ihminen säteilee pois sokeassa intohimosaan tietämättään, ja kuitenkin tekee hän sen yhtä voimaperäisesti kuin mesmerisoija, joka itsetietoisesti ja tahtonsa johtamana siirtää niitä itsestään mihin kohteeseen tahansa. Jos joku ihminen antaa ylivallan hyvin voimakkaalle tunteelle, kuten vihalle, surulle, jne., jonkin puun alla tai sen läheisyydessä taikka ollessaan suoranaisesti kosketuksessa johonkin kiveen, niin monien tuhansien vuosien jälkeen saattaa kuka tahansa jonkin verran kehittynyt psykometrisoija nähdä tuon henkilön ja tuntea hänen tunteensa koskettamalla yhtä ainoata pientä tuon puun tai kiven sirua. Kun pidätte jotakin esinettä kädessänne, niin teidän elonatominne kyllästävät sen, nuo elonatomit, joita otetaan ja annetaan ja jotka muuttuvat ja siirtyvät meissä elämämme joka silmänräpäyksellä. Animaalinen lämpö on ainoastaan joukko molekulaarisessa liikkeessä olevia elämänatomeja. Ei tarvita adeptin tietoja vaan aivan yksinkertaisesti hyvän selvänäkijän luonnolta saama lahja, nähdäkseen niiden tulevan ja menevän ihmisestä esineeseen ja *päinvastoin* sinertävänä, lepattavana liekkinä. Miksi ei sitten edellä mainittua luutaa olisi

voitu valmistaa pensaasta, joka hyvin todennäköisesti kasvoi sen rakennuksen läheisyydessä, jossa tuo laiska noviisi asui, pensaasta, jota hän ehkä monta kertaa kosketteli ollessaan suutuksissaan, mikä johtui hänen laiskuudestaan ja haluttomuudestaan täyttää velvollisuutensa – miksi ei jokin osa hänen elämänatomeistaan olisi voinut tunkeutua siihen aineeseen, josta mainittu luuta oli kerran tuleva tehdyksi, ja siten Buddhan havaitsemaksi hänen yli-inhimillisten (ei *yliluonnollisten*) kykyjensä avulla. Luonnonprosessit ovat lakkaamatonta lainaamista ja takaisin antamista. Materialistinen skeptikko ei kuitenkaan koskaan tule käsittämään mitään muuta kuin sananmukaisen, kuolleen kirjaimen mukaisen merkityksen. Me kehottaisimme niitä kristillisiä orientalisteja, jotka naureskelevat tälle Buddhan opetusten kohdalle, vertaamaan sitä eräaseen tiettyyn Kristuksen opetukseen evankeliumeissa. Opetuslastensa kysymykseen: ”Kuka teki syntiä, tämä mieskö vai hänen vanhempansa, koska hän syntyi sokeana?” – he saivat vastaukseksi, ”ettei tämä mies ollut tehnyt syntiä eivätkä hänen vanhempansa, vaan siksi että Jumalan teot hänessä tulisivat ilmi” (Joh. IX, 2-3).

Gautaman opetuksella on tieteellinen ja filosofinen merkitys ainakin jokaiselle okkultistille, joskin sen merkitys saattaa ulkopuoliselle olla epäselvä. Tuolla kristinuskon perustajan sanomaksi väitetyllä vastauksella, jonka liiaksi intoilevat ja tietämättömät elämänkerran kirjoittajat ovat panneet Jeesuksen suuhun luultavasti satoja vuosia myöhemmin, ei ole samaa esoteerista merkitystä kuin Jeesuksen monilla muilla lausumilla. Tuo väitetty opetus on täysin aiheeton ja heidän omaa Jumalaansa pilkkaava moite, sillä sehän väittää selvästi, että Jumaluus haluten tuoda ilmi voimansa on etukäteen tuominnut viattoman miehen koko elämän kestävän sokeuden kidutukseen. Yhtä hyvin voitaisi syyttää Kristusta 39 artiklan laatijaksi.

Lopuksi, pitkän vastauksemme päätteeksi sanomme: aikaisemmin mainitsemamme alemmat periaatteet ovat ensimmäinen,

toinen ja kolmas prinsiippi. Niihin ei voi kuulua *kama rupa*, sillä se kuuluu keskelle, ei alempiin prinsiippeihin. Ja kirjeenvaihtajamme jatkokysymykseen, ”yhdistetäänkö myös näiden prinsiippien (neljännen ja viidennen) atomit sen jälkeen, kun ne ovat läpikäyneet eri olomuodot, muodostamaan jälleen seuraavan inkarnaation neljännen ja alemman viidennen prinsiipin” vastaamme: ”kyllä, niin tapahtuu”. Syy, miksi olemme näin pitkällä lausunnolla koettaneet selittää tätä oppia ”elämänatomeista”, on läheisessä yhteydessä tähän viimeiseen kysymykseen, ja lisäksi oli tarkoituksemme tuoda esille vielä eräs rikassisältöinen vihje. Tällä hetkellä emme kuitenkaan tunne voivamme esittää enempää yksityiskohtia.

The Theosophist, Vol. IV, 1883

Unet

Kys. Mitkä ”prinsiipit” ovat toiminnassa unia nähtäessä?

Vast. Vaikuttavat ”prinsiipit” tavallisissa unissa – jotka on erotettava todellisista unista ja joita voidaan nimittää ”joutouniksi” – ovat peräisin *kamasta*, persoonallisen minän ja halun keskuksesta, jonka alemman manaksen uinuvat muistot ovat herättäneet sekavaan toimintaan.

Kys. Mikä on ”alempi manas”?

Vast. Sitä nimitetään tavallisesti eläimelliseksi sieluksi (heprealaisten kabbalistien *nefesh*). Se on se säde, joka emanoituu (”valuu ulos”) korkeammasta manaksesta eli pysyvästä minästä ja joka on se ”prinsiippi”, joka muodostaa inhimillisen järjen – eläimissä vaiston ja myös unen. Kaman ja ”eläimellisen sielun” yhteistoiminta on kuitenkin pelkästään vain mekaaninen. Siinä vaikuttaa vaisto eikä järki. Ruumiin unen aikana ne vastaanottavat ja lähettävät mekaanisesti sähköimpulsseja eri hermokeskuksista. Ne eivät juuri lainkaan vaikuta aivoihin, ja muisti tietenkin tallettaa ne ilman tiettyä järjestystä tai loogista johdonmukaisuutta. Herätessä nämä vaikutelmat häipyvät vähitellen niin kuin ohi vilahtava varjo, jolla ei ole mitään aineellista perustaa. Mutta silti muisti voi merkillisen kykynsä vuoksi nekin todeta ja säilyttää, kun niiden aikaansaama vaikutelma on riittävän voimakas. Mutta sääntönä voitaneen pitää, että muistimme rekisteröi vain ne epämääräiset ja sekavat vaikutelmat, jotka aivot saavat heräämisen hetkellä. ”Unien” tätä puolta on kuitenkin tutkittu riittävästi ja kuvattu riittävän oikein uudemmissa fysiologisissa ja biologisissa teoksissa, koska sellaiset

ihmisten unet eivät paljonkaan poikkea eläinten unista. Täysin *terra incognita* (tuntematon maa) tietelle ovat todelliset unet ja korkeamman minän kokemukset, joita niitäkin sanotaan uniksi, vaikka niin ei saisi tehdä, sillä silloin sekoitamme niihin muut unen aikana koetut ”näyt”.

Kys. *Miten ne eroavat toisistaan?*

Vast. Todellisten unien luonnetta ja toimintoja ei voida ymmärtää, elleimme myönnä fyysisestä ruumiista riippumattoman kuolemattoman minän olemassaoloa kuolevaisessa ihmisessä, sillä asia käy täysin mahdottomaksi ymmärtää, elleimme usko – sitä, mikä on tosiasia –, että unen aikana ruumis on vain elävä tomumaja, jonka mahdollisuudet itsenäiseen ajatteluun ovat miltei täysin lamassa.

Mutta jos myönnämme korkeamman eli pysyvän *minän* olemassaolon meissä – jota minää ei pidä sekoittaa siihen, mitä me nimitämme ”korkeammaksi itseksi” –, me voimme käsittää, että ne, joita usein pidämme unina, yleisesti katsoen joutavanpäiväisenä mielikuvien leikkinä, ovatkin todellisuudessa *sisäisen* ihmisen elämän ja sieltä täältä kokemusten muistikirjasta reväistyjä lehtiä, joiden hämärän muiston meidän fyysinen muistimme vääristää heräämisen hetkellä enemmän tai vähemmän. Fyysiset aivot tavoittavat koneellisesti muutamia vaikutelmia *sisäisen* ihmisen täydellisen vapauden hetkinä ajattelemista ajatuksista, havaitsemista tosiasioista ja suorittamista teoista. Sillä meidän *minämme* elää omaa erillistä elämäänsä tomumajansa vankilassa aina silloin, kun se vapautuu aineen pakkopaidasta, so. fyysisen ihmisen unen aikana. Juuri tämä *minä* on näyttelijä, todellinen ihminen, tosi ihmellinen itse. Mutta fyysinen ihminen ei voi tuntea eikä olla taajuinen unien aikana, sillä persoonallisuus, ulkoinen ihminen aivoineen ja ajatusvälineineen on enemmän tai vähemmän täydellisesti lamaantunut.

Me voimme hyvin verrata todellista minää vankiin ja fyysistä persoonallisuutta hänen vankilansa vanginvartijaan. Jos vanginvartija vaipuu uneen, vanki pakenee tai ainakin siirtyy vankilansa seinien ulkopuolelle. Vartija on puoliunessa ja vilkaisee koko ajan torkahdellen ulos ikkunasta, jonka lävitse hän saattaa havaita vain silloin tällöin välähdyksiä vangistaan, joka on kuin jonkinlainen ikkunan edessä liikahteleva varjo. Mutta mitä hän voi tietää holkkinsa varsinaisista teoista ja varsinkaan hänen ajatuksistaan?

Kys. Eivätkö toisen ajatukset juurru toiseen?

Vast. Ei missään tapauksessa unen aikana, sillä todellinen minä ei ajattele siten kuin hänen haihtuva ja ajallinen persoonallisuutensa ajattelee. Valveilla ollessa korkeamman minän ajatukset ja ääni voivat tavoittaa tai olla tavoittamatta vanginvartijansa, fyysisen ihmisen, sillä ne hän ovat sama kuin *omantunnon ääni*, mutta unen aikana ne ovat ehdottomasti vain ”huutavan ääni erämaassa”. *Todellisen* ihmisen eli kuolemattoman ”yksilöllisyyden” ajatukset, kuvat ja näyt menneisyydestä ja tulevaisuudesta ovat nykyisyyttä, eikä hänen ajatuksensa ole meidän ajatustemme kaltaisia, jotka ovat subjektiivisia kuvia aivoissamme, vaan eläviä tekoja ja toimintoja, läsnä olevia todellisuuksia. Ne ovat todellisuuksia niin kuin muinoin, jolloin ei ollut olemassa ääneen lausuttua puhetta ja jolloin ajatukset olivat asioita, eikä ihmisten tarvinnut ilmentää niitä sanoin, sillä ne välittömästi ilmenivät toimivana *kriya shaktin*, tuon salaperäisen voiman vaikutuksesta, joka silmänräpäyksessä muuntaa aatteet näkyviin muotoihin. Nämä muodot olivat yhtä ulkokohtaiset varhaisen *kolmannen* rodun ihmiselle kuin silmin havaitsemamme kohteet ovat nyt meille.

Kys. Miten sitten esoteerinen filosofia selittää sen, että edes muutamamat minän ajatuskatkelmat voivat välittyä fyysiseen muistiimme, joka voi joskus säilyttää ne?

Vast. Kaikki tuollaiset ovat heijastusta nukkuvan aivoihin, kuin ulkopuolella tapahtuvien asioiden teltan kangasseiniin heijastuvat

varjot, jotka teltassa oleskeleva havaitsee herätessään. Silloin ihminen ajattelee, että hän on nähnyt unta tuosta kaikesta ja tuntee, että *hän* on ikään kuin elänyt mukana jossakin, kun todellisuudessa ovat kysymyksessä todellisen minän *ajatustoiminnat*, jotka hän on hämäästi havainnut. Hänen herättyään täysin hänen muistikuvansa tulevat minuutti minuutilta yhä sekavammiksi ja sekoittuvat fyysisistä aivoista heijastuviin kuviin, siinä toimivana voimana on se ärsyke, joka aiheuttaa nukkuvan heräämisen. Nämä muistikuvat panevat assosiaation vaikutuksesta liikkeelle erilaisia ajatusketjuja.

Kys. On vaikea tajuta, kuinka minä voi yön aikana toimia asioiden parissa, jotka ovat tapahtuneet kauan sitten. Eikö sanottu, että unet eivät ole subjektiivisia?

Vast. Kuinka ne voisivat olla subjektiivisia, kun unitila sinänsä meille ja joka tapauksessa meidän tasollamme on subjektiivinen? Unta näkeväille (minälle) hänen omalla tasollaan sen tason asiat ovat hänelle yhtä objektiiviset kuin meidän tekomme ovat meille.

Kys. Mitkä aistit ovat toiminnassa unissa?

Vast. Nukkuvan aistit vastaanottavat tilapäisesti ärsykeitä, ja ne heräävät mekaaniseen toimintaan. Se, mitä hän kuulee ja näkee, on kuten sanottu minän ajatusten vääristynyttä heijastusta. Minä on sangen henkinen ja hyvin läheisesti yhdistynyt korkeampiin periaatteisiin buddhiin ja atmaan. Nuo korkeammat periaatteet ovat täydellisesti toimimattomat meidän tasollamme, ja korkeampi minä (*manas*) itsekin on enemmän tai vähemmän nukuksissa fyysisen ihmisen ollessa hereillä. Tämä pitää paikkansa varsinkin, kun kysymyksessä ovat hyvin materialistisesti suuntautuneet ihmiset. Niin nukuksissa ovat henkiset kyvyt, koska minä on niin aineen kahlitsema, että *se* tuskin voi kohdistaa koko huomiotaan ihmisen tekoihin, vaikka tämä tekisi sellaisia syntejä, joista tuo minä – yhdistyttyään jälleen *alempaan* manakseensa – kärsii tulevaisuudessa yhteisvastuullisena sen kanssa. Se merkitsee, kuten sanoin, että tuon minän heijastamista vaikutuksista koostuu se,

mitä me sanomme omaksitunnoksi. Ja siinä määrin kuin persoonallisuus, alempi sielu (eli *manas*) yhdistyy korkeampaan tajuntaan eli EGOON, tulee tämä vaikutus kuolevaisen ihmisen elämään selvemmäksi.

Kys. *Onko tämä Ego siis sama kuin ”korkeampi minä”?*

Vast. Kyllä, se on buddhin valaisema korkeampi manas, itsetietoisuuden periaate, lyhyesti sanoen ”minä olen minä” -tietoisuus. Se on karana sharira, kuolematon ihminen, joka siirtyy jälleensyntymästä toiseen.

Kys. *Onko varsinaisen unitilan muistirekisteri eli ”muistin taulu” erilainen kuin valvetilan?*

Vast. Koska unet todellisuudessa ovat minän toimintoja fyysisen unen aikana, ne tietenkin tulevat merkityksi muistiin niiden omalla tasolla ja saavat aikaan niitä vastaavat vaikutukset tällä tasolla. Mutta on aina muistettava, että unet yleensä, ja sellaisina kuin me ne tunnemme, ovat yksinkertaisesti vain näiden tosiasioiden himmeitä muistikuvia päivätajunnassamme.

Sattuu todella usein, ettei meillä herätessämme ole minkäänlaisia muistikuvia siitä, että olisimme lainkaan nähneet unia, mutta myöhemmin päivän kuluessa välähtää äkkiä mieleemme jonkin unen muisto. Tähän on monia syitä. Se on samantapainen asia, joka joskus tapahtuu meille jokaiselle. Usein jokin vaikutelma, tuoksu, vieläpä satunnainen melu tai jokin ääni, tuo silmänräpäyksessä mieleen kauan unohtuneita tapahtumia, näkymiä ja henkilöitä. Jotakin siitä, mitä ”yöllinen näyttelijä” eli Ego näki, teki tai ajatteli, painui silloin fyysisiin aivoihin, mutta ei tullut tietoiseen päivätajuiseen muistiin jostakin fyysisestä syystä tai esteestä johtuen. Tämä vaikutelma tulee kyllä merkityksi aivojen asiaankuuluvaan soluun tai hermokeskukseen, mutta jostakin satunnaisesta seikasta johtuen se jää niin sanoaksemme ”odottamaan aikaansa”, kunnes jokin seikka antaa sille tarvittavan sysäyksen. Silloin aivot pudottavat sen välittömästi valvetajuisen ihmisen tietoiseen muistiin. Sillä

heti kun on olemassa vaaditut edellytykset, tuo tietty keskus alkaa samassa toimia ja suorittaa sen työn, joka sen oli tehtävä mutta joka aikanaan oli estynyt toteutumasta.

Kys. Millainen on sitten näiden tapahtumien kulku?

Vast. On olemassa jonkinlainen tietoinen ”lennätinyhteys” jatkuvasti yöllä ja päivällä fyysisten aivojen ja sisäisen ihmisen välillä. Aivot ovat merkillisen monimutkainen organismi sekä fyysisesti että metafysisesti. Ne ovat kuin puu, jonka kuoren voi poistaa kerros kerrokselta. Jokainen kerros on erilainen kuin kaikki toiset kerrokset, ja jokaisella kerroksella on oma erikoistehtävänsä, omat toimintonsa ja omat ominaisuutensa.

Kys. Mikä erottaa ”unimuistin” ja mielikuvituksen valvetajunnan vastaavista ominaisuuksista?

Vast. Unen aikana fyysinen muisti ja mielikuvitus ovat tietenkin passiiviset, koska unennäköjä nukkuu: hänen aivonsa nukkuvat, hänen muistinsa nukkuu, kaikki hänen toimintonsa uinuvat ja ovat levossa. Vain silloin kun niihin kohdistuu jokin ärsyke, kuten teille sanoin, ne heräävät. Nukkuvan tajunta ei siten ole aktiivinen vaan passiivinen. Mutta sisäinen ihminen, todellinen minä kuitenkin toimii itsenäisesti ruumiin ollessa unessa, eikä kuitenkaan ei ole luultavaa, että kukaan meistä – ellei ole perin pohjin tutustunut okkulttiseen fysiologiaan – kykenee ymmärtämään sen toiminnan luonnetta.

Kys. Mikä on astraalivalon ja akashan suhde muistiin?

Vast. Ensiksi mainittu on eläinihmisen ”muistitaulu”, jälkimmäinen henkisen minän. Minän ”unet”, samoin kuin fyysisen ihmisen teot, tulevat kaikki merkityiksi muistiin, koska kummatkin ovat syihin perustuvia toimintoja ja saavat siten aikaan seurauksia. Lukekaa artikkeli ”Karmallisia näkyjä”¹, ja huomioikaa kuvaus

1 https://www.teosofia.net/e-kirjat/HPB-Okkulttisia_kertomuksia.pdf#29
– Toim. huom.

todellisesta minästä istumassa sankarin elämän tarkkailijana, niin ehkäpä jokin seikka herättää huomioltanne.

Kys. *Mikä varsinaisesti on astraalivalo?*

Vast. Kuten esoteerinen filosofia meille opettaa, *astraalivalo* on metafyyssisessä mielessä käsitettävän universaalien aatteilun pohjasaakka. Vaikka se on näkymätön, se on kuitenkin niin sanoaksemme viimeksi mainitun fosforinhohtoinen säteily sekä sen ja ihmisen ajatuskykyjen keskinen väliaine. Juuri ihmisten ajatukset saastuttavat astraalivalon ja tekevät sen siksi, mitä se on – kaiken inhimillisen ja varsinkin sielullisen pahan varastohuoneeksi. Astraalivalo säteilynä alkuperäisessä muodossaan on täysin puhdas, vaikka mitä alemmas se laskeutuu lähestyessään maallista piiriämme, sitä enemmän se erilaistuu ja tulee sen seurauksena epäpuhtaaksi varsinaiselta olemukseltaankin. Mutta ihminen on merkittävällä tavalla mukana tässä saastuttamisessa ja luovuttaa sen olennaisen osan paljon parempana takaisin kuin se oli silloin, kun hän sai sen.

Kys. *Voitteko selittää meille, mikä on sen suhde ihmiseen ja miten se vaikuttaa unielämään?*

Vast. Erilaistuminen fyysisessä maailmassa on rajaton. Universaali aatteilu – eli *mahat*, jos niin haluatte, – lähettää yhdenkaltaista säteilyään erilaistuneeseen maailmaan, ja se tavoittaa inhimilliset eli *persoonalliset* järkevät astraalivalon välityksellä.

Kys. *Mutta eikö meidän tajuntamme saa valaistustaan suoraan korkeammalta manakselta alemman manaksen kautta? Ja eikö edellä mainittu ole jumalallisen aatteilun puhdas emanaatio – ”manasaputrat”, jotka ruumiillistuivat ihmisiin?*

Vast. Kyllä ne ovat. Yksilölliset *manasaputrat* eli kumaarat ovat jumalallisen aatteilun suoranaisia sädehdyksiä – ”yksilölliset” lukemattomien ruumiillistumien aiheuttamaa myöhemmin tapahtunutta erilaistumista ajatellen. Kaiken kaikkiaan ne ovat tuon aatteilun meidän tasollemme tullut yhteinen koostuma tai

meidän kannaltamme katsoen *mahat*, niin kuin *dhyan tshohanit* omassa koostumassaan ovat SANA eli ”Logos” maailman muodostuessa. Jos persoonallisuuksia, alempia manaksia ja maallista järkeä, inspiroisi ja valaisisi vain niiden korkeammat *toiset minät*, tässä maailmassa olisi vähän syntiä. Mutta niin ei ole asian laita, ja sotkeutuessaan astraalivalon verkon silmukoihin ne irrottautuvat yhä enemmän synnyttäjistään, minuuksista. Lukekaa ja tutkikaa, mitä Éliphas Lévi sanoo astraalivalosta, jota hän kutsuu Saatanaksi ja Suureksi Käärmeeksi. Astraalivalo on ymmärretty liian sananmukaisesti ja arveltu sen tarkoittavan jonkinlaista toista sinitaivasta. Kuitenkin tämä mielikuvitusavaruus, johon ovat painuneet lukemattomat kuvat kaikesta siitä, mitä on ollut, on ja tulee olemaan, on liiankin synkkä todellisuus. Siitä tulee ihmisessä ja ihmiselle – jos hän on vähänkin psyykkinen, ja kuka ei sitä olisi? – kiusaava paha henki, hänen ”paha enkelinsä” ja houkuttelija kaikkein pahimpiin tekoihimme. Se vaikuttaa jopa nukkuvan ihmisen tahtoon näyillä, jotka painautuvat hänen lepotilassa oleviin aivoihinsa (joita näkyjä ei pidä sekoittaa ”uniin”), ja nämä siemenet tuottavat hedelmänsä, kun hän herää.

Kys. Mitä osaa tahto näyttelee unissa?

Vast. Ulkoisen ihmisen tahto, meidän tahtomisemme, tietenkin nukkuu eikä ole unissa aktiivinen, mutta eräänlainen suuntaus voidaan antaa nukkuvalle tahdolle sen passiivisen tilan aikana ja saada aikaan tiettyjä jälkivaikutuksia käyttämällä hyväksi miltei koneellisesti toimivaa kahden tai useamman ”prinsiipin” vuorovaikutusta niin, että ne hereillä ollessa toimivat täydessä sopusoinnussa ilman minkäänlaista kitkaa tai ainoatakaan vääriä käsitystä. Mutta tämä on eräs ”mustan magian” metkuista. Jos sitä käytetään hyviin tarkoituksiin, se kuuluu okkultistin harjoitusohjelmaan. Ihmisen on oltava pitkälle kehittynyt ”polulla”, ennen kuin hänellä voi olla sellainen tahto, joka voi toimia tietoisesti fyysisen unensa aikana tai vaikuttaa toisen ihmisen tahtoon tämän unen aikana, so. säädellä

hänen uniaan, ja siten vaikuttaa hänen tekoihinsa hänen valveilla ollessaan.

Kys. *Meille on opetettu, että ihminen voi yhdistää kaikki ”prinsiippinsä” yhdeksi – mitä se tarkoittaa?*

Vast. Kun adepti onnistuu tekemään tämän, hän on *jivanmukta*: hän ei oikeastaan enää kuulu tähän maailmaan, ja hänestä tulee nirvane, joka halutessaan voi siirtyä *samadhiin*. Adeptit luokitellaan tavallisesti sen mukaan, kuinka monta ”prinsiippiä” he hallitsevat täysin, sillä se, mitä me sanomme tahdoksi, sijaitsee korkeammas-
sa EGOSSA, ja viimeksi mainittu, kun se on vapautunut syntien kuormittamasta persoonallisuudesta, on jumalallinen ja puhdas.

Kys. *Mitä osaa karma näyttelee unissa? Intiassa sanotaan, että jokainen ihminen saa palkinnon tai rangaistuksen kaikista sekä valveilla olonsa aikana että unetilassa tekemistään teoista.*

Vast. Jos he niin sanovat, se johtuu siitä, että he ovat säilyttäneet täysin puhtaina ja pitäneet muistissaan esivanhempiansa perimätiedot. He tietävät, että Itse on *todellinen* minä ja että se elää ja vaikuttaa, vaikka eri tasolla. Ulkonainen elämä on ”unta” tälle minälle, kun sen sijaan sisäinen elämä eli se elämä, jota me sanomme unitasoksi, on sille todellista elämää. Siten hindut (tietenkin vihkimättömät) sanovat, että karma on antelias ja palkitsee todellista ihmistä unielämässä samoin kuin harhanomaista persoonallisuutta fyysisessä elämässä.

Kys. *Mikä ero ”karmallisesti” ajatellen on näiden kahden välillä?*

Vast. Fyysinen eläinihminen on yhtä vähän vastuunalainen kuin koira tai hiiri. Sillä koko fyysinen hahmo häviää ruumiin kuollessa. Mutta todellisen ITSEN, joka vuodatti itsestään oman varjonsa eli alemman ajattelevan persoonallisuutensa ja joka näytteli osaansa ja hoiteli lankojaan fyysisen automaatin elämän aikana, on kärsittävä yhdessä aikaansaannoksensa ja *alter egonsa* kanssa seuraavassa jälleensyntymässä.

Kys. *Mutta nuo kaksi, korkeampi ja alempi manashan ovat yhtä, vai eivätkö ne olekaan?*

Vast. Ne ovat yhtä, ja kuitenkin eivät ole sitä – ja juuri sehän on suuri salaisuus. Korkeampi manas eli EGO on olemukseltaan jumalallinen ja sen vuoksi puhdas; ei mikään tahra voi sitä saastuttaa, niin kuin mikään rangaistuskaan ei voi sitä sinänsä saavuttaa senkään vuoksi, että se on viaton eikä ole osallistunut alemman minänsä oma-aloitteisesti suorittamiin tekoihin. Kuitenkin on otettava huomioon se tosiasia, että ”Isä ja Poika” *ovat yhtä*, vaikka kaksinainen ja korkeampi manas on eri asia kuin alempi manas elämän aikana. Tästä johtuen alempi sielu yhdistyessään synnyttäjänsä painaa siihen kaikki sekä pahat että hyvätkin tekonsa. Siksi molempien on kärsittävä. Korkeamman minän, vaikka se on viaton ja tahraton, on kärsittävä rangaistus niistä pahoista töistä, joihin *alempi* itse on syyllistynyt, yhdessä sen kanssa jossakin niiden tulevassa ruumiillistumassa. Koko sovitusoppi perustuu tähän vanhaan esoteeriseen oppiin, sillä korkeampi minä on perikuva sille, joka tämän maan päällä on ”kuva”, nimittäin persoonallisuudelle. Se on niille, jotka asian ymmärtävät, yhä uudelleen vanha vedalainen kertomus Visvakarmanista käytännöllisellä tavalla osoitettuna. Visvakarman, kaikennäkevä Isä Jumala, joka on kuolevaisten käsittekyvyn yläpuolella, päätyy lopulta Pyhän Hengen, Bhuvanan, poikana siihen, että *uhraa itsensä itselleen* pelastaakseen maailmat. Korkeamman minän mystinen nimi intialaisessa filosofissa on *kshetrajna* eli ”ruumiillistunut” henki – se, joka tuntee tai elähdyttää *kshetran* eli ”ruumiin”. Kun tuon sanan etymologiaa tutkii, toteaa siinä olevan osan *aja*, ”esikoinen”, joka myös merkitsee ”lammas”. Kaikki tämä herättää monia mielle yhtymiä, ja kokonaisia teoksia voisi kirjoittaa *Kristus-kshetrajnan*, ”jumalihmisen”, ”lampaalla” symbolisoidun *esikoisen* käsitteen ja sen alkumallin esi- ja jälkihistoriasta. *Salainen oppi* osoittaa, että *manasaputrat* eli ruumiillistuvat EGOT ovat ottaneet vastatakseen vapaaehtoisesti ja

tieten tahtoen tulevien persoonallisuksiensa vastaisuudessa tekemistä synneistä. Siten on helppo nähdä, etteivät herra A. tai herra B. eikä mikään niistä persoonallisuksista, jotka aikakausi toisensa jälkeen luovuttavat kuin vaatteet itsensä uhraavalle EGOLLE, ole varsinaiset kärsijät, vaan todellakin viaton *Kristus meissä*. Tämän vuoksi hindumystikot sanovatkin, että ikuinen itse eli minä (yksi kolmessa ja kolme yhdessä) on ”vaunujen ajaja”. Persoonallisuudet ovat tilapäisiä ja pian poistuvia matkustajia, hevosten ollessa ihmisen eläimelliset intohimot. On silloin todellakin oikein sanoa, että kun jäämme kuuroiksi omantuntomme äänelle, me ristiinnaulitsimme Kristuksen meissä. Mutta palatkaamme uniin.

Kys. Ovatko niin sanotut profeetalliset unet merkinä siitä, että unen näkijällä on erinomainen selvänäkökyky?

Vast. Voitaneen sanoa, että kun kysymyksessä ovat henkilöt, joilla todellakin on profeetallisia unia, että heidän fyysiset aivonsa ja muistinsa ovat läheisemmässä yhteydessä ja henkisessä sukulaisuussuhteessa ”korkeampaan minäänsä” kuin on tavallista ihmisissä. Ego-Itsellä on paremmat mahdollisuudet painaa fyysiseen kuoreen ja muistiin sellaista, mikä on tärkeätä sellaisille henkilöille kuin jos kysymyksessä ovat toiset vähemmän lahjakkaat henkilöt. Muistakaa, että se ainoa jumala, jonka yhteyteen ihminen pääsee, on hänen oma jumalansa, joka on henki, sielu ja mieli [mind] eli tietoisuus, ja nämä kolme ovat yksi.

Mutta on rikkaruohoja, jotka on hävitettävä, että taimi voisi kasvaa. Meidän on kuoltava, sanoi Paavali, että voisimme todella elää. Vain hävittämällä jotakin voimme parantua, ja nuo kolme voimaa, säilyttävä, luova ja hävittävä voima, ovat vain yhtä monta ihmisessä olevan jumalkipinän puolta.

Kys. Näkevätkö adeptit unia?

Vast. Ei kukaan kehittynyt adepti näe unta. Adeptihan on voittanut hallintaansa neljä alempaa periaatetta, mukaan lukien ruumiinsa, eikä hän sen vuoksi anna lihan vaeltaa omaa tietään.

Hän yksinkertaisesti lamauttaa alemman itsensä unen ajaksi ja pääsee näin täysin vapaaksi. Uni, kuten me sen ymmärrämme, on harhakuva. Näkisikö adepti unta, kun hän on vapautunut kaikista muistakin harhoista? Unensa aikana hän vain elää toisella ja todellisemmalla tasolla.

Kys. Onko ihmisiä, jotka eivät ole koskaan nähneet unta?

Vast. Sikäli kuin minä olen pannut merkille, ei ole olemassa sellaista ihmistä. Kaikki näemme unia enemmän tai vähemmän, mutta useimmissa tapauksissa unet hälvenevät herätessä. Tämä johtuu aivosolujen suuremmasta tai pienemmästä vastaanottokyvystä. Hengettömät ihmiset sekä ne, jotka eivät harjoita mielikuvituskykyään tai kehollisen työn uuvuttamat ihmiset, joiden aivosolut eivät toimi edes koneellisesti levon aikana, näkevät harvoin, jos koskaan, johdonmukaisia unia.

Kys. Mikä ero on ihmisten ja eläinten unien välillä?

Vast. Unitila on yhteinen ei vain kaikille ihmisille vaan luonnollisesti myös kaikille eläimille korkeimmista imettäväisistä alkaen aina pienimpiin lintuihin ja jopa hyönteisiin saakka. Jokainen elävä olento, jolla on fyysiset aivot tai niitä vastaavat elimet, näkee välttämättä unia. Jokaisella eläimellä, isolla ja pienellä, on enemmän tai vähemmän fyysiset aistinsa, ja vaikka nämä aistit ovat tylsistyneet unen aikana, muisti silti toimii niin sanoaksemme mekaanisesti toistaen menneitä vaikutelmia. Me kaikki tiedämme, että koirat, hevoset ja lehmät näkevät unta, ja samoin kanarialinnut, mutta arvelen, että niiden unet ovat vain elintoiminnasta johtuvia. Samaan tapaan kuin hiipuvan nuotion viimeiset kekäleet joskus kouristuksenomaisesti leimahtavat liekkiin, aivot toimivat uneen vaipussa. Unet eivät ole, niin kuin Dryden sanoo ”mielikuvituksen aikaansaamia välikohtauksia”, sillä noin voidaan sanoa vain elintoiminnoista, esimerkiksi ruuansulatusvaivoista johtuvista unista tai sitten ajatuksesta tai tapahtumasta, joka on painanut leimansa toimiviin aivoihin hereillä ollessa.

Kys. *Mitä siis tapahtuu nukahtaessa?*

Vast. Fysiologia on tämän jo osittain selittänyt. Okkultismi opettaa, että se on hermokeskusten ja varsinkin aivojen aistimissolujen määrääjain tapahtuva ja säännöstelty väsymys. Aivot kieltäytyvät toimimasta kauemmin tällä tasolla, ja etteivät ne tulisi työhönsä käyttökelvottomiksi, niiden on pakko elvyttää voimansa toisella tasolla eli *upadhissa*. Ensin tulee *svapna* eli unitila, ja tämä johtaa *sushuptiin* (syvän unen tilaan). Tällöin on muistettava, että kaikki aistimme ovat kaksinaiset ja toimivat sen tajunnan tason edellytysten mukaisesti, jolla ajatteleva olento käyttää voimaansa. Fyysinen uni suo sille suurimman mahdollisuuden toimia eri tasoilla. Samalla se on välttämätöntä, jotta aistimet virkistyisivät ja saisivat uutta voimaa *jagrata* eli valvetilaa varten *svapnasta* ja *sushuptista*. *Rajajoogan* opetusten mukaan *turiija* on korkein tila. Niinhän ihminenkin, joka on uupunut elonnesteen jostakin lajista, etsii toista. Jos hän on kuuman ilman uuvuttama, hän virkistyy elämän viileässä vedessä, niin unikin on aurinkoisen laakson varjoisa nurkkaus. Uni on merkki siitä, että valve-elämä on käynyt liian rasittavaksi fyysiselle elimistölle ja että elämän virran voima on katkaistava vaihtamalla valvetila unitilaan. Pyytäkää etevää selvänäkijää kuvailemaan juuri unen virkistämisen henkilön auraa ja sitten jonkun toisen henkilön auraa silloin, kun hän on menossa nukkumaan. Ensin mainittu nähdään rytmikkäissä elonvirroissa kylpevänä – kultaisissa, sinisissä ja ruusunhohteisissa; ne ovat elämän sähkövirtoja. Jälkimmäinen näyttää olevan keskellä kultaoranssia sumupilveä, joka koostuu miltei uskomattoman nopeasti kiitävistä atomeista, mikä osoittaa, että tämä henkilö alkaa olla liian voimakkaasti elämän kyllästävä. Elämänvoima on liian voimakas hänen fyysisille elimilleen, ja hänen on haettava apua tuon voiman varjopuolelta, joka on unitila eli fyysinen uni, yksi tajunnan tiloista.

Kys. *Mutta mitä on uni?*

Vast. Riippuu siitä, mitä tuolla sanalla tarkoitetaan. Ihminen voi nähdä ”unta” tai – niin kuin sanomme – uninäkyjä hereillään tai unessa ollessaan. Jos astraalivaloa kerätään tahdon avulla johonkin maljaan tai metalliastiaan ja ihminen kohdistaa silmänsä siinä johonkin kohtaan samalla voimakkaasti tahtoen nähdä jotakin, syntyy valvenäky eli ”uni”, mikäli ko. henkilö on vähänkin herkkätuntoinen. Astraalivalon heijastumat nähdään paremmin silmien ollessa suljettuina ja unessa vielä selväpiirteisemmin. Selvänäköisesti tarkastellen sellainen näky on läpikuultava, ja tavallisesta orgaanisesta tajunnasta katsoen se nousee tajunnan yliaineelliseen tilaan.

Kys. Mistä syistä unet pääasiallisesti aiheutuvat?

Vast. Kuten tiedämme, on monenlaisia unia. Jos jätämme syrjään ”ruuansulatusunet”, on olemassa aivounia ja muistiunia, mekaanisia ja tietoisia näkyjä. Varoitus- ja ennakkooavistusunet edellyttävät sisäisen minän aktiivista yhteistoimintaa. Ne aiheutuvat usein myös kahden elävän henkilön aivojen tai heidän kahden minänsä tietoisesta tai alitajuisesta yhteistoiminnasta.

Kys. Mikä sitten on se, joka näkee unta?

Vast. Yleensä persoonallisen minän fyysiset aivot, muistin sijaintipaikka, joka säteilee ja kipinöi kuin sammumaisillaan oleva hiillos. Nukkuvan muisti on kuin aiolilainen seitsenkielinen tuulikannel, ja hänen mielensä tilaa voidaan verrata tuuleen, joka saa kanteleen kielet väreilemään. Tuulikanteleen vastaavat kielet värähtelevät niitä seitsemää mentaalisen toiminnan tilaa vastaten, jotka olivat nukkuvan tajunnassa ennen nukahtamista. Jos tuuli on heikko, se vaikuttaa vain vähän kanteleeseen; jos kysymyksessä on hirmumyrsky, kanteleen kielten värähtelyt ovat vastaavasti voimakkaita. Jos persoonallisella minällä on yhteys korkeampiin olemuspuoliinsa ja jos korkeampien tasojen verhot avautuvat, kaikkihan on hyvin. Jos sitä vastoin se on luonteeltaan materialistinen

ja eläimellinen, mitään unia ei luultavasti ole, tai jos muisti sattumalta sieppaa jonkin ”tuulenhenkäyksen” korkeammalta tasolta, niin että sen vaikutus tapahtuu pikkuaivojen sensoristen hermosolujen kautta eikä henkisen minän suoranaisestä vaikutuksesta, persoonallinen minä tajuaa niin vääristyneitä ja ristiriitaisia kuvia ja ääniä, että jopa devakhaniset näytkin saattavat tuntua painajaisilta tai irvokkailta pilakuvilta. Sen vuoksi ei ole olemassa mitään yksinkertaista vastausta kysymykseen: ”Mikä on se, joka näkee unta?”, sillä riippuu täysin kustakin ihmisyksilöstä, mikä olemuspuoli on päävaikuttaja unissa sekä myös muistetaanko vai unohdetaanko unet.

Kys. Onko unessa tuntuva näennäinen ulkokohtaisuus todellisudessa objektiivista vai subjektiivista?

Vast. Jos sen myönnetään olevan näennäistä, silloinhan se tietenkin on subjektiivista. Kysymys pitäisi oikeammin asettaa seuraavasti: ”Kenelle tai mille unikuvat tai uninäytelmät ovat joko objektiivisia tai subjektiivisia?” Fyysiselle ihmiselle, *unennäkijälle*, kaikki se, mitä hän näkee silmiensä ollessa suljettuina ja mielessään tai persoonallisen minänsä kautta, on tietenkin subjektiivista. Mutta *katselijalle*, joka on fyysisen unennäkijän sisätajunnassa ja joka itsekin on meidän ulkonaisille aisteillemme subjektiivinen, kaikki hänen näkemänsä on hänelle yhtä objektiivista kuin hän itse on itselleen ja muille hänen kaltaisilleen. Materialistit luultavasti tulevat nauramaan ja sanomaan, että me teemme ihmisestä oikein olento-perheen, mutta asia ei ole niin. Okkultismi opettaa, että fyysinen ihminen on yksi, mutta ajatteleva ihminen seitsenäinen ja ajattelee, toimii, tuntee ja elää seitsemässä erilaisessa olemisen tilassa eli seitsemällä erilaisella tajunnan tasolla ja että jokaisessa näistä tiloista eli jokaisella tasolla *pysyvällä minällä* (ei harhanomaisella persoonallisuudella) on erilliset aistinsa.

Kys. Voidaanko nämä eri aistit selvästi erottaa toisistaan?

Vast. Ei voida, ellei ole adepti tai erittäin harjaantunut oppilas, joka on perusteellisesti tutustunut näihin eri tiloihin. Tieteet, kuten biologia, fysiologia ja jopa psykologia (Maudsleyn, Bainin ja Herbert Spencerin koulukuntien) ei käsittele lainkaan tätä aihetta. Tiede valistaa meitä, mitä ovat sellaiset ilmiöt kuin tahdonilmaus, aistimus, äly ja vaisto, ja se sanoo, että nämä ilmenevät hermo-keskusten kautta, joista tärkeimmät ovat aivomme. Tiede puhuu erityisistä tekijästä eli aineksista, joiden välityksellä nämä ilmiöt tapahtuvat, ja nimittää niitä suoni- ja kuitukudoksiksi ja selittelee niiden suhteita toisiinsa sekä jaottelee hermosolmukeskukset¹ kolmeen ryhmään – motorisiin, aistimuksellisiin ja sympaattisiin – mutta ei koskaan edes vihjaise mitään itse järjen tai ihmismielen ja sen toimintojen salaperäisestä vaikutuksesta.

Useinhan tapahtuu, että tunnemme ja tiedämme näkevämme unta – sehän on erittäin pätevä todistus siitä, että ihminen on ajatus- ja tunteiden tasolla moninkertainen olento. Hän ei siten ole vain minuus eli ajatteleva ihminen, Proteus, monimuotoinen, aina muuttuva olio, vaan myös kykenevä, niin sanoaksemme, eristämään itsensä omassa mielessään tai unitasolla kahdeksi tai useammaksi olioksi; ja harhan tasolla, joka seuraa meitä aina *nirvanan* kynnykselle, hän on kuin Ain-Sof puhumassa Ain-Sofille, keskustellen itsensä kanssa, puhuen itsensä välityksellä, itsestään ja itselleen. Ja tämä on *Zoharin* samoin kuin hindufilosofioiden tutkimattoman jumaluuden mysteeri. Sama tulee esille Kabbalassa, Puranoissa, vedalaisessa metafysiikassa ja jopa niin sanotussa kristillisessä jumaluuden ja kolminaisuuden mysteerissä. Ihminen on makrokosmoksen mikrokosmos; maanpäällinen jumala on rakentunut luonnossa asuvan jumalan mukaan. Mutta todellisen minän universaali tajunta ylittää laajuudessa miljoonakertaisesti persoonallisen eli väärän minän itsetietoisuuden.

¹ Nykyisin tieteen käsitykset hermokeskuksista ja -soluista ovat tarkentuneet huomattavasti noista 150 vuoden takaisista ajoista. – Toim. huom.

Kys. Onko se, mitä sanotaan ”alitajuiseksi aivotoiminnaksi” unen aikana, fyysisten aivojen koneellista toimintaa, vai onko se minuuden tietoista toimintaa, josta vain vaikutelma painautuu normaaliin tajuntaan?

Vast. Se on jälkimmäistä, sillä on mahdollista muistaa päivätaunnassa, mitä tapahtui silloin, kun aivomme työskentelivät tiedottomasti. Tämähän on paradoksi, sillä nuo sanonnathan näyttävät olevan keskenään ristiriidassa.

Kys. Miten on ymmärrettävissä, että henkilöt, jotka eivät koskaan ole nähneet vuoria luonnossa, usein näkevät niitä unissaan aivan selvästi ja voivat jopa panna merkille niiden erityispiirteet?

Vast. Hyvin luultavasti siitä johtuen, että he ovat katselleet kuvia vuorista, tai meissä on joku tai jokin, joka on nähnyt niitä aikaisemmin.

Kys. Mistä johtuu se unikokemus, että unennäkijä jatkuvasti pyrkii johonkin päämäärään, mutta ei koskaan saavuta sitä?

Vast. Se johtuu siitä, että fyysisen itsen ja sen muistin ei ole mahdollista tietää, mitä todellinen minä tekee. Unennäkijä tajuaa vain hataria välähdyksiä *minän* tekemisistä, jotka saavat aikaan fyysisen ihmisen ns. unet, mutta ei kykene seuraamaan niitä järjestelmällisesti. Houraileva mutta paranemassa oleva potilas on samassa suhteessa sairaanhoitajattareen, joka valvoi ja hoiti häntä hänen sairautensa aikana, kuin fyysinen ihminen on todelliseen minäänsä. Minä toimii tietoisena sekä hänen sisällään että hänen ulkopuolellaan, kuten sairaanhoitaja tekee työtään hoivaten ja valvoen sairaan ihmisen vuoteen vieressä. Mutta potilas sairastuoteensa jätettyään ja unennäkijä herättyään eivät voi muistaa muuta kuin vain katkelmia ja välähdyksiä tapahtuneesta.

Kys. Mikä ero on unen ja kuoleman välillä?

Vast. Niiden välillä on todellakin yhtäläisyyksiä mutta hyvin suuri erokin. Nukkuessa ihmisen alemman ja ylemmän mielen

välillä on olemassa yhteys, vaikka se saattaa olla heikko, ja ylempi heijastuu enemmän tai vähemmän alempaan, vaikka monet sen säteet saattavat vääristyä. Mutta kun ruumis on kuollut, harhojen ruumis eli *majavi rupa* tulee kama rupaksi eli eläimelliseksi sieluksi ja jää selviytymään yksin, miten itse parhaiten taitaa. Sen vuoksi on yhtä suuri ero tällaisen kummituksen ja ihmisen välillä kuin karkean aineellisen, eläimellisen mutta raittiin kuolevaisen ja holtittoman humalaisen välillä, joka ei kykene havaitsemaan ympäristönsä huomattavimpiakaan piirteitä, tai täysin pimeään huoneeseen suljetun henkilön ja sen henkilön välillä, joka on jonkin valolähteen vaikkapa heikonkin valaisemassa huoneessa.

Alemmat olemuspuolet ovat kuin villipetoja, ja korkeampi manas on järjellinen ihminen, joka kesyttää ja alistaa ne tahtoonsa enemmän tai vähemmän menestyksellisesti. Mutta kun eläin pääsee vapaaksi herrastaan, joka sitä piti vallassaan, heti paikalla, kun se on lakannut kuulemasta hänen ääntään ja näkemästä häntä, se rientää takaisin viidaksoon ja entiseen pesäluolaansa. Vie kuitenkin jonkin aikaa ennen kuin eläin palautuu alkuperäiseen ja luonnolliseen tilaansa, mutta nämä alemmat olemuspuolet (eli ”kummitus”) palaavat välittömästi, ja heti kun ylempi kolminaisuus on astunut devakhan-tilaan, alempi kolminaisuus tulee jälleen siksi, mikä se oli alun perin, nimittäin pelkkien eläimellisten vaistojen koostumaksi ja siten entistä onnellisemmaksi tuon suuren muutoksen johdosta.

Kys. Missä tilassa on linga sharira eli plastinen ruumis unia nähtäessä?

Vast. Plastinen hahmo nukkuu fyysisen ruumiinsa kanssa, ellei siihen vaikuta mikään korkeammassa minässä syntynyt voimakas halu. Unia nähtäessä se ei näyttele mitään aktiivista osaa vaan on päinvastoin täysin passiivinen, tahtomattaan puolinukuksissa oleva korkeampien olemuspuolien parhaillaan tekemien kokemusten todistaja.

Kys. *Missä olosuhteissa tämä haamu voidaan nähdä?*

Vast. Joskus sairaustapauksissa tai sitten nähdyn henkilön tai näkijän ollessa voimakkaan intohimon valtaama; mahdollisuus on näin molemminpuolinen. Sairas henkilö, varsinkin juuri ennen kuolemaansa, näkee hyvin luultavasti unessa tai näyssä niitä, joita hän rakastaa ja lakkaamatta ajattelee, samoin myös valveilla oleva ihminen, joka voimaperäisesti ajattelee sillä hetkellä unessa olevaa henkilöä.

Kys. *Voiko maagikko manata luokseen tuollaisen nukkuvan olennon ja vaihtaa ajatuksia sen kanssa?*

Vast. Mustassa magiassa ei ole harvinaista manata nukkuvan henkilön ”henkeä”. Sitten noita voi saada tietää tuolta ilmestykseltä kaikki haluamansa salaisuudet nukkuvan ollessa täysin tietämättömän tapahtuneesta. Näiden olosuhteiden vallitessa on tuo ilmestys *majavi rupa*, mutta aina on olemassa se vaara, että elävän ihmisen muisti säilyttää muistikuvat tuosta manauksesta ja muistaa tapauksen elävänä unena. Jos ei ole kysymyksessä pitkä välimatka, voidaan manata esille kaksoispuoli eli *linga sharira*, mutta tämä ei pysty puhumaan ja antamaan tietoja, ja aina on olemassa se mahdollisuus, että nukkuja voi kuolla tämän väkivaltaisen erottamisen takia. Monia tällaisia äkillisiä kuolemantapauksia unessa on satunut ihmisten tietämättä yhtään mitään niiden todellisista syistä.

Kys. *Voiko olla mitään yhteyttä unennäkijän ja kama lokassa olevan olennon kanssa?*

Vast. *Kama lokassa* olevasta olennoista unta näkevä saa luultavasti painajaisen tai saattaa joutua vaaraan tulla tuolla tavoin herätetyn ”kummituksen” riivaamaksi, jos hän sattuu olemaan mediumistinen tai on saattanut itsensä niin passiiviseksi *omasta tahdostaan* valveilla ollessaan, ettei edes hänen korkeampi itsensä kykene nyt suojelemaan häntä. Tämän takia passiivinen mediumistinen tila on niin vaarallinen ja saattaa korkeamman itsen täysin kykenemättömäksi auttamaan, jopa varoittamaan nukkuvaa tai riivattua

henkilöä. Passiivisuus lamauttaa alempien ja ylempien olemuspuolien yhteyden. On hyvin harvinaista löytää sellaisia mediuumeja, jotka voivat tietoisesti heittäytyä passiivisiksi voidakseen olla yhteydessä jonkun korkeamman älyolennon, jonkun *ylimaallisen* hengen (ei ruumiista vapautuneen) kanssa ja jotka kuitenkin säilyttävät siinä määrin persoonallista tahtoaan, etteivät täysin katkaise yhteyttään korkeampaan minäänsä.

Kys. Voiko unta näkevä olla kosketuksissa devakhanissa olevan olennon kanssa?

Vast. Ainoa mahdollisuus vaihtaa ajatuksia devakhanisen olennon kanssa on unessa, näyssä tai transsitilassa. Kukaan devakhanissa oleva olento ei voi laskeutua meidän tasollemme. Meidän – tai oikeastaan *sisäisen itsemme* – on noustava hänen tasolleen.

Kys. Missä mielentilassa juoppo on unen aikana?

Vast. Ei todellisessa unessa vaan raskaassa horroksessa. Se ei ole mitään fyysistä lepoa, vaan pahempaa kuin unettomuus, ja tappaa juopon yhtä nopeasti. Tuollaisessa unihorroksessa, kuten myös humalatilassa valveilla ollessa, kaikki kääntyyilee ja kieppuu aivoissa synnyttäen mielikuvituksessa kauhistuttavia ja irvokkaita, lakkaamatta liikkuvia ja yhä uudelleen toistuvia kuvia ja näkyjä.

Kys. Mistä johtuu painajainen, ja miten on ymmärrettävissä, että pitkälle kehittynyttä keuhkotautia sairastavien henkilöiden unet ovat usein miellyttäviä?

Vast. Painajaisen syy on yksinkertaisesti fysiologinen. Painajaisen syynä on ahdistuksen tunne ja hengitysvaikeudet. Hengitysvaikeus saa aina aikaan tuollaisen ahdistuksen ja uhkaavan onnettomuuden tunteen. Jälkimmäisessä tapauksessa unet tulevat miellyttävämmiksi sen vuoksi, että keuhkotautinen irtautuu päiväpäivältä aineellisesta ruumiistaan ja tulee vastaavasti yhä selvänäköisemmäksi. Kun kuolema lähestyy, ruumis riutuu ja lakkaa olemasta esteenä ja salpana fyysisen ihmisen aivojen ja hänen korkeamman itsensä välillä.

Kys. *Onko hyvä alkaa harrastaa unennäkemisen jalostamista?*

Vast. Selvänäköä kehitetään jalostamalla sitä kykyä, jota sanotaan ”uneksimiseksi”.

Kys. *Onko mahdollista tulkita unia – mikä arvo on esimerkiksi unikirjoissa annetuilla tulkinnoilla?*

Vast. Unia pystyy tulkitsemaan vain selvänäkökyvyn ja henkisen intuition omaava ”tulkitsija”. Jokainen unta näkevä minä poikkeaa kaikista muista, niin kuin meidän fyysiset ruumiimmekin. Jos kaikkien asioiden vertauskuvauksellisuudella maailmankaikkeudessa on seitsemän avainta fyysisellä tasolla, kuinka monia avainta sillä onkaan korkeammilla tasoilla?

Kys. *Voidaanko unet jakaa jollakin tavoin eri luokkiin?*

Vast. Voimme jakaa unet suurin piirtein myös seitsemään pääryhmään ja jakaa ne vielä alaryhmiin. Siten jakaisimme ne seuraavaan tapaan.

1. Profeettalliset unet. Ne korkeampi itse painaa muistiimme, ja ne ovat tavallisesti selviä ja kirkkaita: kuullaan ääni tai nähdään tuleva tapahtuma etukäteen.

2. Vertauskuvalliset unet eli epämääräiset välähdykset tosiasioista, jotka aivomme ovat ottaneet vastaan ja jotka ovat mielikuvituksemme vääristelemät. Nämä ovat tavallisesti vain puolittain tosia.

3. Unet, joita lähettävät hyvät tai pahat adeptit, mesmerisoijat tai erittäin voimakastahtoiset ihmiset, jotka pyrkivät saamaan meidät toimimaan tahtonsa mukaan.

4. Retrospektiiviset¹ unet, jotka kuuluvat menneisiin jälleensyntymiin.

5. Varoittavat unet, jotka koskevat toisia ihmisiä, jotka eivät itse ole vastaanottokykyisiä.

6. Sekavat unet. Niiden syistä on jo edellä puhuttu.

1 Menneisyyteen kohdistuvat. – Suom. huom.

7. Unet, jotka ovat pelkkää mielikuvituksen leikkiä ja sekavia kuvia. Ne aiheutuvat ruuansulatushäiriöistä, jostakin sielullisesta ongelmasta tai muusta samantapaisesta ulkonaisesta syystä.

Tämä yhteenveto, joka on julkaistu mm. H. P. B:n *Collected Writings* -kokoelmassa (X, s. 246-264), perustuu Lontoossa joulukuun 20. ja 27. pnä 1888 pidetyissä Blavatsky-looshin kokouksissa tehtyihin muistiinpanoihin T. B. Harbottlen toimiessa puheenjohtajana.

Hypnoosi ja sen suhde muihin lumouskeinoihin

”H. C.” ja eräät muut jäsenet pyytävät meitä vastaamaan muutamainkin tässä esitettäviin kysymyksiin. Teemme sen, mutta tietysin varauksin. Vastauksemme täytyy tapahtua pelkästään okkultismin näkökulmasta kiinnittämättä huomiota sellaisiin nykyaikaisen tieteen (mikä on ”materialistisen” toinen nimitys) olettamuksiin, jotka saattavat olla ristiriidassa esoteeristen opetusten kanssa.

Kys. Mitä on hypnoosi? Missä se eroaa ”animaalisesta magnetismista” eli mesmerismistä?

Vast. Hypnoosi on uusi tieteellinen nimitys sille vanhalle ”taikauskolle”, jota sanotaan ”lumoamiseksi” (toisiakin sanoja voidaan siitä käyttää). Se on kielenkäytöstä poistettu vanhentuneena *valheena*, joka on muuttunut nykyaikaiseksi *totuudeksi*. Tosiasia on olemassa, mutta sen tieteellistä selitystä ei ole vielä keksitty. Jotkut uskovat, että *hypnoosi* on tulos hermojen pintakerroksessa keino-tekoisesti aiheutetusta ärsytyksestä ja että tämä ärsytys vaikuttaessaan siirtyy aivoaineen soluihin saaden aikaan uupumuksen, joka on vain unen (*hypnosis*, *hupnos*) toinen muoto. Eräiden mielestä se sen sijaan on vain itse aiheutettu horrostila, jonka pääasiallisesti saa aikaan mielikuviutus jne. Se eroaa animaalisesta magnetismista silloin, kun hypnoottinen tila saadaan aikaan Braidin menetelmällä, joka on pelkästään mekaaninen, sillä siinä on olennaista, että katse kiinnitetään johonkin kirkkaaseen kohtaan, metalliin tai kristallipalloon. Se muuttuu ”animaaliseksi magnetismiksi” eli mesmerismiksi, kun se aiheutetaan koehenkilön ”mesmerisillä” sivelyillä, ja seuraavista syistä. Milloin Braidin menetelmää

<sovelletaan, siihen ei sisälly minkäänlaista psyykkissähköisiä eikä edes fyysissähköisiä virtauksia, vaan siinä vaikuttavat yksinomaan sen metalliesineen tai kristallin molekyylivärähtelyt, johon koehenkilö tuijottaa. Se on *silmä* – salaperäisin kaikista ruumiimme pinnalla sijaitsevista elimistä –, joka toimien välittäjänä metallipalan tai kristallin ja aivojen välillä *virittää* jälkimmäisten hermokeskusten molekyylivärähtelyt *yhteisointuun* esillä pidetyn esineen värähtelyn kanssa (so. saattaa nuo kummatkin värähtelynopeudet samoiksi). Ja se on juuri tämä värähtelyjen samaisuus, joka aiheuttaa hypnoottisen tilan. – Jälkimmäisessä tapauksessa hypnoosia voisi todellakin nimittää ”animaaliseksi hypnoosiksi” tai käyttää sitten paljon hilpeyttä synnyttänyttä *mesmerismi*-sanaa. Sillä vaikka hypnotisointi tapahtuu sitä edeltänein siveilyn, sen suorittajan inhimillinen tahto – joko tietoisesti tai muuten – vaikuttaa koehenkilön hermojärjestelmään. Ja edelleenkin vain värähtelyillä – ainoastaan *atomisilla*, ei *molekulaarisilla* –, jotka TAHDOKSI sanottu voima saa aikaan avaruuseetterissä (siitä syystä siis aivan toisella tasolla) synnytetään *ylihypnoottinen* tila (so. suggestio jne.). Sillä ne, mitä me sanomme ”tahdon värähtelyiksi” ja niiden auraksi, ovat täysin erilliset niistä värähtelyistä, jotka saadaan aikaan pelkästään molekyyliiliikunnolla, sillä nuo kaksi toimivat kosmistaallisten tasojen kahdella toisistaan erillisellä asteella. Tässä yhteydessä on tietenkin välttämätöntä saada selvä kuva siitä, mitä okkulttisissa tieteissä *tahdolla* tarkoitetaan.

Kys. Molemmissa tapauksissa, sekä hypnoosissa että animaalisessa magnetismissa, on kysymyksessä hypnotisoijan tahtotoiminnasta, siitä, että jotakin hänestä siirtyy koehenkilöön ja että hän vaikuttaa koehenkilöön. Mitä on se ”jokin”, joka näissä kahdessa tapauksessa siirtyy?

Vast. Sillä, mikä siirtyy, ei ole nimeä eurooppalaisissa kielissä. Jos ilman muuta sanomme sitä *tahdoksi*, se menettää kaiken merkityksensä. Sellaiset vanhat ja suorastaan pannaan julistetut sanat

kuin ”lumous”, ”taikominen”, ”loitsiminen”, ”noitumisesta” puhumattakaan, ilmaisivat paljon selvemmin, mitä tällaisessa *voimansiirrosta* tapahtui, kuin nykyaikaiset sanat ”psykologisoiminen” tai ”biologisoiminen”. Okkultismi nimittää näin välitettyä voimaa ”aurafluidumiksi” erotukseksi ”auravalosta”, ja tämä ”fluidumi” on korkeammalla tasolla olevien *atomien* vastaavuussuhde ja sieltä tälle alemmalle tasolle laskeutunut vaikeasti määriteltävien ja näkymättömien, herkästi hahmoaan muuttavien ainesten koostumus, jonka piilevä tahto on luonut ja jota se ohjailee. ”Aurinen *valo*”, eli se, mistä Reichenbach käyttää nimitystä *Od*, valo, joka ympäröi jokaista luonnon elävää olentoa ja elotonta esinettä, on toisaalta vain esineistä virtaavaa astraalista heijastusta, ja sille ominaiset värit ja niiden erilaiset yhdistelmät ja muunnokset osoittavat *gunojen* (*gunas*) eli kunkin kysymyksessä olevan tietyn kohteen tai vaikuttajan ominaisuudet ja luonteenomaiset piirteet. – Ihmisen aura on voimakkain näistä kaikista.

Kys. Mikä on ”vampyrismmin” järjellinen perusta?

Vast. Jos tällä sanalla tarkoitetaan tahdosta riippumatonta elinvoiman eli elämänesanssin siirtämistä eräänlaisella okkulttisella *osmoosilla* henkilöstä toiseen, jolloin jälkimmäisellä on kykynä tai pikemminkin *vaivana vampyrisoinnin* kyky, se voi käydä käsitettäväksi vain, jos tutkimme perusteellisesti edellä mainitun puoliaineellisen ”aurafluidumin” luonnetta ja olemusta. Niin kuin kaikki muutkin luonnon okkulttiset voimat, tämäkin – sekä *otettu* että *annettu osmoosiprosessi* – voidaan muodostaa hyväksi tai pahaksi, joko tiedottomasti tai ehdoin tahdoin. Kun terve hypnotisoija mesmerisoi jonkun sairaan ihmisen auttaakseen häntä ja parantaakseen, edellisen kokema uupumus vastaa jälkimmäisen saamaa apua: on tapahtunut *vastaan otettu osmoosi* eli toisin sanoin sanoen parantaja on antanut osan elollisauraansa sairasta auttaakseen. Vampyrismi toisaalta on umpimähkäinen ja mekaaninen tapahtuma, joka yleensä aiheutuu ilman, että *voiman imijä* tai

”vampyrisoitu” vastapuoli tietää asiasta. Se on tietoista tai itsetiedotonta *mustaa* magiaa aivan riippuen kulloisestakin tapauksesta. Sillä jos kysymyksessä ovat harjaantuneet adeptit tai noidat, se tapahtuu tietoisesti tahdon ohjaamana. Kumpaisessakin tapauksessa voiman siirron välittäjänä on magneettinen ja puoleensa vetävä kyky, tuloksiltaan maallinen ja fysiologinen, ja kuitenkin se on aiheutettu neljännen ulottuvuuden maailmassa – atomien valtakunnassa.

Kys. *Millaisissa olosuhteissa hypnoosi on ”mustaa magiaa”?*

Vast. Juuri niiden olosuhteiden vallitessa, joista äsken oli kysymys. Mutta tämän asian täydellinen käsittäminen, vaikkapa vain muutaman esimerkin esittäminen, vaatisi enemmän palstatilaa kuin tässä on käytettävissämme. Lienee tarpeeksi, kun sanomme, että aina kun hypnotisoijan vaikutin on itsekäs tai yleensä jollekulle tai joillekin eläville olennoille vahingollinen, me luokittelemme kaikki sellaiset teot mustan magian piiriin kuuluviksi. Se terve elollisvoima, jonka potilastaan mesmerisoiva lääkäri tälle luovuttaa, voi parantaa ja parantaakin, mutta liian suuri annos sitä voi olla kuolemaksi.

[Tämä väite saa selvityksensä vastauksessamme seitsemänteen kysymykseen, missä esitetään, kuinka värähtelykokeilu hajottaa juomalasin sirpaleiksi.]

Kys. *Onko mitään eroa mekaanisin keinoin – esimerkiksi peilejä pyörittämällä – aikaansaadun hypnoosin ja sellaisen hypnoosin välillä, joka on saatu aikaan hypnotisoijan suoranaisella tuijotuksella (”lumouksella”)?*

Vast. Uskomme, että tämä ero on jo osoitettu vastauksessa ensimmäiseen kysymykseen. Hypnotisoijan katse on voimakkaampi ja siitä johtuen vaarallisempi kuin hänen pelkästään mekaaniset siivelynsä, eikä hän yhdeksässä tapauksessa kymmenestä tiedä, miten kaikki tuo tapahtuu *eikä* sen vuoksi *pysty* tahtomaan. Esoterisen tieteen tutkijoiden on okkulttisten vastaavuuksien lakien nojalla

otettava huomioon, että edellinen teko tapahtuu aineen ensimmäisellä (alimmalla) tasolla, kun sen sijaan jälkimmäinen, joka edellyttää hyvin keskittyntä tahtoa, on suoritettava *neljännellä* tasolla, jos sen suorittaja on ulkopuolinen harjoittelija, ja *viidennellä* tasolla, jos hänessä on jotakin okkultistiin viittaavaa.

Kys. Kuinka on mahdollista, että kristallinpalanen tai kirkas nappi voi saattaa jonkun henkilön hypnoosiin vaikuttamatta lainkaan toiseen. Meistä tuntuu, että vastaus tähän kysymykseen ratkaisisi useammankin kuin vain yhden pulman.

Vast. Tieteellä on ollut tarjolla useita erilaisia oletuksia tästä asiasta, mutta ei toistaiseksi ole hyväksynyt mitään näistä lopullisesti. Tämä johtuu siitä, että kaikki tällaiset arvelut liikkuvat aineellisyksikaalisten ilmiöiden turmeltuneessa piirissä, mihin tietenkin kuuluvat kaikkiin näihin ilmiöihin liittyvät sokeat voimat ja niitä koskevat mekanistiset teoriat. Tiedemiehet eivät tunnusta ”aurafluidumin” olemassaoloa ja siten hylkäävät sen. Mutta eivätkö he ole vuosikausia uskoneet *metalliterapiaan* (”metalleilla parantamiseen”), missä siis näiden metallien vaikutus johtuu niiden sähköisten *fluidumien* eli virtausten vaikutuksesta hermojärjestelmään? Ja tämä kaikki on ollut mahdollista vain sen perusteella, että on keksitty eräänlainen vastaavuus hermoston toiminnan ja sähkö välillä. Tuo teoria osoittautui epäpäteväksi, koska se oli ristiriidassa mitä huolellisimman tarkkailun ja suoritettujen kokeiden kanssa. Ensiksi tuon teorian vastainen oli metalliterapiassa ilmennyt tosiasia, jonka tyypillinen erikoisuus osoitti, (a) ettei mikä tahansa metalli suinkaan vaikuttanut jokaiseen hermostolliseen sairauteen – joku potilas oli herkkä jollekin metallille, kun sen sijaan muut eivät vaikuttaneet häneen ollenkaan – ja (b) että potilaat, joihin eräät tietyt metallit vaikuttivat, olivat harvalukuiset ja poikkeukselliset. Tämä osoitti, että sairauksiin vaikuttavat ja niitä parantavat ”sähköfluidumit” olivat olemassa vain teoreettikkojen mielikuvituksessa. Jos niitä olisi todella ollut olemassa,

silloinhan *kaikki* metallit vaikuttaisivat enemmän tai vähemmän *kaikkiin* potilaisiin ja jokainen metalli erikseen vaikuttaisi jokaiseen hermosairaustapaukseen, koska tietyissä tapauksissa edellytykset sellaisten virtausten synnyttämiseksi ovat täsmälleen samat. Siten tri Charcot puolustettuaan tri Burkea, metalliterapian *aikanaan* halveksittua keksijää, sekä Richard Shiff ja monet muut saattoivat huonoon valoon kaikki ne, jotka uskoivat sähköfluidumeihin, ja näistä näytetään nyt luovutun ”molekyyliliikunnan” hyväksi, mikä nyt on määräävänä fysiologiassa – tietenkin vain *tätä nykyä*. Mutta nyt herää kuitenkin kysymys: ”Tunnetaanko ’liikunnan’ todellista olemusta, käyttäytymistä ja edellytyksiä yhtään paremmin kuin ’virtaustenkaan’ olemusta, käyttäytymistä ja edellytyksiä?” Sitä on syytä epäillä. Okkultismi on joka tapauksessa kyllin rohkea väittääkseen, että sähkö- eli magneettiset virtaukset (jotka oikeastaan ovat yksi ja sama asia) *johtuvat olemuksensa ja syntynsä puolesta samasta molekyyliliikunnosta*, josta kaikki muutkin luonnonilmiöt saavat alkunsa. Samalla tavoin kuin galvanometrin osoitin ei näytä minkäänlaisia värähtelyjä, jotka ilmaisisivat sähköisten tai magneettisten virtausten olemassaolon, se ei suinkaan osoita, etteikö niitä todella olisi olemassa, vaan ainoastaan sen, ettei tähän sähkömittariin voi vaikuttaa se energia, joka on irronnut siitä tasosta, jolla se on vaikuttanut ja siirtynyt toiselle korkeammalle toiminnan tasolle.

Edellä esitetty selvitys on välttämätön osoittaaksemme, että tuon ihmisestä tai esineestä toiseen ihmiseen tai esineeseen siirtyvän voiman luonne, tapahtuipa se hypnoosissa, sähkön ollessa kysymyksessä, metalliterapiassa tai ”lumoamisessa”, on olemukseltaan sama ja vaihtelee vain asteissa ja muuttaa muotoaan aina sen aineen alatasen mukaan, millä se vaikuttaa; ja näitä alatasojahan on, niin kuin jokainen okkultisti tietää, meidän maallisella tasollamme seitsemän, samoin kuin kaikilla muillakin tasoilla.

Kys. *Onko tiede täysin väärässä hypnoottisten ilmiöiden määrittelyssä?*

Vast. Se ei ole toistaiseksi esittänyt minkäänlaista määritelmää. Mutta jos on olemassa jotakin, mistä okkultismi (jossakin määrin) on samaa mieltä fyysisten tieteiden uusimpien löytöjen kanssa, niin se on se, että kaikilla kappaleilla, joilla on voimaa herättää metalliterapeuttisia ja muita vastaavia ilmiöitä, on niiden suuresta erilaisuudesta huolimatta eräs yhteinen piirre. Ne kaikki ovat nopeiden molekyylivärähtelyjen lähteenä ja synnyttäjinä, ja – olipa niillä välittäjänsä kautta tai suoranaisesti kosketuksesta johtuen yhteys hermostoon – ne muuttavat hermostollisten värähtelyjen rytmiä. Ainoana ehtona on kuitenkin se, että ne ovat, niin kuin sanotaan, *sopusoinnussa*. Tuo ”sopusointu” ei kuitenkaan aina merkitse luonnon tai olemuksen samankaltaisuutta vaan ainoastaan samaa värähtelynopeutta, samankaltaisuutta voimassa ja äkillisyydessä ja yhtäläisiä äänen tai liikunnan mahdollisuuksia: jokin kello saattaa soida yhteen viulun kanssa ja huilu eläimen tai ihmisen elimistön kanssa. Lisäksi värähtelyaste – varsinkin kun on kysymyksessä orgaaninen solu tai elin – muuttuu terveydentilan ja yleistilan mukaan. Tästä johtuen hypnotisoidun aivojen hermokeskukset, vaikka ne olisivatkin täysin *sopusoinnussa* sen esineen kanssa, mihin hän tuijottaa, saattavat kuitenkin jonkin orgaanisen häiriön johdosta jonakin tiettyä hetkenä olla sen kanssa epäsoinnussa värähtelynopeuden suhteen. Tuollaisessa tapauksessa ei synny hypnoottista tilaa, tai sitten ei ole olemassa minkäänlaista sopusointua hänen hermosolujensa ja sähkölähteiden välillä siinä kristallisissa tai metallisissa, johon hänen on tuijotettava – siinä tapauksessa tuolla tietyllä esineellä ei voi olla mitään vaikutusta häneen. Tämä merkitsee sitä, että hypnoottisen kokeen onnistumisen edellytyksenä on: (a) koska kullekin sekä orgaaniselle että ”epäorgaaniselle” luonnon esineelle on ominaista sen täysin säännönmukaiset molekyylivärähtelyt, on välttämätöntä saada selville, mitkä ovat ne

”kappaleet”, jotka todella toimivat sopuinnussa jonkin inhimillisen hermoston kanssa, ja (b) pitää mielessä, että edellisen molekyylivärähtelyt voivat vaikuttaa jälkimmäisen hermostolliseen toimintaan vain siinä tapauksessa, että kumpaisenkin värähtelyrytmit käyvät yhteen toistensa kanssa, so. milloin niiden värähtelyluvut on tehty samoiksi, mikä saadaan aikaan silmän välityksellä, kun kysymyksessä ovat mekaanisin keinoin aiheutetut hypnotisointitapaukset. Siitä johtuen tämän ”lumoavan” eli hallintaansa alistavan tekijän on luonut sama vaikuttava voima, vaikkakin mekaanisin keinoin aikaansaadun ja hypnotisoijan katseellaan *ynnä* tahdolaan aiheuttaman hypnoosin välinen ero on riippuvainen tasosta, jolla ilmiö synnytetään. Fyysisessä maailmassa ja sen aineellisilla tasoilla sitä sanotaan LIIKUNNOKSI; sielunelämän piirissä ja metafysiikassa se tunnetaan TAHTONA – tuona monikasvoisena maagikkona, joka vaikuttaa kaikkialla luonnossa.

Mikäli värähtelyaste (molekyyli liikunto) metalleissa, eri puulajeissa, kiteissä jne. muuttuu kuumuuden, kylmyyden ym. vaikutuksesta, niin muuttuvat aivomolekyylienkin värähtelyasteikot samalla tavalla, so. niiden värähtelyaste kiihtyy tai hidastuu. Näin todella tapahtuu hypnoosissa. Kun se tapahtuu katseen keskittämällä, se on juuri silmä – aktiivisen hypnotisoijan tahdon tärkein väline, mutta orja ja petturi, kun tämä tahto ei ole hereillä –, joka potilaan eli *kohteen* tietämättä saattaa hänen aivojensa hermokeskusten värähtelyt tuijotettavan esineen värähtelyastetta vastaaviksi omaksumalla sen rytmin ja siirtämällä sen edelleen aivoihin. Mutta suoranaisten sivelyjen ollessa kysymyksessä hypnotisoijan tahto, joka säteilee hänen silmistään, saa aikaan vaadittavan sopuinnun hänen tahtonsa ja hypnotisoitavan henkilön tahdon välille. Kahdesta samoin viritetystä esineestä – esimerkiksi kahdesta soitimen kielestä – toinen on aina heikompi kuin toinen, joka näin ollen hallitsee heikompa ja voi jopa tuhota ”kanssävärähtelijänsä”. Tämä on niin selvä tosiasia, että voimme kutsua fysiikankin tämän totuuden todistajaksi. Ottakaamme esimerkiksi ”tunteva

liekki”. Tiede kertoo, että jos synnytetään ääni, joka on sopusoinnussa lämpömolekyylien värähtelyasteen kanssa, niin ne tanssivat ja ”laulavat” äänten rytmiä noudattaen. Mutta okkulttinen tiede lisää, että liekki *voidaan myös sammuttaa*, jos äänen voimaa lisätään (katso *Hunnuton Isis*, Teologia II, s. 217-18). – Ja toinen todistus! Ottakaa hyvin ohut ja kirkas viinilasi tai juomalasi, ja kilauttakaa sitä kevyesti hopealusikalla, niin että syntyy hyvin selväpiirteinen ääni. Sen jälkeen synnyttäkää uudelleen sama ääni siten, että hierotte kostealla sormella sen reunaa. Jos hyvin käy, lasi särkyy heti ja hajoaa kappaleiksi. Muista äänistä lasi ei piittaa, mutta oman perussävelensä suurta voimaa se ei pysty vastustamaan, sillä tämä sille ominainen värähtely herättää sellaisen epäjärjestyksen sen osasissa, että koko rakennelma hajoaa kappaleiksi.

Kys. Miten on hypnoosilla parannettujen sairauksien laita? Parantuvatko ne todella vai siirtyvätkö ne myöhempään ajankohtaan, vai ilmenevätkö ne jossakin toisessa muodossa? Ovatko sairaudet joltuneet karmasta, ja jos näin on, onko oikein yrittää niitä parantaa?

Vast. Hypnoottinen suggestio saattaa parantaa lopullisesti, mutta voi myös olla parantamatta. Kaikki riippuu hypnotisoijan ja potilaan välillä vallitsevan magneettisten suhteiden asteesta. Jos ne ovat karmallisia, ne vain lykkääntyvät tuonnemmaksi ja palaavat jossakin toisessa muodossa, ei välttämättä sairautena vaan jonkin muun rankaisevan pahan muodossa. On aina ”oikein” yrittää lievittää kärsimystä, milloin vain voimme, ja tehdä siinä parhaansa. Kun ihminen kärsii hänelle kuuluvaa vankeusrangaistusta ja vilustuu kosteassa kopissaan, onko se järjellinen perustelu sille, ettei vankilan lääkärin pitäisi yrittää parantaa hänen vilustumissairauttaan?

Kys. Onko välttämätöntä, että hypnotisoijan hypnoottiset ”suggestiot” lausutaan ääneen? Eikö riitä, että hän vain ajattelee niitä, ja eikö HÄNKIN mahdollisesti voi olla tajuisesti tai alitajuisesti tietämätön siitä vaikutuksesta, mitä hän harjoittaa potilaaseensa?

Vast. Ei suinkaan, jos luja ja kestävä suhde näiden kahden välille on saatu aikaan. Ajatus on voimakkaampi kuin puhe niissä tapauksissa, joissa koehenkilön tahto todella alistetaan hypnotisoijan tahdon alaiseksi. Mutta taas toiselta puolen, ellei ”suggestiota” ole annettu vain hypnotisoitavan parasta ajatellen ja ellei se ole kokonaan puhdas kaikista itsekkäistä vaikuttimista, suggestio *ajatuksella* on *mustan magian* teko, jonka pahat seuraamukset ovat suuremmat kuin *lausutun* suggestion. On aina väärin ja lainvastaista riistää ihmiseltä hänen vapaa tahtonsa, *ellei se tapahdu hänen itsensä tai yhteisön* hyväksi, ja sekin on tehtävä mitä perusteellisinta harkintaa noudattaen. Okkultismi pitää kaikkia sellaisia monenlaatuisia yrityksiä mustana magiana ja noituutena, olkootpa ne sitten tietoisia tai ei.

Kys. Vaikuttavatko hypnotisoijan vaikutin ja luonne tulokseen, joko heti tai myöhemmin?

Vast. Siinä määrin kuin hypnotisoiminen hänen suorittamanaan muodostuu joko valkoiseksi tai mustaksi magiaksi, niin kuin edellinen vastaus osoittaa.

Kys. Onko viisasta hypnotisoida potilaasta pois ei ainoastaan sairaus vaan sellaiset tavat kuin juopottelu ja valehteleminen?

Vast. Sehän on ihmisrakkauden ja hyvyyden ilmausta. Sillä vaikka hänen huonojen tapojensa pois jääminen tässä tapauksessa ei lisääkään hänen hyvää karmaansa (niin kuin olisi asianlaita, jos hänen parantumisyrityksensä olisivat olleet omakohtaisia, omasta vapaasta tahdosta aiheutuneita sekä suurta sielullista ja ulkonaista taistelua edellyttäviä), silti onnistunut ”suggestio” estää häntä synnyttämästä lisää huonoa karmaa ja lisäämästä hairahdustensa määrää.

Kys. Mitä ”uskolla parantaja” tekee onnistuneessa tapauksessa oman itsensä suhteen? Millä tavalla hän leikittelee olemuspuolillaan ja karmallaan?

Vast. Kuvittelukyky (imaginaatio) on suurena apuna kaikissa elämämme vaiheissa. Kuvittelukyky toimii uskon mukaisesti, ja nämä molemmat yhdessä laativat ne luonnokset, jotka *tahto* sitten kaivertaa enemmän tai vähemmän syviksi piirroiksi niihin esteiden ja vastusten kallioihin, joita elämän polku on täynnä. Paracelsus sanoo: ”*Uskon* täytyy vahvistaa kuvittelukykyä, sillä usko vakiinnuttaa *tahdon*... Määrätietoinen tahto on kaikkien maagisten toimitusten alku... Juuri siksi, että ihmiset eivät pysty luomaan selvää mielikuvaa siitä, mihin pyrkivät eivätkä siihen usko, maagiset taidot ovat epävarmat, vaikka ne voisivat olla täysin luotettavat.” Tämä on koko salaisuus. Puolet, ellei kaksi kolmannesta, kaikista kivuistamme ja sairauksistamme on mielikuvituksemme ja pelkojemme hedelmiä. Hävittääkää pelon tunteenne ja antakaa mielikuvitukselle toinen suuntaus, niin luonto hoitaa loput. Näissä menetelmissä ei sinänsä ole mitään synnillistä tai vahingollista. Niistä tulee vahingollisia vasta silloin, kun uskolla parantaja alkaa liian ylimielisesti ja korostetusti uskoa omaan voimaansa ja kun hän alkaa ajatella, että hän voi *tahtoa* pois sellaisetkin sairaudet, jotka vaativat asiantuntevien kirurgien ja muiden lääkärien pikais- ta apua, etteivät ne koituisi kohtalokkaiksi.

Lucifer, Vol. VII, 1890

”Astraalinen” ennustaja

Jokainen sivistynyt englantilainen on kuullut kenraali Jermolovin nimen: hänhän oli aikansa tunnetuimpia sotasankareita. Ja jos on tutustunut Kaukasian sotien historiaan, silloin tietää, että Jermolov oli niiden joukossa, jotka valloittivat tämän maan, jonka linnoitukset – Shamilin ja hänen seuraajiensa puolustamat – olivat vuosikausia uhmanneet Venäjän sotajoukkojen taitoa ja strategiaa.

Oli miten hyvänsä, se erikoislaatuinen tapaus, jonka tämä Kaukasian sankari itse on kertonut, saattaa kiinnostaa psykologian tutkijoita. Se, mitä seuraavassa esitän, on sananmukainen käännös V. Potton venäjänkielisestä teoksesta *Kaukasian sota*. Sen toisessa osassa, luvussa ”Jermolovin aika” (s. 829-32) kerrotaan seuraavasti:

Tälle sankarille suodut viimeiset elonpäivät kuuluivat Moskovassa ääneti ja huomaamattomasti. Huhtikuun 23. p:nä 1861 hän kuoli 84-vuotiaana mielinajatuolissaan, toinen käsi pöydällä, toinen polven päällä, mutta muutamia minutteja aikaisemmin hän tapansa mukaan oli koputellut jalallaan lattiaa.

On mahdotonta paremmin ilmaista Venäjän tunteita hänen kuolinsanomansa saavuttua kuin siteeraamalla [venäjänkielistä] *Caucasus*-päivälehteä, joka ei sanonut sanaakaan enempää kuin asia vaati.

”Huhtikuun 23. p:nä klo 11.45 tykistökenraali Aleksei Petrovitsh Jermolov, kuuluisa yli koko Venäjänmaan, veti viimeisen henkäyksensä Moskovassa. Jokainen venäläinen tuntee hänen nimensä, joka liittyy kansallisen kunniamme loistavimpiin asiakirjoihin: Valutino, Borodino, Kulm, Pariisi ja Kaukasus tulevat aina kertomaan sankarin nimestä – hänen, joka oli Venäjän armeijan ja kansan ylpeys ja koristus. Emme halua luetella Jermolovin ansioita. Hänen nimensä ja arvonimensä merkitsevät todellista Venäjän poikaa sanan täydessä merkityksessä.”

On erikoislaatuinen tosiasia, ettei hänen kuolemansakaan säästynyt legendalta, joka oli luonteeltaan varsin kummallinen ja salaperäinen. Tähän tapaan nimittäin kertoo muuan ystävä, joka tunsi hänet hyvin:

Kerran kun olin lähdössä Moskovasta, kävin hyvästelemässä Jermolovia, enkä voinut erotessamme salata liikutustani.

”Älä pelkää”, hän sanoi silloin, ”me kyllä tapaamme vielä. En minä kuole ennen kuin palaat.”

Tämä tapahtui kahdeksantoista kuukautta ennen hänen kuolemaansa.

”Elämästä ja kuolemasta määrää vain Jumala”, minä huomaustin.

”Minä sanon sinulle ehdottoman varmasti, etten kuole vuoden kuluessa, vaan muutamia kuukausia myöhemmin”, hän vastasi. ”Tulepa mukaan.”

Tämän sanottuaan hän vei minut työhuoneeseensa, missä hän, otettuaan lukitusta laatikosta käsikirjoituksen, työnsi sen eteeni ja kysyi:

”Kenenkä käsialaa tämä on?”

”Sinun”, minä vastasin.

”Lue se sitten!” hän sanoi. Ja minä luin sen.

Se oli eräänlainen muistio, luettelo päivämääristä siitä vuodesta lähtien, jolloin Jermolov ylennettiin everstiluutnantiksi, ja se esitti ohjelmanluontoisesti kaikki merkittävät tapahtumat hänen elämässään. Hän seurasi minua koko ajan lukiessani paperia, ja kun olin pääsemässä loppuun, hän peitti kämmenellään viimeisen rivin.

”Tätä sinun ei tarvitse lukea”, hän sanoi. ”Tällä rivillä on minun kuolemani vuosi, kuukausi ja päivä. Kaikki se, minkä luit, oli minun kirjoittamaani etukäteen, ja kaikki on pitänyt paikkansa pienimpiäkin yksityiskohtia myöten. Ja tulin kirjoittaneeksi sen seuraavalla tavalla.

”Kun vielä olin nuori everstiluutnantti, minut lähetettiin jollekin asialle pieneen maalaiskaupunkiin. Minulla oli käytössäni kaksi huonetta – toinen palvelijaani varten, toinen omaan käyttöön. Jälkimmäiseen päästiin vain edellisen kautta. Sattuipa sitten kerran, kun istuin kirjoittamassa pöytäni ääressä, että vaivuin haaveiluun, ja kun sitten äkkiä kohotin pääni, näin edessäni pöydän toisella puolella vieraan miehen, joka asusta päätellen kuului yhteiskunnan alimpiin luokkiin. Ennen kuin ehdin kysyä, kuka hän oli ja mitä hän halusi, muukalainen sanoi: ’Ota kynäsi ja kirjoita!’ Tunsin olevani vastustamattoman voiman vallassa ja tottelin ääneti.

Silloin *hän* saneli minulle kaiken sen, mitä minulle tuli tapahtumaan elämäni aikana päättyen kuolinpäivään ja -hetkeen. Viimeisen sanansa sanottuaan hän katosi. Kului muutamia minuutteja, ennen kuin pääsin täyteen tajuntaan, nousin ylös tuoliltani ja syöksyin viereiseen huoneeseen, jonka kautta muukalaisen oli täytynyt tulla. Kun avasin oven, näin, että kirjurini kirjoitteli kynttilän valossa, ja sotilaspalvelijani makasi lattialla oven suussa. Ovi oli sitä paitsi huolellisesti lukittu ja teljetty. Kun kysyin: 'Kuka kävi täällä äsken?', ja hämmästynyt kirjuri vastasi: 'Ei kukaan.' Tähän päivään saakka en ole kertonut tätä tapausta kenellekään. Tiesin etukäteen, että jotkut epäilisivät minun keksineen koko jutun toisten kenties pitäessä minua alttiina aistiharhoille. Minä puolestani pidän tapausta *ehdottomana tosiasiana*, objektiivisena, kouriintuntuvana tosiasiana, jonka todistuskappaleena on juuri tämä kirjoitettu asiakirja."

Kenraalin kuoleman jälkeisenä päivänä todettiin kirjeen viimeinenkin päivämäärä oikeaksi. Hän kuoli täsmälleen sinä päivänä ja tunnin lyömälä ja vuonna, mikä oli merkitty paperiin hänen omalla käsialallaan.

Ja nyt muutama sana itse ilmestyksestä.

Epäilemättä jokainen kenraali Jermolovin ehjän ja selvän kertomuksen sana pitää täysin paikkansa. Hän oli ennen kaikkea täysin asiallinen, vilpittön ja selväjärkinen mies, jossa ei ollut minkäänlaisia taipumusta mystiikkaan, oikea sotilas, kunniallinen ja luonteeltaan rehti. Sitä paitsi tämän hänen elämänsä episodin todistajana on myös hänen vanhempi poikansa, jonka toimittaja ja hänen sukusensa tuntee monen vuoden Tiflisissä oleskelumme ajalta. Kaikki tämä on hyvänä takeena sille, että tämä ilmiö oli aito, minkä lisäksi todistaa kenraalin jättämä kirjallinen asiakirja, jossa on oikea ja tarkka kuolinpäivä. Entä sitten tämä salaperäinen muukalainen? Spiritistit tietenkin näkevät tässä ruumiistaan vapautuneen olennon, "aineellistuneen hengen". Väitetään, että *inhimillinen henki* yksin voi profetoida kokonaisesta tapahtumasarjasta ja nähdä niin selvästi tulevaisuuteen. Niin mekin sanomme. Mutta vaikka tässä kohdin olemme yhtä mieltä, olemme muissa kohdin eri mieltä, so. vaikka spiritistit sanovatkin, että näky oli kenraalin korkeammasta

minästä erillisen ja siitä riippumattoman hengen aikaansaannos, me väitämme aivan päinvastaista ja sanomme, että kysymyksessä oli se korkeampi minuutensa. Tarkastelkaamme asiaa kiihkeitomasti.

Missä tällaisen profeettallisen ilmestyksen järjellinen *pääsyy* oikeastaan voisi olla? Mistä syystä minun tai teidän, kun olemme vainajia, välttämättä täytyisi tulla jonkun täysin vieraan ihmisen luokse kertomaan tälle, mitä kaikkea hänen elämässään vielä tulee tapahtumaan? Jos kenraali olisi tuntenut vieraassaan jonkun rakkaan sukulaisensa, oman isänsä, äitinsä, veljensä tai parhaan ystävänsä ja saanut tältä jonkinlaisen hyvää tarkoittavan varoituksen, niin heikko kuin tällainen todistus olisi ollutkin, niin olisi ollut edes jotakin, jolla tällaista teoriaa voitaisiin puolustaa. Mutta mistään tällaisesta ei ollut kysymys: ainoastaan ”vieras mies, joka asusta päätellen kuului yhteiskunnan alempiin luokkiin”. Jos näin on, niin mistä syystä jonkun köyhäntuntuisen, ruumista vailla olevan kaupustelijan tai työläisen sielun pitäisi vaivautua esiintymään täysin vieraalle miehelle? Ja jos ”henki” vain ”*otti ylleen*” sellaisen hahmon, niin mistä sitten johtuu sellainen salapukuun verhoutuminen, sellainen kuolemanjälkeinen hämäys? Jos tällaiset käynnit johtuvat ”hengen” vapaasta tahdosta ja jos tällaiset ilmestykset ovat fyysisestä ruumiistaan vapautuneen yksilön vapaassa vallassa ja lisäksi riippumattomia kaikista näitä kahta maailmaa koskevien tunnettujen lakien noudattamisesta – niin mistä syystä oikeastaan voidaan väittää, että jokin ”henkiolento” olisi tässä tapauksessa esiintynyt Cassandran tavoin kenraalille? Tällaista syytä ei löydy. Jos siitä pitää kiinni, se merkitsee vain sitä, että lisää vielä uuden järjettömän ja vastenmielisen piirteen ”henkivierailujen” teoriaan ja samalla antaa oman lisänsä pyrkimykselle saattaa kuoleman pyhyys naurettavaksi. *Aineettoman* hengen – jumalallisen henkäyksen – *aineellistuttaminen*, mihin spiritistit ovat syylistyneet, vastaa sitä, että teologit ovat esittäneet Absoluutin ihmisenluontoisena.

Nämä kaksi väitettä ovat kaivaneet miltei ylipääsemättömän kuilun toisaalta teosofi-okkultistien ja spiritistien, toisaalta teosofien ja kirkkokristittyjen välille.

Ja tähän tapaan teosofi-okkultisti selittäisi tämän näyn esoteerisen filosofian mukaan. Hän aloittaisi huomauttamalla lukijalle, että meissä oleva korkeampi tajunta sen maailmaan kuuluvine lakeineen ja ilmenemisedellytyksineen on vielä ”tuntematon maa” kaikille (spiritistit mukaan luettuina) ja varsinkin tiedemiehille. Sitten hän huomauttaisi lukijalle eräästä okkultismin perusopetuksesta. Hän sanoisi, että kaikkietävyuden ominaisuuden lisäksi sen omassa luonteessa ja toiminnan piirissä olevaa jumalallisen *yksilölliselle* kuolemattomalle minuudelle ikuisuudessa ei ole olemassa *menneisyyttä* eikä *tulevaisuutta*, vaan ainoastaan yksi ainoa jatkuva NYKYISYYS. Kun tämä oppi kerran myönnetään mahdolliseksi tai edes esitetään olettamuksena, on aivan luonnollista, että tuon minuuden valaiseman persoonallisuuden koko elämä syntymästä kuolemaan saakka on yhtä selvästi korkeamman minän nähtävissä kuin se puolestaan on näkymätön ja salassa sen ajallisen ja kuolevaisen hahmon rajoitetulle näkökyvylle. Tästä syystä tapaus on okkulttisen filosofian mukaan tulkittavissa seuraavalla tavalla.

Kenraali Jermolov kertoi ystävälleen, että kun hän kirjoitteli *myöhään illalla*, hän äkkiä vaipui *haaveilemaan*. Tällöin hän yhtäkkiä nostaessaan katseensa huomasi edessään muukalaisen. Nyt tämä haaveilutila oli mitä todennäköisimmin äkillinen torkahdus, joka johtui väsymyksestä ja liiallisesta työnteosta ja jonka aikana tapahtui puhtaasti somnambuulinen mekaaninen teko. *Persoonallisuus* tuli äkkiä tietoiseksi korkeamman ITSENSÄ läsnäolosta. Inhimillinen nukkuva automaatti joutui yksilöllisyyden valtaan, ja tämän jälkeen käsi, joka oli kirjoitellut useita tunteja sitä ennen, ryhtyi mekaanisesti jatkamaan kirjoittamista. Herätessään persoonallisuus arveli, että hänen edessään oleva asiakirja oli laadittu hänen kuulemansa vierailijan sanelun mukaan, kun siinä itse asiassa olivat hänen jumalallisen ”minänsä” sisimmät ajatukset –

vai pitäisikö meidän sanoa tietonsa –, jotka olivat profeetallisia, koska kysymyksessä oli kaiken tietävä Henki. Jälkimmäisen ”ääni” oli yksinkertaisesti vain fyysisen muistin heräämishetkellä tapahtunut, kuolevaisen ihmisen elämää koskevan sielullisen tiedon välittyminen sellaisena kuin *korkeampi* tajunta sen heijasti alempaan. Kaikki muut muistiin jääneet yksityiskohdat ovat yhtä luonnollisesti selitettävissä.

Niinpä muukalainen, joka oli köyhän kaupustelijan tai työläisen vaatteissa ja joka puhui *hänen ulkopuolellaan*, kuuluu – kuten ”äänikin” – siihen tuttujen ilmiöiden joukkoon, jotka tunnemme uniemme *ajatusassosiaatioina* ja *muistoina*. Kuvat ja tapahtumat, jotka näemme unissamme, tapahtumat, jotka koemme tunteja, päiviä, toisinaan vuosiakin kestävinä unissamme, kaikki tämä vie todellisuudessa vähemmän aikaa kuin salamanvälähdys heräämishetkellä ja täyteen päivätajuntaan palaaminen. Tällaisista mielikuvituksen voiman ja nopeuden tapauksista fysiologia voi antaa lukuisia esimerkkejä. Me kapinoimme nykyaikaisen tieteen materialistisia johtopäätöksiä vastaan, mutta kukaan ei voi vastustaa sen tosiasioita, jotka sen erikoistuntijat monien vuosien kokeiden ja havaintojen nojalla ovat todenneet, ja nuo tosiasiat tukevat väitettämme. Kenraali Jermolov oli aikaisemmin muutaman päivän aikana suorittanut kuulusteluja pikkukaupungissa ja tässä virallisessa tehtävässään todennäköisesti kuulustellut kymmenittäin köyhempiin yhteiskuntaluokkiin kuuluvia miehiä. Tämä selittää hänen kuvitelmansa – joka oli yhtä elävä kuin itse todellisuus – vähäisestä kaupustelijasta.

Tutkikaamme niitä lukuisia *sisemmän Itsen* mysteereihin perehtyneiden filosofien ja vihittyjen kokemuksia ja selityksiä, jotka ovat käytettävissämme, ennen kuin lähemme puhumaan ”vainajien henkien” teoista ja vaikuttamista, joita ei koskaan voida selittää järkevällä tavalla.

Suomen kansalliseepos Kalevala

Viimeisin osoitus siitä, kuinka yleisesti kaikkina aikoina ja kaikkialla on levinnyt se suurenmoinen filosofinen järjestelmä, jota sen oppilaat nimittävät *muinaiseksi viisaususkonnoksi* eli salaiseksi opiksi, tulee meille eräältä verraten vähän tunnetulta kansalta, joka asuu kylmässä ja harvaan asutussa maassa, Suomessa, jossa vierasmaalaiset harvoin käyvät. *Kalevalasta*, Suomen kansalliseepoksesta, löydämme monia muinaisen filosofian jälkiä, jotkut ilmiselviä, toiset verhotumpia ja kätketympiä. Tämä eepos on ainakin 3000 vuotta vanha. Vaikka se on kirjoitettu muistiin vasta äskettäin, se on säilynyt suullisena muistitietona sukupolvesta toiseen ja periytyy siltä ajalta, jolloin suomalaiset heimot asuivat kaukana etelässä nykyiseen kotimaahansa verrattuna – luultavasti joko Mustanmeren tai Kaspienmeren rannoilla.

Suomalaisten alkuperä on hyvin salaperäinen, mutta he ovat ilmeisesti sukua niille kansoille, jotka nykyään ovat asettuneet asumaan Tiibetin ja Keski-Aasian ylätasangoille. Suomalaisten suhde slaavilaisiin kansoihin nähden – varsinkin Venäjään – on samalla tavoin mystinen kuin Thessalian maagikoiden ja noitien suhde muihin helleeneihin. Sekä pakanuuden että kristillisen ajan venäläiset kansantarut ovat tulvillaan kertomuksia pohjoisista *koldvo-neista* (lumoojista – tuo venäläinen sana on luultavasti johtunut *kaldealaista* merkitsevästä sanasta), heidän teoistaan ja maagisista voimistaan. Alexander Pushkinin eräs parhaista eepisistä runoelmista ”Ruslan ja Ludmila” rakentuu kahden Pohjolan tietäjän maagiselle kamppailulle ja taikataidoille. Toinen heistä on vanha ja hyvää tekevä ”viisas suomalainen”, toinen samoin suomalainen

mutta ilkeä noita-akka Naina. Edellinen työskentelee rakastavaisen puolesta, jälkimmäinen heitä vastaan. Nuo kaksi tietäjää ovat hyvän ja pahan ruumiillistumat. Sana ”suomalainen” jo sinänsä venäläisissä kansantaruiissa tarkoittaa melkein samaa kuin maa-gikko. Kaikki nämä tulevat kansanomaisten uskomusten mukaan kaukaa pohjoisesta; monet Venäjän pakanuuden aikaiset jumalat olivat kotoisin Suomesta ja Skandinaviasta, sillä ne kansanheimot, jotka asuttivat Itämeren ja pohjoisten merien rannikot, joutuivat paikkakuntaa muuttaessaan jo varhaisessa vaiheessa monin tavoin tekemisiin keskenään.

Suomalaiset ovat ihmeellisen vaatimaton kansa, jota kulttuurin valekiilto ei vielä ole turmellut. Tämä heijastuu heidän runoudestaankin. He elävät lähellä luontoa, läheisessä kosketuksessa sen elävien voimien kanssa.

Kalevalan alkurunossa sanotaankin:¹
On monia muitakin legendoja,
loitsuja, joita minulle opetettiin.
jotka löysin tien ohesta,
kerättynä tuoksuvista vesakoista,
henkien minua kohti metsän puista,
poimittuna männyn kukinnoista,
tuoksuen minua vastaan köynnöksistä ja kukista,
kuiskattuna minulle seuratessani
karjalaumoja hunajaisten niittyjen maassa
ja yli vihreiden ja kultaisten kukkuloiden.

— — —
Monia tarinoita on minulle kertonut pakkanen,
monia runoja antanut sade.
Toisia lauluja ovat tuulet laulaneet,
linnut lukuisista metsistä ovat

1 Olen seuraavat englantilaiset runo-otteet suomentanut suorasanaisesti, koska siten mielestäni tulee esille monia viehättäviä seikkoja, joita meidän nykysuomalaisienkin on vaikea havaita suomalaista Kalevalaa lukiessamme. Onhan Kalevalan kieli meille monin kohdin yhtä vieras kuin Raamatun ns. ”Kaanaan kieli”. – U. Pore

usein yhdessä esittäneet balladeja.
Järvien aallot ja meren mahtavat tyrskyt,
monien vesien soinnut,
koko luomakunnan musiikki,
ovat olleet oppaanani ja mestarinani.

Voiko mikään ”Hymni luonnon vaikutusvallasta” olla viehättävämpi? Silmäys tämän vähän tunnetun kansan jumalaistaruustoon osoittaa, mihin tuloksiin tämä heidän syvälinen pohdintansa johti kohdistuessaan niihin vaikutusaloituihin, joiden alkulähteenä oli Suuri Äiti, jonka hellyydenosoitusten he tunsivat ympäröivän itseään. Heidän mukaansa: ”...kaikki olennot olivat henkilöitä. Aurinko, Kuu, Tähdet, Maa, Ilma ja Meri olivat muinaisille suomalaisille eläviä, itsetietoisia olentoja... kaikki luonnon esineitä hallitsevat näkymättömät jumalolennot, *haltijat* – henkiolennot, luonnonhaltijat. Näillä *haltijoilla*, niin kuin ihmisillä, on kullakin oma ruumiinsa ja henkensä, mutta vähäisemmät haltijat ovat jollakin tavoin aineettomammat ja muodottomammat, ja näiden elämä on kokonaan riippumaton niistä esineistä, joista ne ovat erityisesti kiinnostuneet. Ne kaikki ovat kuolemattomia mutta jakautuvat eri asteisiin, jotka vastaavat niiden tehtävien suhteellista tärkeyttä. Alempiasteiset suomalaiset jumalat ovat toisinaan kuuliaisuussuhteessa suurempia voimia omaaviin jumaliin...” (Esipuhe) Kaikkien yläpuolella oli Korkein Hallitsija: ”Auringon, Kuun, Otavan, Pohjantähden ja muut taivaan huomattavien tähtien Tyttäret (hallitsijat) on kuvattu ikinuoriksi ja ihaniksi neitosiksi, joskus istumassa metsän puiden taipuvilla oksilla, joskus pilvien punertavalla reunalla, joskus sateenkaarella, joskus taivaalla.” (Alkulause)

Lähempi tarkastelu osoittaa riittävän selvästi, kuinka täsmällisesti kaikki tämä käy yhteen sen kanssa, mitä Salainen oppi kertoo Dhyan Tshohaneista ja henkiolentojen alemmista asteista. On totta, että suomalaiset ovat pukeneet nuo aatteet runouden kaapuun, mutta senkin sisältä paistaa esille aivan hämmästyttävä samankaltaisuus.

Muinaisilla suomalaisilla, kuten nykypäivän Intiassa, tapaamme shraddha-seremonian sekä esi-isien avuksi huutamisen.

Kuten edessämme olevan teoksen esipuheessa pätevästi viitataan, ”*Kalevalan* syvempi ja sisäisempi merkitys viittaa kuitenkin taisteluun Valon ja Pimeyden, Hyvän ja Pahan väliseen kamppailuun. Suomalaiset edustivat Valoa ja Hyvää, ja lappalaiset Pimeyttä ja Paha”. Verrattakoon siihen Ahuramazdan ja Ahrimanin, aryoiden ja rakshasojen, pandujen ja kurujen välisiä taisteluita.

Salaisen opin kaikkein arvokkaimmat toisinnot ovat *Kalevalassa* Wäinämöisen syntyrunossa. Lukekaamme joitakin otteita tästä runosta, mikä selventänee asiaa.

Muinaisina aikoina neito,
eetterin ihana tytär,
eleli aikakausia
äärettömässä taivaan avaruudessa,
ilmassa meren vaahdon yläpuolella,
kaukaisissa paikoissa,
eetterin yksinäisyydessä.

Avaruus eli akasha (eetteri) on vielä syntymättömän maailman-kaikkeuden ensimmäinen *idea*. Siitä on valuva ulos tuleva kosmos¹ yhä tihentyvine aineellisuusasteineen. Avaruus on se ”pohjaton syvyys”, jonka yllä Henki ”kyyhkysen lailla oli hautomassa”. Se on myös ”vesien kasvat”, joiden päällä ”henki lepäsi”. Eepos jatkaa:

Hän laskeutui valtamereen
aallot leposijanaan ja aallot tyynynään.

Seitsemän sataa vuotta hän liikkui meren yllä.

Kohti itää ja myös etelää,
kohti länttä ja myös pohjoista.

Valtameren syleilystä hän tuli raskaaksi ja eli esikoislastaan odotellessaan synnytyspoltoissa *seitsemän* sataa vuotta – nehän vastaavat manvantaroiden eli luomisen aikakausien seitsenjakoja.

1 Järjestynyt maailmankaikkeus. – U. Pore

Maailma muodostuu, mutta vain välillisesti, eetterin tyttären vaikutuksesta. Hän valitteli yksinäisyyttään, ja

lopetettuaan hartaat rukouksensa
tuskin ennätti kulua hetkeäkään,
kun kaunis sotka alkaa laskeutua,
rientää vesi-äidin luokse,
tulee lentäen sinne tänne
etsii itselleen pesimäpaikkaa.

Tämä ”kaunis sotka” vastaa täsmälleen sekä näkemyksensä että siihen liittyvien mielikuvien puolesta hindujen jumalaistaruston ja Salaisen opin *Kalahamsaa* eli ”Ajan joutsenta” – Kalevalan sotka etsi aluksi turhaan pesäpaikkaa:

Silloin eetterin tytär,
nyt onneton vesi-äiti,
nosti olkapäitään vedestä,
kohotti polvensa meren yläpuolelle,
että sotka voisi rakentaa asuntonsa,
rakentaa turvallisesti pesäpaikkansa...
Siihen sotka rakentaa pesänsä,
munii siihen munansa,
kuusi kultamunaa,
ja seitsemännen, rautamunan.

Verrattakoon tähän kaldealaista kertomusta Tiamatista, suuresta merestä, ja *seitsemän henkiolennon* syntymisestä siinä. Entä sitten kabbalistiset opetukset, joissa naisellista *sefiraa* (”henkiolentoa”) nimitetään ”Suureksi mereksi”, joiden mukaan seitsemän alempaa sefirotia syntyy ”Suuressa meressä”, sillä sehän oli yksi Binahin (eli Jehovan) *astraalimeren* nimistä. Myös intialaisten Puranoiden luomiskertomukset opettavat samoin.

Ilman impi liikuttaa olkapäitään: pesä ja munat putoavat valtameren,

menevät palasiksi pohjalle
syvien ja rajattomien vesien.
Hiekassa ne eivät katoa,

eivätkä meressä olevat muruset,
vaan muuttuneina, ihmeellisessä kauneudessaan
liittyvät kaikki osaset yhteen,
muodostuen palaset kahdeksi,
ylemmäksi ja alemmaksi.
Yksi samankaltainen kuin toinen.
Yhdestä munanpuolikkaasta,
alemmasta kehittyy maan holvi.
Toisesta, jäljellä olevasta,
ylemmästä taivaan holvi.

Tämä noudattaa täsmälleen intialaista ajatuskulkua *Hiranyagarbhan* munasta, joka jakautuu kahtia ja jonka molemmista puoliskoista syntyy maailmankaikkeus, sekä ylempi että alempi. Se on myös sama ajatus kuin Kabbalassa kerrotaan kaksinaisesta taivaasta, ylemmästä ja alemmasta eli taivaasta ja maasta, jotka sanotaan muovailun ”valkoisesta päästä”, mikä puolestaan on pääkallo eli *cranium*, loistavan taivaanavaruuden vertauskuva.

Valitamme, että tilanpuute estää meitä lähemmin esittelemästä Väinämöisen seitsenkertaista kylvötyötä käsittelevää ajatuksia herättävää runoa. Jokainen kylvös tulee sen jälkeen, kun maa on poltettu kaskeksi ja tuhka siroteltu lannoitteeksi – maailmankaikkeuden hajoamiset ja jälleenrakentamiset tapahtuvat aina seitsemässä vaiheessa. Myös runot ”Raudan synty”, ”Kadonneen sanan löytäminen”, ”Käärmeen synty” ja ”Auringon ja Kuun ennalleen asettaminen” ovat täynnä okkulttista tietoutta. Mutta näiden kohdalla kehotamme lukijoita tutustumaan John Martin Crawfordin erinomaiseen Kalevalan käännökseen (*The Kalevala: The Epic Poem of Finland*).

Lucifer, Vol. III, 1888

Onko lähimmäistemme tuomitseminen velvollisuutemme?

Älä tuomitse ketään, jos hän itse ei ole
läsnä. Ja kun sinun on pakko ojentaa
häntä, tee se silloin hänelle kasvotusten,
mutta lempeästi, rakkautta ja myötätun-
toa uhkuvin sanoin. Sillä ihmissydän on
kuin *kusuli-kasvi*: se avaa terälehtensä
suloiselle aamukasteelle, mutta sul-
kee ne rankan sadekuuron langetessa.
– Buddhalainen ohje

Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi.
– Kristillinen mietelause

Olemme ikäväksemme kuulleet, että monet vakavista teosofeis-
tamme tuntevat olevansa vaikeassa tilanteessa. Pienet syyt saavat
toisinaan aikaan suuria seurauksia. On ihmisiä, jotka saattavat
laskea leikkiä mitä tuskallisimman leikkauksen aikana ja pysyä
rauhallisina, kun heidän jalkansa katkaistaan, mutta jotka kuiten-
kin kiihtyvät raivoon ja ovat valmiit luopumaan laillisesta taivas-
osuudestaankin, jos heidän on oltava vaiti, kun joku astuu heidän
varpailleen.

Luciferin 13. numerossa (syyskuu 1888) julkaistiin artikkeli
”Lupausten merkityksestä”. Koko lupaushan on seitsenkohtainen
(vain kuusi niistä julkistettiin). Niistä ensimmäinen, neljäs, viides
ja varsinkin kuudes vaativat suurta moraalista luonteen lujututta,
suorastaan rautaista tahtoa liittyneenä suureen epäitsekkyteen,
jokahetkistä valmiutta luopua omista toiveistaan, jopa itsensä

uhraamista voidakseen toteuttaa sellaisen lupauksen vaatimukset. Kuitenkin useat kymmenet teosofit ovat iloisin mielin allekirjoittaneet tämän juhlallisen lupauksen työskennellä ihmiskunnan hyväksi epäitsekäästi, ilman ainoatakaan vastalauseita – paitsi yhdessä kohdin. Kumma kyllä kysymyksessä on kolmas kohta, jonka luettuaan melkein jokainen pyrkijä epäröi ja osoittaa pelkuruuden oireita. ”Pasuunan äänen kuultuaan hän vapisee”: paras ja ystävällisinkin heistä joutuu hälytystilaan, ja hän on suunnattoman kauhun vallassa kuullessaan tuon kolmannen kohdan pasuunan törähdyksen kuin pelkäisi saavansa osakseen saman kohtalon kuin muinoin Jerikon muurit!

Mitä sitten sisältää tämä *pelottava* lupaus, jonka toteuttaminen näyttää olevan tavallisen kuolevaisen mahdollisuuksien saavuttamattomissa? Yksinkertaisesti vain seuraavaa:

”SITOUUDUN KOSKAAN KUUNTELEMASTA VASTAANSANOMATTA MITÄÄN TEOSOFIVELJESTÄ KERROTTUA PAHAA ASIAA, JA LUPAAN LUOPUA TOISTEN TUOMITSEMISESTA.”

Tämän kultaisen ohjeen toteuttaminen näyttää perin helpolta. Pahan kuuntelemista *kenestä tahansa* vastaan panematta on pidetty halveksittavana *tekona* aina pakanuuden varhaisimmista ajoista alkaen.

”Julkisen panettelun kuunteleminen on kirottua. Mutta vielä pahempi on, ettei sano vastaan...”, sanoo Ovidius.

Ehkäpä juuri seuraavasta syystä, minkä Juvenalis terävästi huomauttaa:

”Panettelu, myrkyistä pahin, aina löytää helpon pääsyn *halpamaisiin sieluihin...*”

– sillä *muinaisina aikoina* harvat halusivat tulla luetuiksi tuolaisten sielujen joukkoon. Mutta entä nyt?

Tosiasiallisesti tuo velvollisuus puolustaa kanssaihmistä, jota myrkyllinen käärmeenkieli on pistänyt hänen poissa ollessaan, sekä

yleensä luopuminen toisten ihmisten tuomitsemisesta ovat käytännön teosofian varsinainen henki ja sielu, sillä se on sitä toimintaa, joka johtaa ihmisen ”korkeamman elämän” kapealle polulle, ja se on sitä elämää, joka vie meidät siihen päämäärään, johon me kaikki haluamme päästä. Anteeksianto, Rakkaus ja Toivo ovat ne jumalattaret, jotka hallitsevat sitä ”elämää”. Se, että olemme luopuneet tuomitsemasta kanssaihmissiämme, on sanaton todistus siitä, että nuo kolme jumalallista sisarusta ovat meissä. Tuomitseminen kuulo- ja näköpuheiden perusteella osoittaa heidän olevan poissa. ”Älä kuuntele juorujen levittäjää äläkä panettelijaa”, Sokrates sanoo. ”Sillä samoin kuin hän paljastaa muiden salaisuudet, samoin hän on paljastava sinunkin salaisuutesi.” Eikä ole suinkaan vaikeata välttää juorujen levittäjiä, sillä jos ei ole kysyntää, tarjontakin loppuu hyvin pian. ”Kun ihmiset pidättäytyvät *kuuntelemasta pahaa*, silloin pahan puhujatkin lakkaavat puhumasta pahaa”, sanoo eräs sananparsi. Toisen tuomitseminen on oikeastaan sitä, että sillä tahtoo osoittaa olevansa parempi kuin se ihminen, jonka tuomitsee. Kaikkien kansojen tekopyhät fariseukset ovat sitä tehneet aina ahdasmielisten uskontojen syntymästä alkaen. Pitääkö meidänkin tehdä samoin?

Meille saatetaan sanoa, että me olemme ensimmäisinä rikkomassa tuota eettistä lakia, jota sanomme kannattavamme, koska meidän teosofiset aikakauslehtemme ovat täynnä kaikenlaisia ankaria ”tuomioita” ja koska *Lucifer* laskee soihtunsa valaistakseen jokaista pahaa parhaan kykynsä mukaan. Vastaamme, että se on aivan eri asia. Arvostelemme ankarasti ennen kaikkea yhteiskunnallisten ja uskonnollisten järjestelmien ja laitosten epäkohtia ja *tekopyhyyttä*, mutta vältämme moittimasta henkilöitä. Ihmisethän ovat vuosisatansa lapsia, ympäristönsä ja ajan hengen uhreja.

Ihmisen tuomitseminen ja hänen maineensa halventaminen – sen sijaan että säälisi ja koettaisi auttaa häntä, koska hän on syntynyt spitaalitautisten yhdyskunnassa ja on siten itsekin spitaalini saastuttama – on kuin kiroaisi huoneen sen vuoksi, että se on pimeä,

sen sijaan että siitä suurempaa numeroa tekemättä sytyttäisi kynttilän, että pimeys hälveni. ”Paha sana kaksinkertaistaa pahat teot”; yleistä paha ei voida estää tai poistaa sillä, että itse tekee paha ja valitsee jonkun syntipukiksi, koko yhteiskunnan syntien sovittajaksi. Sen vuoksi me arvostelemme ankarasti näitä yhteiskuntia, emme niiden yksityisiä jäseniä. Me osoitamme kehutun sivistyksemme mädännäisyyden, me ilmaisemme sen kasvatuksen vahinkoa tuottavat järjestelmät, jotka johtavat siihen ja näytämme niiden tuhoisat vaikutukset kaikkiin kansankerroksiin.

Emme ole puolueellisimpia itseemmekään nähden. Joka päivä olemme valmiit uhraamaan henkemme TEOSOFIAN puolesta – tuon suuren, kaikki syliinsä sulkevan veljeyden hyväksi, jonka vuoksi me elämme ja hengitämme – ja tahdomme suojella tarvittaessa vaikka omalla ruumiillamme jokaista tosi teosofia. Siitä huolimatta tuomitsemme yhtä avoimesti ja yhtä katkerasti Teosofista Seuraa perustettaessa hyväksytyjen alkuperäisten suuntaviivojen vääristelyn, alkuperäisen järjestelmän hölymisen ja turmeltumisen, minkä monet sen korkeimmista virkailijoista ovat saaneet aikaan omilla viisasteluillaan.

Saamme nyt sovittaa karmaa nöyryyden puutteestamme Teosofisen Seuran alkuaikoina, sillä meidän lempiajattelmamme ”Katsokaa, kuinka nämä kristityt rakastavat toisiaan” on nyt päivittäin, miltei tunti tunnilta, selvennettävä kuuluvaksi ”Katsokaa, kuinka teosofimme rakastavat toisiaan”.

Ja me olemme peloissamme ajatellessamme – ellei monia Teosofisessa Seurassamme vallitsevia tapoja ja tottumuksia korjata tai hylätä –, että *Luciferin* on jonakin päivänä paljastettava monet tahrat omassa vaakunakilvessämme – so. itseihailu, säälimättömyys, toisten teosofien hyvinvoinnin uhraaminen oman turhamaisuutensa alttarille – ”raivokkaammin” kuin koskaan ennen tuomitesaan valtiokirkkojen ja nykyisen yhteiskunnan vääristelyt ja vallan väärinkäytöt.

Eikä siinä kylliksi. On teosofeja, jotka eivät näe tukkia omassa silmässään ja tosissaan pitävät velvollisuutenaan osoittaa sormellaan pientä tomuhiukkastakin, jonka he näkevät naapurinsa silmässä. Siten eräskin mitä arvossa pidetyimmistä, ahkerimmista ja ylevämielisimmistä jäsenistämme kirjoittaa tuon mainitun kolmannen kohdan johdosta seuraavasti:

”Tuossa ’lupauksessa’ on siis sitouduttava olemaan koskaan puhumatta pahaa kenestäkään. Mutta minä uskon, että on tilanteita, joissa ankarakin arvostelu on totuudellisuuden nimessä velvollisuus. Ihmiset yksityiselämässään voivat syyllistyä sellaisiin petoksiin, sellaiseen valheellisuuteen ja konnuuteen, että niiden, jotka niistä varmasti tietävät, on ne paljastettava, ja jos julkisessa elämässä esiintyy lahjusten ottamista ja yleistä turmelusta, kunnan kansalaisten velvollisuus on ruoskia niitä säälimättä. Teosofinen kulttuuri ei olisi siunaukseksi maailmalle, jos se opettaisi epämiehekkyyttä, heikkoutta ja piittaamattomuutta moraalisisista arvoista...”

Olemme vilpittömästi pahoillamme havaitessamme mitä arvokkaimman veljemme omaavan noin harhautuneita mielipiteitä. Köyhä on ennen kaikkea sellainen teosofinen kulttuuri, joka ei pysty muokkaamaan pelkästään oman synnyinmaansa ”kunnan kansalaista” koko maailman ”kunnan kansalaiseksi”. Tosi teosofin on oltava sydämessään maailmankansalainen. Hänen on ihmisystävälliset tunteensa kohdistettavia kaikkiin ihmisiin, koko ihmiskuntaan. On korkeampaa ja jalompaa olla yksi niistä, jotka rakastavat lähimmäisiään välittämättä, mihin rotuun he kuuluvat, ottamatta huomioon heidän uskontoaan, yhteiskunnallista asemaansa tai ihonväriään, kuin olla vain hyvä isänmaanystävä – tai vielä vähemmän – joku puoluepukari.

Saman mittapuun käyttäminen kaikkiin ihmisiin on pyhempää ja jumalallisempaa kuin oman maansa auttaminen sen yksityisessä laajentumispyrkimyksessä, kiistoissa ja verisissä sodissa AHNEUDEN ja ITSEKKYYDEN nimissä. – ”Velvollisuus totuutta kohtaan

vaatii tuomitsemaan ankarasti.” Niin tietenkin, mutta kuitenkin sillä ehdolla, että paljastetaan pahan *juuret* ja taistellaan niitä vastaan, ei siten, että tuhlataan koko innostuksen voima katkomalla tuon kasvin syyttömät kukat.

Viisas puutarhuri kitkee rikkaruohot juurineen eikä varmaankaan käytä puutarhasaksiaan haitallisten loiskasvien latvuksien katkomiseen. Jos teosofi sattuu olemaan julkisessa toimessa, tuomari tai oikeusistuimen jäsen, asianajaja tai vaikkapa kirkon pappi, silloin tietenkin on hänen velvollisuutensa maataan, omaatuntoaan ja niitä kohtaan, jotka ovat antaneet hänelle luottamuksensa, ”tuomita ankarasti” kaikki ”kavallusjutut, valheellisuudet ja roistomaisuudet” *jopa* yksityisten elämässä; mutta – otettakoon huomioon – vain silloin, kun häneen vedotaan ja pyydetään häntä käyttämään laillista vaikutusvaltaansa virkamiehenä, ei muuten. Se ei silloin ole ”pahan puhumista” eikä ”parjausta”, vaan todellakin työtä ihmiskunnan hyväksi. Pyrkimyksenä on tällöin yhteisön säilyttäminen, joka on osa ihmiskuntaa. Heidät on valtuutettu suojelemaan heidän hoivaansa uskottujen kansalaisten omaisuutta julkisina viranhaltijoina ja estämään, ettei sitä heiltä häikäilemättä riistetä. Mutta silloinkin teosofi voi puolustaa kantaansa oikeusistuimen jäsenenä ja osoittaa armeliaisuuttaan yhtymällä Shakespearen ankaran tuomarin sanoihin: ”Osoitan sitä eniten silloin, kun osoitan oikeamielisyyttä.”

Mutta mitä ihmeen tekemistä Teosofisen Seuran ”työtä tekevällä” jäsenellä, joka on riippumaton julkisesta virkavallasta ja joka ei itse ole tuomari, virallinen syyttäjä tai pappi, on naapureidensa pahojen tekojen kanssa? Jos joku Teosofisen Seuran jäsen havaitaan syylliseksi johonkin edellä mainittuun tai vielä pahempaan rikokseen ja jos joku toinen jäsen saa täysin epäämättömän todistuksen siitä, saattaa muodostua tämän tuskalliseksi velvollisuudeksi saattaa asia Neuvoston tietoon.

Seuraamme on suojeltava niin kuin sen lukuisia jäseniäkin. Se hän olisi vain yksinkertaisesti oikeudenmukaisuuden toteuttamista.

Tosiasioiden luonnollinen ja asiallinen toteaminen ei mitenkään ole ”panettelua” tai veljen moittimista. Sillä tämän ja tietoisien panettelun välillä on syvä kuilu. – Kolmas kohta koskee vain niitä, jotka eivät ole missään suhteessa vastuussa naapurinsa teoista ja elämänvaelluksesta, mutta siitä huolimatta arvostelevat ja moittivat heitä kaikissa mahdollisissa tilanteissa. Silloin se on ”panettelua” ja ”pahan puhumista”.

Näin me käsitämme tuon kyseisen kohdan; emmekä me usko, että jos sitä vaaditaan, ”teosofinen kulttuuri” saa aikaan ”epämiehekkyyttä, heikkoutta ja piittaamattomuutta moraalisisista ohjeista”, vaan juuri päinvastoin. Tosi rohkeus ei ole missään tekemisissä, me uskomme, ihmisten arvostelemisen kanssa, eikä ole vähääkään miehekkyyttä siinä, että arvostelee ja panettelee kanssaihmissään heidän selkensä takana joko heidän muille tai meille itsellemme tekemistään vääryyksistä tai vahingoista.

Tulisiko meidän pitää Gautama Buddhan tai evankeliumien Jeesuksen luettelemia vertaansa vailla olevia hyveitä ”epämiehekkäinä”? Silloinhan Buddhan saarnaama siveysoppi, *moraalin säännöskokoelma*, jonka professori Max Müller, Eugène Burnouf ja jopa Barthelemy Saint-Hilaire ovat julistaneet olevan täydellisin, minkä *maailma on koskaan tiennyt*, olisi vain merkityksettömiä sanoja ja olisi ollut parempi, ettei Vuorisaarnaa olisi koskaan kirjoitettu-kaan. Pitääkö kirjeenvaihtajamme opetusta pahan vastustamattomuudesta, hyvyyden osoittamista kaikkia luotuja kohtaan ja oman itsensä uhraamista toisten puolesta heikkoutena tai epämiehekkyytenä? Ovatko käskyt ”Älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi” ja ”Pane miekkasi takaisin tuppeen... sillä ne kaikki, jotka tarttuvat miekkaan, tuhoutuvat miekkoineen päivineen” osoituksena ”piittaamattomuudesta moraalikäsitteistä” – vaiko *karman ääni*?

Mutta kirjeenvaihtajamme ei ole yksin noin ajatellessaan. On paljon miehiä ja naisia, kaikissa muissa suhteissa hyviä, ihmisystävällisiä, uhrautuvia ja luotettavia ihmisiä, jotka epäröimättä

hyväksyvät lupauksen muut kohdat mutta jotka ovat perin vai-vautuneet tai jopa napisevat tuon erityiskohdan kuultuaan. Miksi näin? Siihen on helppo vastata: yksinkertaisesti, *koska he pelkäävät tietämättään mutta miltei väistämättä syyllistyvänsä VÄÄRÄÄN VALAAN.*

Tämän tarinan opetus ja loppupäätelmä herättävät useita ajatuk-sia. Sehän on selvä isku vasten kristillisen kasvatuksen kasvoja ja meidän sivistyneen uudenaikaisen yhteiskuntamme kaikkia piirejä vastaan kaikissa *kristillisissä* maissa. Niin syvälle tämä moraalinen syöpätauti – tapa puhua säälimättömässä hengessä naapuristamme ja veljestämme kaikissa mahdollisissa tilanteissa – on syöpynt kaikkien Teosofisen Seuran piirien jäsenten sydämiin, alemmista ylempiin, että se on tehnyt sen parhaatkin jäsenet aroiksi käyttä-mään kieltään oikein! He *eivät uskalla luottaa itseensä* niin paljon, että luopuisivat toisten tuomitsemisesta – pelkästään tottumuksen voimasta. Se on selvä ”aikamme tunnus”.

Useimmat meistä ovat syntyneet ja kasvaneet, kuulumme pa mihin kansaan tahansa, juoruilun armottoman arvostelun ja ker-takaikkisen tuomitsemisen tukahduttavassa ilmapiirissä. Meidän kasvatuksemme tähän suuntaan alkaa jo lastenkamarissa, jossa lastenhoitaja vihaa kotiopettajatarta, tämä puolestaan talon rou-vaa, ja palvelijat lasten läsnäolosta välittämättä jatkuvasti nurisevat isäntäväkeään vastaan, etsivät toisistaan vikoja ja tekevät hävyttö-miä huomautuksia talon vieraista.

Sama harjoittelu seuraa meitä sitten kouluun. Se saavuttaa mei-dän eettisen kehityksemme huipun jatkaessamme opiskeluamme ylemmillä asteilla ja alkaessamme saada käytännöllistä uskonnon-opetusta. Meidät kyllästetään perin juurin sillä uskomuksella, että vaikka me itse ”olemme syntyneet synnissä ja täydellisessä tur-meluksessa”, *meidän* uskontomme on ainoa, joka pelastaa meidän ikuisesta kirouksesta, kun sen sijaan muu ihmiskunta on ennalta tuomittu aikojen alusta sammumattomaan helvetin tuleen.

Meille opetetaan, että muiden kansojen jumalien ja uskontojen halventaminen on omien epäjumaliemme kunnioittamista ja siten ansiokas teko. Itse ”Herra Jumala”, ”*persoonallinen* absoluutti” painetaan nuoriin taipuisiin mieliimme aina moittimassa ja tuomitsemassa luomiaan olentoja, kiroamassa uppiniskaisia juutalaisia ja *kiusaamassa* pakanoita.

Vuosiksi eteenpäin nuorten protestanttien sieluja rikastutetaan mitä valituimmin kirouksin rukouskirjojen *tuomitsemis*rituaalista eli ”Jumalan vihan ja tuomion julistuksesta synnintekijöille” ja ikuisen kirouksen toivotuksilla useimmille luoduille. Jo syntymästään saakka nuori roomalaiskatolinen kristitty kuulee kirkkonsa joidenkin henkilöiden kirotuiksi julistamisesta tai kirkosta karkottamisista. Juuri Raamatusta ja Englannin kirkon rukouskirjoista kaikkien yhteiskuntaluokkien pojat ja tytöt tutustuivat ensi kerran sellaisten paheiden olemassaoloon, joiden pelkkä mainitseminenkin Zolan teoksissa sanotaan olevan moraalitonta ja pahennusta herättävää sekä lainvastaista. Mutta kirkkoissa niiden luettelemiseen ja *kiroamiseen* sekä nuoret että vanhat pannaan sanomaan ”Aamen”, lempeän ja nöyrän Jeesuksen palvelijan, papin, toimiessa esilukijana.

Jeesus sanoo: *älkää* vannoko, *älkää* kirotko, *älkää* tuomitko, vaan ”rakastakaa vihollisianne, siunatkaa niitä, jotka kiroavat teitä, tehkää hyvää niille, jotka vihaavat ja vainoavat teitä”. Mutta kirkkolaki ja pappi sanovat heille: tuo ei pidä lainkaan paikkaansa. On rikoksia ja paheita, ”joiden kohdalla teidän on omalla suulla tuotava esille toivotus, että Jumalan kirous toteutuisi”.

Onko sitten mikään ihme, että kristityt myöhemmin elämässään koettavat vanhurskaasti matkia ”Jumalaa” ja pappia; soihan heidän korvissaan yhä vielä: ”*Kirottu olkoon hän*, joka siirtää naapurin rajakiven”, ja ”*Kirottu olkoon hän*”, joka tekee sitä tai tätä, tai jopa hän, joka asettaa luottamuksensa ihmiseen” (!), mistä seuraa ”Jumalan” tuomio ja kirous. He arvostelevat ja kiroavat oikealle ja

vasemmalle päästään omastakin takaa valloilleen oikein tukussa panettelu- ja tuomitsemishalunsa. Unohtavatko he, että viimeisessä käsikirjan kiroamisessa – huorintekijöihin ja juomareihin, epäjumalanpalvelijoihin ja kiristäjiin kohdistetussa *anateemassa* mainitaan myös ”SÄÄLIMÄTTÖMÄT ja PARJAAJAT”? Yhtymällä juhlalliseen ”aameneen” tuon viimeisimmän *kristillisen* salamaniskun jälkeen, *he ovat vahvistaneet ”omalla suullaan toivomuksen, että Jumalan kirous kohdistuisi”* heidän syntiseen itseensä.

Mutta tämä näyttää sangen vähän liikuttavan meidän seura-
piirihyeenoitamme. Sillä heti kun kirkkokansan uskonnollisen kasvatuksen saanut lapsi on päässyt koulunpenkiltä, hän joutuu edeltäjiensä hoiviin. Vanhempien ja kokeneempien suunpieksijöiden valmennettua häntä maailmaksi kutsutun skandaalikoulun loppututkintoon, ja hänen suoritettuaan tekopyhän ja kaiken tuomitsevan tieteen maisterintutkinnon, hänestä tulee kunnioitettu yhteiskunnan jäsen, jolloin ei puutu enää muuta kuin että hän liittyy seurakuntaan ja pääsee kirkon isännistöön tai johonkin kirkon rouvasväen yhdistykseen.

Kuka rohkenee kieltää sitä, että nykyinen yhteiskunta yleisesti ottaen on muodostunut tuollaisten moraalisten murhien suureksi näyttämöksi, jolla murhat suoritetaan huvittavien pilajuttujen ja naurunremahdusten säestämänä kahvipöydässä kahden kupillisen välillä? Yhteiskunta on nykyään enemmän kuin koskaan ennen jonkinlainen teurastushuone, jossa vierashuoneen ja kirkollisen kristinuskon lippujen liehuessa sekä maailmallisen kulttuurin ja aarittelun lomassa jokainen vuorollaan, heti kun hän on kääntänyt selkensä, raahataan syntien sovitushriksi, jonka kärvennetyn lihan hajua sovinnainen maailma nautinnolla vetää sieraimiinsa.

Veljet, rukoilkaamme, ja kohdistakaamme kiitoksemme Abrahamin ja Iisakin Jumalalle, ettemme enää elä julman Neron päiviä. Ja – ooh!, olkaamme kiitolliset ettemme enää ole vaarassa tulla heitettyiksi Colosseumin areenalle kuolemaan siellä verraten nopeasti

nälkäisten villieläinten kynsissä! Kristikunta ylpeilee sillä, että meidän elintapamme ja tottumuksemme ovat hämmästyttävästi inhimillistyneet Ristin siunauksellisesta vaikutuksesta. Mutta meidän ei tarvitse muuta kuin astua nykyajan seurusteluhuoneeseen havaitaksemme, kuinka siellä esitetään vertauskuvallisesti tosioloja vastaava näytelmä, jossa samat villipedot hekumoiden raatelevat parhaiden ystäviensä runneltuja raatoja.

Tarkkailkaa noita notkeita ja yhtä julmia suuria kissoja, jotka imelästi hymyillen ja viattomin silmin teroittelevat valmiiksi punaisia kynsiään ryhtyessään leikkimään kissaa ja hiirtä. Säälä sitä hiiriparkaa, joka on joutunut noiden seurapiirien kissaeläinten hampaisiin. Hiiren annetaan valua verta vuosikautia, ennen kuin sen sallitaan vuotaa aivan kuiviin. Uhrien on kärsittävä suunnattomia moraalisia kidutuksia, he saavat tietää sanomalehdistä ja *ystäviltään*, kuinka he jossakin elämänsä vaiheessa ovat syllistyneet jopa kaikkiin kirkon tuomitsemisrituaalissa lueteltuihin paheisiin ja rikoksiin, kunnes jatkuvia vainoja välttääkseen nuo mainitut hiiret itse muuttuvat raateleviksi seurapiirikissoiksi ja panevat muut hiiret vuorostaan vapisemaan. Kumpi näistä kahdesta areenasta on suositeltavampi, veljeni – tuo pakanallinen vaiko tuo kristittyjen maiden?

Charles Addisonin oli vaikea löytää kyllin halventavia sanoja moittiessaan tätä molempiin sukupuoliin kuuluvien Kain-ihmisten seurapiirijuoruilua. ”Kuinka usein”, *hän huudahtaa*, ”ihmisen kunnia ja maine saatetaan epäilyttäväksi halveksivasti hymyilemällä tai hartioiden kohautuksella? Kuinka monet hyvät ja epäitsekäät teot onkaan saatettu unohduksiin epäilevällä hymähdyksellä tai leimattu ala-arvoisista pyrkimyksistä lähteneiksi sopivalla tavalla salaperäisesti kuiskuttamalla. Katsokaa... kuinka paljon viattomia ihmisiä maailmassa suljetaankaan pois muiden joukosta epämääräisin vihjailuin, nyökytellään tiehensä ja julmalla tavalla saatetaan epäilyksenalaisiksi niiden kateuden vuoksi, jotka itse ikäänntyneinä

ovat jo sivuuttaneet vastaavat kiusaukset. Kuinka usein avuttoman raukan maine kärsiikään, kun kerrotaan, kuinka juuri se joukko, joka tekee parhaansa juttua levittääkseen, on suhtautuvinaan asiaan hyvin säälivästi ja myötätuntoisesti kertoessaan olevansa siitä sydämessään pahoillaan ja toivovansa Jumalan nimessä, ettei se ole totta!”

Addisonista siirtykäämme Sigmund Sternin saman aiheen tarkasteluun. Hän näyttää suorastaan jatkavan samaa kuvausta sanoessaan näin:

”Niin tuloksia tuottava kuin panettelu onkin monine useita tyydyttävine keinoineen, mutta valepukuisenakin esiintyen noilla huonoilla aseillaan pystyy haavoittamaan perin pahasti, mitä onkaan sitten sanottava julkisista ja häpeämättömistä loukkauksista, joissa ei ilmene minkäänlaista hienovaraisuutta tai estoja? Jos panettelu on kuin pimeässä ammuttu nuoli ja silti aiheuttaa niin paljon salaista kärsimystä, niin julkinen loukkaus on kuin rutto, joka riehuu päiväsaikaan, lakaisee kaiken edeltään, saattaa hyvän ja pahan samanarvoisiksi niitä toisistaan erottelematta, ja tuhat kaatuu sen viereltä, ja kymmentuhatta sen oikealta kädeltä. Siten olemuksensa herkimpien puolien tultua raadelluiksi ja rikkirevityiksi kuin teurastajan armottomasti silpomana, he sortuvat, eivätkä kenties koskaan parane haavoistaan tai siitä sydämen tuskasta, jonka he kerran ovat saaneet osakseen.”

Sellaiset ovat panettelun seuraukset, ja karman kannalta katsoen monet sellaiset tapaukset ovat *seurauksiltaan raskaammat kuin pikaistuksissa tehty tappo*. Sen vuoksi niiden, jotka haluavat noudattaa korkeamman elämän sääntöjä ”työtätekevien jäsenten” joukossa ja Teosofisen Seuran piirissä, on annettava tämä juhlallinen lupaus tai sitten pysyttävä *kuhnurijäseninä*. Nämä sivut eivät koske kuhnureita, joita koko asia ei kiinnostane, eikä sitä tyrkytetä kaikille Teosofisen Seuran jäsenille erotuksetta. Sillä kysymyksessä olevan ”lupauksen” antavat vain ne jäsenet, joita ”looshiipiireissämme” on alettu nimittää Teosofisen Seuran ”työtätekeviksi” jäseniksi.

Muiden ei tarvitse rasittaa itseään tuollaisella lupauksella, toisin sanoen niiden jäsenten, jotka mieluummin haluavat pysyä vain Seuran koristuksina ja kuuluvat ”keskinäisen ihailun” kuppikuntiin ja jotka ovat liittyneet seuraan pelkästä uteliaisuudesta ja oikeastaan kaikessa hiljaisuudessa tipahtaneet pois, vaikka eivät olekaan muodollisesti katkaisseet yhteyttään Teosofiseen Seuraan, ja myös niiden, jotka ovat säilyttäneet vain pinnallisen kiinnostuksen ja haalean myötätunnon – jos sitäkään – teosofista liikettä kohtaan.

Vuosikautia toimittuaan ”kreikkalaisena kuorona” nyt Teosofisen Seuran nimellä tunnetussa värikkäässä näytelmässä, he mieluummin pysyvätkin kuorona. Tuon ”kuoron” on esityksissään, kuten muinoin, seurattava mitä näytelmän *varsinaiset näyttelijät* tekevät, ja heidän on vain silloin tällöin tuotava esille tuumailunsa toistamalla näyttelijöiden vuorosanojen parhaat päätössanat tai sitten oltava vaiti – valintansa mukaan. Thomas Carlyle sanoo heitä ”päivän filosofeiksi”: he eivät halua eikä heidän halutakaan tulevan tiiviimmin mukaan.

Sen vuoksi, jos nämä rivit sattumalta osuisivat heidän silmiinsä, heitä kunnioittavasti pyydetään muistamaan, että edellä sanottu ei koske ketään edellä lueteltujen ryhmien jäsentä. Useimmat heistä ovat liittyneet Teosofiseen Seuraan niin kuin he olisivat ostaneet muutaman shillingin kirjaseen. Kansien erikoislaatuisuuden vuoksi he ovat uteliaina aukaisseet sen, ja silmäiltyään päällekirjoitusta ja hieman tekstiäkin, mottoa ja omistuskirjoitusta he ovat panneet sen jonnekin hyllynsä pimentoon, sitä enää enempää ajattelematta. Heillä on täysi omistusoikeus kirjaseen, sillä ovathan he maksaneet siitä, mutta he eivät siitä puhu sen enempää kuin jostakin puuliiteriin viedystä vanhasta huonekalusta, koska sen istuin ei ole kyllin mukava. – Teosofinen Seurakaan ei oikein sopeudu heidän moraaliseen ja älylliseen kokonaiskuvaansa.

Vain yksi sadasta näistä jäsenistä edes vilkaisee *Luciferia* – tilastolaskelman mukaan *enemmän kuin kaksi kolmannesta* sen tilaajista

on teosofiseen liikkeeseen lukeutumattomia. Eivätkä *Luciferin* vanhemmat veljet – Madrasin *Theosophist*, New Yorkin *Path*, ranskalainen *Le Lotus* eikä edes ihmeen huokeahintainen ja kansainvälinen *T. P. S.* (jota julkaistaan Adelphin kaupungissa) ole meitä onnekkaampia. Niin kuin kaikki profeetat, nekään eivät ole profeettoja omalla maallaan, vaikka niitä muualla arvostetaan, ja niiden ääni teosofian rintamalla on todellakin vain kuin ”huutavan ääni korvessa”.

Se ei ole suinkaan lioittelua. Noiden eri teosofisten aikakauslehtien¹ tilaajista Teosofisen Seuran jäsenet, *joiden äänenkannattajiane ovat* ja joita ajatellen ne yksinomaan perustettiin, ovat vain n. viisitoista *sadasosaa* kaikkien noiden lehtien tilaajien yhteismäärästä. Tämäkin on ajan merkki ja selvästi osoittaa, mikä ero on ”työtätekevien” ja ”kuhnurijäsenten” välillä.

Emme voi lopettaa tätä kirjoitustamme vetoamatta vielä kerran ”työtätekeviin” jäseniin. Kuka heistä tahtoisivat väittää, etteikö tuo kolmas kohta ole kaiken etiikan perusperiaate, jonka pitäisi olla jokaisen *todelliseen ykseyteen pyrkivän* teosofin johtotähti?

Sillä eikö sellaisessa suuressa miesten ja naisten yhdessä toimivassa joukossa, joka koostuu mitä erilaisimmista kansallisuuksista, eriluonteisista ja eri uskontoihin kuuluvista ja eri tavoin ajattelevista ihmisistä, mikä seikka jo sinänsä tarjoaa otolliset edellytykset erimielisyyksiin ja riitoihin, juuri tämän kohdan tulisi olla olennainen osa jokaisen – aktiivisesti työhön osallistuvan tai pelkästään koristeena olevan – jäsenen lupausta hänen liittyessään teosofiseen liikkeeseen? Me ajattelempa niin, ja jätämme asian Adyarissa seuraavan kerran kokoontuvan yleiskokouksen edustajien harkittavaksi.

1 Niiden toimittajat, johtajat ja koko vakinaisten avustajien joukko tekevät *ilmaista* työtä ja sen lisäksi maksavat omista laihoista kukkaroistaan painatuksen, levittämisen ja tilapäisten kirjoittajien aiheuttamat kustannukset.

Sellaisessa Seurassa, joka väittää edustavansa ylevää eettistä järjestelmää, kaikkien aikaisempien eettisten oppien ydintä ja joka avoimesti tunnustaa pyrkivänsä kilvoittelussa voittamaan käytännön esimerkillään ja elämäntavoillaan kaikkien uskontojen tunnustajat, tuo lupaus on kyseisen Seuran menestymisen ehdoton ehto. Ihmisryhmässä, jossa ”polttavien nokkosten keskellä kukkii ruusu” ja jossa vahingollisia orjantappuroita on enemmän kuin ihania kukkia, tuonlaatuinen lupaus on *ainoa pelastus*.

Ei mitään yhteiskunnallista, uskonnollista, filosofista tai eettistä, molemminpuolisia *ihmisten välisiä velvollisuuksia* koskevaa järjestelmää voi sanoa täydelliseksi tai johdonmukaiseksi, ellei tuollaista sääntöä pakoteta noudattamaan – eikä pelkästään pakoteta, vaan ellemme halua Teosofisen Seuran tulevan sekä teoriassa että käytännössä suunnattomaksi teeskentelijäksi kantaessaan julkisuudessa ”Universaalien Veljeyden” lippuaan, meidän on joka hetki tarkkailtava tämän *lakien lain* rikkomisia ja erotettava joukostamme kaikki panettelijat. Ei kukaan rehellinen ihminen, sitä vähemmän kukaan teosofi, voi olla ottamatta huomioon seuraavia Horatiuksen rivejä:

”Joka parjaa poissaolevaa ystäväänsä,
Tai kuulee häntä häväistävän eikä puolusta...
Kertoo juoruja ja saattaa ystävänsä huonoon valoon;
Sellainen ihminen on LURJUS – kavahda hänen seuraansa.”

Lucifer, Vol. III, 1888

Julkisuusko aina hyväksi?

Eräs hyvin tunnettu luennoitsija ja huomattava egyptologi¹ sanoi eräessä luennossaan joitakin herätteitä antavia sanoja teosofian opetuksia vastaan. Linaan ne tässä, ja niihin on vastattava:

”On harhaanjohtavaa otaksua, että muinaisen ajan kokemuksessa tai viisaudessa olisi jotain, minkä saavutukset voitaisiin ilmoittaa vain mystiikan verhon ja naamion välittämänä... Selityshän on tieteen sielu. Hehän [muinaiset poppamiehet] sanovat, *etemme voi saada heidän tietoaan, ellemme elä heidän elämäänsä...* Julkinen kokeellinen tutkimus, julkinen sana ja vapaan ajattelun aate ovat hävittäneet mystiikan tarpeellisuuden. Tieteen ei enää tarvitse verhota löytöjään mystiikan huntuun, niin kuin sen oli pakko tehdä menneinä aikoina turvallisuussyistä...”

Tämä on hyvin erehdyttävä näkökanta eräessä suhteessa. ”Puh-
taamman ja korkeamman elämän salaisuudet” *voidaan* tehdä yleisesti tunnetuiksi, ne *on* jopa *pakkokin* julkistaa. Mutta okkultismissa *on salaisuuksia, jotka aiheuttavat kuoleman*, ja ellei ihminen elä niiden *edellyttämää elämää*, hänelle ei voida mitään uskoa.

Edesmenneellä professori Faradaylla oli vakavia epäilyksiä siitä, oliko viisasta ja järkevää saattaa suuren yleisön tietoon tiettyjä uuden tieteen keksintöjä. Kemia oli johtanut hirvittävien hävityskemien keksimiseen tämän vuosisadan [1800-luvun] aikana, ja oli järjetöntä, että ne saatettiin ulkopuolisten käsiin. Eikö jokainen ajatteleva ihminen ajatellessaan sellaisia dynamiittia ja muita räjähdysaineita sisältäviä pirullisia laitteita, joita rakentelevat nuo

1 Gerald Massey. – Toim. huom.

hävittävän voiman ruumiillistumat, jotka ylpeillen nimittävät itseään anarkisteiksi ym. – eikö jokainen järkevä ihminen ole yhtä mieltä kanssamme, kun me sanomme: – Paljon parempi olisi ollut ihmiskunnalle, ettei se olisi koskaan räjäyttänyt kalliota nykyaikaisilla tehokkailla keinoilla, kuin että nuo keinot olisivat silponeet edes sadatta osaa niistä, jotka venäläiset nihilistit, irlantilaiset feenit ja anarkistit ovat surmanneet. Sellaiset keksinnöt, ja ensisijaisesti niiden sovellutus tappoaseiksi, olisi pitänyt salata tavallisilta ihmisiltä. Sen todistavat sekä laaditut tilastot että näiden rikosten tutkimista varten asetettujen komiteoiden lausunnot. Seuraavat sanomalehdistä kerätyt tiedot antanevat jonkinlaisen kuvan siitä, mitä onnettomalla ihmiskunnalla on tulevaisuudessa odotettavissa.

Yksinomaan Englannissa – sivistyksen keskuksessa – on 21 268 räjähdysainetta valmistavaa ja myyvää liikettä¹. Mutta dynamiittikaupan, helvetinkoneiden ja muiden sellaisten uudenaikaisen sivistyksen saavutusten keskuspaikkoja ovat pääasiallisesti Philadelphia ja New York. Entisessä ”Veljellisen rakkauden” kaupungissa toimii nyttemmin menestyksellisesti eräs kuuluisimmista räjähdysaineiden valmistajista. Hän on hyvin tunnettu ja kunnioitettu kansalainen – mitä tehokkaimmin tappavien ”dynamiittilelujen” keksijä ja valmistaja. Hänet kutsuttiin kuultavaksi Yhdysvaltojen senaatin asettamaan komiteaan, jonka kiireellisenä tehtävänä oli keksiä keinoja tuollaisten laitteiden *liian vapaan kaupan* rajoittamiseksi. Kuultavaksi haastettu tehtailija keksi perustelun, joka sietää tulla ikuistetuksi sen kerrassaan häpeämättömän saivartelun vuoksi. Tuon asiantuntijan kerrotaan sanoneen: ”Minun *kojeeni* ovat täysin *vaarattomia katsella*. Ne voidaan näet tehdä appelsiinin,

1 Nitroglyseriini on löytänyt tiensä jopa erinäisiin lääkevalmisteisiin. Lääkärit ja apteekkarit kilpailevat anarkistien kanssa yrityksissään tuhota lopun ihmiskunnasta. Erään tunnetun ruuansulatusvaivoissa käytetyn suklaatabletin sanotaan sisältävän nitroglyseriiniä! Ne saattavat auttaa, mutta ne voivat vielä helpommin tappaa.

hatun tai veneen näköisiksi, vieläpä aivan sellaiseksi kuin kukin haluaa... Rikollinenhan on se, joka tappaa ihmisiä tuollaisilla laitteilla eikä suinkaan se, joka niitä valmistaa. Yhtiö ei voi yhtyä siihen väitteeseen, että ellei niitä olisi saatavissa, ei olisi kysyntääkään markkinoilla. Yhtiö esittää omana järkkymättömänä kantanaan, että kysyntä on tyydytettävä etukäteen tarjolla olevasta varastosta.”

Tuo ”varasto” on sivistyksen hedelmä ja tulos siitä julkisuudesta, joka suodaan kaikille aineen tappavienkin ominaisuuksien keksimisille. Mitä se on? Niin sanottujen ”helvetinkoneiden” monipuolisuutta ja ominaisuuksien tutkimaan asetetun komitean kertomuksesta selviää, että saatavilla on toistaiseksi seuraavia laitteita ihmisen silmänräpäykselliseksi tuhoamiseksi. Tehtailija Holgaten valmistamista laitteista ovat uudenaikaisimpia monien muiden erilaisten ”koneiden” joukossa ”Tikittäjä”, ”Kahdeksan päivän kone”, ”Pikku hävittäjä” ja ”Pullokoneet”...¹

”Pikku hävittäjä” on vaarattomalta näyttävä käyttöesine, joka näyttää vaatimattomalta mukilta. Sen sisällä ei ole dynamiittia eikä ruutia, vaan erittäin tappavaa kaasua. Sen laidassa on tuskin havaittava kellolaite, jonka neula osoittaa aikaa, jolloin kaasu alkaa virrata. Suljetussa huoneessa tämä uusi kuolettava ”vrii” *tukehduttaa kuoli-aaksi miltei silmänräpäyksessä* joka ainoan elävän olennon noin 30 metrin säteellä tappavasta mukista. Näiden kolmen ”viimeisimmän uutuuden” myötä, tänä kristillisen sivistyksen kehityksen huipulla tavallisten ”dynamiittimiesten” aika on päättynyt, sillä heidän välineensä ovat vanhanaikaisia ja kuuluvat menneisyyteen. Sellaiset kuin jne. – asept, joista jotkut toteuttivat tahattomasti karman lakia, tappoivat monia dynamiittimiehiä Chicagon viime *vallankumouksessa*. Lisättäköön näihin vielä tuleva kauan lupailtu Keelyn värähtelyvoima, joka muutamassa sekunnissa pystyy hävittämään kuolleen härän tuhkaläjäksi. Kysykää sitten itseltänne, pystyykö

1 Noiden kojeiden laajempi selostus on tästä jätetty pois. – Suom. huom.

Danten ”helvetti” paikkana koskaan kilpailemaan maaelämän kanssa helvetillisempien tuhoaseiden tuottamisessa.

Siis jos pelkästään aineelliset välineet muutamiin sopiviin kohtiin asennettuina pystyvät tuhoamaan maailman suurimmat kauhungit edellyttäen, että noita tappoaseita ohjailevat asiantuntijat, mitä kauhistuttavia vaaroja syntyisikään, mikäli maagiset *okkultiset* salaisuudet paljastuisivat ja niiden sallittaisiin joutua pahan-suopien ihmisten käsiin! Nämä ovat näet tuhat kertaa vaarallisempia ja tuhoisampia, koska rikollista kättä tai käytettyä *aineetonta* asetta ei voida koskaan havaita.

Synnynnäisiä *mustia* maagikkoja, joilla luontaisen taipumuksen pahaan lisäksi on pitkälle kehittyneitä mediumistisia taipumuksia, on meidän aikamme liian paljon. On sen vuoksi sopiva aika, että ainakin psykologit ja näihin asioihin uskovat lakkaisivat puhumasta julkisuuden hyvistä puolista ja vaatimasta, että kaikkien pitäisi saada tietää luonnon salaisuuksia. Meidän aikamme, jonka luonteenpiirteitä ovat ”suggestio” ja ”räjähdysaineet”, okkultismi ei voi avata selkosen selälleen laboratoriodensa ovia. Se tapahtuu vain niille, jotka *todella* elävät siihen vaadittavaa elämää.

Lucifer, Vol. VIII, 1891

Ohjeita jokapäiväistä elämää varten

Alkusanat

Niitä sitaatteja, jotka muodostavat seuraavan kirjoituksen, ei alun perin valittu siinä mielessä, että ne julkaistaisiin, joten ne ehkä sen vuoksi saattavat tuntua toistensa yhteyteen kuulumattomilta.

Ne julkaistiin ensiksi jonkinlaisena teosofisena ”tähtäpäiden-poimintona” siinä toivossa, että jotkut lukijat seuraisivat esimerkiksi ja keräilisivät otteita kirjoista omaan jokapäiväiseen käyttöönsä ja sillä tavalla hankkisivat itselleen pysyvän yhteenvedon niiden sisällöstä ja saisivat todellista käytännöllistä hyötyä siitä, mitä ovat lukeneet. Seuraamalla tätä suunnitelmaa voi pieneen tilaan keskittää kaiken, mikä näyttää olevan olennaisinta jokaisessa kirjassa, jonka lukee.

Lukekaa joka aamu pieni joukko sitaatteja, ja koettakaa elää niiden mukaan päivänne sekä mietiskelkää niitä vapaahetkinä – siinä menettelytapa, jota voi myös suositella jokaiselle, joka haluaa ottaa teosofian toden kannalta.

I

Nouse vuoteesta aikaisin, ja äläkä heti herättyäsi loikoile puoli-horteessa uneksien. Rukoile sitten vakavasti koko ihmiskunnan henkistä uudestisyntymistä. Pyydä, että sinun rukouksesi rohkaisivat ja auttaisivat kaikkia totuuden tiellä ponnistelevia ja että he voisivat työskennellä yhä vakavammin ja tuloksellisemmin sekä että sinä itsekkin saisit enemmän tarmoa etkä harhautuisi aistien houkutuksiin.

Muodosta itsellesi kuva mestaristasi hänen ollessaan vaipuneena samadhiin¹. Koeta nähdä hänet kirkkaasti ja selvästi, ja muodosta hänen kuvansa täydelliseksi kaikissa yksityiskohdissaan. Ajattele häntä kunnioittavasti ja ano, että kaikki viat, laiminlyönneistä ja rikkomuksista johtuvat, annettaisiin sinulle anteeksi. Tämä tekee ajatuksen keskittämisen paljon helpommaksi. Se puhdistaa sydäntä, ja sillä on monia muita hyviä vaikutuksia.

Tai tutkistele luonteesi puutteellisuuksia. Syvenny perin pohjin heikkoihin puoliisi, ja tee itsellesi selväksi sen tyydytyksen katoavaisuus, jonka ne sinulle suovat, sekä koeta voimakkaasti tahtoa, että seuraavalla kerralla olet tekevä kaikkiesi, ettet anna niille periksesi. Tällainen itsetutkistelu ja tällainen tapa antautua omantuntonsa tuomittavaksi helpottaa useimmille aavistamattomalla tavalla henkistä kehitystä.

Kylpiessäsä käytä koko ajan tahtoasi saadaksesi aikaan sen, että moraalinen epäpuhtautesi peseytyy pois samalla kuin ruumiisikin. Suhtautumisessasi toisiin ihmisiin tulee seuraavat säännöt ottaa huomioon:

1. Älä koskaan tee mitään, mitä velvollisuutesi ei kehota sinua tekemään, ts. älä tee mitään tarpeetonta. Punnitse tarkoin ennen jonkin tehtävän suorittamista, onko sinun velvollisuutesi tehdä se.

2. Älä koskaan lausu ainoatakaan tarpeetonta sanaa. Ajattele sanojesi vaikutusta ennen kuin lausut ne. Älä koskaan anna ympäristöni vaikuttaa itseesi siten, että sen vuoksi poikkeat periaatteistasi.

3. Älä koskaan anna minkään tarpeettoman tai turhan ajatuksen tunkeutua mieleesi. Tämä on helpommin sanottu kuin tehty. Ihminen ei heti kykene tyhjentämään tajuntaansa. Koeta sen vuoksi aluksi pitää loitolla huonoja tai hyödyttömiä ajatuksia analysoimalla mielessäsä omia virheitäsä tai vaipumalla täydellisen olentojen tarkasteluun.

1 Joogan korkein aste, jossa ihminen on yhtä Kaiken kanssa. – Suom. huom.

4. Käytä ruokaillessasi tahtoasi vaikuttamaan ravinnon kunnolliseen sulamiseen ja aikaansaamaan ruumiin rakentumisen sopu-
soinnussa henkisten pyrkimystesi kanssa sekä niin, ettei huonoja
intohimoja eikä pahoja ajatuksia synny. Syö vain silloin, kun olet
nälkäinen ja juo vain ollessani janoinen, ei milloinkaan muulloin.
Jos jokin tietty ruokalaji on sinusta erityisen houkutteleva, niin älä
antaudu syömään sitä vain tyydyttääksesi mielitekosi. Muista, että
siitä saamaasi nautintoa ei ollut muutamia sekunteja aikaisemmin
ja että se on lakkaava muutamia sekunteja jälkeen päin. Muista,
että se on ohimenevä nautinto ja että se, mikä tällä hetkellä on
nautinto, muuttuu tuskaksi, jos sitä nautitaan suuressa määrin, ja
että kysymyksessä on vain kielesi nautinto. Ajattele myöskin, että
jos tämän erityisen nautintoaineen hankkimisessa on paljon vaivaa
ja että jos annat houkutella itsesi siihen, niin et tule kaihtamaan mi-
tään saadaksesi sitä. Muista, että on sulaa hulluutta antaa toiveesi
kiintyä näin katoavaan seikkaan, kun on olemassa muutakin, mikä
voi suoda sinulle ikuisen autuuden. Muista, että sinä et ole ruumis
etkä aistit ja että sen vuoksi tuolla nautinnolla ja niiden välityksellä
koetulla tuskalla ei ole koskaan sinulle todellista merkitystä. Koeta
etsiä itsellesi muita vastaavanlaisia perusteluja ja käytä samaa tapaa
selvitellessäsi itsellesi erilaisia viettelyksiä, ja vaikka usein tulet nii-
hin lankeamaankin, olet kuitenkin vähitellen onnistuva.

Älä lue paljon. Jos luet kymmenen minuuttia, niin ajattele lu-
kemaasi yhtä monta tuntia. Totuttaudu yksinäisyyteen ja olemaan
yksin ajatuksinesi. Sopeudu ajatukseen, että vain itse voit auttaa
itseäsi, ei kukaan toinen. Ja saata itsesi siten vähitellen riippumat-
tomaksi kaikesta ja kaikista.

Ennen nukahtamistasi sinun tulee rukoilla samaan tapaan kuin
aamulla. Tarkastele ajatuksissani toimiasi kuluneen päivän aikana,
ja huomioi, missä olet epäonnistunut ja päätä seuraavalla kerralla
olla tekemättä samaa erehdystä.¹

1 *The Theosophist*, elokuu 1889, s. 647.

II

Oikea motiivi itsesi tuntemiseen on yhteydessä *tietoon* mutta ei sinuun *itseesi*. Itsensä tunteminen on etsimisen arvoista sen vuoksi, että siihen sisältyy tietoa, ei sen vuoksi, että sillä on tekemistä oman minän kanssa. Tärkein edellytys, että voisi saavuttaa itsetuntemusta, on *puhdas rakkaus*. Etsi tietoa rakkauden tähden, ja itsesi tunteminen on lopuksi palkitseva ponnistuksesi. Kärsimättömäksi tuleminen on selvä todistus siitä, että työskentelee palkkion toivossa eikä rakkauden vuoksi. Ja tämä puolestaan osoittaa, ettei ole ansainnut sitä suurta voittoa, joka odottaa niitä, jotka työskentelevät rakkauden eikä minkään muun innoittamana.

”Jumalan” meissä – so. rakkauden ja totuuden, oikeuden ja viisauden, hyvyuden ja voiman Hengen – tulisi olla aina todellinen ja pysyvä *rakkautemme*, ainoa tukemme kaikissa vaiheissamme, ainoa *uskomme*, joka ei milloinkaan horju vaan on luja kuin kallioli, ainoa *toivomme*, joka ei koskaan murru, vaikka kaikki muu raukeaisikin tyhjiin. Hänen tulisi olla etsimisemme ja kaipuamme ainoa kohde, Häntä kohden meidän tulisi kärsivällisesti ponnistella tyytyväisinä odottaen sitä, että huono karmamme on tyhjentynyt ja jumalallinen Lunastajamme voisi ilmaista läsnäolonsa sielumme pyhäkössä. Ovi, josta hän saapuu, on nimeltään *tyytyväisyys*. Sillä se, joka on itseensä tyytymätön, on tyytymätön siihen lakiin, joka hänet on tehnyt siksi, mitä hän on. Ja koska Jumala *Itse* on Laki, ei Jumala voi tulla niiden luo, jotka ovat tyytymättömiä Häneen.

Jos me tunnustamme olevamme mukana kehityksen virrassa, *täytyy* jokaisen olosuhteen olla meille oikea. Ja me tulemme huomaamaan, että suurin tukemme on siinä, että olemme epäonnistuneet ottamiemme tehtävien suorittamisessa, sillä millään muulla tavalla emme koskaan opi omaksumaan sitä rauhaa, jonka Krishna selittää olevan niin välttämätön. Jos kaikki suunnitelmamme

onnistuisivat, emme koskaan kokisi vastavaikutusta. Laitimamme suunnitelmat voivat myös perustua tietämättömyyteen ja olla siis väärin laaditut, eikä luonto hyvydessään salli meidän toteuttaa niitä. Suunnitelma sinänsä ei merkitse paljonkaan, mutta me voimme saada itsellemme karmallista velkaa sillä, ettemme halua tunnustaa tuon suunnitelman toteuttamista mahdottomaksi. Jos tunnemme itsemme vähimmässäkin määrin alakuloisiksi, vähenee ajatuksemme voima suoraan verrannollisesti alakuloisuuteemme. *Ihmisen tulisi voida vankeuteenkin suljettuna työskennellä asian hyväksi.* Pyydän teitä sen vuoksi poistamaan mielestänne kaikki nykyisiin olosuhteisiinne kohdistuvat tyytymättömyyden tunteet. Jos me onnistumme pitämään kaikkea tapahtuvaa juuri sellaisena kuin olimme sen itse asiassa toivoneet tapahtuvankin,¹ niin eivät vain meidän ajatuksemme saisi lisää voimaa, vaan tämä vaikuttaisi myös ruumiiseemme ja tekisi sen voimakkaammaksi.²

Se, että toimii viisaasti toiminnan ajan koittaessa ja että odottaa kärsivällisesti, kun on aika levätä, asettaa ihmisen sopusointuun olemassaolon luoteen ja vuoksen kanssa. Ja hän voi aikaansaada ihmeitä luonto ja laki takanaan sekä totuus ja hyvä tahto johtotähdenään. Tietämättömyys tästä laista saa aikaan toisaalta järjettömän intoilun periodeja ja toisaalta masennuksen, jopa epätoivonkin ajanjaksoja. Ihmisestä tulee siten vuoroveden uhri, kun hänen sen sijaan tulisi olla sen herra.³

Ole kärsivällinen, kokelas, niin kuin sellainen, joka ei pelkää pettymystä eikä tavoittele menestystä.⁴

Kerättyä energiaa ei voida hävittää. Sen täytyy joko muuttua toisiin muotoihin tai hävitä johonkin liikuntaan; se ei voi jäädä

1 ”Me” tarkoittaa korkeampaa Minää. Me olemme sitä, miksi itse teemme itsemme.

2 Path, elokuu 1889, s. 131.

3 Path, heinäkuu 1889, s. 107.

4 H.P.B.: Hiljaisuuden Ääni. Kolmas painos. Helsinki 1945, Teosofinen Seura ry, s. 46.

pysyvästi toimeettomaksi ja kuitenkin jatkaa olemassaoloaan. Ei ole miksikään hyödyksi koettaa *vastustaa* sellaista intohimoa, jota ei voi hallita. Jos sen kerääntyntä energiaa ei johdeta toisiin kanaviin, se kasvaa, kunnes se tulee tahtoa ja järkeä voimakkaammaksi. *Voidaksemme valvoa sitä*, meidän täytyy johtaa se toiseen ja *parempaan kanavaan*. Sillä tavoin voidaan johonkin alhaiseen suunnattu rakkaus muuttaa rakkaudeksi johonkin korkeaan, ja pahe voidaan muuttaa *hyveeksi muuttamalla kohdetta*. Intohimo on sokea, se suuntaa kulkunsa sinne, minne sitä ohjataan, ja järki on sille varmempi ohjaaja kuin vaisto. Keräytyneen vihan (tai rakkauden) *täytyy* löytää jokin kohde, mihin se saattaa valautua, muutoin se voi aikaansaada omistajansa tuhoavan räjähdysten. *Tyyneys seuraa myrskyä*. Vanhat viisaat sanoivat, ettei luonto salli mitään tyhjää tilaa. Me emme voi hävittää himoa tai poistaa sitä maailmasta. Jos se ajetaan pois, valtaa sen paikan jokin muu elementaalinen vaikutus. Meidän ei tule sen vuoksi koettaa hävittää alemmaa korvaamatta sitä jollakin toisella. Mutta meidän on korvattava alempi ylemmällä, pahe hyveellä ja taikausko tiedolla.¹

1 F. Hartmann: *Magic*, s. 126.

Jatkuu...